

Instans: Kommunstyrelsen
Tid: 2020-08-24 kl. 08:30
Plats: Nossan (A) Kommunhuset

Gunnar Andersson
Kommunstyrelsens ordförande

Moa Andersson
Sekreterare

Förslag på justerare: Håkan Körberg (L)

Samtliga ärenden har beretts av kommunstyrelsens ordförande. I samtliga beslutsärenden föreslås kommunstyrelsen besluta i enlighet med förvaltningens/tidigare nämnds förslag till beslut om inget annat framgår av ordförandeskrivelse.

Information:

- KS = slutgiltigt beslut fattas i Kommunstyrelsen.
- KF = slutgiltigt beslut fattas i Kommunfullmäktige.
- Info = Information.
- Ett X markerar att handlingar finns bifogade i kallelsen.
- VS markerar att handlingar presenteras vid sammanträdet.

KL	NR	Besluts -organ	Ärende	DNR	Handlingar bifogas	Föredragande/ Kommentar
08.30			Sammanträdets öppnande			Ordförande
			Upprop			Nämndsamordnare
			Val av justerare och tid för justering			Ordförande
08.35	1	Info	Information om förslag till kommunstyrelsens mål i budget 2021-2023	KS 17/2020 942	X	Kommundirektör
08.50	2	KS	Månadsuppföljning per 2020-07-31	KS 14/2020 942	X	Ekonomichef
09.00	3	KF	Uppföljning av socialnämndens handlingsplan för att hantera utmaningar i budget och verksamhetsplan 2020	KS 14/2020 942	X	Controller socialnämnden
09.15	4	KS	Finansiering av detaljplan för Horsby etapp 2 från kommunstyrelsens utvecklingsmedel	KS 158/2020 942	X	Ekonomichef
09.25	5	KF	Proprieborgen för Herrljunga Vatten AB avseende nyinvestering i vattenverk	KS 172/2020 942	X	Ekonomichef
09.35	6	KS	Projekt Nattkoll	KS 211/2019 150	X	Kommundirektör
09.45	7	KS	Svar på intresseförfrågan angående fortsatt medverkan i Leadersamarbetet	KS 145/2020 480	X	Ordförande
10.00	8	KS	Budget och verksamhetsplan 2021-2023 för Tolkförmedling Väst	KS 156/2020 992	X	Ordförande
10.05	9	KS	Kommunstyrelsens uppsikts- och kontrollplikt kommunala bolag, Herrljunga elektriska AB, Herrljunga elkraft AB, Herrljunga vatten AB	KS 61/2020 993	X	Ordförande
10.10	10	KS	Kommunstyrelsens uppsikts- och kontrollplikt kommunala bolag, Herrljunga bostäder/ Herbo	KS 109/2020 993	X	Ordförande
10.15	11	KS	Kommunstyrelsens uppsikts- och kontrollplikt kommunala bolag, Nossan Förvaltningsaktiebolag	KS 108/2020 993	X	Ordförande
10.20	--	--	PAUS	--	--	--
10.35	12	KS	Yttrande avseende utredningen Starkare kommuner - med kapacitet att klara välfärdsuppdraget (SOU 2020:8)	KS 155/2020 950	X	Ordförande
10.45	13	KS	Svar på remiss från Västra Götalandsregionen - Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland	KS 107/2020 950	X	Samhällsutvecklare

2021-2030

10.55	14	KF	Svar på medborgarförslag om att ändra nuvarande plan för prioriterade cykelvägar och inkludera Eggvena/Fölene	KS 209/2019 312	X	Samhällsutvecklare
11.00	15	KF	Svar på medborgarförslag om att bygga ny raksträcka mitt i kommunen från Bollåsrakans slut till en punkt mellan Ljung och Annelund	KS 182/2019 351	X	Samhällsutvecklare
11.05	16	KF	Svar på medborgarförslaget om ökad tillgänglighet av sittplatser eller bänkar inom tätorter	KS 90/2020 351	X	Ordförande
11.10	17	KF	Svar på motion om att etablera en energipositiv laddstation för cyklar vid stationshuset Herrljunga	KS 111/2019 351	X	Gata- och parkchef
11.20	18	KF	Svar på motion om att utreda odling av grönsaker i kommunal regi	KS 178/2019 369	X	Kommundirektör
11.30	19	KF	Redovisning av ej färdigberedda medborgarförslag 2020	KS 46/2020 901	X	Ordförande
11.35	20	KF	Redovisning av ej färdigberedda motioner 2020	KS 47/2020 901	X	Ordförande

<i>NR</i>	<i>Meddelandeförteckning</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>
1	Protokoll från Herrljunga Elektriska AB:s styrelsesammanträde 2020-03-18	KS 60/2020 993	X
2	Protokoll från Herrljunga Elektriska AB:s styrelsesammanträde 2020-05-27	KS 60/2020 993	X
3	Protokoll från Herrljunga Elkraft AB:s styrelsesammanträde 2020-03-18	KS 60/2020 993	X
4	Protokoll från Herrljunga Vatten AB:s styrelsesammanträde 2020-03-18	KS 60/2020 993	X
5	Protokoll från Herrljunga Vatten AB:s styrelsesammanträde 2020-05-27	KS 60/2020 993	X
6	Protokoll från Nossan Förvaltningsaktiebolags sammanträde 2020-05-18	KS 74/2020 993	X
7	Styrelseprotokoll inkl. bilagor från Herrljunga bostäder AB 2020-05-14	KS 60/2020 993	X
8	Protokoll från Kommunforskning i Västsveriges (KFi) årsmöte 2020	Postlista KS 2020:49	X
9	Återbetalning av eget kapital från Tolkförmedling i Väst	KS 157/2020 992	X
10	Minnesanteckningar från kommunstyrelsens verksamhetsdialoger med nämnderna 2020-05-26	Postlista KS 2020:50	X
11	Kommunernas klimatlöften, Klimat 2030	Postlista KS 2020:52	X
12	Styrelseprotokoll från Sjuhärads samordningsförbunds sammanträde 2020-06-02	KS 50/2020 992	X
13	Protokoll från Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbunds direktions sammanträde 2020-06-05	KS 79/2020 992	X
14	Tertialrapport januari-april 2020 för Sjuhärads samordningsförbund	KS 50/2020 992	X
15	Boråsregionens kommunalförbunds tertialrapport efter april samt prognos 2020	KS 79/2020 992	X
16	Boråsregionens kommunalförbunds treårsplan för budget 2020	KS 79/2020 992	X

17	BN § 62/2020-06-08 Svar på återremiss av äskande ur kommunstyrelsens ”trygghetsfond”	KS 64/2020 942	X
18	KF § 76/2020-06-16 Svar på motion om vildsvin på tallriken	KS 7/2020 220	X
19	Protokoll från fullmäktigeberedningens sammanträde 2020-06-09	Pärm i KS närarkiv	X
20	Protokoll från fullmäktigeberedningens sammanträde 2020-07-02	Pärm i KS närarkiv	X

<i>NR</i>	<i>Delegeringsbeslut</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>
1	Delegationsbeslut om förändringar av listan över kommunstyrelsens attestanter	KS 28/2019 901	X

Fokusområde	En hållbar och inkluderande kommun Vi tar ansvar för vår gemensamma framtid. Hållbarhetsbegreppet genomsyrar alla beslut och aktiviteter.	En välkomnande och attraktiv kommun Vi arbetar för en trygg och stimulerande miljö med medborgare, företagande och besökare i fokus. En småstadsidyll nära storstad och fritid, du är i centrum!	En utvecklande kommun Vi skapar infrastrukturer i framkant, och tillsammans uppnår vi tillväxt genom nytänkande
Kommun-övergripande mål	<ol style="list-style-type: none"> Herrljunga ska ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser, nu och i framtiden. Herrljunga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning. Herrljunga kommun ska ha socialt hållbara verksamheter som främjar trygghet, inkludering och jämställdhet. 	<ol style="list-style-type: none"> Att aktivt marknadsföra och lyfta fram Herrljunga kommuns goda egenskaper och företagande. Herrljunga kommun är en trygg plats att besöka, leva och verka i. Herrljunga kommun främjar samarbete mellan nämnder, företag och föreningar. 	<ol style="list-style-type: none"> Oavsett ålder ges möjlighet till livslångt lärande och god livskvalitet. Herrljunga kommun främjar ett aktivt och starkt lokalt näringsliv Herrljunga kommun ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande
Nämndsmål (övergripande)	<ol style="list-style-type: none"> Upprätta en kommunstrategi med handlingsplan gällande förnybara energikällor. Ekonomi <ul style="list-style-type: none"> Soliditetskrav Resultatöverskott som motsvarar två procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning över tid Kommunfullmäktiges fastställda mål om självfinansiering Utveckla kommunkoncernens förmåga att ställa sociala och miljömässiga krav vid upphandling. <ul style="list-style-type: none"> Andelen egna upphandlingar där ovannämnda krav ställs Förstärka näringslivsutvecklingen och arbeta för att fler kommuninvånare ska få möjlighet till egen försörjning. <ul style="list-style-type: none"> Antalet nystartade företag/10 000 invånare Arbetslöshet i procent 	<ol style="list-style-type: none"> Utveckla och implementera ett koncernövergripande varumärkesarbete utifrån kommunens vision. <ul style="list-style-type: none"> Antalet medborgare och företagare som rekommenderar Herrljunga som en plats att bo och verka i. Genom kommunövergripande samverkan och samarbete arbeta med att förebygga och förhindra social oro samt öka trygghet. <ul style="list-style-type: none"> Upplevd trygghet Fortsätta utvecklingen av främjande och förbyggande folkhälsoarbete. <ul style="list-style-type: none"> Ohälsotal 	<ol style="list-style-type: none"> Genom strategisk planering och inköp av industrimark skapa goda förutsättningar för nyetablering av företag. Utveckla en levande och relevant översiktsplan med fokus på hållbar samhällsbyggnad. <ul style="list-style-type: none"> Tillväxt, invånare Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling internt och externt.

	<ul style="list-style-type: none"> • Näringslivsranking <p>5. Verka för att övriga förvaltningar har förutsättningar att upprätthålla en effektiv och rättssäker förvaltningsorganisation.</p> <p>6. Stärka kommunens strategiska kompetensförsörjning med fokus på identifierade bristyrken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personalomsättning • Frisknärvaro • Antal årsarbetare/timanställda		
--	---	--	--

Uppföljning av socialnämndens handlingsplan för att hantera utmaningar i budget- och verksamhetsplan 2020

Sammanfattning

Socialnämnden gav den 17 december socialförvaltningen i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att hantera det i budget- och verksamhetsplan 2020 nämnda utmaningar för 2020. Den 28 januari presenterades handlingsplanen och nämnden beslutade då att en uppföljning av handlingsplanen skulle ske på nämndens sammanträde i mars, juni, september och december. För att säkra upp hur det planerade arbetet gällande åtgärder som presenterats i handlingsplanen kallade kommunstyrelsen presidiet in till en extra verksamhets dialog 2020-06-23. De åtgärder som har satts in har visat sig inte uppnått och önskad besparingar har uteblivit, den prognos som visades för året var ca: 14 milj. kr stor del hamnat hos myndighet och deras verksamhet. Kraftiga åtgärder bör sätta in för att få planerade åtgärder genomförda och undvika ett ökat underskott för 2021.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2020-08-03

Socialnämnden § 82/2020-06-02

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-05-11

Förslag till beslut

Ordförande föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att socialnämnden uppmanas arbeta för att komma så nära balans som möjligt, då underskottet påverkar 2021 års verksamhet negativt.

De extra pengar som beviljats 2020. 4,1 mil.kr i huvudsak används till att

1. Skapa utrymme så antagen åtgärdsplan verkställs.
2. Den identifierade kostnadsökningen inom myndighet åtgärdas hållbart och långsiktigt.

Gunnar Andersson (M)

Ordförande kommunstyrelsen

SN § 82

DNR SN 120/2019

Uppföljning av handlingsplan för att hantera utmaningar i budget och verksamhetsplan 2020

Sammanfattning

Socialnämnden gav den 17 december socialförvaltningen i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att hantera de i Budget och verksamhetsplan 2020 nämnda utmaningarna för 2020 (SN § 121/2019-12-17). Den 28 januari presenterades handlingsplanen och nämnden beslutade då också att en uppföljning av handlingsplanen skulle ske på nämndens sammanträden i mars, juni, september och december (SN § 5/2020-01-28). Den andra uppföljningen av handlingsplanen är nu framtiden.

I uppföljningen framgår det bland annat att det nu tillkommit fler placeringar av barn vilket ökat på det beräknade underskottet. Några av anledningarna som beskrivs ligga till grund för de ökade kostnaderna är att många av socialsekreterarna är nya och oerfarna, det finns ett bristande utbud av insatser på hemmaplan att erbjuda, handläggningen av arvodering för familjehemmen har varit ostrukturerad och att det har varit en brist på familjehem kontrakterade av kommunen. Socialförvaltningen ser ett behov av att stötta och arbetsleda de nya handläggarna och se över möjligheten att utveckla alternativ till placeringar genom att utveckla de insatser som finns. Ett projekt föreslås inledas för att förstärka arbetsledningen och planerad utveckling av verkställighet inom individ- och familjeomsorg. Vidare har behovet av hemtjänst minskat något de senaste månaderna, men det bedöms bli svårt att nå prognostiserad nivå. Arbetet med ökat samarbete mellan bistånd och verkställighet pågår. Uppstarten av det särskilda boendet Solhagen har minskat behovet av hemtjänst. Vidare har corona-pandemin inneburit att färre färdtjänstresor genomförs, vilket minskat det beräknade underskottet i den delen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-05-11

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Uppföljning av handlingsplan läggs till handlingarna.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens beslut

1. Uppföljning av handlingsplan läggs till handlingarna.

För kännedom till: Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Justerandes sign

EL

KS

Utdragsbestyrkande

Uppföljning av handlingsplan för att hantera utmaningar i budget och verksamhetsplan 2020

Sammanfattning

Socialnämnden gav socialförvaltningen i uppdrag 17 december 2019 att ta fram en handlingsplan för att hantera de i budget- och verksamhetsplan 2020 nämnda utmaningar för 2020. Den 28 januari 2020 presenterades handlingsplanen och nämnden beslutade då också att en uppföljning av handlingsplanen skulle ske på nämndens sammanträden i mars, juni, september och december. Den andra uppföljningen av handlingsplanen är nu framtagen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-05-11
Socialnämndens Budget- och verksamhetsplan 2020

Förslag till beslut

Uppföljning av handlingsplan läggs till handlingarna.

Jennie Turunen
Tf. socialchef

Expedieras till:
För kännedom till: Kommunstyrelsen

Bakgrund

Socialnämnden gav socialförvaltningen i uppdrag 17 december att ta fram en handlingsplan för att hantera de i budget- och verksamhetsplan 2020 nämnda utmaningar för 2020. Den 28 januari 2020 presenterades handlingsplanen och nämnden beslutade då också att en uppföljning av handlingsplanen skulle ske på nämndens sammanträden i mars, juni, september och december. Den första uppföljningen av handlingsplanen är nu framtagen.

Nedan är de saker som socialförvaltningen bedömer är utmaningar, som är kända just nu, avseende möjligheten att hålla budget. Förhoppningen är att ett antal av dessa utmaningar kan stävjas genom handlingsplanens åtgärder samt med chefer på plats.

Ökade placeringar

Bakgrund

Vid utgången av 2019 har socialnämnden fler placerade barn än vad som fanns utrymme för i budgeten. I budget 2020 har det inte tagits höjd för dessa ökade placeringar. All korttidsvistelse för barn enligt LSS köps idag av externa aktörer.
Beräknat underskott: ca 4 000 tkr per 200108

Nuläge

Mars

Fler placeringar har tillkommit sedan prognosen januari 2020. Både på HVB, familjehem, mor/barn placering och extern öppenvård.
Beräknat underskott: ca 4 300 tkr per 200310

Maj

Fler placeringar har tillkommit sedan prognosen mars 2020.
Beräknat underskott: 8 400 tkr (aprils prognos). Fördelade på ett underskott på 10 000 tkr på placeringar barn och familj samt ett överskott på vuxenplaneringar med 1 600 tkr.

Uppföljning av handlingsplan

Mars

Alla tjänster inom myndighet är tillsatta men alla är inte på plats ännu. När alla är på plats ska ett arbete med att se över samtliga placeringsbeslut inledas. Målet är att se över kostnaderna samt så långt som möjligt arbeta med hemmaplanslösningar eller hitta alternativa, likvärdiga placeringar med ett lägre pris. Alla familjehemsavtal ska ses över. Under 2020 kommer en utredning genomföras om att starta upp en korttidsverksamhet för barn i Herrljunga. Förvaltningen ser även över vuxenplaceringar enligt LSS och SoL för att se om dessa går att verkställa i Herrljunga istället för externt. Under mars månad har en placering tagits hem och det planeras för ytterligare en under sommaren. Beräknad kostnadsminskning ca 1 450 tkr.

Maj

Vi kan inte idag fullt ut se om det prognostiserade underskottet endast består av kostnader som kan åtgärdas genom olika effektiviseringar av metod och arbetssätt eller om verksamheten också har en ”för liten kostym”?

Kostnaderna för placeringar har ökat oroväckande mycket. Anledningen till denna ökning kan härledas till flera olika faktorer såsom flera nya och oerfarna socialsekreterare, bristande utbud av insatser på hemmaplan att erbjuda, ostrukturerad handläggning av arvoderingarna för våra familjehem samt bristen på familjehem som är kontrakterade av kommunen. För att kunna minska kostnaderna för placeringar så behöver organisationen kunna erbjuda insatser som kan tillgodose skyddsbehovet och erbjuda ett kvalificerat stöd till familjer i kris. Vi behöver också arbeta mer effektivt med de placeringar som ändå behöver göras så att vi kan korta ner placeringstiderna genom att erbjuda kvalitativa insatser inom kommunen. Det finns tendenser till att det framöver kommer finnas ett större behov av skyddsplaceringar på grund av ökat våld i hemmet beroende på pandemin och dess effekter.

Att handläggarna till stor del är relativt nya i sin roll gör att behovet av ett nära stöd och arbetsledning i vardagen är mycket stort. För att möta detta behov behöver vi se över hur vi organiserar våra arbetsledande funktioner och förstärka den arbetsledning vi har idag. Vi se över möjligheten att utveckla och tillskapa tydliga alternativ till placering genom att utveckla de insatser vi har, se över vår organisation av verkställighet inom IFO och kompetensförstärka personal så vi kan möta fler och mer omfattande behov.

Den förstärkning av arbetsledningen och planerad utveckling av vår verkställighet inom IFO kommer föreslås påbörjas genom att ett projekt inleds med uppdrag att ta fram underlag för beslut och att påbörja en utveckling och effektivisering av befintliga insatser. Projektet föreslås ledas av en projektledare med ett uppdrag som inledningsvis begränsas till hösten 2020.

Verksamhetschef har initierat en översyn av arvoderingar också som idag är höga och är en del i det stora underskottet.

Ökade behov inom hemtjänst

Bakgrund

Under 2019 har behovet av hemtjänst ökat mer än vad som budgeterades. I budget 2020 har denna ökning inte tagits hänsyn till utan enbart den demografitilldelning som socialnämnden fått.

Beräknat underskott: ca 2 500 tkr per 200108

Nuläge

Mars

Vid genomgång ser förvaltningen att underskottet minskat till 2 200 tkr men förhoppningen är att komma ner på ett underskott på årsbasis på 1 000 tkr.

Beräknat underskott: ca 1 000 tkr per 200310

Maj

Behovet av hemtjänst har minskat något de senaste månaderna, men det blir svårt att nå tidigare prognos.

Beräknat underskott: ca 1 200 tkr (april prognos)

Uppföljning av handlingsplan

Mars

En genomgång av hemtjänstbesluten planeras att göras för att kontrollera så alla beslut är korrekta utifrån behov, lagstiftning och riktlinjerna. Kameratillsyn bör användas i största möjliga mån istället för fysiska tillsynsbesök där det är möjligt. Ökat samarbete mellan bistånd och verkställighet. Serviceinsatser såsom handling och städ ses över.

Alla arbetade timmar följs upp varje månad och enheterna arbetar aktivt med schemaplanering för att optimera befintliga personalresurser.

Maj

Arbetet med ökat samarbete mellan bistånd och verkställighet pågår. Fler brukare har gått över från fysiska tillsynsbesök till kameratillsyn. Inköp till hemtjänsten Herrljunga kommer ske via Hemköps digitala tjänst inklusive packning av varor som hemtjänst personalen sedan levererar till den enskilde. Öppnandet av Solhagen, särskilt boende har minskat behovet av hemtjänst.

Ökad färdtjänst

Bakgrund

Utifrån ett antal beslut som fattades under 2019 bedöms kostnaderna för färdtjänst överstiga budget för 2020.

Beräknat underskott: ca 500 tkr per 200108.

Nuläge

Mars

Oförändrat, beräknat underskott ca 500 tkr per 200310.

Maj

Resandet har minskat på grund av Corona.

Beräknat underskott: 150 tkr (april prognos)

Uppföljning av handlingsplan

Mars

Handlingsplanen är att fortsätta vara restriktiva i beslut samt i så stor utsträckning som möjligt fatta beslut om anslutningstaxi till allmänna kommunikationer. Revidering av färdtjänststriktlinjerna har föreslagits och ska behandlas av Kommunfullmäktige i februari. Här föreslås att arbetsresor som reseform inte ska finnas kvar. Detta kommer innebära ökade intäkter för nämnden.

Maj

Tillfälligt minskat behov på grund av pandemi.

Heltidsprojektet

Bakgrund

Till 31 december 2020 ska heltid som norm vara infört. Detta innebär att arbeta på nya sätt avseende schemaläggning och planering. Det kan också innebära ökade kostnader. Beräknat underskott: Oklart

Nuläge

Mars

Oförändrat, beräknat underskott oklart per 200310.

Maj

Oförändrat. Beräknat underskott oklart.

Uppföljning av handlingsplan

Mars

Delar av socialförvaltningens chefer har gått bemanningsakademin under hösten 2019. Ytterligare ett antal kommer att gå det våren 2020. Bemanningsakademin syftar till att stärka kunskaper inom schemaläggning samt att få hjälp att tänka för att kunna möta heltid som norm. Kontinuerliga avstämningar med chefer kommer ske och det kommer finnas processtöd under första delen av året. Regelbunden uppföljning och analys av arbetade timmar utförs och en omfattande genomlysning av personalscheman sker under första delen av året.

Maj

En bemanningshandbok är antagen. Genomlysning av scheman är genomförda och arbetet med justeringar utifrån analysen är påbörjad. Arbetet med själva införandet har fått stå tillbaka för att hantera corona.

Tomhyror

Bakgrund

Socialförvaltningen hyr ett antal lägenheter i Herrljunga kommun. Under 2019 har ett antal av dessa lägenheter stått tomma.

Beräknat underskott: Oklart

Nuläge

Mars

Tomhyrorna kostar ca 600 tkr årligen.

Maj

Tomhyrorna kostar ca 600 tkr årligen, men kommer att minska pga att några lägenheter är uthyrda.

Uppföljning av handlingsplan

Mars

Alla servicelägenheter på Ringvägen, Ljung, sades upp i november 2019. Avtalet löper ut 2020-12-31. Herbo kommer redan nu börja hyra ut lägenheter till seniorer för att undvika tomhyror, i dagsläget har en lägenhet hyrts ut. Arbetet med att gå igenom samtliga hyreskontrakt har påbörjats och lett till att två bostadssociala kontrakt har övergått till förstahandskontrakt, till den enskilde. Delegeringsordningen avseende att bevilja bostadssociala kontrakt ligger nu hos SNMU istället för förste socialsekreterare då socialnämnden har extremt många bostadssociala kontrakt. Samtliga kringkostnader, kopplade till ovan lägenheter ses också över.

Maj

En samordnare för bostäder är tillsatt. Ett första handskontrakt med Herbo är avslutat plus ett till kommer avslutas i slutet av juni. Överenskommelse med Herbo har slutits om förmedling av lägenheter på Ringvägen fram till dess att kontraktet går ut. De har hyrt ut tre av dessa lägenheter. Just nu finns det 6 tomma lägenheter på Ringvägen.

Två lägenheter som idag används till stödboende kommer avslutas i sommar.

Minskat antal särskilt boendeplatser

Bakgrund

Socialnämnden beslutade i maj 2019 att minska antalet särskilt boendeplatser med 8 lägenheter för att kunna flytta korttidsenheten från Stationsvägen, Ljung till Hagen. Genom att minska antalet särskilt boendeplatser ökar risken för att inte kunna verkställa beslut om särskilt boende. Framförallt ökar behovet av demensplatser vilket är mer personalkrävande.

Beräknat underskott: Oklart

Nuläge

Mars

Per 200310 står 11 personer i kö till särskilt boende, som förvaltningen inte kunnat verkställa. Sju av dessa bor kvar hemma med hemtjänst, vilket till viss del kan förklara ökningen av hemtjänsttimmar. Tre av dessa blir kvar på korttiden, med en konsekvens av att vi inte klarar att ta hem utskrivningsklara patienter från slutenvården. På korttiden finns det åtta permanenta platser, i dagsläget är korttiden överbelagd med tre boende. Korttiden

verkställer även växelvård. Kostnad per dygn är 8 600kr för patienter som ej tas hem enligt avtal. Per 200310 finns det tre patienter som Herrljunga kommun ej klarat att ta hem. Om besluten inte verkställs inom tre månader riskerar kommunen vite från IVO. Beräknat underskott oklart per 200310.

Maj

Beräknat underskott: 2 800 tkr, då Solhagen öppnats (april prognos).

Uppföljning av handlingsplan

Mars

När Hagen byggs ut kommer antalet särskilt boendeplatser öka igen. Behovet av somatiska platser behöver ses över då behovet av demensplatser är större än behovet av somatiska platser. Det är av största vikt att utbyggnationen av Hagen påbörjas så snart som möjligt. Förvaltningen undersöker möjligheten till att öppna upp tillfälliga platser.

Maj

På grund av det höga behovet av särskilt boendeplatser så har solhagen öppnats med 7 särskilt boendeplatser. Det öppnades 15 april. Se egen punkt.

Systemkostnader

Bakgrund

Under 2020 ser förvaltningen behov av att uppdatera TimeCare. Avtal ska slutas med Västra Götalandsregionen angående Framtidens vårdinformationsmiljö (FVM), som är ett system där VGR och kommunerna kan utbyta information om patienter som rör sig mellan de två vårdgivarna, detta kan innebära kostnader för kommunen redan 2020 även om systemet först kommer implementeras 2022. Inera har tagit fram ett nytt system för säker digital kommunikation. Systemet innebär att myndigheter ska kunna skicka sekretessuppgifter mellan sig. Hälso- och sjukvård önskar ett planeringssystem. Det finns även behov av ett system för digital hälso- och sjukvårdssigenering. Automatisering av försörjningsstöds handläggning är också av intresse.

Beräknat underskott: Oklart

Nuläge

Maj

Beräknat underskott: 100 tkr

Uppföljning av handlingsplan

Mars

Ovan delar innebär effektiviseringar på sikt i form av minskat behov av att öka personal samt att svårrekryterade grupper kan effektivisera sitt arbete och frigöra tid. Det kan även öka Herrljunga kommuns attraktivitet som arbetsgivare.

Maj

Uppdatering av TimeCare är beställd och planeras ske innan sommaren. Full användning av systemet beräknas först ske i höst. Dessa kostnader kommer inte tas från driften.

En förstudie om införande av digitala signeringslistor är genomförd och beslut om att införa det är fattat. Just nu pågår upphandlingsförfarande. Samtal med Tunstall sker avseende TES kalender för hälso- och sjukvårdspersonal. FVM innebar 2020 en kostnad om 15 tkr.

Konsultkostnader

Bakgrund

Socialförvaltningen är tvungna att ta in konsulter inom svårrekryterade grupper såsom socionomer och sjuksköterskor. Detta för att kunna utföra det uppdrag som nämnden har då ordinarie personal varit svåra att rekrytera. Samtidigt har även flera medarbetare sagt upp sig. Konsulter behövs även under introduktionstiden till dess att nyrekryterade medarbetare kommit in i arbetet och känner sig trygga i sin yrkesroll för att kunna behålla personalen. Beräknat underskott: ca 1,6 miljoner varav 800 tkr sjuksköterskor och 800 tkr socionomer per 200108

Nuläge

Mars

Nuvarande prognos visar att inhyrda konsulter på myndighet är 1 400 tkr och 500 tkr för inhyrda bemanningssjuksköterskor. Totalt ger detta ett beräknat underskott på 1 900 tkr per 200310

Maj

Beräknat underskott: 2 200 tkr. 1400 tkr för konsulter myndighet. 800 tkr för inhyrda bemanningssjuksköterskor.

Uppföljning av handlingsplan

Mars

Den tidigare planen att rekrytera personalgrupperna är verkställd. Två överanställningar inom myndighet samt två överanställningar inom hälso- och sjukvård är genomförda. Fokus är att behålla personal genom en mer hållbar arbetsmiljö och arbetsbelastning samt god introduktion.

Maj

På myndighet finns två konsulter inne i dagsläget (2020-05-10). Dessa avtal sträcker sig som längst till 30 juni. Under våren har bemanningssjuksköterskor varit inne och till sommaren behövs 2 heltids tjänster via bemanning samt 20 natturer.

Samverkan

Ärendet är samverkat i maj 2020.

Finansiering av detaljplan för Horsby etapp 2 från kommunstyrelsens utvecklingsmedel

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2010-09-13 KS § 139, beslutat uppmana Bygg- och miljönämnden att upprätta detaljplan. Bygg- och miljönämnden har 2010-10-26, BMN § 62 uppdragit åt Bygg- och miljöförvaltningen att påbörja planarbetet. Nuvarande planområde togs bort efter samrådet och planarbetet avbröts för nuvarande område. Ett nytt beslut om att starta igång planarbete för Horsby 2 togs i samband med att en arkeologisk utredning beslutades godkännas och en uppdragsbeställning gjordes.

Planens syfte är att medge byggnation av bostäder dels som markbostäder i form av villor, radhus och kedjehus, dels som tvåvånings flerbostadshus samt möjliggöra förskola. Genom planförslaget skapas förutsättningar för nya bostäder i Herrljunga tätort och förslaget är i linje med övergripande kommunala dokument. Planförslaget bidrar till både ökad service och ett variationsrikt utbud av boendeformer i Herrljunga kommun.

Området kan rymma ca 50-70 bostäder, beroende av val av upplåtelseform. Området medger friliggande villor, parhus, radhus och flerbostadshus samt förskola.

Planområdet är beläget strax utanför Herrljunga tätort med närhet till såväl service och kollektivtrafik som grönområde och rekreation. Planområdet bedöms lämpligt för bebyggelse i två våningar. Detaljplanen säkerställer även bevarande av fornlämningar som finns på platsen.

Detaljplanen har arbetats fram och färdigställts under 2020. Framtagen detaljplan avseende Horsby etapp 2 uppgår till ett värde av 445 tkr.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-08-12

Förslag till beslut

445 tkr tas från kommunstyrelsens konto avseende utvecklingsmedel för att finansiera detaljplan för Horsby etapp 2.

Jenny Nyberg
Controller

Expedieras till: Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS
FÖRVALTNING
Jenny Nyberg

Ärende 4

Tjänsteskrivelse
2020-08-12
DNR KS 158/2020 942
Sid 2 av 2

För kännedom Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
till:

Proprieborgen för Herrljunga Vatten AB avseende nyinvestering i vattenverk

Sammanfattning

Herrljunga Vatten AB (org.nr. 556739-5347) har idag en proprieborgensram om 30 000 000 kr. Aktuell låneskuld för Herrljunga Vatten AB hos Kommuninvest är 30 000 000 kr.

Under 2020 låter Herrljunga Vatten AB uppföra en ny filteranläggning inklusive ny byggnad vid Altorps vattenverk. Investeringen är budgeterad till 16 000 000 kr och anläggningen väntas vara i full drift till årsskiftet 2020/2021. Som tidigare aviserats vid dialogmöten är planen att finansiera anläggningen genom utökad upplåning hos Kommuninvest.

Även inom övriga delar av den allmänna VA-anläggningen finns behov av förnyelse och investeringstakten hos Herrljunga Vatten AB har därför ökat under senare år. Bolagets styrelse fattar årligen beslut om det kommande årets investeringsram och det är högst sannolikt att även kommande investeringar kan behöva finansiering via upplåning hos Kommuninvest.

I beslutet om ram för proprieborgen kan det därför vara lämpligt att redan i nuläget lämna utrymme för lånefinansiering av kommande investeringar. Utifrån dialog med bolaget är därför förslaget att borgensåtagandet ökas med 22 000 000 kr så att proprieborgens nya ram blir 52 000 000 kr. Beslutet bör inte vara bundet till ett enskilt år utan gäller så länge skulden finns kvar hos Kommuninvest.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-08-13

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar, att såsom för egen skuld ingå borgen för Herrljunga Vatten AB:s (org.nr. 556739-5347) låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 52 000 000 kr, jämte därpå löpande ränta och kostnader.

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Expedieras till: Ekonomiavdelningen, Herrljunga Vatten AB, Nossan Förvaltningsaktiebolag, Kommuninvest

Projekt Nattkoll

Sammanfattning

Viveca Lundahl, dåvarande folkhälsoutvecklare, informerade vid kommunstyrelsens sammanträde den 21 oktober 2019 (KS § 157) om projekt Nattkoll, som består av att medlemmar av ett tiotal föreningar i Herrljunga genomför nattvandringar med bil för att skapa trygghet och förebygga brott i kommunen. Projekt Nattkoll har sedan starten 2015 finansierats med medel ur kommunstyrelsens konto för tillväxt och utveckling och kommunstyrelsen har årligen fattat beslut om förlängning av projektet.

Kommunstyrelsen beslutade 2019-11-18 (§ 182) att projekt Nattkoll förlängs till och med 2020, att projektkostnaden om 115 tkr belastar kommunstyrelsens konto för tillväxt och utveckling under 2020 samt att tekniska nämnden föreslås överta projekt Nattkoll från kommunstyrelsen med start januari 2021 och att finansiering beaktas i 2020 års budgetprocess.

Tekniska nämnden beslutade 2020-04-29 (§ 49) att projekt Nattkoll inte drivs vidare efter 2020-12-31 och att tekniska förvaltningen uppmanas att fortlöpande utveckla det brottsförebyggande arbetet.

Kommunstyrelsens förvaltning föreslår att projekt Nattkoll fortlöper parallellt med utvecklingen av det brottsförebyggande arbetet. Samtidigt bör de associerade processerna anslutna till projekt Nattkoll minskas drastiskt då aktiviteter så som planering, möten, schemaläggning, samt utbetalningar från kommunens personal i dagsläget uppgår till ca 160 tim/år ca 48 000:-. Projekt Nattkoll genomför nattvandringar med bil för att skapa trygghet och förebygga brott, så som exempelvis skadegörelse på kommunens fastigheter. Kommunstyrelsen föreslås därför ge fastighetschefen i uppdrag att i samverkan med säkerhetssamordnare, räddningschef och kommunpolis genomföra en utvärdering av kommunens säkerhetsarbete med syftet att sätta projektet i relationen till övrigt säkerhetsarbete som pågår kopplat till skadegörelse och åverkan på kommunens egendom och fastigheter.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-08-11

Tekniska nämnden § 49/2020-04-29

Kommunstyrelsen § 182/2019-11-18

Förslag till beslut

- Projekt Nattkoll fortlöper under 2021.
- Fastighetschef ges i uppdrag att i samverkan med säkerhetssamordnare, räddningschef och kommunpolis genomföra en utvärdering av kommunens

säkerhetsarbete kopplat till skadegörelse och åverkan på kommunens egendom och fastigheter.

- Folkhälsostateg ges i uppdrag att förenkla den administrativa processen kring Nattkoll till max 20 timmar/år.

Ior Berglund
Kommundirektör

Expedieras till: Fastighetschef, folkhälsostateg
För kännedom till: Tekniska nämnden

TN § 49

TK 104/2020 150

Projekt nattkoll

Sammanfattning

Kommunstyrelsen förlängde projekt Nattkoll till och med 2020 och föreslog att tekniska nämnden övertar projektet från kommunstyrelsen med start januari 2021 (KS § 182). Projekt Nattkoll har pågått sedan 2015. Syftet med projektet var att göra bostadsområden mindre utsatta för brottslig verksamhet genom ökad uppmärksamhet från de boende i närområdet/ kommunen. Målet är att minska brottsligheten och öka tryggheten och därmed också trivseln i bostadsområden. En ytterligare intension var att under projekttiden få utökad vuxennärvaro då det vid tillfället var mycket glaskrossning på kommunens och föreningarnas byggnader samt att mot ersättning involvera de föreningar som finns i tätorten.

Projektet har förlängts i omgångar och följts upp med bland annat medborgarenkät samt på möten med föreningarna. Effekten av projektet har ej kunnat verifieras på ett tillfredställande sätt.

Under de senaste åren har utbyggnaden av kameraövervakning, rondering av vaktbolag vid våra skolor och andra byggnader utökats vilket minskat skadegörelsen på ett effektivt sätt. Den så kallade "nattvandringen med bil" har på senare tid haft begränsad effekt på det brottsförebyggande arbetet. Det nuvarande upplägget begränsar möjligheterna att på ett effektivt sätt styra och använda resurserna i projektet. Projektet har därmed spelat ut sin roll i den form som det nu bedrivits och bör enligt förvaltningen avslutas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-04-20
Kommunstyrelsen § 182/2019-11-18

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Tekniska nämnden beslutar att inte driva projektet vidare efter 2020-12-31
- Tekniska förvaltningen uppmanas fortlöpande att utveckla det brottsförebyggande arbetet.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens beslut

1. Projekt Nattkoll drivs inte vidare efter 2020-12-31.
2. Tekniska förvaltningen uppmanas fortlöpande att utveckla det brottsförebyggande arbetet.

Expedieras till: Kommunstyrelsen

Justerandes sign

Uttragsbestyrkande

BA

FS

KS § 182

DNR KS 211/2019 150

Projekt Nattkoll

Sammanfattning

Viveca Lundahl, folkhälsoutvecklare, har vid kommunstyrelsens sammanträde den 21 oktober 2019 (KS § 157) informerat om projekt Nattkoll, som består av att medlemmar av ett tiotal föreningar i Herrljunga genomför nattvandringar med bil för att skapa trygghet och förebygga brott i kommunen. Projekt Nattkoll har sedan starten 2015 finansierats med medel ur kommunstyrelsens konto för tillväxt och utveckling och kommunstyrelsen har årligen fattat beslut om förlängning av projektet.

Vid sammanträdet den 21 oktober 2019 diskuterades projektets framtid och Viveca Lundahl fick i uppdrag att återkomma med ett förslag till kommunstyrelsens sammanträde den 18 november 2019. Förslaget har redovisats i tjänsteskrivelse daterad 2019-11-01 och innehåller tre alternativ.

Kommunstyrelsens ordförande föreslår att projektet förlängs till och med 2020 med fortsatt finansiering ur kontot för tillväxt och utveckling under 2020. För att få till stånd en permanent lösning föreslår ordföranden att projektet därefter överförs till tekniska nämnden, som en del av nämndens ansvar för fritidsfrågor och föreningsliv.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2019-11-11

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-11-01

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens ordförandes förslag till beslut:

- Projekt Nattkoll förlängs till och med 2020.
- Projektkostnaden om 115 tkr belastar kommunstyrelsens konto för tillväxt och utveckling under 2020.
- Tekniska nämnden föreslås överta projekt Nattkoll från kommunstyrelsen med start januari 2021.

Mats Palm (S) yrkar på ett tillägg till beslutspunkt 3 i form av att finansieringen beaktas i 2020 års budgetberedning.

Ajournering

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ordförandens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Ordföranden frågar om Mats Palms (S) tilläggsförslag antas och finner att så sker.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Fortsättning KS § 182

Kommunstyrelsens beslut

1. Projekt Nattkoll förlängs till och med 2020.
2. Projektkostnaden om 115 tkr belastar kommunstyrelsens konto för tillväxt och utveckling under 2020.
3. Tekniska nämnden föreslås överta projekt Nattkoll från kommunstyrelsen med start januari 2021 och finansieringen beaktas i 2020 års budgetberedning.

Expedieras till: Tekniska nämnden

Svar på intresseförfrågan angående fortsatt medverkan i Leadersamarbetet

Sammanfattning

En intresseförfrågan har inkommit från Leader Sjuhärad om fortsatt samarbetet. EU:s programperiod går mot sitt slut och det är tid att förbereda fortsatt arbetet för nästa period 2021-2027. I det brev som utgått från jordbruksverket den 8 maj till alla landets kommuner framgår att minst 5% av landsbygdsprogrammets budget kommer att reserveras till det fortsatta arbetet med lokalt ledd utveckling.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2020-07-01

Intresseförfrågan angående fortsatt medverkan i Leadersamarbetet från Leader Sjuhärad daterad 2020-05-18

Skrivelse från Jordbruksverket EU-programenheten daterad 2020-05-08

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige att

1. Fortsätta samarbetet enligt leadermetoden på samma grunder som i dag för en ny period som startar 2022 och pågår till 2027.
2. Kommunen fortsätter finansieringen på samma grunder som i dag. Då den kommande finansieringsgraden inte är fastlagd ännu kommer avräkning att göras av inbetalda medel när förutsättningarna är givna
3. Kontaktperson i arbetet för framtagande av den nya utvecklingsstrategin för leaderområdet förslås vara Herrljunga kommuns näringslivsutvecklare.

Gunnar Andersson (M)
Ordförande kommunstyrelsen

Långhem 2020-05-18

Till kommunledningarna i Leader Sjuhärads kommuner

Intresseförfrågan angående fortsatt deltagande i leadersamarbetet

EU:s programperiod går nu mot sitt slut och det har blivit dags att förbereda oss för det fortsatta arbetet under kommande programperiod 2021–2027. Den 8 maj skickades ett brev ut från Jordbruksverket till landets alla kommuner, med information om vad vi idag vet om nästa programperiod. I brevet framgick bland annat att minst 5 % av landsbygdsprogrammets budget kommer att reserveras till det fortsatta arbetet med lokalt ledd utveckling genom leadermetoden och att det även fortsättningsvis sannolikt kommer att krävas offentlig medfinansiering.

Brevet som du läser nu kommer från oss på Leader Sjuhärad och är ett första steg i att fastställa förutsättningarna på lokal nivå inför kommande programperiod.

Pågående programperiod 2014–2020

Lokalt ledd utveckling genom leadermetoden syftar till att skapa attraktiva områden med konkurrenskraftig verksamhet som fokuserar på utveckling och underifrånperspektiv av de som bor och verkar på platsen. Tanken är att lokala samhällen med ett starkt samarbete ger bättre förutsättningar att hantera gemensamma utmaningar och möjligheter.

I pågående EU-programperiod valde alla kommunerna som tidigare varit delaktiga, att fortsätta samarbetet med Leader. I Leader Sjuhärad ingår totalt åtta kommuner: Vårgårda, Herrljunga, Ulricehamn, Tranemo, Svenljunga, Mark, Bollebygd och Borås Stad. Att ha möjlighet till verksamhet i hela området, bortsett från Borås stads centrala delar, har vi sett som en stor fördel.

Trots att projekten under innevarande programperiod endast är formellt slutförda till en tredjedel, kan vi redan notera flera goda resultat. Till exempel har 31 nya heltidsjobb skapats och 32 nya företag bildats. Projekteten har på så sätt bidragit till att skapa nya arbeten, företag, produkter och tjänster i vårt område. Dessutom har deltagarna bidragit med 25 000 timmar i ideellt engagemang, vilket visar att det finns ett stort intresse för att engagera sig ideellt i utvecklingen av vår bygd. Vårt att nämna är också att 99 nya mötesplatser/kulturaktiviteter och 9 nya besöksmål har skapats.

Fler resultat och praktiska exempel kommer vi att redovisa i respektive kommun under hösten. En projektrapport för perioden kommer även att tas fram när merparten av projekten är slutredovisade, då genomförande av projekt kan fortgå under hela 2022.

Inför kommande programperiod

För att starta arbetet med att ta fram en strategi för åren 2021–2027 vill vi nu veta om er kommun har fortsatt intresse av att ingå i leadersamarbetet. Utifrån vad vi vet idag tror vi att kommunernas medfinansiering kommer att ligga kvar på samma nivå som pågående programperiod.

Vi är tacksamma för svar på nedanstående frågor till marie@leader-sjuharad.se senast den 30 september.

1. Är kommunen intresserad av att fortsätta att samarbeta kring lokalt ledd utveckling enligt leadermetoden under 2021–2027? Detta är en ren intresseförfrågan eftersom vi ännu inte vet något om de ekonomiska förutsättningarna.
2. Vill kommunen fortsätta finansieringen till Lokalt ledd utveckling genom leadermetoden på samma grunder som idag, dvs avsätta pengar i sin budget för en ny period som startar år 2021? Då den kommande finansieringsgraden inte är fastställd än så kommer avräkning att göras av inbetalda medel, när förutsättningarna är givna.
3. Vem i er kommun kommer att fungera som kontaktperson i samband med framtagandet av den nya utvecklingsstrategin för leaderområdet?

Med vänliga hälsningar

Marie Oscarsson
Verksamhetsledare, Leader Sjuhärad

på uppdrag av styrelsen (LAG) för Leader-området Leader Sjuhärad genom presidiet:

Mikael Larsson
Ordförande
Ideell sektor

Monica Lindqvist
1:e vice ordförande
Offentlig sektor

Jeanette Kobilsek
2:e vice ordförande
Privat sektor

EU-programenheten

Ni spelar en viktig roll i kommande programperiod med Leader

Nu är det dags att planera för en ny programperiod med Leader där ni inom offentlig sektor spelar en viktig roll. Därför vill vi med denna information berätta om vad vi i dagsläget vet om lokalt ledd utveckling genom Leader i kommande programperiod.

Lokalt ledd utveckling genom Leader innebär att engagera sig i utveckling av sin bygd och en möjlighet att få stöd för projekt som bidrar till detta. Leader är en metod där privat, ideell och offentlig sektor arbetar tillsammans för att bidra till lokal utveckling. Offentlig sektor, exempelvis kommuner och regioner, är viktiga aktörer i arbetet med lokalt ledd utveckling.

Just nu finns [53 leaderområden i Sverige](#) som arbetar med lokalt ledd utveckling. 48 av dessa områden är prioriterade av Jordbruksverket i nuvarande programperiod och i dessa områden går det också att söka EU-finansiering till projekt.

I varje leaderområde finns en strategi som ligger till grund för utveckling i området. Strategin skrivs av ett trepartnerskap, som består av offentlig, privat och ideell sektor och den beskriver vad som behövs för att utveckla området.

För att genomföra utvecklingsstrategin kan leaderområdet ansöka om en budget från EU och staten. För att få ta del av denna budget så krävs det att leaderområdet har offentlig medfinansiering lokalt från exempelvis kommun eller region.

Vad vet vi om nästa programperiod - 2021-2027?

Europeiska kommissionen har ännu inte beslutat om det blir ett eller två förlängningsår för Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Det vi vet i dagsläget är följande:

- Det finns fortfarande en del osäkerhet, men det lutar åt att det blir en fondslösning. Jordbruksverket har fått i uppdrag att gå vidare med att titta på lokalt ledd utveckling inom landsbygdsfonden
- Målsättningen är att hela Sverige ska ha möjlighet att omfattas av leaderområden när den nya strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken börjar gälla

- Minst 5 procent av EU-budgeten av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling ska gå till lokalt ledd utveckling
- Om ett område vill arbeta med lokalt ledd utveckling genom leadermetoden kommer det även framöver sannolikt att behövas offentlig medfinansiering
- 2021 kommer att bli ett förlägningsår för landsbygdsfonden, dvs nuvarande strategier som jobbar med denna fond avslutas inte 2020 utan förlängs, efter uppdatering, ytterligare minst ett år. Mycket tyder på att även 2022 kommer bli ett förlägningsår.

Jordbruksverket arbetar nu med att ta fram förslag på åtgärder till en strategisk plan för den gemensamma jordbrukspolitiken där Leader ingår. Målsättningen är att komma igång med nästa programperiod under 2022 eller 2023, beroende på vad Europeiska kommissionen beslutar. Lokala utvecklingsstrategier behöver därför skrivas under 2021 eller 2022.

Vad kan ni i offentlig sektor göra för att förbereda inför den nya programperioden?

Jordbruksverket kommer att återkomma med information och vägledning till alla leaderområden om den fortsatta processen. Det är därför viktigt att ni har kontakt med ert/era nuvarande leaderområden och/eller med den förening i det område som inte blev prioriterat i denna programperiod.

För att ni ska vara så väl förberedda som möjligt kan ni under 2020 tillsammans med ert/era leaderområde

- utvärdera vad som varit bra och vad som eventuellt behöver utvecklas gällande lokalt ledd utveckling i ert område
- diskutera lämplig geografisk avgränsning för leaderområdet
- bidra med en bred representation från offentlig sektor i områdets partnerskap
- planera för medfinansiering.

Vad är lokalt ledd utveckling genom Leader?

EU introducerade leadermetoden redan 1991 för att skapa lokalt engagemang och inflytande. Metoden innebär att privat, ideell och offentlig sektor i ett område engagerar sig för att tillsammans utveckla den plats där de bor och verkar. Genom samverkan, underifrånperspektiv och integrerade insatser skapar Leader hållbara lösningar på lokala utmaningar. Utifrån en utvecklingsstrategi tilldelas leaderområdet en budget för att kunna prioritera utvecklingsprojekt som bidrar till att nå målen i strategin.

Lokalt ledd utveckling genom leadermetoden som Sverige arbetat med under programperioden 2014-2020 har finansierats från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, Europeiska havs- och fiskerifonden, Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden.

[Läs mer om lokalt ledd utveckling genom Leader.](#)

Har ni frågor?

För frågor så kan ni kontakta ert lokala leaderkontor eller Jordbruksverket på LLUprogramledning@jordbruksverket.se

Budget och verksamhetsplan 2021-2023 för Tolkförmedling Väst

Sammanfattning

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund med uppdrag att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk- och översättningstjänster. Kommunalförbundets direktion har 2020-05-29 godkänt förslag till budget och verksamhetsplan 2021-2023. Direktionen skickar nu i enlighet med Tolkförmedling Västs förbundsordning förslaget till förbundsmedlemmarna för samråd, eventuella synpunkter ska vara Tolkförmedling Väst tillhanda senast den 1 september.

Budget och verksamhetsplan 2021 – 2023 beskriver vad som planeras i verksamheten under 2021 – 2023 samt budget 2021.

Förbundets budgetomslutning för 2021 är 216 000 tkr. Finansiering för förbundets kostnader kommer från intäkter från medlemmarnas köpta tjänster och debiteras enligt självkostnadsprincipen. Detta innebär en beräknad snitthöjning av priserna om 2,6 % för att nå en budget i balans.

Förvaltningens bedömning är att Herrljunga kommun ställer sig bakom föreslagen budget- och verksamhetsplan.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-06-12

Protokollsutdrag från direktionen för Tolkförmedling Väst § 406/2020-05-29

Förslag till budget- och verksamhetsplan för Tolkförmedling Väst 2021-2023

Förslag till beslut

1. Herrljunga kommun ställer sig bakom föreslagen budget- och verksamhetsplan 2021-2023 för Tolkförmedling Väst.

Ior Berglund
Kommundirektör

Expedieras till: Kommunfullmäktige, Tolkförmedling Väst

§ 406 Förslag till budget och verksamhetsplan 2021–2023

Beslut

Direktionen beslutar att godkänna förslag till budget och verksamhetsplan 2021 – 2023.

Vidare beslutar direktionen att förslaget översänds till förbundsmedlemmarna för samråd inför beslut om budget och verksamhetsplan 2021 – 2023 på direktionmöte den 27 september.

Sammanfattning

Budget och verksamhetsplan 2021 – 2023 beskriver vad som planeras i verksamheten under 2021 – 2023 samt budget för 2021.

Förbundets budgetomslutning för 2021 är 216 000 tkr. Finansiering för förbundets kostnader kommer från intäkter från medlemmarnas köpta tjänster och debiteras enligt självkostnadsprincipen. Detta innebär en beräknad snitthöjning av priserna om 2,6 % för att nå en budget i balans.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande
- FÖRSLAG TILL BUDGET OCH VERKSAMHETSPLAN 2021–2023, dnr 20/0021–2

Beslutet skickas till

Medlemmarna

Ordförande 	Justerare
--	--

Förslag till budget och verksamhetsplan 2021 – 2023

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att godkänna förslag till budget och verksamhetsplan 2021 – 2023.

Vidare beslutar direktionen att förslaget översänds till förbundsmedlemmarna för samråd inför beslut om budget och verksamhetsplan 2021 – 2023 på direktionens möte den 27 september.

Sammanfattning av ärendet

Budget och verksamhetsplan 2021 – 2023 beskriver vad som planeras i verksamheten under 2021 – 2023 samt budget för 2021.

Förbundets budgetomslutning för 2021 är 216 000 tkr. Finansiering för förbundets kostnader kommer från intäkter från medlemmarnas köpta tjänster och debiteras enligt självkostnadsprincipen. Detta innebär en beräknad snitthöjning av priserna om 2,6 % för att nå en budget i balans.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande
- FÖRSLAG TILL BUDGET OCH VERKSAMHETSPLAN 2021-2023, dnr 20/0021-2

Beslutet skickas till

Medlemmarna

Åsa Fröding
Förbundsdirektör

FÖRSLAG TILL BUDGET
Dnr 19/0021-2
2020-05-29

Förslag till Budget och verksamhetsplan 2021-2023

Tolkförmedling Väst

Organisationsnummer 222000-2972

Innehåll

Ordförande har ordet	4
Vision	5
Övergripande strategi.....	5
Övergripande mål.....	5
Verksamhetsmål 2021	6
Kvalitetsmål	6
Tolkförmedling Väst ska ha en pålitlig leverans	6
Tolkförmedling Väst ska tillhandahålla utbildade och kvalificerade tolkar	6
Tolkförmedling Väst ska ligga i framkant och verksamheten ska utvecklas	6
Arbetsmiljömål.....	6
Tolkförmedling Väst ska vara en attraktiv arbetsgivare	6
Miljömål.....	6
Tolkförmedling Väst ska bedriva en hållbar verksamhet	6
Verksamhetsbeskrivning	7
Förbundets organisation.....	8
Direktion	8
Tjänstemannaorganisation och medarbetare	8
Förväntad utveckling avseende verksamhet och ekonomi.....	8
Nuläge.....	8
Tolkuppdrag.....	8
Rekrytering och utbildning	9
Utvecklingsfrågor.....	9
Organisation och bemanning	9
Verksamhet	10
Ekonomiska förutsättningar	10
Bakgrund	10
God ekonomisk hushållning	12
Utgångsläge inför planering av budget 2021.....	12
Årsprognos 2020 i jämförelse med budget	12
Arvodesutveckling	12
Personalbemanning och löneutveckling	13
Pension	13

Ärende 8

Prisutveckling	13
Finansiella mål 2021	13
Budget 2021	13
Budget 2021, specifikation.....	14
Investeringsbudget 2021	14
Ekonomisk plan 2021-2023	14

Ordförande har ordet

Förbundets ständiga utmaning är att förutse och på bästa sätt tillgodose medlemmarnas behov av tolk. Som ordförande för Tolkförmedling Väst är jag verkligen glad över att möta det mycket konstruktiva arbete och den vilja att alltid vara ledande inom tolkverksamheten som jag upplever kännetecknar utvecklingen inom förbundet.

Förbundet är under ständig utveckling och har under senare år genomgått flera förändringar. Ett omfattande kvalitetsutvecklingsarbete har genomförts inom förbundet och certifiering i enlighet med kvalitetsledningssystemet FR2000 beräknas ske under 2020. Ledningen driver ett målinriktat systematiskt arbetsmiljöarbete där förbundets värdegrund och ledord genomsyrar verksamheten. Som ordförande ser jag att den ständiga förbättringsprocessen och ambitionen att konsekvent erbjuda en mycket hög kvalitet ger oss de bästa möjligheterna att möta de förväntningar våra medlemsorganisationer har. Ytterligare tre kommuner i länet har nu inkommit med medlemsansökan vilket jag uppfattar som ett kvitto på att förbundet ses som en attraktiv samarbetspartner.

Under 2019 skrevs avtal med ny leverantör för nytt verksamhetssystem. Implementeringsarbetet har pågått sedan juni 2019 och driftsättning av det nya verksamhetssystemet beräknas ske i maj 2020. Jag ser fram emot de digitala möjligheter och därmed den utveckling som det nya systemet kommer medföra för förbundet.

Covid-19 utbrottet i samhället har påverkat även förbundets verksamhet under 2020 och kommer med stor sannolikhet ha en negativ påverkan på årets resultat. Vår förhoppning är dock att verksamheten ska kunna återgå till ett mer normalt läge 2021 och därmed en budget i balans.

En verksamhet lyhörd för sina kunder, med stor utvecklingsvilja och med budget i balans skapar goda förutsättningar för nya spännande verksamhetsår. Med dessa ord ser jag fram emot ytterligare ett nytt år som ordförande i Tolkförmedling Väst.

Göteborg 2020-04-15

Åke Björk
Ordförande

Vision

Genom att erbjuda kvalitativa språktolktjänster bidrar Tolkförmedling Väst till ökad integration i samhället.

Övergripande strategi

Vårt uppdrag är att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk. Detta gör vi genom att vara lyhörda för medlemmarnas behov.

Vi ska kartlägga, utreda och analysera vår verksamhet, kundernas behov och uppdragstagarnas synpunkter för att utveckla och kvalitetssäkra verksamheten. Vi ska utveckla våra tjänster för att möta kundernas behov.

Vi ska vara det självklara valet för professionella uppdragstagare och en förmedling där uppdragstagare ges förutsättningar att utföra kvalitativa uppdrag.

Vi ska vara en attraktiv arbetsgivare där medarbetarna kan påverka, tar ansvar och är engagerade. Tillsammans med medarbetarna, utifrån förbundets värdegrund, skapar vi förutsättningar för en god arbetsmiljö.

Vi ska ha en budget i balans. Ingen beslutad aktivitet ska sakna finansiering och varje aktivitet ska syfta till att tolkbehovet tillgodoses. Varje möjlighet till effektivisering som inte går ut över kvaliteten ska tillvaratas.

Övergripande mål

Tolkförmedling Väst ska tillgodose medlemmarnas behov av språktolk och ska vara det självklara valet av förmedling för professionella uppdragstagare. Förbundet ska vara en attraktiv arbetsgivare där alla medarbetare vet sitt uppdrag och vem vi är till för. Tolkförmedling Väst ska vara i framkant och en förebild för andra. Verksamheten ska genomsyras av professionalitet, tillgänglighet och trygghet i alla led.

Tolkförmedling Väst ska

- ha god tillgänglighet vid beställning och likvärdig service till förbundets kunder
- hantera och tillvarata såväl kundernas som uppdragstagarnas synpunkter för verksamhetens kvalitetssäkring och utveckling
- ha en god ekonomisk medvetenhet och arbeta kostnadseffektivt
- arbeta hållbart och miljömedvetet
- verka för ökad kunskap om tolkanvändande och vikten av professionella språktolkare i samhället.

Verksamhetsmål 2021

Målen för 2021 har justerats i relation till tidigare utfall och prognosen för kommande period. Direktionen har fastslagit följande verksamhetsmål:

Kvalitetsmål

Tolkförmedling Väst ska ha en pålitlig leverans

Indikator	Utfall 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2021
Andel tillsatta beställningar ska uppgå till minst 99 %	99,5 %	≥99 %	≥99 %
Andel tillfällen tolkar kommer sent eller uteblir från bokade uppdrag ska understiga 1 %	1,2 %	<1 %	<1 %

Tolkförmedling Väst ska tillhandahålla utbildade och kvalificerade tolkar

Indikator	Utfall 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2021
Andel hälso- och sjukvårdsuppdrag som utförs av auktoriserad sjukvårdstolk ska uppgå till minst 5 %.	4,1 %	≥5 %	≥5 %
Andel uppdrag som utförs av auktoriserad tolk ska uppgå till minst 15 %.	14,4 %	≥14 %	≥15 %
Andel uppdrag som utförs av utbildad tolk ska uppgå till minst 60 %.	57,6 %	≥60 %	≥60 %

Tolkförmedling Väst ska ligga i framkant och verksamheten ska utvecklas

Indikator	Utfall 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2021
Andel beställningar som inkommer via digitala tjänster ska uppgå till minst 52 % .	45,2 %	≥50 %	≥52 %

Arbetsmiljömål

Tolkförmedling Väst ska vara en attraktiv arbetsgivare

Indikator	Utfall 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2021
Sjukfrånvaron ska understiga 6 %.	6,0 %	<6 %	<6 %
Hållbart medarbetarengagemang (HME) ska överstiga 80	*	>79	>80

*mäts vartannat år, utfall 2018: 69

Miljömål

Tolkförmedling Väst ska bedriva en hållbar verksamhet

Indikator	Utfall 2019	Målvärde 2020	Målvärde 2021
Andel uppdrag som utförs på distans ska uppgå till minst 50 %.	40,3 %	≥50 %	≥50 %

Verksamhetsbeskrivning

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund och dess ändamål är att tillgodose medlemmarnas behov¹ av språktolk. Förbundet har tilldelats uppdraget att bedriva språktolkförmedling och är därmed huvudman för verksamheten. Medlemsorganisationernas verksamheter köper samtliga språktolktjänster av Tolkförmedling Väst. Förbundet bedriver även översättningsverksamhet.

Tolkförmedling Väst har varit i drift sedan 1 april 2013 och bildades av Västra Götalandsregionen, Göteborgs Stad, samt kommunerna Borås, Mariestad, Trollhättan och Uddevalla. I januari 2015 utökades förbundet med 28 nya medlemskommuner. Ytterligare 12 nya medlemskommuner tillkom januari 2019. Förbundet består nu av totalt 40 medlemmar; Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Borås, Bollebygd, Dals-Ed, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Mariestad, Mark, Munkedal, Mölndal, Orust, Skara, Skövde, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tidaholm, Tjörn, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vårgårda och Öckerö.

Figur 1 Karta över medlemsorganisationerna

¹ En myndighet ska enligt 13 § i Förvaltningslagen ”... använda tolk och se till att översätta handlingar om det behövs för att den enskilde ska kunna ta till vara sin rätt när myndigheten har kontakt med någon som inte behärskar svenska.”

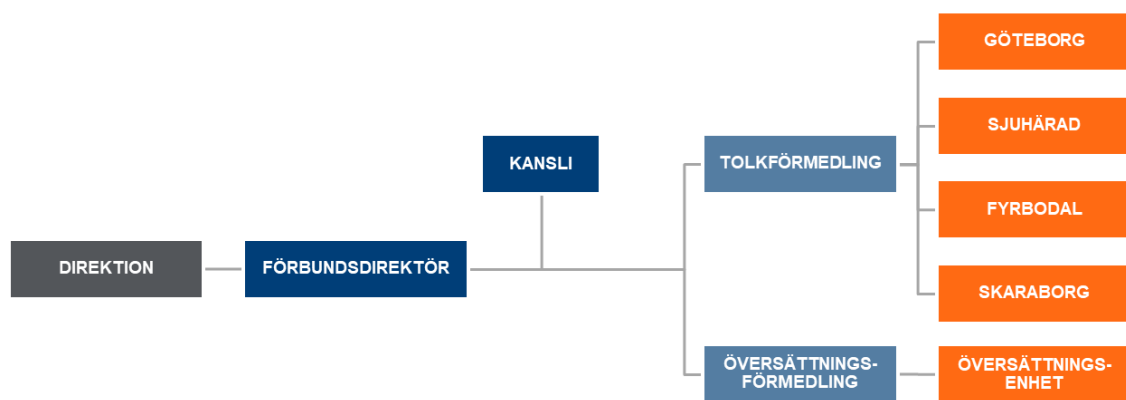
Förbundet erbjuder olika typer av språktolktjänster, såväl på plats som på distans, samt översättning av text. Uppdrag utförs på över 100 olika språk. Cirka 1 200 tolkar respektive 100 översättare utför uppdrag åt förbundet. Uppdragstagarna arvoderas per utfört uppdrag.

Förmedlingsverksamheten har öppet vardagar under kontorstid. Övrig tid kan tolk beställas via Akut tolk-tjänsten alternativt via den externa jourtjänsten hos Västra Götalandsregionen.

Förbundets organisation

Direktion

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund med direktion. Direktionens uppdrag regleras i kommunallagen och i den förbundsordning som medlemmarna har antagit. Direktionen sammanträder fyra till fem gånger per år.

Figur 2 Organisationschema

Tjänstemannaorganisation och medarbetare

På uppdrag av direktionen leds tjänstemannaorganisationen av förbundsdirigören.

Verksamheten består av kansli, tolkförmedling och översättningsförmedling. Kansliet leds av förbundsdirigören och de lokala förmedlingskontoren inklusive översättningsenheten leds av fyra verksamhetschefer. Verksamheterna är belägna på följande orter; Göteborg, Borås, Trollhättan och Mariestad. Administrativa stödfunktioner inom IT, ekonomi, HR och lön köps av Mariestads, Töreboda, Gullspångs kommuner i samverkan. Verksamhetsspecifikt IT-stöd och verksamhetsanpassat telefonisystem köps separat av externa leverantörer.

Förbundet har ca 65 medarbetare, den största yrkesgruppen medarbetare är förmedlingspersonal.

Förväntad utveckling avseende verksamhet och ekonomi

Nuläge

Tolkuppdrag

Under 2019 utförde förbundet 347 000 uppdrag, vilket var en ökning med 10 000 uppdrag jämfört med 2018. Första kvartalet 2020 visar på en minskning om tio procentenheter jämfört med motsvarande period 2019. Utbrottet av Covid-19 har stor påverkan på nedgången av antalet uppdrag, även om de två första månaderna på året visade på en liten minskning i efterfrågan jämfört med föregående år. Förbundet har under de senaste åren arbetat för en ökad avtalslojalitet från medlemmarna. Detta arbete bedöms ha bidragit till förbundets ökning av antalet utförda uppdrag under 2019 när efterfrågan på tolk sjunkit hos flera andra förmedlingar.

Framtida efterfrågan på förbundets tjänster är svårbedömd. Bland annat på grund av svårigheten att bedöma utvecklingen av flyktingsituationen i världen samt den allmänna politiska debatten om rättighet till språktolk. Om inte ännu en flyktingvåg kommer tros efterfrågan på språktolk minska över tid. Förbundets utfall för 2020 tros bli lägre än budgeterat.

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Budgeterat antal uppdrag (tusental)	180 000	210 000	285 000	380 000	335 000	345 000	340 000	325 000		
Utfall antal uppdrag	270 000	307 000	355 000	336 000	337 000	347 000	Prognos 300 000	Prognos 325 000	Prognos 320 000	Prognos 320 000
Budgetutfall (tkr)	13 966	5 227	2 344	79	5 295	5 867	0	0	0	0

Tabell 1 Utfall och prognos för antalet uppdrag och budgetutfall

Rekrytering och utbildning

Rekrytering av nya uppdragstagare och vidareutbildning av befintliga tolkar pågår kontinuerligt för att möta de förväntade behoven. Förbundet har en utmaning i att attrahera, rekrytera och behålla rätt uppdragstagare. Utmaningen är även att säkerställa kvaliteten på de tjänster som i dag levereras samt tillgodose medlemmarnas föränderliga tolkbehov.

De statligt finansierade tolkutbildningsplatserna täcker inte behovet av språktolk i samhället. I syfte att säkerställa den egna tolkförsörjningen erbjuder därför förbundet grundutbildning samt kompetensutveckling och förberedande utbildning inför auktorisation.

Kammarkollegiet ansvarar för tolkauktorisering men erbjuder endast möjlighet till auktorisation i knappt en fjärdedel av de språk som talas i Sverige. I takt med minskningen av antalet asylsökande förväntas tillgången på tolkar inom de mest efterfrågade språken öka.

Utvecklingsfrågor

Organisation och bemanning

Organisation

Införande av det nya verksamhetssystemet ”Fenix” innebär ökad digitalisering i förmedlingsarbetet vilket över tid kommer förändra förmedlarrollen och kompetensbehoven i förbundet. På sikt kan detta även förändra förbundets lönestruktur. En eventuell övertalighet på grund av ökad digitalisering förväntas lösas genom naturlig avgång över tid.

Under 2020 uppnår två medarbetare pensionålder och en medarbetare uppnådde pensionsålder under 2019. Två av dessa tre medarbetare förväntas gå i pension under 2021. Denna vetskap beaktas i förbundets resursplanering.

Då översättning inte ingår i förbundets uppdrag bedrivs översättningsverksamheten i ringa omfattning. Förbundet har haft svårigheter att kvalitetssäkra översättningsuppdragen men sedan ett år tillbaka bedöms verksamheten stabil och målsättningen är nu därför att utveckla översättningsverksamheten. Som ett led i utvecklingsarbetet har bemanningen utökats med 0,4 årsarbetare, vilket har skett genom en intern resursrotation.

Arbetsmiljöverktyg

Under 2020 infördes ”Winningtemp”, ett verktyg för att löpande mäta arbetsmiljön i förbundet. Medarbetarenkäten kommer under året att genomföras i Winningtemp. Verktyget möjliggör årliga medarbetarenkäter.

Verksamhet

Nytt verksamhetssystem

Det nya verksamhetssystemet ”Fenix” beräknas drifställas innan sommaren 2020 och medför en ökad digitalisering i förmedlingsarbetet. Under 2021 tros effekterna av det nya systemet ha slagit igenom och det eventuellt förändrade bemanningsbehovet bör då kunna fastställas.

Kvalitetsledningssystem, FR2000

Arbetet med kvalitetsledningssystemet, FR2000, är nu klart och certifiering är planerad under 2020. Revisionen för certifiering var bokad till våren 2020 men har på grund av Covid-19 skjutits fram och därmed finns risken att certifiering först kan ske under 2021. Kvalitetsledningsarbetet kommer oavsett fortlöpa under 2021.

Ökad digitalisering

Fortlöpande arbete pågår för att öka digitaliseringen i förbundet och för att utveckla befintliga tolktjänster. I det nya verksamhetssystemet möjliggörs bland annat skärmtolkning via app, en tjänst som bedöms högaktuell i rådande Covid-19 situation. Under de närmaste åren förväntas förbundet komplettera sina nuvarande tolktjänster med fler digitala alternativ och även AI-lösningar.

Kundarbete

Som ett led i det mer intensifierade kundarbetet skickades under våren 2019 en enkät ut till förbundets alla medlemskunder. Resultatet av enkäten ledde till bland annat fler kundbesök och att förbundets kunder under hösten 2019 och våren 2020 bjöds in till frukostmöten för dialog och information om tolkanvändande. På grund av Covid-19 kunde inte alla planerade frukostmöten genomföras. Planen är att fortsättningsvis med regelbundenhet kunna erbjuda förbundets kunder liknande aktiviteter på plats men också via webb.

Ett arbete har påbörjats för att utveckla tolkanvändarinformationen på förbundets webbplats. Bland annat kommer informationsfilmer tas fram och det nya materialet beräknas vara klart för publicering i början av 2021.

Ekonomiska förutsättningar

Bakgrund

Behovet av förbundets tjänster har en direkt koppling till den rådande flyktingsituationen och migrationspolitiken i världen. Antalet flyktingar som söker sig till Sverige påverkar till stor del behovet av språktolk- och översättningstjänster.

UNHCRs årliga rapport visar att andelen människor i världen som tvingats lämna sina hem är högre än någonsin. I slutet av 2018 befann sig 70,8 miljoner människor på flykt vilket är 2,3

miljoner fler människor jämfört med 2017. Drygt två tredjedelar av flyktingarna kommer från länderna; Syrien, Afghanistan, Syd Sudan, Myanmar och Somalia.²

I juli 2019 fattade riksdagen beslut om att förlänga den tillfälliga lagen om uppehållstillstånd. Beslutet gäller till och med den 19 juli 2021.³

Resultatet för 2019 visar att knappt 22 000 personer sökte asyl i Sverige vilket är cirka 500 fler jämfört med 2018. Flest asylsökande kom från Syrien, Iran, Irak, Uzbekistan och Georgien. Jämfört med föregående år har dock antalet asylsökande från dessa länder minskat, endast antalet asylsökande från Uzbekistan har ökat. Kommunmottagandet har jämfört med föregående år nästintill halverats.⁴

I migrationsverkets första prognos för 2020 bedömdes omvärldsutvecklingen tyda på att fler asylsökande skulle söka sig till Europa under året. Prognosen höjdes till 23 000 asylsökande för 2020 och baserades bland annat på att migrationsuttalandet mellan EU och Turkiet kvarstår.⁵

Sedan februariprognosen har coronapandemin haft stor påverkan på stora delar av världen och resmöjligheterna har kraftigt försämrats. Sedan slutet av mars har antalet asylsökande nästintill halverats vilket är en direkt följd av rådande reserestriktioner. Migrationsverket utgår i sin majprognos från att reserestriktionerna kommer lätta under sommaren och sänker sin prognos från 23 000 till 21 000 asylsökande för 2020. Prognosen är dock mycket osäker vilket delvis beror på huruvida reserestriktionerna kvarstår men också på hur relationen mellan EU och Turkiet utvecklas då Turkiet har signalerat att de inte kommer fortsätta hindra migrantrörelser mot Grekland när pandemin upphört.⁶

Utvecklingen av flyktingsituationen i världen är svår att förutse men behovet av tolk förväntas ändå inom de närmaste åren vara i likvärdig nivå med nuvarande behov. Språktolkens roll och utbudet av språktolktjänster förväntas dock förändras under de närmaste åren. Bland annat tros detta bero på regeringens tolkutredning och den allmänna politiska debatten om rättigheten till tolk, men också på de offentliga verksamheternas besparingskrav, det minskade intresset för tolkyrket och inte minst den digitala utvecklingen.

Till skillnad från övriga förmedlingar i landet ökade förbundet antalet utförda uppdrag under 2019. Ökningen bedöms till viss del bero på de nya medlemskommunerna, men främst tros det bero på den ökade avtalslojaliteten från förbundets övriga medlemsorganisationer. Efterfrågan på språktolk förväntas stabiliseras de kommande åren. Troligtvis kommer också den demografiska utvecklingen förändra efterfrågan på tolk över tid. Flerspråkiga personer kan i samband med åldersrelaterade sjukdomar, till exempel demens, tappa sitt andra språk och återgår till sitt modersmål vilket skapar förändrade tolkbehov i samhället. Troligt är att antalet tolkuppgifter kommer minska under 2020 på grund av coronavirusets påverkan i samhället.

---

² *Global trends forced displacement in 2018*. UNHCR. <https://www.unhcr.org/globaltrends2018>. Hämtat 2020-03-13.

³ *Viktigare lagar och förordningar inför halvårsskiftet 2019*. Regeringskansliet. <https://www.regeringen.se/informationsmaterial/2019/06/viktigare-lagar-och-forordningar-infor-halvarsskiftet-2019/>. Hämtat 2020-03-17.

⁴ www.migrationsverket.se. Hämtat 2020-02-10

⁵ *Verksamhets- och utgiftsprognos februari 2020*. Migrationsverket. <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Vart-uppdrag/Styrning-och-uppfoljning/Prognoser-och-remisser.html>. Hämtat 2020-03-13.

⁶ *Verksamhets- och utgiftsprognos maj 2020*. Migrationsverket. <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Vart-uppdrag/Styrning-och-uppfoljning/Prognoser-och-remisser.html>. Hämtat 2020-05-04.

Intäkter fås genom förmedling av tolktjänster och förbundets största kostnader är arvoden till tolkar kopplat till tolkuppdrag. Den totala kostnaden för arvoden och de totala intäkterna är beroende av hur många tolktjänster som utförs. Förbundet debiterar medlemmarna för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

God ekonomisk hushållning

I enlighet med kommunallagen ska förbundet ha god ekonomisk hushållning. Verksamheten ska genomsyras av god ekonomisk hushållning i både ett kort- och i ett långsiktigt perspektiv. Då både verksamhetsmålen och de finansiella målen bedöms uppfyllas i budget anses förbundet ha god ekonomisk hushållning.

Utgångsläge inför planering av budget 2021

Enligt förbundsordningen ska direktionen årligen fastställa budget för förbundet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en plan för ekonomin under den kommande tvåårsperioden. Förbundets årliga kostnader ska minst täckas av årets intäkter och som övergripande verksamhetsmål anges att verksamheten ska ha en god ekonomisk medvetenhet och arbeta kostnadseffektivt. Budgetförslaget ska samrådats med förbundsmedlemmarna senast en månad före direktionens sammanträde och budgeten ska fastställas senast den 30 september före verksamhetsåret.

Som utgångsläge för planeringen av 2021-2023 finns gällande plan för 2020-2022 samt utfallet av de senaste åren och prognoser för de kommande åren. Flyktingsituationen och migrationspolitiken i omvärlden samt Migrationsverkets prognos tas även i beaktan i planeringen av budget 2021. Huruvida Covid-19 kommer att påverka förbundets verksamhet under 2021 är idag svårt att bedöma. Sannolikt är dock att vissa efterföljder kommer att ses i verksamheten.

Årsprognos 2020 i jämförelse med budget

Under 2019 utförde förbundet 2 000 fler uppdrag än budgeterat. Ökningen bedöms främst bero på en ökad avtalslojalitet från befintliga medlemmar men till viss del även på att förbundet fick 12 nya medlemmar under 2019.

Budget 2020 är baserad på 340 000 utförda tolkuppdrag. Efterfrågan på förbundets tjänster sjönk under årets första månader och den första prognosen pekade på cirka 335 000 uppdrag för 2020. Coronavirusets angrepp på samhället sänkte dock kraftigt antalet tolkbeställningar från och med vecka 11. I skrivande stund (6 april 2020) är prognosen för 2020 mycket svår att förutse men förhoppningen är att förbundet når 300 000 uppdrag under 2020.

Brytpunkten för budget 2020 i balans beräknas till 318 000 utförda uppdrag.

Arvodesutveckling

Som ett led i att säkerställa försörjningen av uppdragstagare samt kvalitetssäkra förbundets tjänster, bör arvoden för såväl tolkar som översättare årligen ses över. Arvodesutvecklingen bör ha följsamhet med såväl branschen i stort som den generella arbetsmarknadens löneutveckling.

Personalbemanning och löneutveckling

Såväl bemanning som arbetsprocesser ses kontinuerligt över och anpassas efter organisationens förändrade behov. Införande av nytt verksamhetssystem beräknas ske under 2020 och kommer innebära ökad digitalisering i förmedlingsarbetet vilket över tid kommer förändra förmedlarrollen och kompetensbehoven i förbundet. På sikt kan detta även förändra förbundets lönestruktur. Såväl anställningsform som marknadsmässiga löner bedöms som viktiga parametrar för att förbundet ska uppfattas som en attraktiv arbetsgivare och därmed både kunna rekrytera och behålla rätt medarbetare.

Pension

Förbundets pensionsförvaltare är KPA och lagstadgade premier för tillsvidareanställda betalas löpande. Löneskatt på 24,26 % ingår i pensionskostnaden. Löneskatten betalas årsvis och regleras genom inbetalning via preliminärskatten varje månad och resterande skuld/fordran regleras vid bokslut varje år. Ingen ansvarsförbindelse finns då intjänandet och kostnaden tas löpande.

Prisutveckling

Indexuppräknningar och centrala löneavtal har ökat förbundets drifts- och personalkostnader. För att säkerställa försörjningen av uppdragstagare bör arvoden till tolkar och översättare ha följsamhet med den allmänna löneutvecklingen i samhället vilket också påverkar förbundets kostnader.

I enlighet med självkostnadsprincipen har förbundets tjänster inför 2020 prisjusterats med 1,6 %. För en budget i balans bedöms prisjusteringen för 2021 resultera i en snitthöjning om cirka 2,6 %.

Finansiella mål 2021

Enligt kommunallagen ska förbundets ekonomi vara i balans. Intäkterna ska minst täcka kostnaderna vilket innebär att den löpande verksamheten ska ha ett positivt resultat. Att förbundet har ett positivt saldo på banken under året och därmed inte nyttjar checkkrediten bidrar också till en ekonomi i balans.

Direktionen har fastslagit följande finansiella mål

- Den löpande verksamheten ska ha ett positivt resultat.
- Checkkrediten ska ej nyttjas.

Budget 2021

Enligt förbundsordningen ska förbundets årliga kostnader minst täckas av årets intäkter och medlemmarna debiteras för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

Budget 2021 är lagd utifrån idag gällande förutsättningar och efter samråd med förbundets medlemmar. Medlemmarnas behov beräknas till ca 325 000 uppdrag för 2021. För en budget i balans bedöms prisjusteringen för 2021 resultera i en snitthöjning om 2,6 %.

Ärende 8

Budget 2021		(tkr)
Verksamhetens intäkter		216 000
Verksamhetens kostnader		216 000
Årets resultat		0

Budget 2021, specifikation

Intäkter (tkr)		
Intäktsslag	Belopp	Kommentar
Försäljning av förmedlingstjänster	216 000	Tolk- och översättningstjänster
Summa verksamhetens intäkter	216 000	
Kostnader (tkr)		
Kostnadsslag	Belopp	Kommentar
Personalkostnad	32 760	Personalkostnader inkl PO
Ersättning direktionen	1 200	Ersättning direktionen inkl PO
Arvoden uppdragstagare	168 877	Arvoden och kostnadsersättningar inkl PO
Tolkutbildning	1 500	Utbildning, material, handledning
Lokalkostnader	3 712	Lokalhyra, lokalvård, larm, el
IT-kostnader	2 413	Hyra IT-utrustn., licenser, telefoni & porto
Förbrukningsinventarier, förbrukningsmaterial	352	Förbrukningskostnader
Administrativa tjänster	3 578	Adm. tjänster, konsulttjänster, jouravtal
Finansiella kostnader	1 608	Avskrivning, ränta, övriga bankkostnader
Summa verksamhetens kostnader	216 000	

Investeringsbudget 2021

Det finns inga investeringar planerade under budgetåret och planperioden.

Ekonomisk plan 2021-2023

Budget, (tkr)	2021	2022	2023
Intäkter	216 000	220 000	224 000
Kostnader	216 000	220 000	224 000
Budgeterat resultat	0	0	0

Tolkar med kvalitet

www.tolkformedlingvast.se

Kommunstyrelsens uppsikts- och kontrollplikt kommunala bolag, Herrljunga Elektriska AB, Herrljunga Elkraft AB, Herrljunga Vatten AB

Sammanfattning

Kommunstyrelsen ska utöva uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs genom kommunala bolag, KL 6 kap 1 §. Enligt KL 6 kap 9 § ska styrelsen i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som avses i 10 kap. 2 § pröva om den verksamhet som bolaget bedrivit under föregående kalenderår har varit förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet, ska styrelsen lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder. Enligt KL 6 kap. 10 § ska styrelsen vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i KL 10 kap. 3-5 §§ är uppfyllda i fråga om sådana aktiebolag som avses i de bestämmelserna.

Kommunstyrelsen genomför ägardialoger med respektive bolag två gånger per år. Under 2019 genomförde kommunstyrelsen ägardialoger 8 april och 2 september.

Genomgångarna vid ägardialogerna har omfattat ekonomiskt utfall vid halvår 2019 och prognos för helår 2019, väsentlig verksamhetsinformation och framtida utmaningar för respektive bolag/stiftelse, ägardirektiv och bolagsordningar, upphandling revision samt övriga frågor exempelvis framtida utmaningar för bolaget.

Efter genomförda ägardialoger med respektive bolag under 2019 och genomgång av respektive kommunalt aktiebolags årsredovisning samt lekmannarevisorernas granskningsrapporter av de kommunala bolagen, bedöms att den verksamhet som Herrljunga Elektriska AB (org.nr. 556006-9816), Herrljunga Elkraft AB (org.nr. 556525-9206) och Herrljunga Vatten AB (org.nr. 556739-5347) bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2020-06-30

Protokoll ägardialog 2019-04-08

Protokoll ägardialog 2019-09-02

Årsredovisning 2019 Herrljunga Vatten AB

Granskningsrapport 2019 Herrljunga Vatten AB

Årsredovisning 2019 Herrljunga Elektriska AB

Granskningsrapport 2019 Herrljunga Elektriska AB

Årsredovisning 2019 Herrljunga Elkraft AB

Förslag till beslut

1. Den verksamhet som Herrljunga Elektriska AB (org.nr. 556006-9816), Herrljunga Elkraft AB (org.nr. 556525-9206) och Herrljunga Vatten AB (org.nr. 556739-5347) har bedrivit under 2019 har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Gunnar Andersson (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Jessica Pehrson (C)
1:e vice ordförande
kommunstyrelsen

Mats Palm (S)
2:e vice ordförande
kommunstyrelsen

Expedieras till: Kommunfullmäktige, Herrljunga elektriska

PROTOKOLL ÄGARDIALOG

Instans: Kommunstyrelsens presidium

Tid: kl. 10.00-12.15

Plats: Sämsjön, kommunhuset

Medverkande:

Gunnar Andersson (M), ordförande

Mats Palm (S), 2:e vice ordförande

Ior Berglund, kommundirektör

Fam Sundquist, nämndsamordnare

Claes Unosson, ordförande Herrljunga Elektriska AB

Anders Mannikoff, VD Herrljunga Elektriska AB

Linda Rudenwall, ekonomichef, VD Nossan Förvaltning AB

Karin Carlsson, ordförande Herrljunga Bostäder AB

Christer Johansson, VD Herrljunga Bostäder AB

Gunnar Ingvarsson, ordförande Nossan förvaltningsaktiebolag AB

John Åkersson, praktikant

Herrljunga elektriska AB**Verksamhet**

Anders Mannikoff, VD Herrljunga Elektriska AB informerar om verksamhetsår 2019. Verksamheten löper på som planerat. Det har diskuterat mycket om kärnkraftavveckling både på lokal- och riksnivå. Det finns behov av att bygga nya elnät runt om i landet. Det råder dock ingen akutbrist i Herrljunga just nu med elkraftförsörjningen.

Två studenter från Uppsala universitet har skrivit sitt examensarbete med Herrljungas elnät som fallstudie för implementering av solcellsparker. Rapporten finns att läsa på DiVa portal.

Anders Mannikoff, VD Herrljunga Elektriska AB informerar att värmeförsörjningen och vattenförsörjningen löper på bra. Värmeförsäljningen har gått mindre bra på grund av den milda vintern. Reningsverket i Annelund fungerar som det ska. Reningsverket i Herrljunga har stött på utmattningar då reningsverket är belastat på grund av industriutsläpp. Det finns redovisning av utsläppet och det föreligger inga olagliga utsläpp.

Ombyggnationen av lokalerna på mariedahlgatan är i slutfasen. Lokalerna kommer finnas tillgängliga för framtida dialogmöten och bokningsmöjlighet för

kommunala aktörer kommer också finnas. Byggnation av fibernät i Herrljunga är snart i mål.

Herrljunga elektriska AB samverkar med Kunskapskällan och har hittills anställt 7 elever efter genomförd utbildning. Under 2019 har 3 st elever från gymnasieskolan praktiserat hos Herrljunga elektriska.

Ekonomi/bokslut & budget

Arbetet med bokslutet 2019 pågår och är inte färdigställd ännu vid mötestillfälle. Revisorerna kommer att gå igenom koncernens ekonomi under nästa vecka. Herrljunga elektriskas ekonomin går för övrigt i linje med budgeten.

Samverkan/samarbeten inom koncernen

Samarbete med concernen, Fokus Herrljunga och kommunen i stort går bra. Det finns dialog med kommundirektören om möjligheter och förutsättningar med digitaliseringsarbetet, ”Mera digitalt”.

Herrljunga Bostäder AB

Verksamhet

Christer Johansson, VD Herrljunga Bostäder AB informerar om verksamhetsår 2019 för Herrljunga Bostäder. Omflyttning för år 2019 är cirka 15 % och just nu är det 16 lägenheter som är ute på erbjudande. Ca 50 % av sökande faller tidigt ur urvalsprocessen till följd av brist på betalningsförmåga. På grund av detta har lägenheterna varit ute för uthyrning flera gånger. För cirka 20 år redan tecknade socialförvaltningen ett blockhyresavtal för lägenheterna på ringvägen 4-10 i ljung. Flertals lägenheter har stått tomma i långa perioder. Efter samtal med tillförordnad socialchef i höstas har socialförvaltningen sagt upp avtalet. Herbo tog ansvar för att lägga ut lägenheterna för uthyrning och en tredjedel av lägenheterna har renoverats.

Det pågår inga byggprojekt i dagsläget men om det blir aktuellt så finns färdiga upphandlingar på ett flertal olika flerbostadshus. Det finns visat intresse från privata aktörerna för nya byggnationer i Herrljunga. Postnord har bytt lokal och lämnar lokalen juridiskt den 1/3- 2020. Herbo projekterar för 6 st nya lägenheter för att fylla de tomma lokalerna. Fjärrvärmeanslutning på stationsvägen 16 och ringvägen 4-10 är klara och stambyte på kvarteren Violen 12 är i slutfasen. Planering av stambyten på flera fastigheter har påbörjats.

Gällande personal har 2 fastighetstekniker provanställts sedan i höstas och 3 nya anställningar under hela året. Det är totalt 10 st anställda på bolaget. Det finns även ett samarbete mellan bolaget och Kunskapskällan. Det finns en praktikant från byggprogrammet och 2st elever för APL praktik från El- och energiprogrammet. En ny NKI (nöjd kundindex) visar fortsatt gott betyg från hyresgästerna och en ny hemsida är lanserad.

Karin Carlsson, ordförande i Herrljunga Bostäder AB informerar om önskan att upplysa kommunfullmäktige om den faktiska innebörden av uthyrningspolicy då det uppstod oklarheter kring utyrningsregler för den som vill bli Herbos hyresgäst.

Ekonomi/bokslut & budget

Arbetet med bokslutet för 2019 är inte i mål vid mötestillfälle men preliminärt ligger bolagets resultat på ca 3 700tkr innan periodiseringsfond och skatt. Prognosen för 2020 före koncernbidrag och skatt ligger på 3 100 tkr. Bruksvärdesförhandling med hyresgästföreningen för de 8 fastigheterna (ca 150 lgh) är klar. Højningen på de enskilda fastigheterna ligger mellan 7,5- 9 % under 3 års tid. Bolaget har börjat med e-fakturor till kunderna.

Samverkan/samarbeten inom koncernen

Samverkan inom koncernen och kommunen fungerar bra. Bolagets framtida utmaningar ligger på de omfattande underhållarbete för fastigheterna.

Gunnar Andersson
Ordförande

Fam Sundquist
Sekreterare

Uppsiktsdialog

Kommunstyrelse och Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler

Stiftelsen Herrljunga industrilokaler

Verksamhet/Ekonomi/samverkan

Bengt Ottosson, ordförande Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler redogör kort om stiftelsens verksamhetsår 2019. Det har gått bra för stiftelsens verksamhet under det gångna året. Just nu pågår förhandling för försäljning av industrifastighet. Uthyrning av stationshuset i Ljung löper på bra och det finns inga tomma lokaler. Bokslut för år 2019 är ej färdigställd men resultatet pekar på 2 mkr för 2019. Dialog och samverkan flyter på bra och det är lätt att kontakt och ha dialog med kommunen.

Gunnar Andersson
Ordförande

Fam Sundquist
Sekreterare

PROTOKOLL ÄGARDIALOG

Instans: Kommunstyrelsens presidium
Tid: kl. 14.00-15.30
Plats: Sämsjön, kommunhuset

Medverkande:

Gunnar Andersson (M), ordförande
Mats Palm (S), 2:e vice ordförande
Niels Bredberg, kommunchef
Linda Rudenwall, ekonomichef, VD Nossan Förvaltning AB
Moa Andersson, nämndsamordnare
Karin Carlsson, ordförande Herrljunga Bostäder AB
Christer Johansson, tf VD Herrljunga Bostäder AB
Claes Unosson, ordförande Herrljunga Elektriska AB
Anders Mannikoff, VD Herrljunga Elektriska AB
Staffan Setterberg, avgående ordförande Nossan förvaltningsaktiebolag AB

Nossan Förvaltning AB

Staffan Setterberg, avgående ordförande Nossan förvaltningsaktiebolag AB, redogör övergripande för Nossan förvaltningsaktiebolags verksamhet.

Linda Rudenwall, VD Nossan förvaltningsaktiebolag redogör för Nossan förvaltningsaktiebolags ekonomi under föregående år. Bolaget gjorde ett plusresultat på grund av försäljningen av aktier i Herrljunga Hotellfastighets AB.

Herrljunga elektriska AB

Anders Manikoff, VD Herrljunga Elektriska AB redogör för Herrljunga elektriskas ekonomiska situation. Bolaget nådde budgetmålen för 2018. Bolaget uppnådde en lägre omsättning än väntat på grund av att färre grundtjänster för fiberutbyggnad köptes på landsbygden under 2018. Det har varit hög efterfrågan i flera år på eltekniska tjänster. 2018 var landsbygden i stort sett färdig vad gäller fibernät så mycket arbete har fokuserats på tätorten. Uppsving för solel under 2018.

Herrljunga vatten AB

Anders Manikoff, VD Herrljunga Elektriska AB redogör för bolagets ekonomiska situation. En större genomgång av VA-ekonomin kommer att genomföras under 2019. Vattenverket i Altorp är uttjänt, det går inte att förse Herrljunga tätort med vatten endast med hjälp av detta. Bolagets ledning räknar med att nå budgetmålen även för 2019.

Herrljunga Bostäder AB

Christer Johansson, tf VD Herrljunga Bostäder AB redogör för bolagets ekonomiska situation. Bolaget gjorde ett positivt resultat för 2018 med en vinst på 3 miljoner. Bolaget står inför ett antal större utmaningar i form av bland annat ett ökat antal utflyttningar ur kommunen baserat på Herrljunga Bostäders eget bestånd. Bolaget står även inför ett antal kostsamma stamreoveringar.

Gunnar Andersson
Ordförande

Moa Andersson
Sekreterare

PROTOKOLL ÄGARDIALOG

Instans: Kommunstyrelsens presidium
Tid: kl. 14.00-15.30
Plats: Sämsjön, kommunhuset

Medverkande:

Gunnar Andersson (M), ordförande
Mats Palm (S), 2:e vice ordförande
Ior Berglund, kommundirektör
Moa Andersson, nämndsamordnare
Linda Rudenwall, ekonomichef, VD Nossan Förvaltning AB
Karin Carlsson, ordförande Herrljunga Bostäder AB
Christer Johansson, VD Herrljunga Bostäder AB
Claes Unosson, ordförande Herrljunga Elektriska AB
Anders Mannikoff, VD Herrljunga Elektriska AB
Gunnar Ingvarsson, ordförande Nossan förvaltningsaktiebolag AB

Nossan Förvaltning AB

Linda Rudenwall, VD Nossan förvaltningsaktiebolag informerar om att Nossan Förvaltningsaktiebolag prognostiserar ett resultat som innebär cirka 1 miljon kronor i koncernbidrag. Prognosen för 2019 pekar på en budget i balans.

Gunnar Ingvarsson, ordförande Nossan förvaltningsaktiebolag AB informerar om att Nossan Förvaltning har tagit fram en plan för att klara soliditets- och resultatkrav för Herrljunga Bostäder AB vid upplåning och nedskrivningsrisker för nya projekt.

Gunnar Ingvarsson, ordförande Nossan förvaltningsaktiebolag AB informerar om att diskussioner har förts angående att tydliggöra kommunens mål i affärsplanerna, exempelvis hur bolagen ska bli mer aktiva i kommunens arbete med att öka invånarantalet.

Linda Rudenwall, VD Nossan förvaltningsaktiebolag informerar om att det pågår ett arbete med att aktualisera de styrdokument som berör bolagen. Styrdokumenterna ska kartläggas och presenteras på Nossans dialogmöten med bolagen. Det pågår även en genomlysning av ägardirektiv och bolagsordningar. En del av arbetet omfattar omvärldsbevakning där styrelsen tittar på ägardirektiv och bolagsordningar i kommuner med liknande invånarantal som Herrljunga kommun.

Linda Rudenwall, VD Nossan förvaltningsaktiebolag informerar om att kommunens nya upphandlingsföretag Zango nyligen presenterat ett upphandlingsunderlag avseende upphandlingen av revisionen.

Herrljunga elektriska AB

Anders Mannikoff, VD Herrljunga Elektriska AB informerar om att delårsrapporten ännu ej är färdig vid datumet för ägardialogen och önskar att detta tas med i planeringen inför ägardialoger 2020. I delårsrapporten blir delårsrapporten föremål för djupare analys.

Anders Mannikoff, VD Herrljunga Elektriska AB redogör för Herrljunga elektriska AB:s ekonomi som följer planen för 2019 och bolaget räknar med att nå budgeterat resultat om 6,3 miljoner kronor. De har för närvarande en hög beläggning på el-energiteknik men prognosen visar på att beläggningen på sikt planar ut mot en mer normal nivå. Statsnät bygger under 2019 färdigt nät i Herrljunga. Bolaget har anslutningsintäkter i år och under 2020. Herrljunga Elektriska AB ligger topp 10 på installerad solel per capita.

Anders Mannikoff, VD Herrljunga Elektriska AB informerar om att Vattenfall planerar en ny ledning från Vedum. Med största sannolikhet dröjer det innan tillstånden är på plats. Det råder i nuläget ingen akut effektbrist, men trafikplats hjälpkraft för järnvägen går inte att åstadkomma idag.

Anders Mannikoff, VD Herrljunga Elektriska AB informerar om kommande renovering av kontor på mariedahlgatan, bolagets styrelse delges förslag den 18 september.

Herrljunga vatten AB

Anders Manikoff, VD Herrljunga Elektriska AB redogör för Herrljunga Vattens ekonomiska situation. Bolaget följer planen för 2019 och räknar med att nå budgeterat resultat om 0,1 miljoner kronor. Sammanställning av delårsrapport pågår precis som för Herrljunga Elektriska AB. Några osäkerheter finns vad gäller utfallet för skadeersättningar kopplade till källaröversvämningar, likaså vad gäller oplanerade insatser kopplade till vattenläckor.

Anders Manikoff, VD Herrljunga Elektriska AB informerar om att vattendom är beviljad för Altorp grundvattentäckt. Bygget runt processutrustningen återstår att upphandla och förhoppningen är att detta är klart till våren 2020. En framtida utmaning för bolaget är industribelastningen på reningsverk som ställer till en del bekymmer. Bolaget riskerar nu en åtalsanmälan för miljöbrott till följd av detta eftersom belastningen gör det är svårt att hålla gränsvärden.

Herrljunga Bostäder AB

Christer Johansson, VD Herrljunga Bostäder AB redogör för Herrljunga Bostäder AB:s ekonomiska situation. Bolagets intäkter följer budget. Resultatet

Ärende 9

påverkas av mängden underhåll och reparationer. Ekonomiskt utfall för halvåret 2019 är 2 723 tusen kronor före skatt. Prognostiserad resultat för 2019 är 3 235 tusen kronor före skatt.

Christer Johansson, VD Herrljunga Bostäder AB informerar om att en av bolagets största utmaningar inför framtiden är större stambyten i fastigheter från 60-talet. Bolaget har ett fortsatt högt tryck på uthyrningssidan men en svag betalningsförmåga bland sökande, cirka 80-85% av sökande faller tidigt ur urvalsprocessen till följd av brist på betalningsförmåga.

Gunnar Andersson
Ordförande

Moa Andersson
Sekreterare

Årsredovisning för
Herrljunga Vatten Aktiebolag
556739-5347

Räkenskapsåret
2019-01-01 - 2019-12-31

Ärende 9

Innehållsförteckning:	Sida
Förvaltningsberättelse	1-3
Resultaträkning	4
Balansräkning	5-6
Noter	7-10
Underskrifter	11

Fastställelseintyg

Undertecknad verkställande direktör i Herrljunga Vatten Aktiebolag intygar härmed dels att denna kopia av årsredovisningen överensstämmer med originalet, dels att resultat- och balansräkningen fastställts på årsstämma 2020- - . Stämman beslutade också att godkänna styrelsens förslag till resultatdisposition.

Herrljunga 2020-

Anders Mannikoff
Verkställande direktör

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Herrljunga Vatten AB, 556739-5347 får härmed avge årsredovisning för 2019, bolagets tolfte verksamhetsår. Styrelsen har sitt säte i Herrljunga Kommun.

Allmänt om verksamheten

Herrljunga Vatten AB är ett helägt dotterbolag till 556006-9816 Herrljunga Elektriska AB.

Herrljunga Vatten AB ansvarar över vatten och avloppsverksamheten i Herrljunga kommun. I detta ansvar ligger produktion och distribution av dricksvatten, avledning och rening av avloppsvatten samt drift, underhåll och förnyelse av VA-anläggningarna inom fastställda verksamhetsområden.

Verksamheten distribuerar dricksvatten och renar avloppsvatten för ca 1 900 abonnenter (ca 6 000 personer). Allt dricksvatten som levereras kommer från grundvatten vilket bereds i våra 6 vattenverk. Avloppsvattnet tas emot och renas i våra 6 avloppsreningsverk av varierande storlek. Dessa anläggningar sammanlänkas via respektive ledningsnät på ca 90 km vattenledningar, 70 km avloppsledningar och 50 km dagvattenledningar samt 10 pumpstationer.

Verksamheten ska efterleva krav och villkor som ställs enligt LAV (Lagen om allmänna vattentjänster), Miljöbalken, och tillstånd meddelade enligt Miljöbalken och Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter. Avvikelsen i årsresultatet jämfört med budget och prognos är hänförlig till oplanerade reparations- och underhållskostnader nära årsslutet.

VA-ekonomi

Enligt LAV 50 § ska alla kommunala VA-huvudmän årligen upprätta en särredovisning av ekonomin för abonnentkollektivet. För Herrljunga Vatten AB är skillnaden mellan bolagets ekonomi och abonnentkollektivets ekonomi marginell vad gäller resultaträkningen då bolaget tillhandahåller vissa tjänster som ligger utanför abonnentkollektivet.

Särredovisad resultaträkning för abonnentkollektivet (tkr)	2019	2018
Verksamhetens intäkter	14 053	13 835
Verksamhetens kostnader	-11 585	-11 400
Avskrivningar	-2 391	-2 222
Verksamhetens rörelseresultat	77	213
Finansiella intäkter	0	0
Finansiella kostnader	-475	-396
Årets resultat	-398	-183

Resultatavstämning i förhållande till

självkostnadsprincipen (tkr)	2019	2018	2017	2016	2015
Överuttag/underskott	-398	-183	35	-197	-156

Akkumulerat överuttag/underskott relativt abonnentkollektivet	2019	2018
	-763	-365

Taxa

VA-taxan består av två delar, anläggningsavgift och brukningsavgift. Anläggningsavgiften erläggs när en fastighet ansluter sig till VA-verksamheten. Brukningstaxan erläggs när anslutning är etablerad och ett abonnemang startat. Brukningstaxan är indelad i två delar där en del är en fast årlig avgift och en rörlig avgift beroende på förbrukning. Taxan finns att tillgå via hemsida: www.el.herrljunga.se.

Ändringar av VA-taxan bereds av VA-avdelningen och behandlas av styrelsen. Styrelsen kan besluta om ändrad taxa inom ramen för indexuppräknings. Ändringar utanför indexuppräknings går till Kommunfullmäktige för godkännande. Taxorna beskrivs närmare i taxehandledning tillgänglig på hemsida: www.el.herrljunga.se.

Inför 2020 beslutades anläggningstaxan höjas med 0% och brukningstaxan med 4%. Anläggningstaxan kan komma att justeras under 2020. Taxejusteringarna följer en flerårig plan som syftar till utjämning i relation till självkostnadsprincipen.

Utveckling av företagets verksamhet, resultat och ställning

	2019-12-31	2018-12-31	2017-12-31	2016-12-31	2015-12-31
Nettoomsättning	14 178	13 948	13 851	13 237	11 674
Resultat efter finansiella poster	-253	-59	122	-197	-156
Balansomslutning	54 353	53 957	49 339	54 481	49 372
Soliditet %	25,6	26,2	28,6	25,7	28,7

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Enligt ägardirektiven ska bolaget tillhandahålla VA-tjänster inom Herrljunga Kommuns verksamhetsområde för VA enligt den kommunala självkostnadsprincipen. Dessutom ska till ägaren kommunen lämnas handlingar som informerar om den löpande verksamheten, som styrelseprotokoll, ekonomirapporter, budget, verksamhetsplaner mm.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret:

Under året har 10 st anslutningar av varierad karaktär genomförts. Panncentral Sågen har anslutits till VA-nätet. Övergång till fjärravlästa vattenmätare inledd. Mörlanda vattentorn har fått en ny fasad. Bostadsområdet Vreta har fått förstärkt leveranssäkerhet genom ny rundmatning för dricksvatten. Luftanordningarna i Herrljunga och Annelunds avloppsreningsverk är uppgraderade med förstärkt rening och minskad energiförbrukning som följd.

Under 2019 har det producerats 436 129 (496 045) kubikmeter dricksvatten. Det har mottagits och renats 844 478 (842 327) kubikmeter avloppsvatten samt 5 450 (5 211) kubikmeter septiskt slam. För 2019 har de kommunala målen väsentligen uppfyllts enligt direktiven.

Tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken

Bolaget bedriver tillståndspliktig avloppsrening vid sex anläggningar. För Herrljunga och Annelunds ARV är Länsstyrelsen myndighet. För övriga: Kommunens bygg- och miljönämnd. Tillstånden är i dagsläget inte föremål för någon omprövning. Verksamheten omfattar ungefär hälften av bolagets totala omsättning, och sysselsätter två personer.

Eget kapital

	Aktiekapital	Reservfond övr bundna fonder	Balanserat resultat	Årets resultat
Vid årets början	500 000		-26 911	-
Omföring av föreg års vinst			-	-
Årets resultat				-6 696
Vid årets slut	500 000		-26 911	-6 696

Förslag till disposition av företagets vinst eller förlust

	<i>Belopp i kr</i>
Styrelsen föreslår att till förfogande stående medel:	
balanserat resultat	-26 911
årets resultat	-6 696
Totalt	<u>-33 607</u>
disponeras för	
balanseras i ny räkning	<u>-33 607</u>
Summa	-33 607

Vad beträffar resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning med tillhörande noter.

Resultaträkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2019-01-01- 2019-12-31</i>	<i>2018-01-01- 2018-12-31</i>
Nettoomsättning		14 178 223	13 948 371
		<u>14 178 223</u>	<u>13 948 371</u>
<i>Rörelsens kostnader</i>			
Övriga externa kostnader	3	-11 584 900	-11 399 827
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-2 390 847	-2 221 945
Rörelseresultat		<u>202 476</u>	<u>326 599</u>
<i>Resultat från finansiella poster</i>			
Räntekostnader	5	-455 039	-386 005
Resultat efter finansiella poster		<u>-252 563</u>	<u>-59 406</u>
Bokslutsdispositioner	6	244 644	63 117
Resultat före skatt		<u>-7 919</u>	<u>3 711</u>
Skatt på årets resultat		1 223	-3 711
Årets resultat		<u>-6 696</u>	<u>-</u>

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2019-12-31</i>	<i>2018-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	7,8	775 747	810 569
Maskiner och inventarier	9	1 053 400	1 136 438
VA - anläggningar och nät	10	42 536 002	41 180 596
Pågående nyanläggningar	11	5 178 664	-
		<u>49 543 813</u>	<u>43 127 603</u>
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Fordringar hos koncernföretag	12	4 383 523	10 299 983
		<u>4 383 523</u>	<u>10 299 983</u>
Summa anläggningstillgångar		<u>53 927 336</u>	<u>53 427 586</u>
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		77 423	147 930
Fordringar hos koncernföretag		194 319	181 441
Övriga fordringar		79 384	-
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		74 524	200 223
		<u>425 650</u>	<u>529 594</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>425 650</u>	<u>529 594</u>
SUMMA TILLGÅNGAR		<u>54 352 986</u>	<u>53 957 180</u>

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2019-12-31</i>	<i>2018-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital (500 aktier)		500 000	500 000
		<u>500 000</u>	<u>500 000</u>
<i>Ansamlad förlust</i>			
Balanserad vinst eller förlust		-26 911	-26 911
Årets resultat		-6 696	-
		<u>-33 607</u>	<u>-26 911</u>
Summa eget kapital		<u>466 393</u>	<u>473 089</u>
<i>Obeskattade reserver</i>			
Ackumulerade överavskrivningar	13	17 153 762	17 398 406
		<u>17 153 762</u>	<u>17 398 406</u>
<i>Långfristiga skulder</i>			
Anslutningsavgifter	14	5 085 094	4 829 939
Skulder till kreditinstitut		30 000 000	30 000 000
		<u>35 085 094</u>	<u>34 829 939</u>
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		1 524 963	905 826
Skatteskulder		1 606	3 711
Övriga kortfristiga skulder		108 195	319 502
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		12 973	26 707
		<u>1 647 737</u>	<u>1 255 746</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		<u>54 352 986</u>	<u>53 957 180</u>

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Belopp i kr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Herrljunga Vatten AB:s taxefinansierade verksamhet för vatten och avlopp lyder under Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412). VA-verksamheten är ett s k naturligt monopol och lyder under nämnda speciallagstiftning. En allmän förutsättning är kommunallagens självkostnadsbegrepp samt att vattentjänstlagen anger att avgifterna inte får överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen. Dessa förutsättningar påverkar redovisningsprinciperna för Herrljunga Vatten AB generellt, utöver årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens principer, och kommenteras särskilt för vissa områden nedan.

Fond för framtida investeringar

Överuttag kan även avsättas till investeringsfond för framtida nyinvesteringar som gynnar hela taxekollektivet. Fonden löses upp i takt med att kostnaderna, såsom avskrivningar, tas för den specifika investeringen.

Redovisning av anläggningsavgifter

Avgifter som avser att täcka kostnader intäktsförs direkt i resultaträkningen. Den del av anläggningsavgiften som avser att täcka investeringen periodiseras och intäktsförs successivt och i takt med att investeringsutgiften kostnadsförs (avskrivningen).

Värderingsprinciper m m

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats utifrån anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar.

<i>Materiella anläggningstillgångar</i>	<i>År</i>
Byggnader	33
Markanläggningar	20
Maskiner och inventarier	5
VA-anläggningar	25
VA-nät	50

Intäktsredovisning

Prissättning för försäljning av bolagets produkter och tjänster som bland annat regleras i VA-lagen sker med hänsyn till självkostnadsprincipen. Periodisering av debiterade taxeavgifter sker med beaktande av Redovisningsrådets rekommendation nr 11, Intäkter.

Not 2 Anställda och personalkostnader

Bolaget har ej haft några anställda under verksamhetsåret. Ersättningar till styrelsen har ej utgått.

Not 3 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen, samt styrelsen och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra, samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning, eller genomförandet av sådana arbetsuppgifter. Verksamheten sköts av moderbolaget enligt avtal.

Not 4 Årets försäljning till andra koncernföretag

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Årets inköp från andra koncernföretag	6 811 534	7 959 713
Årets försäljning till andra koncernföretag	1 591 284	1 604 077

Not 5 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Räntekostnader, lån hos Kommuninvest	454 741	386 000
Summa	454 741	386 000

Not 6 Bokslutsdispositioner

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Skillnad mellan skattemässig och redovisad avskrivning:	244 644	63 117
Summa	244 644	63 117

Not 7 Byggnader och mark

	2019-12-31	2018-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	987 639	987 639
Vid årets slut	987 639	987 639
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-249 774	-220 145
-Årets avskrivning	-29 629	-29 629
Vid årets slut	-279 403	-249 774
Redovisat värde vid årets slut	708 236	737 865

Not 8 Markanläggning

	2019-12-31	2018-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	103 862	103 862
-Vid årets slut	103 862	103 862
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-31 158	-25 965
-Årets avskrivning	-5 193	-5 193
-Vid årets slut	-36 351	-31 158
Redovisat värde vid årets slut	67 511	72 704

Not 9 Maskiner och inventarier

	2019-12-31	2018-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	1 588 319	687 565
-Nyanskaffningar	68 064	900 754
Vid årets slut	1 656 383	1 588 319
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-451 881	-307 586
-Årets avskrivning	-151 102	-144 295
Vid årets slut	-602 983	-451 881
Redovisat värde vid årets slut	1 053 400	1 136 438

Not 10 VA - anläggningar och nät

	2019-12-31	2018-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	62 070 628	60 611 452
-Nyanskaffningar	3 560 329	1 459 176
	65 630 957	62 070 628
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-20 890 032	-18 847 204
-Årets avskrivning	-2 204 923	-2 042 828
	-23 094 955	-20 890 032
Redovisat värde vid årets slut	42 536 002	41 180 596

Not 11 Pågående nyanläggningar

	2019-12-31	2018-12-31
Investeringar	5 178 664	-
Redovisat värde vid årets slut	5 178 664	-

Not 12 Fordringar hos koncernföretag

	2019-12-31	2018-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden:</i>		
-Vid årets början	10 299 983	4 588 768
-Tillkommande fordringar		5 711 215
-Reglerade fordringar	-5 916 460	
Redovisat värde vid årets slut	4 383 523	10 299 983

Not 13 Ackumulerade överavskrivningar

	2019-12-31	2018-12-31
Inventarier, verktyg och installationer	17 153 762	17 398 406
	<u>17 153 762</u>	<u>17 398 406</u>

Uppskjuten skatt p g a obeskattade reserver 3 670 905 (3 723 258)

Not 14 Långfristiga skulder

	2019-12-31	2018-12-31
Skulder som förfaller senare än fem år från balansdagen		
Anslutningsavgifter	4 652 364	4 426 819

Not 15 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser

Ställda säkerheter

	2019-12-31	2018-12-31
För egna skulder och avsättningar	Inga	Inga
För koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	Inga	Inga
Summa ställda säkerheter	Inga	Inga

Eventalförpliktelser

Bolaget saknar i år, i likhet med föregående år, eventalförpliktelser.

Not 16 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Det har inte inträffat några händelser av betydelse för företaget efter räkenskapsårets slut.

Underskrifter

Herrljunga 2020-02-26

Claes Uno
Styrelseordförande

Erik Alavik

Johan Martinsson

Niklas Arvidsson

Jacob Brendellus

Linda Johansson

Fredrik Johansson

Bo Fransson

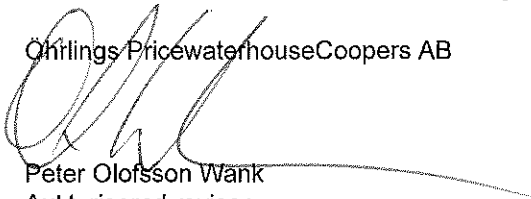
Ann-Mari Olsson

Anders Mannikoff
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats 2020-03-16

Ohlins PricewaterhouseCoopers AB

Peter Olofsson Wank
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Herrljunga Vatten AB, org.nr 556739-5347

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Herrljunga Vatten AB för år 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Herrljunga Vatten ABs finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för Herrljunga Vatten AB.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Herrljunga Vatten AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Herrljunga Vatten AB för år 2019 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets förlnst.

Vi tillstyrker att bolagsstämman behandlar förlusten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Herrljunga Vatten AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Borås den 16 mars 2020

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Peter Olofsson Wank
Auktoriserad revisor

Till styrelse och årsstämman för

Herrljunga Vatten AB

org. nr. 556739-5347

Till kommunfullmäktige i Herrljunga kommun

Granskningsrapport för år 2019

Vi av fullmäktige i Herrljunga kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Herrljunga Vatten AB:s verksamhet under räkenskapsåret 2019.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter, kommunala ändamål och befogenheter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån av års/bolagsstämman fastställda ägardirektiv. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Samtal om bolagets verksamhet, organisation, interna kontroll, resultat, nuvarande och kommande utmaningar och planer har genomförts med VD.

Bolaget uppnår ägarens avkastningskrav om att resultat efter finansiella poster skall över tid genom att följa den kommunala självkostnadsprincipen.

Bedömning

Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt sätt utifrån det syfte som uttrycks i bolagsordning och ägardirektiv.

Bolagets verksamhet har bedrivits från ekonomisk synpunkt på ett tillfredsställande sätt.

Vi bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Herrljunga, 2020-02-24

Ann Welander

Lars-Erik Wessbo

Av kommunfullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisorer

Årsredovisning för

Herrljunga Elektriska Aktiefbolag

556006-9816

Räkenskapsåret

2019-01-01 - 2019-12-31

Ärende 9

Innehållsförteckning:

Sida

Förvaltningsberättelse	1-5
Resultaträkning	6
Balansräkning	7-8
Kassaflödesanalys	9
Noter	10-21
Underskrifter	22

Herrljunga Elektriska Aktiebolag
556006-9816

Fastställelseintyg

Undertecknad verkställande direktör i Herrljunga Elektriska Aktiebolag intygar härmed dels att denna kopia av årsredovisningen överensstämmer med originalet, dels att resultat- och balansräkningen fastställts på årsstämma 2020- - .
Stämman beslutade också att godkänna styrelsens förslag till resultatdisposition.

Herrljunga 2020-

Anders Mannikoff
Verkställande direktör

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Herrljunga Elektriska AB, org.nr. 556006-9816 med säte i Herrljunga, får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2019, bolagets 113:e verksamhetsår.

Allmänt om verksamheten

Koncernredovisning

Koncernredovisning upprättas av Nossan Förvaltning AB org. nr: 556637-5746, som också omfattar de av Herrljunga Elektriska AB helägda bolagen Herrljunga Elkraft AB org. nr: 556525-9206 och Herrljunga Vatten AB org. nr: 556739-5347.

STYRELSE

Ordinarie

Claes Unosson, ordf
Erik Alavik
Niklas Arvidsson*
Bo Fransson
Fredrik Johansson
Linda Johansson*
Jacob Brendelius
Johan Martinsson
Ann-Mari Olsson

Suppleanter

Robert Holmén*
Leif Fogel*

* Arbetstagarrepresentanter

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Anders Mannikoff

REVISORER

Ordinarie

Peter Olofsson Wank
Auktoriserad revisor

LEKMANNAREVISORER

Ordinarie

Ann Welander
Lars-Erik Wessbo

Suppleant

Jonny Gustafsson

Utveckling av företagets verksamhet, resultat och ställning

	2019-12-31	2018-12-31	2017-12-31	2016-12-31	Belopp i Mkr 2015-12-31
Nettoomsättning Mkr	99	94	98	95	85
Resultat efter finansnetto Mkr	6,4	6,1	6,6	8,4	6,8
Balansomslutning Mkr	128	130	120	114	104
Soliditet %	56,1	51,8	52,7	51,7	51,0
Soliditet % rensat värde *	58,8	55,5	59,5	58,6	56,0
Avkastning totalt kapital %	5,0	4,7	5,6	7,4	6,7
Avkastning justerat eget kapital %	8,9	9,0	10,5	14,3	10,9
Medeltal Anställda	48,0	46,0	46,0	45,0	43,0

* Exklusive kundfordringar för Herrljunga Kraft samt för Herrljunga Vatten fr o m 2016.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret**Ekonomi**

Resultatet efter finansiella poster uppgår till 6,4 Mkr (6,1 Mkr) vilket blev något bättre än budgeterat. El-/energiteknik har en hög efterfrågan och utbyggnadstakten för Stadsnät är fortsatt hög med goda anslutningsintäkter.

Sammanlagt för Herrljunga Elektriska AB, Herrljunga Vatten AB och Herrljunga Elkraft AB blev resultatet 6,1 Mkr (6,0 Mkr) före bokslutsdispositioner och skatt. Herrljunga Vatten AB ska driva VA-verksamheten till självkostnad. Herrljunga Elkraft AB är vilande.

Prognos

För 2020 beräknas omsättningen för Herrljunga Elektriska till 100,0 Mkr samt resultat efter finansnetto till 5,7 Mkr. För Herrljunga Vatten AB beräknas motsvarande belopp bli 15,0 Mkr respektive 0,3 Mkr.

Viktiga förhållanden**Koncernen**

Underkoncernen omfattar moderbolaget Herrljunga Elektriska AB, 556006-9816, samt helägda dotterbolagen Herrljunga Elkraft AB, 556525-9206 och Herrljunga Vatten AB, 556739-5347. Herrljunga Elektriska AB ägs till 99,8 % av Nossan Förvaltning AB.

Verksamhet

Moderbolaget Herrljunga Elektriska AB:s verksamhet består av fyra affärsområden: Elnät, El-/energiteknik, Fjärrvärme och Stadsnät, samt övrig verksamhet inom fastighetsförvaltning och tjänster.

Elnätverksamheten består av elförsörjning till kunder inom större delen av Herrljunga Kommun, samt delar av Vårgårda och Vara Kommuner. Verksamheten innefattar nybyggnad och underhåll av elnätet, samt anslutning av nya kunder.

El-/energiteknik består av elservice och entreprenader av olika slag, energitjänster inklusive solel, samt försäljning av elmaterial. Rörelsen har hög kapacitet och kompetens, vilket tillsammans med företagets övriga verksamhet, ger helhet och styrka som ett komplett allserviceföretag inom elbranschen, samt som stöd till koncernens övriga verksamheter.

Fjärrvärme distribueras i Herrljunga tätort, Mörlanda och Ljung.

Stadsnät tillhandahåller en väl utbyggd fiberinfrastruktur till bostäder och företag i tätort samt till fiberföreningar runt om i kommunen. Nätet är väsentligen fullt utbyggt.

Fastighetsförvaltningen hyr ut lägenheter och lokaler till externa hyresgäster.

Herrljunga Elektriska AB utför tjänster åt dotterbolagen och Herrljunga Kraft.
Herrljunga Vatten AB sköter vatten- och avloppsverksamheten inom kommunens VA-områden.

Herrljunga Elkraft AB:s verksamhet är vilande.

Herrljunga Elektriska AB äger 50 % av Trollabo Kraft AB, som bedriver elproduktion i eget vattenkraftverk i Hudene, samt vindkraftproduktion vid Tolvmanstegen i Strömstad.

Den lokala elhandeln bedrivs av Billinge Energi AB genom varumärket Herrljunga Kraft.
För den lokala verksamheten svarar Herrljunga Elektriska AB genom ett tjänsteavtal.

Verksamhetens kommunala ändamål

Enligt ägardirektiven ska bolaget producera och distribuera el- och värmeenergi, tillhandahålla el- och energitekniska tjänster inklusive elinstallation, tillhandahålla stadsnätstjänster, äga och förvalta såväl lös som fast egendom, samt till nämnda verksamheter idka annan förenlig verksamhet. Bolaget ska främja kommunens tillväxt och utveckling genom drift och förvaltning av verksamheterna beskrivna ovan. Bolagets ekonomiska mål ska vara att uppnå en avkastning på eget kapital som uppgår till 8 %, samt en soliditet av minst 35 %.

Dessutom ska till ägaren kommunen lämnas handlingar som informerar om den löpande verksamheten, som styrelseprotokoll, ekonomirapporter, budget, verksamhetsplaner mm.

Under 2019 har de kommunala ändamålen uppfyllts enligt direktiven.

I bolagets ISO-certifierade verksamhetssystem uppdateras löpande handlingsplaner med konkreta förbättringsåtgärder och mål, som följs upp inom bolaget samt vid ISO-revisioner. Handlingsplanerna omfattar kvalitets-, miljö- och arbetsmiljömål.

Verksamhetsgrenar

Elnät

Verksamheten följer fastställd eldistributionsplan.
Underhållsarbetet följer en fastställd underhållsplan.
Tillförd elenergi har uppgått till 98 682 MWh (104 163 MWh).
Genomsnittliga förluster i nätet är 3,5 % (3,6 %). Antal nätabonnemang är 5272 st.

El- och energiteknik

El- och energiteknik har haft årsomsättning 35,6 Mkr (30,0).

Fjärrvärme

Värmeleveranserna uppgick till 21 280 MWh (21 817 MWh), varav bibränsleproducerat 98 % (96 %).
Under året har verksamheten vid PC Gäsenegården ändrats så att värmeleverans istället sker via kulvert från pelletspanna vid Gäsene mejeri.

Stadsnät

Stadsnätstjänsterna omsatte under året 7,2 Mkr (7,6 Mkr).

Övrigt

Övriga verksamheter är fastighetsförvaltning för Brage 13 och tjänster till dotterbolagen Herrljunga Elkraft AB och Herrljunga Vatten AB, samt tjänster till Herrljunga Kraft.

I övrigt se Not 4.

Miljöpåverkan

Bolaget bedriver anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Anmälningsplikten avser produktionsanläggningar för fjärrvärme i Mörlanda Panncentral och Karholmens Panncentral. Den anmälningspliktiga produktionen om 3,6 GWh har nettoomsättningen 2,3 Mkr.

Koncernen

Företaget är moderföretag, men med hänvisning till undantagsreglerna i årsredovisnings-lagen 7 kap 2 § upprättas ingen egen koncernredovisning. Det överordnade moderföretaget Nossan Förvaltningsaktiebolag, org.nr. 556637-5746 med säte i Herrljunga upprättar koncernredovisning.

Eget kapital

	<i>Aktie- kapital</i>	<i>Reserv- fond</i>	<i>Balanserad vinst</i>	<i>Årets vinst</i>
Vid årets början	900 000	1 800 000	14 258 460	6 585
Omföring av föreg års vinst			6 585	-6 585
Utdelning			-1 800 000	
Ej utbetald utdelning *			1 796 700	
Årets resultat				1 107 082
Vid årets slut	900 000	1 800 000	14 261 745	1 107 082

* Utdelning till moderbolaget har ersatts med koncernbidrag.

Förslag till disposition av företagets vinst eller förlust

	<i>Belopp i kr</i>
Styrelsen föreslår att till förfogande stående medel:	
balanserat resultat	14 261 745
årets resultat	1 107 082
Totalt	15 368 827
disponeras för	
utdelning, [18 000 aktier * 100kr per aktie]	1 800 000
balanseras i ny räkning	13 568 827
Summa	15 368 827

Styrelsen föreslås bemyndigas att besluta om tidpunkt då utdelning skall betalas.

Styrelsen anser att förslaget är förenligt med försiktighetsregeln i 17 kap. 3 § aktiebolagslagen enligt följande redogörelse:

Styrelsen motiverar yttrandet enligt 18 kapitlet 4 § aktiebolagslagen (205:551) med att bolagets resultat och ställning är god, vilket framgår av senaste resultat- och balansrapport.

Styrelsen bedömer att föreslagen utdelning har täckning i fritt kapital och ligger inom ramen för bolagets utdelningspolicy.

Styrelsen anser att den föreslagna utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av det egna kapitalet och bolagets konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Företagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys med tilläggsupplysningar.

VD kommenterar

År 2019 inleddes händelserikt för fjärrvärmerna. I januari tog Solör Bioenergi över som värmeleverantör till Herrljunga tätort. Samma månad började Gäsene mejeri leverera värme till Gäsenegården via nybyggd kulvert. Därmed kunde den lokala panncentralen i Gäsenegården stängas ner. Förändringarna på leverantörssidan gick problemfritt och värmeleveranserna fungerade störningsfritt under den stundtals kalla vårvintern. Under året genomfördes flera kulvertarbeten, dels i det egna nätet invid den nya teknikbron över Nossan, dels i samverkan med kommunen för internkulvert vid den ombyggda Horsbyskolan. Hösten-vintern blev sedan ovanligt mild med lägre värmeleveranser än vanligt.

Stadsnätverksamheten byggde under året klart fibernätet i Herrljunga tätort. Sedan tidigare var fibernäten i Ljung-Annelund och på landsbygden klara. Med enstaka undantag har alla som önskat nu fått en fiberförbindelse till sin fastighet. Arbetet med att verkligen täcka in alla som vill ha fiber fortgår och kan förhoppningsvis avslutas under 2020. Det trådlösa nätverk i form av LPWAN som tändes upp över Herrljunga tätort hösten 2018 har kommit till allt större användning under 2019. Fler vattenmätare som fjärravläses via LPWAN har installerats hos abonnenter och samverkan med den lokala gymnasieskolan Kunskapskällan har ytterligare fördjupats inom området elektronisk kommunikation. Under året har en renovering och ombyggnad av kontoret på Mariedalsgatan inletts. Lokalerna, ursprungligen byggda 1992, är i behov av renovering och anpassning till en verksamhet som förändrats över tid. Fortsatt under 2019 har även personalstyrkan förnygrats genom anställning av flera unga medarbetare där flertalet kommer från Kunskapskällans EI- och energiprogram. Förnyringen är påkallad av förestående pensionsavgångar där det ofta är nödvändigt att äldre och yngre medarbetare ges en period av samarbete för att möjliggöra kompetensöverföring. På det hela taget fungerar företaget kompetensförsörjning tillfredsställande även om det ofta är en utmaning att rekrytera medarbetare som redan har en längre yrkeserfarenhet.

Under året blev frågan om kapacitetsbrist i nationella elnätet känd för den bredare allmänheten och i december stängde kärnkraftsreaktor Ringhals 2. Nästa reaktor, Ringhals 1, är planerad för stängning till december 2020. Samtidigt fortsatte en massiv utbyggnad av vindkraften men även solkraften, inte minst i Herrljunga. Sista december 2018 uppgick den installerade effekten solet till drygt 100 watt per invånare i kommunen. Ett år senare, i december 2019, är effekten fördubblad i Herrljunga vilket är en anmärkningsvärt snabb utbyggnadstakt. Kapacitetsbristen i de nationella och regionala elnäten i kombination med omställningen från planeringsbar till icke-planeringsbar kraftproduktion skapar på samma gång risker för nya typer av störningar i den nationella elkraftförsörjningen. Säkerhetsläget i Sveriges närmiljö har också försämrats. På det lokala planet har förbättringarna i elnätet fortsatt där andelen jordkabel nu uppgår till hela 93 %. Nästa generations smarta elmätare är under utprovning och ser ut att kunna ge bättre möjligheter till felsökning och underhåll. Samtidigt är Herrljunga helt beroende av elförsörjning från det nationella elkraftsystemet. Paradoxalt nog kan därmed försörjningstryggheten komma att minska trots att det lokala elnätet är i toppklass. Samverkan sker därför brett inom och utanför kommunen för att rusta upp lokalsamhällets kris- och kontinuitetshantering.

Verksamheten EI-/energiteknik har sett en minskning i mängden stora entreprenader samtidigt som det skett en ökning inom flera andra områden. Mängden kvalificerade uppdrag har ökat och intresset för solet är fortsatt mycket stort. Efter en tillfällig nedgång i resultatet för 2018 är affärerna åter goda. Som nämndes tidigare pågår en förnyring av personalstyrkan vilket blir påtagligt inte minst inom EI-/energiteknik. Detta innebär en del utmaningar men generationsväxlingen är tämligen väl förberedd genom framåtriktad rekrytering.

VA-verksamheten har sin verksamhetsbeskrivning i årsredovisningen för Herrljunga Vatten AB varför läsaren hänvisas dit för mer information om utvecklingen inom VA.

Det ekonomiska resultatet för 2019 blev i nivå med budget. Alla verksamheter presterade enligt plan även om elnät och fjärrvärme påverkades negativt av den milda hösten och vintern. För Stadsnät gäller även för 2019 att anslutningsintäkter för fiberanslutning av villor ger en engångseffekt på resultatet. Dessa anslutningsintäkter blir lägre för kommande år vilket återspeglas i budget för 2020.

Jag vill med detta rikta ett varmt tack till styrelsen, till personalen och alla våra samarbetspartners för ett gott samarbete och goda insatser under året.

Anders Mannikoff, VD

Resultaträkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2019-01-01- 2019-12-31</i>	<i>2018-01-01- 2018-12-31</i>
Nettoomsättning	4	98 057 044	92 665 494
Aktiverat arbete för egen räkning		934 681	1 613 752
Övriga rörelseintäkter	7	23 410	47 397
		<u>99 015 135</u>	<u>94 326 643</u>
Rörelsens kostnader	7		
Råvaror och förnödenheter		-43 211 549	-39 981 186
Övriga externa kostnader	6,8	-9 759 510	-10 603 271
Personalkostnader	5	-32 453 387	-30 421 282
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-7 230 998	-7 244 943
Rörelseresultat		<u>6 359 691</u>	<u>6 075 961</u>
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande resultatposter	9	30 708	38 374
Räntekostnader och liknande resultatposter		-10 902	-9 561
Resultat efter finansiella poster		<u>6 379 497</u>	<u>6 104 774</u>
Bokslutsdispositioner	10	-4 941 616	-6 067 000
Resultat före skatt		<u>1 437 881</u>	<u>37 774</u>
Skatt på årets resultat	11	-330 799	-31 189
Årets resultat		<u>1 107 082</u>	<u>6 585</u>

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2019-12-31</i>	<i>2018-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	12,13,14	1 786 460	1 897 937
Inventarier, verktyg och installationer	16,17,18,19	83 738 564	85 471 003
Pågående nyanläggningar	15	1 384 988	-
		<u>86 910 012</u>	<u>87 368 940</u>
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	20	1 000 000	1 000 000
Andelar i intresseföretag	21,22	255 000	255 000
Fordringar hos intresseföretag	23	2 373 224	2 583 730
		<u>3 628 224</u>	<u>3 838 730</u>
Summa anläggningstillgångar		<u>90 538 236</u>	<u>91 207 670</u>
Omsättningstillgångar			
Varulager mm			
Råvaror och förnödenheter		2 986 761	3 350 584
		<u>2 986 761</u>	<u>3 350 584</u>
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		23 080 430	27 091 577
Fordringar hos koncernföretag		4 046 403	5 118 624
Aktuell skattefordran		910 995	1 210 612
Upparbetad men ej fakturerad intäkt		525 505	538 426
Övriga fordringar		69 445	53 622
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	24	1 206 096	1 301 922
		<u>29 838 874</u>	<u>35 314 783</u>
Kassa och bank		5 091 951	553 641
Summa omsättningstillgångar		<u>37 917 586</u>	<u>39 219 008</u>
SUMMA TILLGÅNGAR		<u>128 455 822</u>	<u>130 426 678</u>

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2019-12-31</i>	<i>2018-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital (18 000 aktier)		900 000	900 000
Reservfond		1 800 000	1 800 000
		<u>2 700 000</u>	<u>2 700 000</u>
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst eller förlust	25	14 261 745	14 258 460
Årets resultat		1 107 082	6 585
		<u>15 368 827</u>	<u>14 265 045</u>
Summa eget kapital		<u>18 068 827</u>	<u>16 965 045</u>
<i>Obeskattade reserver</i>			
Ackumulerade överavskrivningar	26	65 433 410	61 835 794
Periodiseringsfonder	27	3 126 280	2 617 280
		<u>68 559 690</u>	<u>64 453 074</u>
<i>Avsättningar</i>			
Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser	28	63 000	98 552
		<u>63 000</u>	<u>98 552</u>
<i>Långfristiga skulder</i>			
Övriga skulder till kreditinstitut	30	60 942	117 198
Skulder till koncernföretag	31	4 934 255	10 850 715
		<u>4 995 197</u>	<u>10 967 913</u>
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Förskott från kunder		503 816	112 030
Leverantörsskulder		9 696 949	11 489 129
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	31	56 256	56 256
Skulder till koncernföretag		910 918	947 567
Övriga kortfristiga skulder		20 093 431	20 314 779
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	32	5 507 738	5 022 333
		<u>36 769 108</u>	<u>37 942 094</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		<u>128 455 822</u>	<u>130 426 678</u>

Kassaflödesanalys

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2019-01-01- 2019-12-31</i>	<i>2018-01-01- 2018-12-31</i>
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		6 379 497	6 104 774
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet, m m		7 230 998	7 244 943
		13 610 495	13 349 717
Betald inkomstskatt		-330 799	-31 189
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	4	13 279 696	13 318 528
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
Förändring av varulager och pågående arbete		363 823	262 194
Förändring av rörelsefordringar		5 475 909	-7 487 322
Förändring av rörelseskulder		-1 172 986	-199 455
Kassaflöde från den löpande verksamheten		17 946 442	5 893 945
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-6 772 070	-10 066 134
Avyttring av finansiella tillgångar		210 506	-55 386
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-6 561 564	-10 121 520
Finansieringsverksamheten			
Förändring avsättningar		-35 552	-45 675
Upptagna lån			5 710 615
Amortering av lån		-5 972 716	-56 256
Lämnade koncernbidrag		-835 000	-837 000
Utbetald utdelning till moderföretagets aktieägare		-3 300	-3 300
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-6 846 568	4 768 384
Årets kassaflöde		4 538 310	540 809
Likvida medel vid årets början		553 641	12 832
Likvida medel vid årets slut		5 091 951	553 641

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Belopp i kr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade från föregående år.

Värderingsprinciper m m

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats utifrån anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Materiella anläggningstillgångar

Planenliga avskrivningar är baserade på tillgångarnas anskaffningsvärden och ekonomiska livslängder enligt branchpraxis.

För elanläggningar ligger anskaffningsvärdet sedan 1978.

För att uppnå högsta möjliga skattemässiga avskrivning, har avskrivningar över plan gjorts enligt det bästa utfallet av skattemässiga 30%- eller 20% regeln.

Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter innehas i syfte att generera hyresintäkter och / eller värdestegring. I begreppet förvaltningsfastigheter ingår byggnader, mark och markanläggningar.

Förvaltningsfastigheter redovisas i balansräkningen till anskaffningsvärdet minskat med planenliga avskrivningar.

Bokfört värde för Brage 13 uppgår till 72 116 kr och ingår i Byggnader och mark.

Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentligt restvärde.

Materiella anläggningstillgångar	År
Byggnad Brage 13	50
Övriga byggnader	25
Markanläggningar	20
El-fjärrvärme-, och fibernät	25
Fjärrvärmecentraler	10-20
Mätare	10-15
Övriga inventarier	5

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därvid har inkuransrisk beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in- först ut- principen. I anskaffningsvärdet ingår förutom utgifter för inköp även utgifter för att bringa varorna till deras aktuella plats och skick.

Ersättning till anställda efter avslutad anställning

I företaget finns såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner.

Som avgiftsbestämda planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter. Övriga planer klassificeras som förmånsbestämda och beräknas enligt Tryggandelagen och redovisas i enlighet med förenklingsreglerna i BFNAR 2012:1 (K3)

Utgifter för avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad under den period de anställda utför de tjänster som ligger till grund för förpliktelsen.

Företaget har förmånsbestämda pensionsplaner som beräknas och förvaltas av KPA pension.

Avsättningar

Som avsättning har redovisats förpliktelser gentemot tredje man som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår och som på balansdagen antingen är säkra eller sannolika till sin förekomst men oviss till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias.

Intäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som företaget erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter.

Tjänsteuppdrag och entreprenadavtal - löpande räkning

Företaget vinstavräknar entreprenadarbeten på löpande räkning i den takt arbetet utförs. Pågående, ej fakturerade entreprenadarbeten, tas i balansräkningen upp till det beräknade faktureringsvärdet av utfört arbete.

Tjänsteuppdrag och entreprenadavtal - fast pris

För tjänsteuppdrag till fast pris redovisas de inkomster och utgifter som är hänförliga till ett utfört tjänsteuppdrag som intäkt respektive kostnad i förhållande till uppdragets färdigställandegrad på balansdagen (successiv vinstavräkning). Ett uppdrags färdigställandegrad bestäms genom att nedlagda utgifter på balansdagen jämförs med beräknade totala utgifter. I de fall utfallet av ett uppdrag inte kan beräknas på ett tillförlitligt sätt, redovisas intäkter endast i den utsträckning som motsvaras av de uppkomna uppdragsutgifter som sannolikt kommer att ersättas av beställaren. En befarad förlust på ett uppdrag redovisas omgående som kostnad.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Huvudregel för redovisning av koncernbidrag enligt 35 kap. inkomstskattelagen (1999:1229).

Koncernbidrag som erhållits/lämnats redovisas som en bokslutsdisposition i resultaträkningen. Det erhållna/lämnade koncernbidraget har påverkat företagets aktuella skatt.

Not 2 Nyckeltalsdefinitioner

Nettoomsättning:

Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar

Balansomslutning:

Företagets samlade tillgångar

Avkastning på totalt kapital:

(Rörelseresultat + finansiella intäkter) / balansomslutning.

Finansiella intäkter:

Poster i finansnettot som är hänförliga till tillgångar (som ingår i totalt kapital).

Sysselsatt kapital:

Totala tillgångar - räntefria skulder.

Räntefria skulder:

Skulder som inte är räntebärande. Pensionsskulder ses som räntebärande.

Avkastning på eget kapital:

Resultat efter finansiella poster / Justerat eget kapital.

Soliditet:

(Totalt eget kapital + 78,6% - 78% av periodiseringsfonder + 78,6 % av övriga obeskattade reserver) / Totala tillgångar.

Not 3 Uppskattningar och bedömningar

Herrljunga Elektriska gör uppskattningar och bedömningar om framtiden. De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet. De uppskattningar och antaganden som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästkommande år behandlas i huvuddrag nedan.

Uppskattningar av anläggningstillgångarnas nyttjandeperiod följer i allt väsentligt branschpraxis. Den på detta sätt uppskattade nyttjandeperioden kan i framtiden visa sig avvika från den faktiska nyttjandeperioden.

Not 4 Nettoomsättning per rörelsegren och geografisk marknad

Nettoomsättning per rörelsegren Mkr

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Nätverksamhet	31,8	32,8
EI-/energiteknik	35,6	30,0
Fjärrvärme	17,8	16,8
IT-tjänster	7,2	7,6
Övrigt	6,6	7,1
Summa	99,0	94,3

Nettoresultat efter finansiella poster per rörelsegren Mkr.

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Nätverksamhet	1,3	1,2
EI-energiteknik	1,3	0,1
Fjärrvärme	0,5	1,1
IT-tjänster	3,4	3,8
Övrigt	-0,1	-0,1
Summa	6,4	6,1

Not 5 Anställda och personalkostnader**Medelantalet anställda**

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Män	44	42
Kvinnor	4	4
Totalt	48	46

Redovisning av könsfördelning i företagsledningar

	2019-12-31	2018-12-31
<i>Andel kvinnor</i>		
Styrelsen	22%	22%
Övriga ledande befattningshavare	0%	0%
<i>Andelen män</i>		
Styrelsen	78%	78%
Övriga ledande befattningshavare	100%	100%

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, inklusive pensionskostnader

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Styrelse och VD	1 118 493	1 075 666
Övriga anställda	19 997 546	18 662 126
Summa	21 116 039	19 737 792
Sociala kostnader		
Varav pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör	550 000	531 612
Pensionskostnader för övriga anställda	2 272 992	2 153 462
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	7 331 537	6 923 586
	10 154 529	9 608 660
Totala löner, ersättningar, soc.kostn. och pensionskostn.	31 270 568	29 346 452

Not 6 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

Med revisionsuppdrag avser granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörs förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

För underkoncernens ingående bolag har kostnad revisionsuppdrag belastat Herrljunga Elektriska AB.

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB		
Revisionsuppdrag	190 005	288 265

Not 7 Inköp och försäljning mellan koncernföretag

Koncernintern fakturering har skett med 27 tkr (31 tkr) till Herrljunga Elektriska AB från Herrljunga Vatten AB, och med 6 812 tkr (7 354 tkr) till Herrljunga Vatten AB.

Koncernintern fakturering har skett till Herrljungabostäder AB med 6 225 tkr (6 199 tkr).

Nedan anges andelen av årets inköp och försäljning avseende koncernföretag.

	2019	2018
Inköp	0,70%	0,65%
Försäljning	14,16%	14,65%

Ovanstående transaktioner genomförs på affärsmässiga villkor.

Not 8 Operationella leasingavtal

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
<i>Framtida minimileaseavgifter som skall erläggas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:</i>		
Förfaller till betalning inom ett år	1 000 974	814 505
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	848 749	882 630
	<u>1 849 723</u>	<u>1 697 135</u>
Räkenskapsårets kostnadsförda leasingavgifter	1 169 138	1 028 406

I koncernens redovisning utgörs den operationella leasingen i allt väsentligt av hyrda bilar för transportändamål.

Uppgifterna i denna not inkluderar finansiella leasingavtal, vilka redovisas som operationella. Bilar leasas på tre år med möjlighet till utköp.

Not 9 Ränteintäkter och liknande resultatposter

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Ränteintäkter, koncernföretag	-	-
Ränteintäkter, övriga	30 708	38 374
Summa	30 708	38 374

Not 10 Bokslutsdispositioner

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Skillnad mellan skattemässig och redovisad avskrivning:		
Periodiseringsfond, årets avsättning	509 000	-
Lämnade koncernbidrag	835 000	837 000
Förändring av överavskrivningar	3 597 616	5 230 000
Summa	4 941 616	6 067 000

Koncernbidrag lämnas till Nossan Förvaltning AB med 835 000 (837 000) kr

Not 11 Skatt på årets resultat

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Aktuell skatt	330 799	31 189
Uppskjuten skatt	-	-
Skatt på årets resultat	330 799	31 189
Redovisat resultat före skatt	1 437 881	37 774
Skatt beräknad enligt gällande skattesats (21,4% - 22%)	307 707	8 310
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader	20 236	20 806
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter	-	-
Skatt hänförlig till tidigare års redovisade resultat	-	-
Skatteeffekt av schablonränta på periodiseringsfonder	2 856	2 073
Effekt av utländska skattesatser	-	-
Redovisad skattekostnad	330 799	31 189

Not 12 Byggnader och mark

	2019-12-31	2018-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	11 551 093	11 551 093
Vid årets slut	11 551 093	11 551 093
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-9 703 682	-9 592 205
-Årets avskrivning	-111 477	-111 477
Vid årets slut	-9 815 159	-9 703 682
Redovisat värde vid årets slut	1 735 934	1 847 411
Varav mark		
Bokfört värde mark	884 798	884 798
Bokfört värde byggnader	851 136	962 613
Redovisat värde vid årets slut	1 735 934	1 847 411

Not 13 Taxeringsvärde Kkr 2019-12-31

	Byggnadsvärde	Markvärde	Summa
Brage 10	1 976	357	2 333
Brage 12	172	61	233
Brage 13	1 124	549	1 673
Brage 14	472	105	577
Tor 1	509	618	1 127
Herrljunga 6:60	-	287	287
Herrljunga 6:61	-	149	149
Herrljunga 6:62	-	149	149
	4 253	2 275	6 528

Not 14 Markanläggningar

	2019-12-31	2018-12-31
-Vid årets början	388 714	388 714
Vid årets slut	388 714	388 714
-Vid årets början	-338 188	-338 188
Vid årets slut	-338 188	-338 188
Redovisat värde vid årets slut	50 526	50 526

Not 15 Pågående nyanläggningar

	2019-12-31	2018-12-31
Investeringar	1 384 988	-
Redovisat värde vid årets slut	1 384 988	-

Not 16 Maskiner och inventarier

	2019-12-31	2018-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	13 194 542	13 071 676
-Nyanskaffningar	589 487	348 366
-Avyttringar och utrangeringar	-385 115	-225 500
Vid årets slut	13 398 914	13 194 542
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-12 207 715	-11 974 935
-Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	385 115	225 500
-Årets avskrivning	-531 729	-458 280
Vid årets slut	-12 354 329	-12 207 715
Redovisat värde vid årets slut	1 044 585	986 827

Not 17 IT-anläggningar

	2019-12-31	2018-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	27 130 668	24 602 033
-Nyanskaffningar	1 567 501	2 528 635
	28 698 169	27 130 668
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-9 368 054	-8 244 592
-Årets avskrivning	-987 197	-1 123 462
	-10 355 251	-9 368 054
Redovisat värde vid årets slut	18 342 918	17 762 614

Not 18 El -anläggningar

	2019-12-31	2018-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	109 247 587	105 081 644
-Nyanskaffningar	2 214 124	4 165 943
-Avyttringar och utrangeringar	-435 921	
	111 025 790	109 247 587
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-62 277 052	-58 775 417
-Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	435 921	
-Årets avskrivning	-3 510 258	-3 501 635
	-65 351 389	-62 277 052
Redovisat värde vid årets slut	45 674 401	46 970 535

Not 19 FV-anläggningar

	2019-12-31	2018-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	50 871 676	47 848 487
-Nyanskaffningar	1 015 971	3 023 189
	51 887 647	50 871 676
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-31 120 650	-29 070 561
-Årets avskrivning	-2 090 337	-2 050 089
	-33 210 987	-31 120 650
Redovisat värde vid årets slut	18 676 660	19 751 026

Not 20 Andelar i koncernföretag

	2019-12-31	2018-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	1 000 000	1 000 000
Redovisat värde vid årets slut	1 000 000	1 000 000

Specifikation andelar i koncernföretag

Ägarandelen av kapitalet avses, vilket även överensstämmer med andelen av rösterna för totalt antal aktier.

Dotterföretag / Org nr / Säte	Kapital andel	Antal andelar	Bokfört värde
Herrljunga Elkraft AB, 556525-9206, Herrljunga	100	5 000	500 000
Herrljunga Vatten AB, 556739-5347 Herrljunga	100	500	500 000
			1 000 000

	Eget kapital	Resultat
Herrljunga Elkraft AB, 556525-9206, Herrljunga	551 120	-
Herrljunga Vatten AB, 556739-5347, Herrljunga	466 393	-6 696

Not 21 Andelar i intresseföretag

	2019-12-31	2018-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	250 000	250 000
-Aktieägartillskott		-
Redovisat värde vid årets slut	250 000	250 000

Spec av företagets innehav av andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag

Intresseföretag/ org nr, säte	Kapital andel	Antal andelar	Bokfört värde Resultat
Trollabo Kraft AB, 556486-7777 Herrljunga	50	500	250 000
			250 000

Not 22 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	5 000	5 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	5 000	5 000
Utgående redovisat värde	5 000	5 000

Not 23 Fordringar hos intresseföretag

	2019-12-31	2018-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	2 583 730	2 528 344
-Tillkommande fordringar		55 386
-Avgående fordringar	-210 506	
Redovisat värde vid årets slut	2 373 224	2 583 730

Not 24 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2019-12-31	2018-12-31
Ej kostnadsförda utgifter	1 206 096	1 301 922
	1 206 096	1 301 922

Not 25 Disposition av vinst eller förlust

Förslag till disposition av företagets vinst eller förlust

Styrelsen föreslår att fritt eget kapital, kronor 15 368 827 disponeras enligt följande:

	2019-12-31
Utdelning [18 000 aktier * 100 per aktie]	1 800 000
Balanseras i ny räkning	13 568 827
	15 368 827

Not 26 Ackumulerade överavskrivningar

	2019-12-31	2018-12-31
Maskiner och andra tekniska anläggningar	65 433 410	61 835 794
	65 433 410	61 835 794

Av överavskrivningarna utgör 14 002 749 (13 232 859) kr uppskjuten skatt.

Not 27 Periodiseringsfonder

	2019-12-31	2018-12-31
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2014	831 603	831 603
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2015	798 576	798 576
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2016	987 101	987 101
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2019	509 000	-
	3 126 280	2 617 280

Av periodiseringsfonder utgör 684 728 (575 802) kr uppskjuten skatt.

Skatteeffekt av schablonränta på periodiseringsfond 2 856 (2 073)

Not 28 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

	2019-12-31	2018-12-31
Pensionskostnad		
Kostnaden redovisas i följande rader i resultaträkningen:		
Belopp vid årets ingång	98 552	144 227
Årets avsättningar	12 448	11 421
Under året utbetalda belopp	-48 000	-57 096
Total kostnad för ersättningar efter avslutad anställning	63 000	98 552

Pensionsskuld för nuvarande ålderspensionär 63 000 (98 552) kronor. Åtagande för nuvarande anställda utgörs av avtalspension och orsakar därför ingen pensionsskuld.

Not 29 Checkräkningskredit

	2019-12-31	2018-12-31
Beviljad kreditlimit	25 000 000	25 000 000
Utnyttjad del	-	-
Outnyttjat kreditbelopp	25 000 000	25 000 000

Not 30 Långfristiga skulder

	2019-12-31	2018-12-31
Skulder som förfaller senare än fem år från balansdagen		
Skulder till koncernbolag	4 934 255	10 850 715
	4 934 255	10 850 715

Ställda säkerheter för övriga skulder

	2019-12-31	2018-12-31
Tillgångar med äganderättsförbehåll	112 511	168 767
	112 511	168 767

Not 31 Skulder som redovisas i flera poster

	2019-12-31	2018-12-31
Företagets skulder till kreditinstitut redovisas under följande poster i balansräkningen:		
Långfristiga skulder:		
Övriga skulder till kreditinstitut	60 942	117 198
Kortfristiga skulder:		
Övriga skulder till kreditinstitut	56 256	56 256
Summa skulder	117 198	173 454

Not 32 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2019-12-31	2018-12-31
Semesterlöneskuld	4 136 741	3 797 199
Sociala avgifter	1 248 887	1 140 021
Upplupna räntor	-	-
Övrigt	122 110	85 113
	5 507 738	5 022 333

Not 33 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser

Eventalförpliktelser

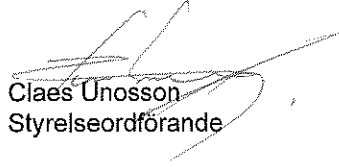
Bolaget saknar i år i likhet med föregående år eventalförpliktelser.

Not 34 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

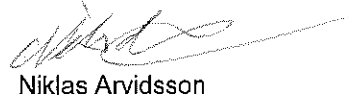
Det har inte inträffat några händelser av betydelse för företaget efter räkenskapsårets slut.

Underskrifter

Herrljunga 2020- 02 -26

Claes Unosson
Styrelseordförande

Niklas Arvidsson

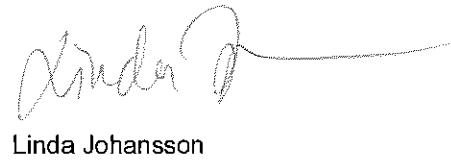
Erik Alavik

Bo Fransson

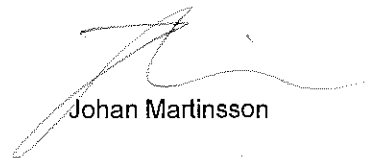
Fredrik Johansson

Linda Johansson

Jacob Brendelius

Johan Martinsson

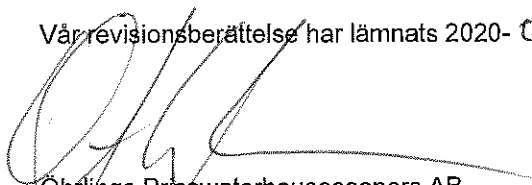

Ann-Marie Olsson

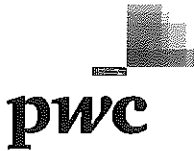

Anders Mannikoff
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats 2020- 03 -16

Öhrlings Pricewaterhousecoopers AB
Peter Olofsson Wank
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Herrljunga Elektriska Aktiebolag, org.nr 556006-9816

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Herrljunga Elektriska Aktiebolag för år 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen npprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Herrljunga Elektriska Aktiebolags finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för Herrljunga Elektriska Aktiebolag.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Herrljunga Elektriska Aktiebolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om hnuvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Herrljunga Elektriska Aktiebolag för år 2019 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Herrljunga Elektriska Aktiebolag enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Borås den 16 mars 2020

Överlings PricewaterhouseCoopers AB

Peter Olofsson Wank
Auktoriserad revisor

Till styrelse och årsstämman för
Herrljunga Elektriska AB
org. nr. 556006 – 9816

Till kommunfullmäktige i Herrljunga kommun

Granskningsrapport för år 2019

Vi av fullmäktige i Herrljunga kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Herrljunga Elektriska AB:s verksamhet under räkenskapsåret 2019.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter, kommunala ändamål och befogenheter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån av års/bolagsstämman fastställda ägardirektiv. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Samtal om bolagets verksamhet, organisation, interna kontroll, resultat, nuvarande och kommande utmaningar och planer har genomförts med VD.

Bolaget uppnår ägarens avkastningskrav om att resultat efter finansiella poster skall över tid vara minst 8 % av eget kapital (8,9 %) och minst 35 % i soliditet (56,1%).

Bedömning

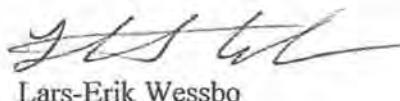
Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt sätt utifrån det syfte som uttrycks i bolagsordning och ägardirektiv.

Bolagets verksamhet har bedrivits från ekonomisk synpunkt på ett tillfredsställande sätt.

Vi bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Herrljunga, 2020-02-24

Ann Welander

Lars-Erik Wessbo

Av kommunfullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisorer

Årsredovisning för
Herrljunga Elkraft AB
556525-9206

Räkenskapsåret
2019-01-01 - 2019-12-31

Herrljunga Elkraft AB
556525-9206

Innehållsförteckning:

	Sida
Förvaltningsberättelse	3
Resultaträkning	5
Balansräkning	6-7
Noter	8
Underskrifter	9

Fastställelseintyg

Undertecknad verkställande direktör i Herrljunga Elkraft AB intygar härmed dels att denna kopia av årsredovisningen överensstämmer med originalet, dels att resultat- och balansräkningen fastställts på årsstämma 2020-__-__.

Stämman beslutade också att godkänna styrelsens förslag till resultatdisposition.

Herrljunga 2020-__-__

Anders Mannikoff, verkställande direktör

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Herrljunga Elkraft AB, org.nr 556525-9206, får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2019, bolagets 24:e verksamhetsår. Styrelsen har sitt säte i Herrljunga Kommun.

Allmänt om verksamheten

Herrljunga Elkraft AB är ett helägt dotterbolag till 556006-9816 Herrljunga Elektriska Aktiebolag.

Koncernredovisning

Koncernredovisning upprättas av 556637-5746 Nossan Förvaltningsaktiebolag, som också omfattar de av Herrljunga Elektriska AB helägda dotterbolagen 556525-9206 Herrljunga Elkraft AB och 556739-5347 Herrljunga Vatten AB.

Verksamhetens art och inriktning

Bolagets verksamhet är vilande.

Utveckling av företagets verksamhet, resultat och ställning

		2019	2018	2017	2016
Nettoomsättning	Tkr	-	-	-	-
Balansomslutning	Tkr	551	552	552	552
Soliditet	%	100,0	100,0	100,0	100,0

2

Eget kapital

	Aktiekapital	Reservfond	Ansamlad förlust
Vid årets början	500 000	51 720	0
Disposition enl årsstämmobeslut		0	0
Årets resultat			0
Vid årets slut	500 000	51 720	-600

Förslag till disposition av företagets vinst eller förlust

Styrelsen föreslår att ansamlad resultat, kronor 0 balanseras i ny räkning.

Resultaträkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2019-01-01 2019-12-31</i>	<i>2018-01-01 2018-12-31</i>
<i>Rörelsens kostnader</i>			
Övriga externa kostnader		0	-600
Rörelseresultat		0	-600
<i>Resultat från finansiella poster</i>			
Ränteintäkter		0	0
Resultat efter finansiella poster		0	-600
Resultat före skatt		0	-600
Årets resultat		0	-600

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2019-12-31</i>	<i>2018-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos koncernföretag		550 732	550 732
Övriga fordringar		388	388
		<u>551 120</u>	<u>551 120</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>551 120</u>	<u>551 120</u>
SUMMA TILLGÅNGAR		<u>551 120</u>	<u>551 120</u>

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2019-12-31</i>	<i>2018-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital (5 000 aktier)		500 000	500 000
Reservfond		51 720	51 720
Summa bundet eget kapital		551 720	551 720
<i>Ansamlad förlust</i>			
Årets resultat		-600	-600
		0	-600
		0	-600
Summa eget kapital		551 120	551 120
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		551 120	551 120

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Belopp i kr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade från föregående år.

Not 2 Anställda och personalkostnader

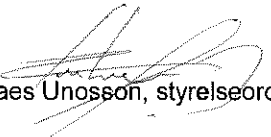
Bolaget har inte haft några anställda under verksamhetsåret. Ersättningar till styrelsen har ej utgått.

Not 3 Revisionskostnader

Verksamheten sköts av moderbolaget enligt avtal. I detta avtal ingår kostnad för revisionsuppdrag.

Underskrifter

Herrljunga 2020-02-26

Claes Unosson, styrelseordförande

Erik Alavik

Johan Martinsson

Niklas Arvidsson

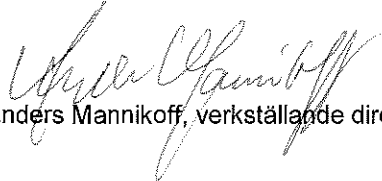

Fredrik Johansson

Linda Johansson

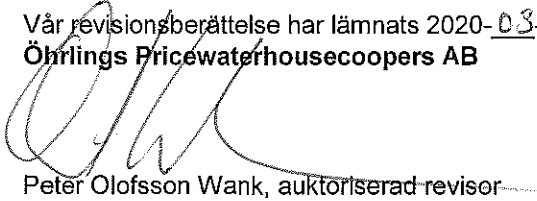

Jacob Brendelius

Bo Fransson

Ann-Mari Olsson

Anders Mannikoff, verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats 2020-03-16
Öhrlings Pricewaterhousecoopers AB

Peter Olofsson Wank, auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Herrljunga Elkraft AB, org.nr 556525-9206

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Herrljunga Elkraft AB för år 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Herrljunga Elkraft ABs finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för Herrljunga Elkraft AB.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Herrljunga Elkraft AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Herrljunga Elkraft AB för år 2019 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman behandlar förlusten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Herrljunga Elkraft AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Borås den 16 mars 2020

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Peter Olofsson Wank
Auktoriserad revisor

Kommunstyrelsens uppsikts- och kontrollplikt kommunala bolag, Herrljungabostäder AB/Herbo

Sammanfattning

Kommunstyrelsen ska utöva uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs genom kommunala bolag, KL 6 kap 1 §. Enligt KL 6 kap 9 § ska styrelsen i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som avses i 10 kap. 2 § pröva om den verksamhet som bolaget bedrivit under föregående kalenderår har varit förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet, ska styrelsen lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder. Enligt KL 6 kap. 10 § ska styrelsen vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i KL 10 kap. 3-5 §§ är uppfyllda i fråga om sådana aktiebolag som avses i de bestämmelserna.

Kommunstyrelsen genomför ägardialoger med respektive bolag två gånger per år. Under 2019 genomförde kommunstyrelsen ägardialoger 8 april och 2 september.

Genomgångarna vid ägardialogerna har omfattat ekonomiskt utfall vid halvår 2019 och prognos för helår 2019, väsentlig verksamhetsinformation och framtida utmaningar för respektive bolag/stiftelse, ägardirektiv och bolagsordningar, upphandling revision samt övriga frågor exempelvis framtida utmaningar för bolaget.

Efter genomförda ägardialoger med respektive bolag under 2019 och genomgång av respektive kommunalt aktiebolags årsredovisning samt lekmannarevisorernas granskningsrapporter av de kommunala bolagen, bedöms att den verksamhet som Herrljungabostäder AB (org.nr. 556508-0909) bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2020-06-30
Årsredovisning 2019 Herrljungabostäder AB
Granskningsrapport 2019 Herrljungabostäder
Protokoll ägardialog 2019-04-08
Protokoll ägardialog 2019-09-02

Förslag till beslut

1. Den verksamhet som Herrljungabostäder AB (org.nr. 556508-0909) har bedrivit under 2019 har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSEN
Gunnar Andersson (M)
Jessica Pehrson (C)
Mats Palm (S)

Ärende 10

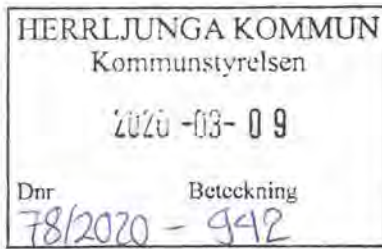
Tjänsteskrivelse
2020-06-30
DNR KS 109/2020 993
Sid 2 av 2

Gunnar Andersson (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Jessica Pehrson (C)
1:e vice ordförande
kommunstyrelsen

Mats Palm (S)
2:e vice ordförande
kommunstyrelsen

Expedieras till: Kommunfullmäktige, Herrljungabostäder AB

Till styrelse och årsstämman för
Herrljungabostäder AB
org. nr. 556508 – 0909

Till kommunfullmäktige i Herrljunga kommun

Granskningsrapport för år 2019

Vi av fullmäktige i Herrljunga kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Herrljungabostäder AB:s verksamhet under räkenskapsåret 2019.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter, kommunala ändamål och befogenheter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisions sed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån av års/bolagsstämman fastställda ägardirektiv. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Samtal om bolagets verksamhet, organisation, interna kontroll, resultat, nuvarande och kommande utmaningar och planer har genomförts med VD.

Bolaget uppnår ägarens krav om minst 3 % i direktavkastning (3,1 %) och minst 15 % i soliditet (15%).

Vi noterar att bolaget har upprättat och arbetat med internkontrollplan. Vi anser dock att arbetssättet för riskbedömning samt val av kontrollmoment kan utvecklas.

Bedömning

Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt sätt utifrån det syfte som uttrycks i bolagsordning och ägardirektiv.

Bolagets verksamhet har bedrivits från ekonomisk synpunkt på ett tillfredsställande sätt.

Vi bedömer därtill att bolagets interna kontroll i allt väsentligt har varit tillräcklig.

Herrljunga, 2020 - 02 - 28

Roland Oscarsson

Göte Olsson

Av kommunfullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisorer

HerrljungaBOstäder

556508-0909

ÅRSREDOVISNING

2019

Handwritten signature

Förvaltningsberättelse

Styrelse och organisation

Styrelsen och verkställande direktören för Herrljungabostäder AB (org.nr.556508-0909) får härmed avge följande årsredovisning för verksamhetsåret 2019.

Herrljungabostäder AB är ett kommunalt bostadsföretag som äger och förvaltar fastigheter i Herrljunga kommun. Samtliga aktier ägs av Nossan Förvaltnings AB(org.nr.556637-5746)

Styrelse och revisorer

Styrelse och revisorer som utsetts av Herrljunga kommun är valda på bolagsstämman från 2019 till och med årsstämman 2023.

Styrelse

Ordinarie ledamöter

Karin	Carlsson	Ordf.(M)
Bert-Åke	Johansson	(S)
Ragnar	Emanuelsson	(C)
Kent	Johansson	(KV)
Finn	Svensson	(L)

Revisorer

Peter Wank   Aukt.revisor- Pwc

Lekmannarevisorer

Ordinarie

Göte   Olsson
Roland   Oscarsson

Suppleanter

Jonny Gustafsson

Biträde i revisionen har lämnats av Revsul Dedic, Deloitte

Styrelsemöten

Styrelsen har under året hållit 9 protokollförda styrelsemöten.

Medlemskap

SABO   Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag
Fastigo   Fastighetsbranschens Arbetsgivareorganisation
HBV   Husbyggnadsvaror HBV Förening u.p.a.

Förvaltningsberättelse

Affärsidé

Herrljungabostäder AB ska erbjuda hyresgäster i Herrljunga kommun ett brett urval av attraktiva bostäder med olika typer av upplåtelseform. Med en hög service, genomgripande miljöfokus och ett omsorgsfullt underhåll ska Herrljungabostäder vara förstahandsvalet för ett tryggt och långsiktigt boende.

Företagets fastigheter med lägenheter finns i Herrljunga, Ljung, Annelund och Od i Herrljunga kommun.

Uthyrning/Hyror

Uthyrningspolicy

Alla hyressökande skall för att erhålla ett eget hyreskontrakt kunna uppvisa en god och långsiktig betalningsförmåga med en varaktig försörjningsmöjlighet.

Detta krav bekräftas i första hand med en fast inkomst i proportion till utgående hyra och om så erfordras av ekonomiska säkerheter.

Marknad-Hyror

Hyresdebitering i flertalet fastigheter består av varmhyra med individuell värmemätning samt i några fastigheter även varmvattenmätning. Årsvis avräknas kundens värme- och varmvattenförbrukning, mot under året preliminärt inbetald energidebitering.

Genomsnittshyran för bostadsbeståndet är 912 kronor (905 kronor) per kvadratmeter och år.

Hyresförhandling

Hyresförhandlingar för 2019 genomfördes under februari månad. Förhandlingarna var påkallade av Herrljungabostäder AB som yrkade på en höjning på 3,91 procent på utgående totalhyror. Efter gemensamma och enskilda överläggningar med Hyresgästföreningen blev det en överenskommelse om en höjning på 2,5 procent från och med den 1 april.

En ytterligare förhandling med Hyresgästföreningen påkallades under juni månad. Den gällde åtta fastigheter (150 lgh) där en bruksvärdering utfördes. Herrljungabostäder AB yrkade på en hyreshöjning på 10 % på dessa fastigheter. Detta på grund av att hyresnivåerna låg mycket lågt gentemot övriga hyresnivåer i beståndet hos Herrljungabostäder AB. Efter besiktningar av lägenheter och bruksvärdesförhandling blev höjning av hyran under en 3-årsperiod 7,5 % på fem av fastigheterna samt 9 % på tre av fastigheterna.

Uthyrningsgraden har varit god under året med en uthyrningsgrad på 99,3% (99,1%). Uthyrningsgrad för enbart bostäder har varit 99,7%. Ett visst behov av bostäder finns men efterfrågan begränsas kraftigt av de hyressökandes ekonomiska förutsättningar.

I vårt kundregister återfinns sökande från alla grupper i vårt samhälle såväl i kommunen som utanför. Idag finns det ca 450 sökande i hyreskö. En tendens är att när det finns lediga lägenheter i de nybyggda fastigheterna är det mycket svårt att hitta hyresgäster som kan klara av de högre hyresnivåer som dessa fastigheter medför.

Herbos målsättning att skapa boende för alla grupper är även i fortsättningen mycket viktig att upprätthålla.

Fastighetsförvaltning

All inre fastighetsskötsel och administrativa tjänster sker med egen personal. Serviceanmälan, besiktningar och underhållsplanering administreras och styrs genom handdatorer.

Yttre grönyte- och vinterskötsel anlitas av entreprenör som kompletteras av vår egen personal. Personal har genomgått fortbildning inom aktuella arbetsområden avseende arbetsmiljö, fastighetsförvaltning, besiktningar och kundtjänstfrågor. Systematiskt arbetsmiljöarbete har skett under året.

Utveckling-Utbildning

Ett uppdaterat system för teknisk support har också införts under året som ska underlätta arbetet med vår fastighetsförvaltning.

Styrelsen och personal har under året ökat kompetensen genom deltagande på utbildningsdagar och olika konferenser.

Herrljungabostäder AB deltar i två nätverk. Nätverk Sjuhärad och Västra Regionen Skaraborg där samverkan sker beträffande kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte.

Miljö

Miljövinster

Huvuddelen av alla fastigheter är anslutna till fjärrvärmenätet som inom Herrljunga tätort produceras till 98 % av biobränsle.

I de flesta bostadsområden finns miljöhus där källsorterade sopor lämnas. Allt matavfall läggs i separata påsar som blir biogas och biogödsel. I hyresavtalet förbinder sig hyresgästen att källsortera enligt erhållen information och föreskrifter. Alla produkter som används i fastighetsverksamheten är miljöcertifierade. Två av våra bilar är elbilar. Energibesparande vvs - utrustning installeras alltid vid nyproduktion och utbyte. Alla förbrukningsutgifter avseende fjärrvärme och vatten dokumenteras och följs upp fastighetsvis varje månad.

Införandet av individuell mätning av värme- och varmvatten har skapat ett incitament för kunden att minska sin förbrukning och därmed även sin miljöpåverkan. Under 2019 har ytterligare 78 lägenheter försetts med IMD (individuell mätning och debitering) varmvatten. Ista A/S ansvarar för insamling och redovisning av förbrukningsuppgifter av värme och vatten.

Nöjd kund index (NKI) utför under året (görs vart tredje år).

Visar på ett fortsatt gott betyg från kunderna. Betygen är genomgående höga, med små förändringar sedan föregående undersökning (2016). Betygen för miljöinsatser är höga och har ökat trendmässigt över tid.

Underhållsätgärder

Invändiga byggnadsarbeten

Totalt har 38 (35) lägenheter renoverats under året varav 23 (22) är helrenoverade.

Standardhöjning/Kök	Vetet 1, Ljung 16:2
Stambyte	Violen 12
Tvättstugor/Bokningssystem	Annelund 6:5, Ljung 16:2
Säkerhetsdörrar	Violen 12, Köpmannen 1, Boken 7

Målning

Tvättning/Utvändig målning	Tisteln/Rödklinten, Mörlanda 7:36, garage.
Källare/trapphus	Ljung 16:2, Mörlanda 7:36, Violen 12-13
Tvättstugor	Ljung 16:2, Annelund 6:5
Kompl. fönster/dörrar	Annelund 6:4, Ljung 16:2

Utvändiga byggnadsarbeten

Garageportar	Vetet 1, Tisteln/Rödklinten
Fönster/fönsterdörrar	Annelund 6:5
Takavvattningssystem	Flugsnapparen 1
Snörasskydd	Mörlanda 2:64
Terassavdelare	Ljung 16:2, Vingen 1, Styrbjörn 1
Plåtarbeten, beslagning	Mossen 3, Enen 17
Fasadpanel	Tisteln/Rödklinten, Violen 13
Trappor/entrétek	Annelund 6:5

Övrigt

Hisstelefoner	Slöjdaren 5, Styrbjörn 6, Hagen 16
Taktvätt	Vingen 1, Falken 3, Mimer 19, Slöjdaren 5
Låssystem	Annelund 6:4, Annelund 6:5
Markarbeten/utemiljö	Annelund 6:5, Sötbäret/Syrénen, Ljung 16:2
Kulvert	Ljung 1:201, Ljung 1:202
Trygghetsbelysning	Flugsnapparen 1

Därutöver har ca 1589 (1420) insatser utförts i form av serviceanmälningar och besiktningensarbeten under 2019.

Ekonomi/Måluppfyllelse

Avskrivning på inventarier utöver plan uppgår till 341 000 kronor vid årets slut. Amortering av lån har skett under 2019 med 3 073 670 kronor. Företagets ränte- och lånepolicy samt ränteutveckling har inneburit att snitträntan för 2019 är 0,59 % (0,54 %).

Vår kundtidning "Hemmaplan" som utkommer varje kvartal har skickats ut till alla våra hyresgäster.

En extern marknadsvärdering av bolagets fastigheter gjordes under 2018 som indikerade ett övervärde på 245 mkr och som för 2019 i all väsentligt bedöms vara oförändrat.

Finansiella mål enligt särskilt ägardirektiv;

- Soliditet: Minst 15 %
Soliditet år 2019 för Herrljungabostäder AB är 14,8 % (13,5 %)
- Direktavkastningen (driftnetto/fastigheternas samlade marknadsvärde) ska långsiktigt, i genomsnitt, vara 3%. Driftnettot är resultatet före central administration, avskrivningar och finansiella poster. Eventuella reavinster från fastighetsförsäljningar får inte medräknas i driftnetto. Fastigheternas samlade marknadsvärde bestäms med utgångspunkt för det totala fastighetsinnehavets taxeringsvärden och att taxeringsvärdet utgör 75 % av ett marknadsvärde.
(Taxeringsvärde 275 518 tkr (212 892 tkr))

Direktavkastning år 2019 för Herrljungabostäder AB är 3,5 % (5,2%)

Nyckeltal

- Flyttrotationen 16 % (20 %)
- Vakansgraden är idag 0,60 % (0,90%)
- Underhållskostnad i kronor per kvadratmeter är 176 (100)

Borgensavgift är reglerad till ägarna under 2019 med 429 293 kronor.

Flerårsjämförelse tkr

Kolumn1	2019	2018	2017	2016
Nettoomsättning	41 413	39 592	38 497	38 083
Resultat efter finansiella poster	3 865	4 955	-9 796	6 025
Driftsnetto	13 032	14 758	16 447	14 423
Balansomslutning	200 470	198 045	200 476	188 127
Soliditet %	14,8	13,5	11,6	16,4
Antal anställda	10	8	8	8

Nyckeltalsdefinitioner

Soliditet: Eget kapital och obeskattade reserver (med avdrag för uppskjuten skatt) i förhållande till balansomslutningen

Driftsnetto: Driftsresultat före avdrag för av och nedskrivningar

Året som gått -2019

Ombyggnation av vårt kontor/reception har skett under våren för att få en bättre välkomnande reception för våra hyresgäster men också en bättre arbetsmiljö och säkerhet i våra kundkontakter.

Under våren har vi påbörjat med utskick/information till våra leverantörer där vi (enligt lag), vill ha leverantörsfaktura via e-faktura.

Under hösten har vi också erbjudit våra hyresgäster att få avi (hyresfaktura) via e-faktura. 30 hyresgäster har i dagsläget anmält om att få e-faktura.

Nytt uppdaterat hyresprogram med helt ny layout installerades under våren.

Arbetet med nya hemsidan är klar. Där förhoppningsvis det blir en tydligare information ut till hyresgäster och andra intressenter.

Aktuellt 2020

Stambyten på fastigheter är en prioriterad underhållsåtgärd.

6

Förslag till vinstdisposition

Till Bolagstämman förfogande står följande vinstmedel:

Balanserade vinstmedel	8 015 257
Årets resultat	2 805 092
	10 820 349

Styrelsen och verkställande direktör förslår att vinstmedlen disponeras så:

Att i ny räkning balanseras **10 820 349**

Upprättad årsredovisning innehåller ett givet koncernbidrag på 200 000 kronor till moderbolaget.

Företagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat och balansräkning med noter.

Resultaträkning

Verksamhetsåret 1/1-31/12 2019

	Not	2019	2018
Nettoomsättning			
Hysesintäkter	1	40 553 285	38 867 804
Övriga förvaltningsintäkter		859 803	724 686
Summa nettoomsättning		41 413 088	39 592 490
Fastighetskostnader			
Driftskostnader	2	-19 820 022	-19 730 429
Underhållskostnader		-7 745 995	-4 415 748
Fastighetsskatt		-814 766	-688 306
Avskrivningar	3	-4 117 039	-4 018 518
Nedskrivningar		0	0
Summa fastighetskostnader		-32 497 822	-28 853 001
BRUTTORESULTAT		8 915 266	10 739 489
Central administration- och försäljningskostnader			
Övriga kostnader		-3 747 631	-4 489 514
RÖRELSERESULTAT		5 167 635	6 249 975
Finansiella kostnader			
Övriga ränteintäkter		39 818	11 228
Räntekostnader och liknande resultatposter		-912 940	-868 318
Borgensavgifter och ränteskillnadsersättning		-429 293	-438 334
Summa finansiella poster		-1 302 415	-1 295 424
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		3 865 220	4 954 551
Bokslutsdispositioner	12	-364 906	-840 611
Resultat före skatt		3 500 314	4 113 940
Skatt på årets resultat	13	-695 222	-1 148 181
ÅRETS RESULTAT		2 805 092	2 965 759

Balansräkning

Verksamhetsåret 1/1-31/12 2019

	Not	2019	2018
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och Mark	5	183 111 884	184 161 947
Pågående nybyggnad	6	301 934	550 000
Inventarier	7	576 034	559 184
Summa materiella anläggningstillgångar		183 989 852	185 271 131
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav		40 000	40 000
Uppskjutna skattefordringar	11	2 217 485	2 730 949
Summa anläggningstillgångar		186 247 337	188 042 080
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Hyses- och kundfordringar		195 404	64 139
Övrig kortfristig fordran		797 442	0
skattefordran		759 900	
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15	1 651 227	338 759
Fordran koncernbolag	17	10 809 298	9 599 545
Kassa och bank		8 983	30
Summa omsättningstillgångar		14 222 254	10 002 473
SUMMA TILLGÅNGAR		200 469 591	198 044 553

Balansräkning

Verksamhetsåret 1/1-31/12 2019

SKULDER

	Not	2019	2018
Eget kapital och skulder			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		14 800 000	14 800 000
Reservfond		262 254	262 254
Summa bundet eget kapital		15 062 254	15 062 254
Fritt eget kapital			
Balanserade vinstmedel		8 015 257	5 049 498
Årets resultat		2 805 092	2 965 759
Summa fritt eget kapital		10 820 349	8 015 257
SUMMA EGET KAPITAL		25 882 603	23 077 511
Obeskattade reserver	4	4 833 633	4 668 727
Långfristiga skulder	8		
Skulder till koncernföretag		13 200 000	13 200 000
Övriga långfristiga skulder		2 300 000	2 300 000
Skulder till kreditinstitut		139 750 085	142 846 680
Summa långfristiga skulder		155 250 085	158 346 680
Kortfristiga skulder			
Kortfristig del av långfristig skuld	8	3 137 720	3 114 795
Skuld Koncernbolag		1 155 413	1 947 645
Skuld till Herrljunga kommun		432 412	440 084
Leverantörsskulder		4 269 364	1 482 785
Skatteskuld		0	208 200
Övriga kortfristiga skulder		519 633	473 400
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14	4 988 728	4 284 726
Summa kortfristiga skulder		14 503 270	11 951 635
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		200 469 591	198 044 553

diff

Eget kapital

	Aktiekapital	Reservfond	Balanserade vinstmedel	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	14 800 000	262 254	5 049 498	2 965 759	23 077 511
Omföring av fg års vinst			2 965 759	-2 965 759	
Vinstdisposition					
Årets resultat				2 805 092	2 805 092
Belopp vid årets utgång	14 800 000	262 254	8 015 257	2 805 092	25 882 603

*[Handwritten signature]*¹¹ KC

Tilläggsuplysningar

Allmän information

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd BFN 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciper och värderingsprinciper

Intäkter

Hysesintäkter redovisas i den period uthyrning avser. Förskottsbetalda hyresintäkter redovisas som upplupna kostnader och förutbetalda intäkter.

Leasingavtal

Leasingavtal där bolaget är leasegivare avser främst hyresavtal på bostäder. Bolagets hyresavtal redovisas som operationella leasingavtal.

Lånekostnader

De låneutgifter som uppkommer då företaget lånar kapital kostnadsförs i resultaträkningen i den period till vilken de hänförs till.

Skatt

Aktuell skatt beräknas o på det skattepliktiga resultatet för perioden. Skattepliktigt resultat skiljer sig från det redovisade resultatet i resultaträkningen då det har justerats för ej skattepliktiga intäkter och ej avdragsgilla kostnader samt för intäkter och kostnader som är skattepliktiga eller avdragsgilla i andra perioder. Aktuell skatteskuld beräknas enligt de skattesatser som gäller per balansdagen.

Uppskjuten skatt redovisas på temporära skillnader mellan det redovisade värdet på tillgångar och skulder i de finansiella rapporterna och det skattemässiga värdet som används vid beräkning av skattepliktigt resultat. Uppskjuten skatt redovisas enligt den s k balansomräkningsbetoden. Uppskjutna skatteskulder redovisas för i princip alla skattepliktiga temporära skillnader och uppskjutna skattefordringar redovisas i princip för alla avdragsgilla temporära skillnader i den omfattning det är sannolikt att beloppen kan utnyttjas mot framtida skattepliktiga överskott.

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar.

Riktlinjer för komponentavskrivning

Bakgrund

Från och med 2014 gäller Bokföringsnämndens K-regelverk. Herrljungabostäder AB klassas som ett mindre bolag men omfattas som dotterbolag till Nossan Förvaltnings AB av regelverket i K3, och därmed krav på komponentavskrivning

Med komponentredovisning menas att man delar upp en tillgång (t.ex. en byggnad) i ett antal komponenter som sedan skrivs av var för sig utifrån den enskilda komponentens bedömda livslängd (Nyttjandeperiod).

Anläggningstyper och nivåer där komponentavskrivning ska tillämpas

Bedömning kring huruvida komponent ska läggas upp eller ej, ska göras vid varje tillfälle. Vid nyproduktion redovisas samtliga delar av investeringen som komponenter. Vid tillkommande komponenter på befintlig fastighet har företaget 2 kriterier för hur vi bedömer åtgärden.

1. Åtgärden överstiger 7,5 prisbasbelopp inkl. moms. För 2019 motsvarar detta 356 250 kr.
2. Åtgärdens omfattning överstiger 25 % av den ursprungliga komponenten räknat i omfattning och inte i kronor. Det kan exempelvis vara fler än 25 av 100 fönster eller mer än 25 % av ursprungligt antal kvadratmeter fasad. *Om något av dessa kriterier uppnås bör det redovisas som komponent. Om åtgärden inte når upp till något av dessa kriterier bör åtgärden redovisas som underhåll (kostnad).*

Komponenter

Stomme	100 år	1,0%
Värme/Sanitet	50 år	2,0%
El	40 år	2,5%
Fönster	40 år	2,5%
Fasad	60 år	1,7%
Yttertak	60 år	1,7%
Innerväggar	30 år	3,3%
Ventilation	25 år	4,0%
Sanitet	50 år	2,0%
Hiss	25 år	4,0%
Markanläggningar	20 år	5%
Inventarier	10 år	10%
Datorer	3 år	33%

Not 1	Hysesintäkter (netto)	2019	2018
	Bostäder	38 778 323	36 965 662
	Lokaler	1 272 776	1 490 592
	Garage	502 186	411 550
	Summa	40 553 285	38 867 804
	Hysesbortfall		
	Bostäder	133 718	280 393
	Lokaler	17 103	39 610
	Garage	121 117	135 612
	Summa	271 938	455 615
Not 2	Driftskostnader		
	Reparationer	3 373 502	4 860 196
	Skötselkostnader	4 901 652	3 782 931
	Uppvärmning, el	6 607 423	6 424 088
	Vatten och avlopp	1 959 698	1 950 318
	Renhållning	1 033 483	1 027 798
	Lokal administration	1 944 264	1 685 098
	Summa	19 820 022	19 730 429
Not.3	Avskrivningar/Nedskrivningar		
	Immateriella anläggningstillgångar	0	0
	Byggnader	3 507 248	3 477 013
	Markanläggningar	482 891	429 837
	Inventarier	126 900	111 668
	Nedskrivning byggnader (Marknadsvärdering av fastigheter på grund av införandet av nytt regelverk, K3)	0	0
	Summa	4 117 039	4 018 518

Not 4	Obeskattade reserver	2019	2018
	Periodiseringsfond		
	Tax 2014	0	37 094
	Tax 2015	99 479	99 479
	Tax 2016	381 366	381 366
	Tax 2017	1 520 788	1 520 788
	Tax 2018	1 609 000	1 609 000
	Tax 2019	599 000	599 000
	Tax 2020	283 000	0
	Inventarier avskrivning utöver plan	341 000	422 000
	Summa	4 833 633	4 668 727
Not 5	Byggnader och mark		
	Ingående anskaffningsvärden	213 039 618	190 274 000
	Anskaffning under året	2 940 076	22 921 618
	Försäljning och utrangeringar	0	-156 000
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	215 979 694	213 039 618
	Ingående ackumulerade avskrivningar	35 647 402	32 258 207
	Försäljningar och utrangeringar	0	-87 818
	Årets avskrivningar	3 507 248	3 477 013
	Utgående ackumulerade avskrivningar	39 154 650	35 647 402
	Ingående nedskrivningar	18 100 000	14 800 000
	Årets nedskrivning/omklassificering	0	3 300 000
	Utgående ackumulerade nedskrivningar	18 100 000	18 100 000
	Utgående bokfört värde byggnader	158 725 044	159 292 216
	Mark		
	Ingående anskaffningsvärden	17 093 788	16 847 988
	Anskaffning under året	0	245 800
	Försäljning	0	0
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	17 093 788	17 093 788
	Utgående bokfört värde byggnad o mark	175 818 832	176 386 004
Not 5	Markanläggning		
	Ingående anskaffningsvärden	9 437 973	7 775 262
	Anskaffning under året	0	1 662 711
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	9 437 973	9 437 973
	Ingående avskrivningar	1 662 030	1 232 193
	Årets avskrivningar enligt plan	482 891	429 837
	Utgående ackumulerade avskrivningar	2 144 921	1 662 030
	Utgående bokfört värde markanläggningar	7 293 052	7 775 943
	Utgående bokfört värde byggnader,mark,markanläggning	183 111 884	184 161 947

	2019	2018
Not 6 Pågående arbete		
Vattenskada	150 000	550 000
stambyte violen	151 934	0
Bokfört värde	301 934	550 000
Not. 7 Inventarier		
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden inventarier	1 702 892	1 551 773
Nyanskaffningar under året	143 750	151 119
Utrangerad o såld inventarie under året	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden inventarier	1 846 642	1 702 892
Ingående ackumulerade avskrivningar enligt plan inventarier	1 143 708	1 032 040
Årets avskrivningar enligt plan	126 900	111 668
Utrangerad och såld inventarie under året	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar enl.plan	1 270 608	1 143 708
Utgående bokfört värde inventarier	576 034	559 184
Not.8 Långfristiga skulder		
Nossan Förvaltnings AB	13 200 000	13 200 000
Kooperativa hyresrättsförening Ugglan Herrljunga	2 300 000	2 300 000
Kommuninvest	139 750 085	145 961 475
summa	155 250 085	161 461 475
Avgår;		
Kortfristig del av lån	-3 137 720	-3 114 795
Summa långfristiga lån	152 112 365	158 346 680
Not.9 Specifikation av lånestruktur och räntebindingstid		
Räntebinding till		
Lån med rörlig ränta	10 782 525	11 044 525
1 år	41 758 980	25 373 225
2 år	30 809 025	42 666 700
3 år*	23 040 000	31 457 025
4 år	26 800 000	23 520 000
5 år*	9 697 275	27 400 000
6 år	15 500 000	0
nossan ugglan		
korfristig skuld	-3 137 720	
Totalt	155 250 085	161 461 475
Snittränta	0,59%	0,54%
* (Förändring av lån/räntebinding)		

Not.10 Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	styrelse		anställda	
	2019	2018	2019	2018
Medelantalet styrelse/anställda män/ kvinnor				
antal anställda	5	5	10	8
varav kvinnor	1	1	3	3
varav män	4	4	7	5

Sjuktal (jämförelse 2018 SKR, i Västra Götaland 7,6% , i landet 3,9%) **0,74%** 0,76%

	2019	2018
Löner och andra ersättningar		
Styrelse o Vd	812 432	735 955
Tjänstemän	784 487	892 104
Fastighetspersonal	2 107 473	1 855 758
	3 704 392	3 483 817
Sociala kostnader (inkl pensionskostnader)		
Styrelse o Vd	254 045	190 076
Tjänstemän	418 072	593 519
Fastighetspersonal	793 069	714 099
	1 465 186	1 497 694
Summa löner,andra ersättningar och sociala kostnader	5 169 578	4 981 511

Not. 11 Uppskjuten skatt

Avvikelse mellan skattemässigt restvärde och bokförda värden på fastigheter. 2 217 485 2 730 949

Not. 12 Bokslutsdispositioner

Inventarier avskrivning utöver plan	-81 000	98 611
Återföring periodiseringsfond tax 2012	-37 094	-57 000
koncernbidrag	200 000	200 000
Periodiseringsfond Tax 2020, år2019	283 000	599 000
Summa	364 906	840 611

	2019	2018
Not.13 Skatt på årets resultat		
Uppskjuten skatt	513 464	747 898
Årets skatt	181 758	400 283
Summa	695 222	1 148 181
Not 14 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Upplupna sociala avgifter	169 015	151 744
Upplupna semesterlöner	544 751	482 954
Övriga upplupna kostnader	1 076 911	637 953
Förskottsbetalda hyror	3 150 477	2 957 295
Upplupna kostnadsräntor	47 574	54 780
Summa upplupna kostnader förutbetalda intäkter	4 988 728	4 284 726
Not 15 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Försäkringar	822 532	1 103
Licenskostnader	365 604	980
Förvaltningsavtal	170 000	235 000
Husbyggnadsvaror	236 871	45 455
Övrig förutbetald kostnad/upplupna intäkter	56 220	56 220
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 651 227	338 758
Not 17 Fordran Koncernbolag/Skuld Koncernbolag		
Avräkningskonto Nossans Förvaltnings AB	10 809 298	9 599 545
Koncernkredit	15 000 000	15 000 000
Eventuella förpliktelser		
Ansvarsförbindelser Fastigo	61 808	61 808

2019

2018

Not 18 Transaktioner med närstående

Uppgifter om moderföretaget

Moderföretag i den största koncern där Herrljungabostäder AB är dotterföretag och koncernredovisning upprättas är Herrljunga kommun 212000-1520, Herrljunga.

Moderföretag i den minsta koncern där Herrljungabostäder AB är dotterföretag och koncernredovisning upprättas är Nossan Förvaltnings AB, 556637-5746 Herrljunga.

Not 19 Operationella leasingavtal

Leasingavgift bilar

		2019
Skall betalas inom 1 år	(2 bilar)	23 068
Skall betalas inom 2 år	(2 bilar)	108 932
Skall betalas inom 3 år	(1 bil)	86 240

Av bolagets lokalkontrakt per 2019-12-31 är 69 % uppsägningsbara inom ett år. 23 % senare än ett år upp till fem år. 8% a lokalkontrakt inom 10 år. Bostadshyresavtal och garage/bilplatser löper normalt med en uppsägningsperiod om tre till 9 månader.

Not 20 Lån från närstående

Lån från Nossan Förvaltnings AB

Ingående balans	13 200 000	13 200 000
Erhållna lån	0	0
Amortering	0	0
Utgående balans	13 200 000	13 200 000

Ränta på lånet från Nossans Förvaltnings AB har utgått med 64 680 kr.
Lånet har ingen fastställd återbetalningstid.

Not 21 Väsentliga händelser

Det har inte inträffat några händelser av betydelse för företaget efter räkenskapsårets slut

556508-0909

Fastighet	Byggår	Anskaffn. värde Byggnad	Anskaffn. mark- anlägg.	Anskaffn. värde Mark	Ack. avskr. Byggnad	Ack. avskr. markantl.	Bokf. värde Byggn.	Bokf. värde Markantl.	Bokf. värde
Boken 7	1957	3 182	677	160	403	203	2 779	474	3 413
Styrbjörn 6-7	1962	9 073	0	1 185	2 094	0	6 979	0	8 164
Violen 12-13	1965	5 156	908	520	808	364	4 348	544	5 412
Vetet 1	1978	12 463	4 852	1 867	2 474	880	9 989	3 972	15 828
Flugsnapparen 1	1965	2 367	0	287	547	0	1 820	0	2 107
Falken 3	1964	620	0	33	83	0	537	0	570
Sötbäret/Syrene	1964	677	0	102	186	0	491	0	593
Enen 11	1969	1 638	0	265	362	0	1 276	0	1 541
Lönnen 3	1983	4 233	0	520	1 120	0	3 113	0	3 633
Mossen 3	1949	2 969	0	575	975	0	1 994	0	2 569
Vingen 1	1992	5 146	0	783	1 127	0	4 019	0	4 802
Blåklinten 5, 1	1977	1 108	384	468	284	134	824	250	1 542
Herrljunga 3:15!	1987	5 268	0	1 901	1 193	0	4 075	0	5 976
Ugglan 10,14.15	2011	14 510	0	776	2 128	0	12 382	0	13 158
Oxeln 8	2014	7 430	0	737	1 050	0	6 380	0	7 117
Ugglan 9	2015	3 050	0	146	343	0	2 707	0	2 853
Linden 2	2016	23 371		219	1 834	0	21 537	0	21 756
Ljung 16:2	1971	367	0	53	99	0	268	0	321
Ljung 1:202	1965-67	5 592	0	516	1 256	0	4 336	0	4 852
Annelund 7:36-3	1970	4 985	778	270	808	54	4 177	724	5 171
Annelund 6:5	1964	965	0	47	97	0	868	0	915
Mörlanda 2:64	1972	4 964	0	383	1 001	0	3 963	0	4 346
Mörlanda 2:65	1983	4 772	0	546	1 083	0	3 689	0	4 235
Ljung 1:187	1982	1 653	0	723	322	0	1 331	0	2 054
Mörlanda 2:66-3	1987	3 062	0	488	861	0	2 201	0	2 689
Mörlanda 2:80	1990	2 438	0	774	662	0	1 776	0	2 550
Annelund 5:1	1963	0	0	31	0	0	0	0	31
Annelund 6:4	1957	2 647	0	290	401	0	2 246	0	2 536
Od 1:11	1985	452	0	117	103	0	349	0	466
Od 1:12	1987	381	0	186	125	0	256	0	442
Od 13:2	2011	152	0	0	0	0	152	0	152
Slöjdaren 5	1991	16 543	0	732	5 524	0	11 019	0	11 751
Enen 7	1991	1 579	0	81	560	0	1 019	0	1 100
Enen 17	1989	2 210	0	120	786	0	1 424	0	1 544
Köpmannen 1+4	1990	6 847	523	647	1 640	163	5 207	360	6 214
H-a Mimer 19	1989	7 561	123	300	2 585	74	4 976	49	5 325
Hagen 16	2004	7 146	308	0	2 055	214	5 091	94	5 185
Ljung 1:20: 162	2005	4 760	0	0	1 440	0	3 320	0	3 320
Styrbjörn 1	2018	16 543	885	246	763	59	15 780	826	16 852
		197 880	9 438	17 094	39 182	2 145	158 698	7 293	183 085

Fastighet	Adress	Byggå	Antal lgh					Summa lgh	Lgh yta	2 019	
			Ettor	Tvåor	Treor	Fyror	Fem			Snitt hyra	Lokaler yta
Boken 7	Parkgatan 13	1957	8	17		1		26	1422	876	71
Styrbjörn 6-7	Nästegårdsgatan 4	1962	7	11				18	1001	1 269	
	Torggatan 5			18	3	3		24	1555	852	
Violen 12-13	Torget 3	1965			34	8		42	3362	846	
	Korsgatan 1							0	0		
	Västergårdsgatan 51							0	0		
Vetet 1	Östergårdsgatan 2-4	1978	23	29	24	1		77	4948	855	
	Åkerstigen 1,3,5							0	0		
Flugsnapparen	Ringvägen 19 a,b,c,21 osv	1965				17		17	1609	819	
	Andrégatan 17, 19,21							0	0		
Falken 3	Villagatan 6	1964	2		4			6	340	858	
Sötbäret/Syren	Änggatan 2-16	1964		9		4		13	943	828	
Enen 11	Torggatan 10	1969	6	18	2			26	1616	875	
	Nästegårdsgatan 8							0	0		
Lönnen 3	Östra Parkgatan 2	1983		6	4			10	702	927	491
	Storgatan 20							0	0		
Mossen 3	Arvidsgårdsgatan 6	1949		11				11	694	882	
Vingen 1	Stenbyvägen 1.3.5,7,9	1992		11	12	2		25	1916	795	125
Blåklinten	Västergårdsgatan 56-62	1977	6	6				12	660	1 117	
Herrljunga 3:15	Gustavsbergsgatan	1987		14	2			16	1145	1 122	
	Västergårdsgatan 50							0	0		
Ugglan 22-25	Berguvsgatan 2,4,6,8,10 ...	2010				4		7	404	1 317	
Ugglan 14	Berguvsgatan 2,4,6,8,10 ...	2011				1		0	101	0	
Ugglan 15,16	Berguvsgatan 2,4,6,8,10 ...	2012				2		0	202	0	
Oxeln 8	Bigatan 1,3,5	2014			6			6	426	1 231	
Ugglan 9	Berguvsgatan 15 A+ B	2015			2			2	180	1 104	
Linden 2	Sturegatan 1	2016		10	10			20	1193	1 523	
Ljung 16:2	Radhusvägen 4	1971	2	2	1			5	297	881	
Ljung 1:103,11	Ringvägen 4-10,16-26	1965-6:	18			3	3	24	1375	1 005	397
Annelund 7:36-	Mörlandavägen 1,3,5	1970	8	10	3	2	1	24	1595	918	
Annelund 6:5	Armaturvägen 2-8	1964	8					8	360	876	
	Nypon/Lingon/blåbär/Vinbärsvägen										
Mörlanda 2:64	genvägen	1972	8	14	6			28	1706	871	
Mörlanda 2:65	Krusbärsvägen	1983		7	8			15	1061	933	
Mörlanda 2:65	Hallonvägen							0			
Ljung 1:187	Elvägen 1,3,5,7,9	1982		8	4			12	840	606	
Mörlanda 2:66-	Tornvägen 2,4,18	1987		6	6			12	846	553	
Mörlanda 2:80	Tornvägen 27,29,31	1990			6			6	456	582	
Annelund 6:4	Armaturvägen 12-20	1957	4		5			9	467	939	
Od 1:11	Stenlyckan 3	1985			2			2	180	512	
Od 1:12	Stenlyckan 4	1987			2			2	180	512	
Od 13:2	Lärbostaden	2011				1		1	89	677	
Slöjdaren 5	Hantverksgatan 2-4	1991	0	20	17	7		44	3371	891	545
Enen 7	Torggatan 6	1991	0	3	3	0		6	398	939	0
Enen 17	Torggatan 8	1989	0	4	2	2		8	644	872	0
Köpmannen 4	Storgatan 44/Torget 2	1990	0	2	9	6	1	18	1586	861	1348
Herrljunga Mir	Storgatan 74-78	1989	2	16	6	2		26	1688	888	0
Hagen 16	Sveagatan 16	2004	4	8	2	0		14	948	1 018	0
Ljung 1:201	Stationsvägen 16	2005	1	3	3	0		7	466	1 056	0
Styrbjörn 1	Torggatan 3	2018		8	8			16	1060	1 383	
			107	271	196	66	5	645	44 032	912	2 977

Årsredovisning 2019-12-31
Herrljungabostäder AB
556508-0909

Herrljunga 2020-03-02

Karin Carlsson

Styrelseordförande

Bert-Åke Johansson

Ragnar Emanuelsson

Kent Johansson

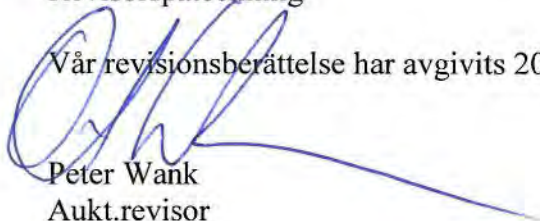
Finn Svensson

Christer Johansson
Vd

Revisorspåteckning

Vår revisionsberättelse har avgivits 2020-03-10.

Peter Wank
Aukt.revisor

Kommunstyrelsens uppsikts- och kontrollplikt kommunala bolag, Nossan Förvaltningsaktiebolag

Sammanfattning

Kommunstyrelsen ska utöva uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs genom kommunala bolag, KL 6 kap 1 §. Enligt KL 6 kap 9 § ska styrelsen i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som avses i 10 kap. 2 § pröva om den verksamhet som bolaget bedrivit under föregående kalenderår har varit förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet, ska styrelsen lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder. Enligt KL 6 kap. 10 § ska styrelsen vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i KL 10 kap. 3-5 §§ är uppfyllda i fråga om sådana aktiebolag som avses i de bestämmelserna.

Kommunstyrelsen genomför ägardialoger med respektive bolag två gånger per år. Under 2019 genomförde kommunstyrelsen ägardialoger 8 april och 2 september.

Genomgångarna vid ägardialogerna har omfattat ekonomiskt utfall vid halvår 2019 och prognos för helår 2019, väsentlig verksamhetsinformation och framtida utmaningar för respektive bolag/stiftelse, ägardirektiv och bolagsordningar, upphandling revision samt övriga frågor exempelvis framtida utmaningar för bolaget.

Efter genomförda ägardialoger med respektive bolag under 2019 och genomgång av respektive kommunalt aktiebolags årsredovisning samt lekmannarevisorernas granskningsrapporter av de kommunala bolagen, bedöms att den verksamhet som Nossan Förvaltningsaktiebolag (org.nr. 556637-5746) bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse daterad 2020-06-30

Årsredovisning 2019 Nossan Förvaltningsaktiebolag

Granskningsrapport 2019 Nossan Förvaltningsaktiebolag

Protokoll ägardialog 2019-04-08

Protokoll ägardialog 2019-09-02

Förslag till beslut

1. Den verksamhet som Nossan Förvaltningsaktiebolag (org.nr. 556637-5746) har bedrivit under 2019 har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSEN

Gunnar Andersson (M)

Jessica Pehrson (C)

Mats Palm (S)

Ärende 11

Tjänsteskrivelse

2020-06-30

DNR KS 109/2020 993

Sid 2 av 2

Gunnar Andersson (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Jessica Pehrson (C)
1:e vice ordförande
kommunstyrelsen

Mats Palm (S)
2:e vice ordförande
kommunstyrelsen

Expedieras till: Kommunfullmäktige, Herrljungabostäder AB

HERRLJUNGA KOMMUN	
Kommunstyrelsen	
2020-03-25	
Dnr	Beteckning
KS 81/2020	942

Till Styrelsen och årsstämman i

Nossan Förvaltningsaktiebolag

org. nr. 556737-5746

Granskningsrapport för år 2019

Vi av fullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisor, har granskat Nossans Förvaltning ABs verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter, kommunala ändamål och befogenheter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån av års/bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet varit ändamålsenligt utifrån det syfte som uttrycks i bolagsordning och ägardirektiv.

Bolagets verksamhet har bedrivits från ekonomisk synpunkt på ett tillfredställande sätt.

Vi bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi finner därför ingen anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Herrljunga, 2020-03-11

Jonny Gustafsson

Ann Welander

Av kommunfullmäktige i Herrljunga Kommun utsedda lekmannarevisorer

Års- och
koncernredovisning 2019
Nossan
Förvaltningsaktiebolag
556637-5746

Innehåll

Förvaltningsberättelse.....	2
Ekonomisk redovisning.....	7
Noter.....	13
Underskrifter.....	22
Revisionsberättelse.....	23
Granskningsrapport.....	24

Års- och koncernredovisning 2019
Nossan Förvaltningsaktiebolag 556637-5746

Styrelsen och verkställande direktör avger följande årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2019.

Förvaltningsberättelse

Mål med verksamheten

Nossan Förvaltningsaktiebolag ska samordna och kontrollera att Herrljunga kommuns koncernbolag förvaltas enligt ägardirektiv och kommunala mål, samt att skapa möjligheter för koncernen att växa och utvecklas. I koncernen ingår dotterbolagen Herrljungabostäder AB, Herrljunga Elektriska AB, Herrljunga Vatten AB, samt vilande bolaget Herrljunga Elkraft AB. Nossan Förvaltningsaktiebolag ska varje år ha ett positivt resultat och soliditeten ska uppgå till minst 10 %.

Herrljunga Elektriska AB ska tillhandahålla lokalt etablerade, kvalitativa och prisvärda tjänster inom el- och värmeförsörjning, viss elinstallation, service samt IT-tjänster. Bolaget ska genom sin verksamhet bidra till att Herrljunga kommuns utveckling stärks. Bolaget ska bedriva allmännyttig verksamhet inom el- och värmeförsörjning med en prissättning och ett resultat, som normalt självfinansierar reinvesteringar av anläggningar. Bolagets ekonomiska mål är att uppnå en avkastning på eget kapital som uppgår till 8 %, samt en soliditet av minst 35 %.

Herrljunga Vatten AB ska tillhandahålla VA-tjänster inom Herrljunga kommuns verksamhetsområde för VA, enligt den kommunala självkostnadsprincipen. Bolagets ekonomiska mål ska vara att driva sin verksamhet i enlighet med den kommunala självkostnadsprincipen.

Herrljungabostäder AB ska ha ett fastighetsbestånd som präglas av ett brett utbud med hyresrätter och med stor valfrihet beträffande storlek, standard och läge. Bolaget ska främja byggandet av flerbostadshus och förtätning av centralorterna. Bolaget ska med sitt fastighetsbestånd vara en del i det kommunala mottagandet av nyanlända flyktingfamiljer och ensamkommande barn, i syfte att öka integrationsmöjligheterna och att motverka segregation. Herrljungabostäder AB ska verka för att bostäder anpassas i enlighet med socialtjänstens krav. Bolagets ekonomiska mål är att direktavkastningen långsiktigt ska vara 3 % och soliditeten ska uppgå till minst 15 %.

Ägarförhållanden

Nossan förvaltningsaktiebolag ägs till 100 % av Herrljunga kommun. Herrljungabostäder AB ägs till 100 % av Nossan förvaltningsaktiebolag. Herrljunga Elektriska AB ägs till 99,82 % av Nossan Förvaltningsaktiebolag. Herrljunga Elektriska AB äger Herrljunga Vatten AB 100%, Herrljunga Elkraft AB 100% och Trollabo Kraft AB 50%.

OR AH AO CE

Års- och koncernredovisning 2019
Nossan Förvaltningsaktiebolag 556637-5746

Viktiga händelser under året

Nossan Förvaltningsaktiebolag

Under 2019 tillträdde ny styrelsen för Nossan Förvaltningsaktiebolag. Under året har Nossan Förvaltningsaktiebolag deltagit i processen för beslut om nytt ägardirektiv.

Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag

Sammanlagt för Herrljunga Elektriska AB, Herrljunga Vatten AB och Herrljunga Elkraft AB blev resultatet 6,1 mnkr (6,0 mnkr) före bokslutsdispositioner och skatt. Herrljunga Vatten AB ska driva VA-verksamheten till självkostnad och Herrljunga Elkraft AB är vilande bolag.

År 2019 har varit händelserikt för fjärrvärmens. Solör Bioenergi har tagit över som värmeleverantör till Herrljunga tätort och Gäsene mejeri har börjat leverera värme till Gäsenegården via nybyggd kulvert vilket inneburit att den lokala panncentralen i Gäsenegården kunnat stängas ner.

Stadnäsverksamheten har under året byggt klart fibernätet i Herrljunga tätort. Sedan tidigare var fibernäten i Ljung-Annelund och på landsbygden klara. Med enstaka undantag har alla som önskat nu fått en fiberförbindelse till sin fastighet.

Under 2019 producerades 436 129 kubikmeter dricksvatten. Det har mottagits och renats 844 478 kubikmeter avloppsvatten samt 5 450 kubikmeter septiskt slam. Under året har 10 stycken anslutningar av varierande karaktär genomförts, panncentralen Sågen har anslutits till VA-nätet, bostadsområdet Vreta har fått förstärkt leveranssäkerhet genom nu rundmatning för dricksvatten och luftanordningarna i Herrljunga och Annelunds avloppsreningsverk är uppgraderade med förstärkt rening och minskad energiförbrukning som följd.

Herrljungabostäder AB

Hyresförhandlingar för 2019 genomfördes i februari månad. Förhandlingarna var påkallade av Herrljungabostäder AB som yrkade på en höjning på 3,9% på utgående totalhyror. Efter gemensamma och enskilda överläggningar med Hyresgästföreningen blev det en överenskommelse om en höjning på 2,5% från och med den 1 april. En ytterligare förhandling med Hyresgästföreningen påkallades under juni månad. Den gällde åtta fastigheter (150 lägenheter) där en bruksvärdering också gjordes. Herrljungabostäder AB yrkade på en hyreshöjning på 10% på dessa fastigheter. Detta på grund av att hyresnivåerna låg mycket lågt gentemot övriga hyresnivåer i beståndet hos Herrljungabostäder AB. Efter besiktningar av lägenheter och bruksvärdesförhandling blev höjningen av hyran under en 3-årsperiod 7,5 % på fem fastigheter samt 9% på tre fastigheter.

Uthyrningsgraden har varit mycket god under året med en uthyrningsgrad på 99,3 (99,1%). Ett visst behov av bostäder finns men efterfrågan begränsas kraftigt av de hyressökandes ekonomiska förutsättningar.

Personalen har genomgått fortbildning inom aktuella arbetsområden avseende arbetsmiljö, fastighetsförvaltning, besiktningar och kundtjänstfrågor.

Framtiden

Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag

Den pågående samhällsomställningen av energisystemet har förutsättningar att påverka verksamheterna inom Elnät och Fjärrvärme. Digitaliseringen av samhället är i hög grad beroende av snabba bredbandsförbindelser där fibernät tillhandahålls av Stadsnätets verksamhet. El-/energiteknikverksamheten berörs av det rådande konjunkturläget. Vatten och avlopp påverkas av klimatförändringar, såväl av kraftigare regn som av torka och brist på grundvatten. Alla infrastrukturverksamheter påverkas av nya hotbilder inklusive samhällets återuppbyggnad av civilt försvar. Verksamheten som helhet är sedan 2006 certifierad med avseende på kvalitet, miljö och arbetsmiljö vilket innebär att vi bl a arbetar systematiskt med omvärldsbevakning och riskbaserade metoder. I skenet av detta bedömer vi framtidsutsikterna som goda, men inte utan utmaningar

Herrljungabostäder AB

Byggbranschen är överhettad med alltför höga byggkostnader som följd. Behovet av bostäder finns men där efterfrågan förutsätter kunder som klarar inflyttningshyran. Att möta efterfrågan på nya bostäder är en viktig och stor utmaning. I Herrljunga kommun är andelen äldre invånare förhållandevis stor vilket påverkar vilken typ av boenden som efterfrågas. Med utgångspunkt i det behöver fokus de kommande åren ligga på bostäder för denna grupp. Fortsatt planering av fler bostäder styrs av bolagets soliditet, konjunkturläget, efterfrågan och betalningsförmågan hos presumtiva kunder.

Herrljunga Bostäder AB kommer att fortsätta stambyten på fastigheter, vilket är en prioriterad underhållsåtgärd. Man kommer även att bygga om före detta PostNords lokaler till lägenheter. Fortsatt planering av fler bostäder styrs av företagets soliditet, konjunkturläge, efterfrågan och betalningsförmågan hos presumtiva kunder.

Utveckling av koncernens verksamhet, resultat och ställning

	2019	2018	2017	2016	2015
Nettoomsättning tkr	141 621	132 592	136 451	131 420	125 071
Resultat efter finansnetto tkr	5 232	7 517	-7 769	9 372	549
Balansomslutning tkr	478 755	475 230	476 725	481 245	464 434
Soliditet %	1,5%	0,6%	-0,8%	0,3%	-1,1%
Avkastning på totalt kapital %	1,1%	2,0%	-1,3%	2,4%	0,9%
Medeltal anställda	58	54	54	54	52

Ekonomi

Resultatet för Nossan förvaltningsaktiebolag uppgår före bokslutsdispositioner och skatt till -1 023 tkr (865 tkr). Soliditeten var vid årets slut 10,2 % (10,2 %). Det finansiella målet på minst 10 % därmed är uppfyllt för 2019.

Resultatet för koncernen uppgår efter bokslutsdispositioner och skatt till 5 232 tkr (7 517 tkr) och soliditeten var vid årets slut 1,5 % (0,6 %). Soliditeten enligt de finansiella målen är för 2019 uppfyllt av samtliga bolag. Enligt de finansiella målen ska Herrljunga Vatten AB bedrivas i enlighet med den kommunala självkostnadsprincipen.

Mellan åren 2018 och 2019 var resultatförsämringen efter finansnetto för koncernen 2 899 tkr. Försämringen beror till stor del på ökade kostnader samt lägre finansiella intäkter då moderbolaget under 2018 sålde dotterbolaget Herrljunga Hotellfastighets AB.

Personal

Totalt har koncernen 58 anställda, varav 12 % är kvinnor. I moderbolaget Nossan förvaltningsaktiebolag finns inga anställda utan via avtal köps resurser av Herrljunga Kommun.

Herrljunga Elektriska har högt ställda mål vad gäller personalförhållanden vilket också ges av att de är certifierade med avseende på systematiskt arbetsmiljöarbete. Personalstyrkan arbetar heltid och domineras av män. Utbudet av kvinnliga kandidater är annars svagt inom de tekniska verksamhetsområdena. Deras verksamhetssystem innehåller kravdokument som syftar till att motverka alla former av diskriminering inklusive bristande jämställdhet mellan könen. Personal- och friskvård bedrivs på flera olika plan med betoning på förebyggande arbete. Systematisk rehabilitering tillämpas vid behov. Löneöversyn sker enligt avtal och alla medarbetare erbjuds årliga löne- och utvecklingssamtal.

Personal har genomgått fortbildning inom aktuella arbetsområden avseende arbetsmiljö, fastighetsförvaltningar, besiktning och kundtjänstfrågor.

Finansiella risker

Herrljunga Elektriskas affärs- och marknadsrisker berör i första hand verksamheten EI-/energiteknik som agerar på en öppen marknad. Övriga verksamheter utgörs i huvudsak av så kallade naturliga monopol eller liknande och berörs främst av så kallade regulatoriska risker, t ex genom myndighetsreglering av tillåtna intäkter. Finansiella risker finns i Herrljunga Vatten AB då verksamheten delvis är lånefinansierad. Risken överförs dock på VA-kollektivet genom VA-lagens självkostnadsprincip.

Miljöpåverkan

Herrljunga Elektriska Aktiebolag bedriver anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Anmälningsplikten avser produktionsanläggningar för fjärrvärme i Mörlanda Panncentral och Kartholnens Panncentral. Den anmälningspliktiga produktionen om 3,6 GWh har en nettoomsättning på 2,3 mnkr.

Herrljunga Vatten AB bedriver tillståndspliktig avloppsrening vid 6 anläggningar. För Herrljunga och Annelund ARV är Länsstyrelsen myndighet, för övriga kommunens bygg – och miljönämnd. Tillståndet är inte föremål för någon omprövning. Verksamheten omfattar ungefär hälften av bolagets totala omsättning.

Herrljunga bostäder har huvuddelen av sina fastigheter anslutna till fjärrvärmenätet som inom Herrljunga tätort produceras till största delen av biobränsle. I de flesta bostadsområden finns miljöhus där källsorterade sopor lämnas. Matavfall blir till biogas och biogödsel. I hyresavtalet förbinder sig hyresgästerna att källsortera enligt erhållen information och föreskrifter. Alla produkter som används i fastighetsverksamheten är miljöcertifierade. Energibesparande vvs-utrustning installeras alltid vid nyproduktion och utbyte. Införande av individuell mätning av värme- och varmvatten har skapat ett incitament för kunden att minska sin förbrukning och därmed även sin miljöpåverkan.

SR
JS
AA

Förändring eget kapital

Koncernen

År	Aktiekapital	Balanserat vinst med	Årets resultat	Totalt eget kapital
Eget kapital 2019-01-01	100	2 840	148	3 086
Utdelning till ägarna			-3	-3
Årets resultat		4 132	10	4 142
Eget kapital 2019-12-31	100	6 972	155	7 225

Moderbolaget

kr	Aktiekapital	Fritt eget kapital	Årets resultat
Belopp vid årets ingång	100 000	21 134 416	1 895 392
Resultatdisposition		1 895 392	-1 895 392
Årets resultat			9 661
Belopp vid årets utgång	100 000	23 029 808	9 661

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel:

Balanserat resultat	23 029 808
Årets resultat	<u>9 661</u>
	23 039 469

Styrelsen förslår att vinstmedel disponeras så att i ny räkning överförs 23 039 469 kr.

SA MA KB CA

Koncernens resultaträkning

tkr	Not	2019	2018
Nettoomsättning	5	140 527	132 592
Aktiverat arbete för egen räkning		1 094	1 614
		141 621	134 206
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-43 712	-39 981
Övriga externa kostnader	3	-36 931	-34 524
Personalkostnader	4	-36 343	-34 497
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	11,12,13,14,15	-17 476	-17 223
Summa rörelsens kostnader		-134 462	-126 225
Rörelsens resultat		7 159	7 981
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag		-	1 290
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	6	80	89
Räntekostnader och liknande resultatposter	7	-2 007	-1 843
Summa resultat från finansiella poster		-1 927	-464
Resultat efter finansiella poster		5 232	7 516
Skatt på årets resultat	9	-1 090	-476
Årets vinst		4 143	7 041
Hänförligt till moderbolagets aktieägare		4 133	7 031
Innehav utan bestämmande inflytande		10	10

NR AB ce vA

Koncernens balansräkning

tkr	Not	2019	2018
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter		-	-
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	11,13	5 822	6 085
Förvaltningsfastigheter	12,13	183 112	184 162
Maskiner och andra tekniska anläggningar	14	229 286	233 350
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	15	6 866	550
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i koncernföretag och andra gemensamt styrda företag	16	250	250
Andra långfristiga fordringar		300	300
Ägarintressen i övriga företag		45	45
Summa anläggningstillgångar		425 681	424 741
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager mm</i>			
Råvaror och förnödenheter		2 987	3 351
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		24 047	27 470
Fordringar hos koncernföretag		3 141	3 392
Fordringar hos intresseföretag och gemensamt styrda företag		2 073	2 284
Aktuella skattefordringar		1 875	1 283
Övriga kortfristiga fordringar		70	714
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17	2 174	1 841
<i>Kassa och bank</i>			
		16 708	10 153
Summa omsättningstillgångar		53 075	50 488
Summa Tillgångar		478 755	475 230

AR LB EC
AA

Koncernens balansräkning

tkr	Not	2019	2018
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital			
Aktiekapital		100	100
Annat eget kapital inklusive årets resultat		7 126	2 838
Innehav utan bestämmande inflytande			148
Summa eget kapital		7 226	3 086
Avsättningar			
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser		63	99
Uppskjuten skatteskuld		39 553	38 977
Summa avsättningar		39 616	39 076
Långfristiga skulder			
	18		
Skulder kreditinstitut		246 242	249 139
Skulder till koncernföretag		135 487	135 487
Summa långfristiga skulder		381 729	384 626
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		3 194	3 115
Leverantörsskulder		15 491	13 878
Skulder till koncernföretag		505	548
Aktuella skatteskulder		-	208
Övriga skulder		20 497	21 226
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19	10 496	9 467
Summa kortfristiga skulder		50 184	48 441
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		478 755	475 230

Koncernens kassaflödesanalys

tkr	Not	2019	2018
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat före finansiella poster		7 160	7 981
Justering för avskrivning		17 476	17 175
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet mm		-36	
Erhållen ränta		80	89
Erlagd ränta		-2 007	-1 843
Betald inkomstskatt		-1 314	-2 150
Ökning/minskning varulager		364	262
Ökning/minskning kundfordringar		3 422	-4 284
Ökning/minskning övriga kortfristiga fordringar		773	-529
Ökning/minskning leverantörsskulder		1 614	-2 258
Ökning/minskning övriga kortfristiga rörelseskulder		258	16 984
Kassaflöde från den löpande verksamheten		27 789	31 427
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-18 415	-16 913
Sålda materiella anläggningstillgångar		-	-
Sålda dotterbolag		-	826
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-18 415	-16 087
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån		-	-
Amortering		-2 897	-16 269
Ökning/minskning av kortfristiga finansiella skulder		79	-
Transaktioner med minoritetsintressen		-3	-3
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-2 822	-16 269
Årets kassaflöde		6 552	-929
Likvida medel vid årets början		10 156	11 085
Likvida medel vid årets slut		16 708	10 156

AA
AB
CE

Moderbolagets resultaträkning

tkr	Not	2019	2018
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	3,4	-833	-934
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-	-
Summa rörelsens kostnader		-833	-934
Rörelsens resultat			
		-833	-934
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag		-	1 902
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar			-
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	6	74	103
Räntekostnader och liknande resultatposter	7	-264	-206
Summa resultat från finansiella poster		-189	1 799
Resultat efter finansiella poster			
		-1 023	865
Bokslutsdispositioner	8	1 035	1 037
Skatt på årets resultat	9	-3	-7
Årets vinst		10	1 895

JR AA AB E

Moderbolagets balansräkning

tkr	Not	2019	2018
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	16		
Andelar i koncernföretag		213 301	213 301
Andra långfristiga fordringar		13 200	13 200
Summa anläggningstillgångar		226 501	226 501
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>	13		
Kundfordringar		-	-
Fordringar hos koncernföretag		1 051	1 037
Aktuella skattefordringar		63	66
Övriga kortfristiga fordringar		141	135
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17		
Summa omsättningstillgångar		1 256	1 238
Summa Tillgångar		227 757	227 739
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital		100	100
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst eller förlust		23 030	21 134
Årets vinst		10	1 895
Summa eget kapital		23 139	23 130
Långfristiga skulder			
	18		
Skulder till kreditinstitut		59 650	59 650
Skulder till koncernföretag		135 487	135 487
Summa långfristiga skulder		195 137	195 137
Kortfristiga skulder			
Förskott till kunder		-	-
Leverantörsskulder		-	-
Checkräkningskredit		9 340	9 339
Aktuella skatteskulder		-	-
Övriga skulder		-	-
Skulder till koncernföretag		-	-
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19	140	133
Summa kortfristiga skulder		9 480	9 472
Summa eget kapital och skulder		227 757	227 739

SR AA NS E

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Belopp i tkr om inget annat anges.

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning K3. Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år.

Nossan Förvaltningsaktiebolag upprättar koncernredovisning. Uppgifter om koncernföretag finns i not. Dotterbolagen inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från den dag då det bestämmande inflytandet upphör.

Koncernens bokslut upprättas enligt förvärvsmetoden. Förvärvstidpunkten är den tidpunkt då det bestämmande inflytandet erhålls. Identifierbara tillgångar och skulder värderas inledningsvis till verkliga värden vid förvärvstidpunkten. Minoritetens andel av de förvärvade nettotillgångarna värderas till verkligt värde. Goodwill utgörs av mellanskillnaden mellan de förvärvade identifierbara nettotillgångarna vid förvärvstillfälle och anskaffningsvärdet inklusive värdet av minoritetsintresset och värderas initialt till anskaffningsvärdet.

Mellanhavanden mellan koncernföretag elimineras i sin helhet.

Värderingsprinciper

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats utifrån anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Materiella anläggningstillgångar

Planenliga avskrivningar är baserade på tillgångarnas anskaffningsvärden och ekonomiska livslängder enligt praxis. Följande avskrivningstider tillämpas:

Materiella anläggningstillgångar	År
Byggnader	33-50 år
Förvaltningsfastigheter	33-50 år
Koncernmässiga övervärden inventarier	40 år
Markanläggningar	20 år
Inventarier	10 år
Datorer	3 år

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därvid har inkuransrisk beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in-först ut-principen. I anskaffningsvärdet ingår förutom utgifter för inköp även utgifter för att få varorna till deras aktuella plats och skick.

Års- och koncernredovisning 2019
Nossan Förvaltningsaktiebolag 556637-5746

Avsättningar

Som avsättning har redovisats förpliktelser gentemot tredje man som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår och som på balansdagen antingen är säkra eller sannolika till sin förekomst men oviss till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias.

Intäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som bolagen har erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkterna värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas. Hyresintäkter redovisas i den period intäkten avser.

Tjänsteuppdrag och entreprenadavtal- löpande räkning

Bolagen vinstavräknar entreprenadarbeten på löpande räkning i den takt arbetet utförs. Pågående, ej fakturerade entreprenadarbeten, tas i balansräkningen upp till det beräknade faktureringsvärdet av utfört arbete.

Tjänsteuppdrag och entreprenadavtal- fast pris

För tjänsteuppdrag till fast pris redovisas de inkomster och utgifter som är hänförliga till ett utfört tjänsteuppdrag som intäkt respektive kostnad i förhållande till uppdragets färdigställandegrad på balansdagen (successiv vinstavräkning). Ett uppdrags färdigställandegrad bestäms genom att nedlagda utgifter på balansdagen jämförs med beräknade totala utgifter. I de fall utfallet av ett uppdrag inte kan beräknas på ett tillförlitligt sätt, redovisas intäkter endast i den utsträckning som motsvaras av de uppkomna uppdragsutgifter som sannolikt kommer att ersättas av beställaren. En befarad förlust på ett uppdrag redovisas omgående som kostnad.

Fordringar

Fordringar har upptagits till det belopp som de beräknas inkomma.

Inkomstskatt

Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen. Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen.

Uppskjuten skatteskuld avseende temporära skillnader som hänför sig till investeringar i dotterföretag redovisas inte i koncernredovisningen då moderföretaget i samtliga fall kan styra tidpunkten för återföring av de temporära skillnaderna och det inte bedöms sannolikt att en återföring sker inom överskådlig framtid.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

Fordringar och skulder netto redovisas endast när det finns en legal rättning till kvittning. Aktuell skatt, liksom förändring i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen om inte skatten är hänförlig till en händelse eller transaktion som redovisas i eget kapital.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Huvudregel för redovisning av koncernbidrag enligt 35 kap. Inkomstskattelagen (1999:1229).

Koncernbidrag som erhållits/lämnats redovisas som en bokslutsdisposition i resultaträkningen. Det lämnade koncernbidraget har påverkat företagets aktuella skatt.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad enligt indirekt metod.

Koncernredovisning

I koncernredovisningen ingår dotterbolag där moderbolaget har minst 50% av rösterna.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Bolagen gör uppskattningar och bedömningar om framtiden. De uppskattningar och antaganden som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästkommande år behandlas enligt följande. Uppskattningar av anläggningstillgångarnas nyttjandeperiod följer i allt väsentligt branschpraxis. På detta sätt kan den uppskattade nyttjandeperioden i framtiden visa sig avvika från den faktiska nyttjandeperioden.

Not 3 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

Med revisionsuppdrag avser granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörs förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter

Koncernen	2019	2018
Revisionsuppdrag	260	280
Andra uppdrag	26	262
Totalt	286	542

Moderbolaget	2019	2018
Revisionsuppdrag	70	70
Andra uppdrag	26	30
Totalt	96	100

Not 4 Anställda och personalkostnader

Koncernen, antalet anställda	2019	2018
Kvinnor	7	7
Män	51	47
Totalt	58	54

Koncernen, styrelsen	2019	2018
Kvinnor	4	3
Män	13	14
Totalt	17	17

Ledning VD	3	3
------------	---	---

NR 10 @ AA

Löner och andra ersättningar samt sociala avgifter, inklusive pensionskostnader

Koncernen	2019	2018
Styrelsen och VD	1 927	1 981
Övriga anställda	22 892	21 410
Sociala kostnader enligt lag och avtal	11 524	11 106
Totalt	36 343	34 497

Moderbolaget	2019	2018
Styrelsen och VD	102	169
Övriga anställda	0	0
Totalt	102	169

Not 5 Inköp och försäljning mellan koncernföretag

Koncernintern fakturering har skett med 13 116 tkr (13 662 tkr), vilket har eliminerats i koncernens resultaträkning.

Not 6 Ränteintäkter och liknande resultatposter

Koncernen	2019	2018
Ränteintäkter övriga	80	88
Ränteintäkter koncernföretag	-	-
Totalt	80	88

Moderbolaget	2019	2018
Ränteintäkter övriga	10	38
Ränteintäkter koncernföretag	65	65
Totalt	74	103

Not 7 Räntekostnader och liknande resultatposter

Koncernen	2019	2018
Räntekostnader	-1 578	1405
Borgensavgifter	-429	438
Totalt	-2 007	1 843

Moderbolaget	2019	2018
Räntekostnader	264	206
Borgensavgifter	-	-
Totalt	264	206

OR M LB

Not 8 Bokslutsdispositioner

Moderbolaget	2019	2018
Erhållit Koncernbidrag från Herrljunga Elektriska AB	835	837
Erhållit Koncernbidrag från Herrljungabostäder AB	200	200
Totalt	1 035	1 037

Not 9 Skatt på årets resultat

Koncernen	2019	2018
Aktuell skatt	-514	-442
Uppskjuten skatt	-575	-35
Skatt på årets resultat	-1 090	-476
Redovisat resultat före skatt	5 232	7 517
Skatt beräknad enligt gällande skattesats (22%)	-1 120	-1 654
Skatteeffekt ej avdragsgilla kostnader	-25	-42
Skatteeffekt av ej skattepliktiga realisationsvinster	-	284
Skatt hänförlig till tidigare års redovisade resultat	1	-7
Skatt hänförlig till ej redovisat underskott	0	-
Skatteeffekt av schablonränta på periodiseringsfond	-8	-5
Effekt av ändrade skattesatser	61	948
Redovisad skattekostnad	-1 090	-476

Moderbolaget	2019	2018
Aktuell skatt	3	7
Uppskjuten skatt	-	-
Skatt på årets resultat	3	7

Not 10 Uppskjuten skatt

Skillnaden mellan å ena sidan den inkomstskatt som är redovisats i resultaträkningen samt å andra sidan den inkomstskatt som belöper sig på verksamheten utgörs av:

Koncernen	2019	2018
Uppskjuten skatt på obeskattade reserver	-862	17
Uppskjuten skattefordran på kostnad återförd i beskattningen och avdragsgill kommande år	-513	748
Uppskjuten skatteskuld hänförlig till skattemässigt ej avdragsgilla avskrivningar på uppskrivet värde på fastigheter	800	-800
Uppskjuten skatt	-575	-35

Handwritten signatures and initials:
 JRM MM JS YZ

Not 11 Byggnader och mark

Koncernen	2019	2018
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	17 338	30 327
Nyanskaffningar under året		
Utrangerad och såld inventarie under året		-12 989
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	17 338	17 338
Ingående ackumulerade avskrivningar enligt plan	11 253	18 183
Årets avskrivningar enligt plan	263	263
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar		-7 193
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	11 516	11 253
Utgående bokfört värde	5 822	6 085

Not 12 Förvaltningsfastigheter Herrljungabostäder AB

Koncernen	2019	2018
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	239 571	214 897
Nyanskaffningar under året	2 940	24 830
Avyttrad anläggningstillgång		-156
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	242 511	239 571
Ingående Nedskrivningar	18 100	14 800
Försäljning och utrangeringar	-	-
Återförd nedskrivning	-	-
Årets omklassificering	-	3 300
Årets nedskrivning	-	-
Utgående ackumulerade nedskrivningar	18 100	18 100
Ingående ackumulerade avskrivningar enligt plan	37 309	33 491
Årets avskrivningar enligt plan	3 990	3 906
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	-	-88
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	41 299	37 309
Utgående bokfört värde	183 112	184 162

En extern marknadsvärdering av Herrljunga Bostäder ABs förvaltningsfastigheter har gjordes under hösten 2018 som indikerar på ett övervärde på cirka 245 mnkr, 2019 bedöms värdet vara oförändrat.

Not 13 Taxeringsvärde 2019-12-31

Fastighet	Taxeringsvärde
Förvaltningsfastigheter	275 518
Byggnader och mark	6 528

Handwritten signatures and initials:

Års- och koncernredovisning 2019
Nossan Förvaltningsaktiebolag 556637-5746

Not 14 Maskiner och andra tekniska anläggningar

Koncernen	2019	2018
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	411 010	399 169
Nyanskaffningar under året	9 159	12 577
Utrangerad och såld inventarie under året	-821	-736
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	419 348	411 010
Ingående ackumulerade avskrivningar enligt plan	177 661	165 456
Årets avskrivningar enligt plan	13 223	13 053
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	-821	-849
Nedskrivning	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	190 063	177 661
Utgående bokfört värde	229 286	233 350

Not 15 Pågående anläggningar

Koncernen	2019	2018
Pågående anläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	6 866	550
Nedskrivning	-	-
Utgående bokfört värde	6 866	550

Not 16 Finansiella anläggningstillgångar

Koncernen	2019	2018
Andelar i intresseföretag, Trollabo Kraft AB	250	250
Fordringar hos intresseföretag och gemensamt styrda företag	300	300
Andra långfristiga värdepappersinnehav	45	45
Redovisat värde vid årets slut	595	595

Moderbolaget	2019	2018
Andelar i Herrljungabostäder AB	15 664	15 664
Andelar i Herrljunga Elektriska AB	197 637	197 637
Långfristig fordran Herrljungabostäder AB	13 200	13 200
Redovisat värde vid årets slut	226 501	226 501

Uppgifter om dotterföretag

Namn	Orgnr	Ägd andel %	Eget kapital 2019-12-31	Resultat efter skatt 2019
Herrljungabostäder AB	556508-0909	100	25 883	2 805
Herrljunga Elektriska AB	556006-9816	99,82	18 069	1 107

AR WS CE
AA

Not 17 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Koncernen	2019	2018
Ej kostnadsförda utgifter	1 206	1 841
Totalt	1 206	1 841

Not 18 Långfristiga skulder

Koncernen	2019	2018
Skulder i Kommuninvest Sverige AB	229 400	232 497
Skulder till Herrljunga Kommun	135 487	135 487
Skulder till Hyresrättsföreningen Ugglan	2 300	2 300
Övriga skulder till kreditinstitut	9 457	9 512
Förutbetalda anslutningsavgifter	5 085	4 830
Utgående bokfört värde	381 729	384 626

Moderbolaget	2019	2018
Skulder i Kommuninvest Sverige AB	59 650	59 650
Skulder till Herrljunga Kommun	135 487	135 487
Utgående bokfört värde	195 137	195 137

Not 19 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Koncernen	2019	2018
Förutbetalda hyror	3 150	2 957
Upplupen semester	4 681	4 280
Upplupna sociala avgifter	1 418	1 292
Upplupna räntor	48	55
Övriga upplupna kostnader	1 199	883
Totalt	10 496	9 467

Moderbolaget	2019	2018
Uppbokade revisionskostnader	100	100
Uppbokad ränta Kommuninvest Sverige AB	41	33
Totalt	140	133

NR
AA

Not 20 Ställda säkerheter

Koncernen	2019	2018
Tillgångar med äganderättsförbehåll	113	169

Not 21 Eventuella förpliktelser

Koncernen	2019	2018
Ansvarsförbindelse	62	62
Totalt	62	62

Not 22 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Det har inte inträffat några händelser av betydelse för bolagen efter räkenskapsårets slut.

Not 23 Förslag till vinstdisposition

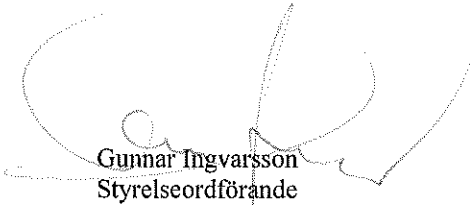
Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel:

Balanserat resultat	23 029 808
Årets resultat	<u>9 661</u>
	23 039 469

Styrelsen förslår att vinstmedel disponeras så att i ny räkning överförs 23 039 469 kr.

Underskrifter

Herrljunga 2020-

Gunnar Ingvarsson
Styrelseordförande

Anders Andersson
Styrelseledamot

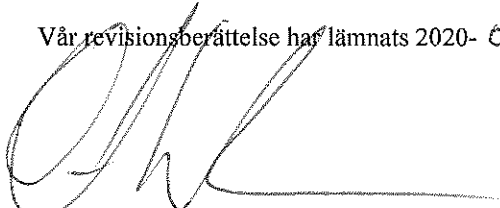

Lena Bertilsson
Styrelseledamot

Linda Rudenwall
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats 2020-03-16

Öhrlings Pricewaterhousecoopers AB
Peter Olofsson Wank
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Nossan Förvaltningsaktiebolag, org.nr 556637-5746

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Nossan Förvaltningsaktiebolag för år 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dessas finansiella resultat och koncernens kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om hurvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Nossan Förvaltningsaktiebolag för år 2019 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst. Vid förslag till ntdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om ntdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är ntförmad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som ntförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Borås den 16 mars 2020

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Peter Olofsson Wank
Auktoriserad revisor

Ärende 11

Yttrande om utredningen Starkare kommuner - med kapacitet att klara välfärdsuppdragen

Sammanfattning

På uppmaning av SmåKom lämnar Herrljunga kommun yttrande över utredningen Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdragen (SOU 2020:8). Herrljunga kommun har valt att utgå från SmåKoms utkast till yttrande.

Kommunutredningens uppdrag har varit att utarbeta en strategi för att stärka kommunernas kapacitet att fullgöra sina uppgifter och hantera sina utmaningar. I utredningen föreslår utredningskommittén följande strukturella åtgärder:

- Ökad samverkan mellan och eventuell sammanläggning av kommuner för stärkt driftskapacitet.
- Statsbidrag till kommuner som vill bedriva utvecklingsarbete mot ökad samverkan eller frivillig sammanläggning.
- Att staten tar över skulder från kommuner som frivilligt genomför sammanläggningar.
- Att regeringen initierar en försöksverksamhet (som sköts av nedan nämnda kommundellegation) med syfte att pröva sätt att stärka kommuners kapacitet, anpassa verksamhet till lokala förhållanden eller minska statliga regleringar.
- Inrättande av kommundellegation inom regeringskansliet som tillsammans med landshövdingarna ges i uppdrag att föra dialog med kommuner om kapacitetsstärkande åtgärder.
- Statskontoret ges ett kunskapsutvecklande uppdrag avseende kommunernas förutsättningar och utvecklingsbehov
- Regeringen tar initiativ till att Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) ges i uppdrag att i samverkan med statliga tillsynsmyndigheter utveckla statistik som mäter kvalitet i kommuners verksamheter.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-06-11

Yttrande över betänkandet SOU 2020:8 Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdragen

Förslag till beslut

1. Förslag till yttrande godkänns.

Moa Andersson

Nämndsamordnare

Expedieras till: Finansdepartementet
För kännedom till: SmåKom

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS
FÖRVALTNING

Ärende 12

Tjänsteskrivelse
20xx-xx-xx
DNR KS 155/2020 950
Sid 2 av 2

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet SOU 2020:8 Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget

(dnr Fi2020/00647/K)

Sammanfattning

Betänkandet är omfattande och gediget i sin beskrivning av den offentliga förvaltningens nuvarande läge. Det är närmast att se som en handbok och läromedel i samhälls- och förvaltningskunskap. Det innehåller också en del intressanta förslag som Herrljunga kommun anser vara värda att genomföra direkt alternativt utreda djupare.

Vår reaktion när vi läser betänkandet är dock att det är kommunsammanläggningar som enligt utredningen är lösningen på kommunernas utmaningar. De tankarna genomsyrar i princip hela betänkandet.

Det Herrljunga kommun saknar helt i betänkandet är medborgarperspektivet. Det är för att trygga medborgarnas behov av, och tillgång till, välfärdstjänster och service som kommunerna finns.

Utredningens fokus när det gäller kapacitet är helt inriktat på drift- och utvecklingskapacitet. Herrljunga kommun anser att kapacitetsbegreppet måste inkludera, kanske till och med utgå från, politisk, professionell och ekonomisk kapacitet. Kommunerna är politiskt styrda organisationer och där är den lokaldemokratiska kapaciteten allra viktigast. En väl fungerande ledning och styrning är i praktiken helt avgörande för kommunernas förmåga att lösa de utmaningar man står inför.

Herrljunga kommun är positiva till att utredningen har tittat närmare på frågan om asymmetri. Vi anser dock att man hade kunnat föreslå en del asymmetriska lösningar i stället för att i stort sett avfärda hela tanken. Det finns en del asymmetriska lösningar redan nu och vi anser att man kan utöka dem, exempelvis när det gäller bland annat arbetsmarknadspolitiken, lokaliseringsprincipen, strandskyddet samt kapitalförsörjning på landsbygden.

Sammantaget anser Herrljunga kommun att betänkandet saknar en del aspekter men också att det innehåller flera bra förslag. Vi vet också att det är mycket viktigt för trovärdigheten bland våra medlemmar att de förslag som kan genomföras utan ytterligare utredningar genomförs snarast möjligt.

I den följande texten utvecklar vi våra synpunkter under respektive rubrik.

Besöksadress
HERRLJUNGA KOMMUN
Torget 1 (Box 201)
524 23 HERRLJUNGA

Telefon
0513-170 00
Fax
0513-171 33

E-post
info@admin.herrljunga.se
Internet
www.herrljunga.se

Beslutsunderlag

SOU 2020:1 Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget
Förslag till yttrande från SmåKom daterat 2020-06-02

Yttrande

19 En strategi för stärkt kapacitet i kommunerna

Strategisk samverkan

Herrljunga kommun delar till största delen utredningens förslag när det gäller samverkan. Vi instämmer även i de förslag om utökad strategisk samverkan som utredningen föreslår. Framförallt anser vi det viktigt att hitta mer robusta, och politiskt brett förankrade, samverkansformer som löper över längre tid och som inte påverkas av vilka som styr kommunen.

Kommunsammanläggningar

Utifrån följande aspekter; bättre förutsättningar att rekrytera förtroendevalda, god kapacitet för att leverera välfärdstjänster och en större möjlighet att underlätta kompetensförsörjningen, framförallt inom specialisttjänster, låter förslaget om kommunsammanläggningar som en god idé. Vi är dock övertygade om att det är andra aspekter som styr om kommuner väljer att gå samman eller inte, annars skulle man rimligen ha gjort det för längesedan.

Framförallt saknas medborgarperspektivet i den här frågan. Enligt indelningslagen ska processen mot en sammanläggning inkludera att man ska ge invånarna en möjlighet att uttrycka sin vilja. Vanligaste metoden är att genomföra en folkomröstning. Historiskt sett så har folket alltid röstat emot sammanläggningar. Även om folkomröstningar bara är rådgivande så är det i princip omöjligt för ledningen i en kommun att gå emot utfallet. Medborgarnas vilja och starka tillhörighet till sin kommun är av stor vikt i den här frågan och bör inte nonchaleras eller negligeras. Kommunen är i första hand till för sina invånare.

Önskar två eller flera kommuner gå samman ligger framgången till ett positivt resultat i att lyckas kommunicera detta beslut och de vinster det skulle innebära, på ett tydligt och förståeligt sätt till sina invånare, och därigenom skapa goda förutsättningar för en ny kommunkonstellation.

Utöver att medborgarna är positiva så är det dessutom en absolut förutsättning för sammanläggningar att de förtroendevalda är helt överens.

Flerkärnighet är ytterligare en aspekt som talar mot kommunsammanläggningar. Efter de senaste kommunsammanläggningarna 1974 finns det fortfarande idag flera kommuner som brottas med flerkärnighetens problematik. Eventuella sammanläggningar idag innebär på flera håll i landet att ytan på de nybildade kommunerna blir väldigt stor. Då riskerar problemen med flerkärnighet att bli än mer framträdande.

För till ytan stora kommuner kommer det dessutom innebära stora problem för den lokala demokratin. Medborgarna hamnar betydligt längre från ”sina” förtroendevalda vilket försvårar kontakten mellan väljare och valda. Även ur aspekten ansvarskrävande blir det avsevärt svårare för medborgarna.

20.1 Strukturella åtgärder

20.1.1 Stöd och incitament för strategisk samverkan och frivillig sammanläggning av kommuner

Vi instämmer i utredningens förslag att ett statsbidrag införs för kommuner som vill bedriva utvecklingsarbete inriktat på att åstadkomma en samverkan som är mer inriktad på strategiska frågor och eventuell frivillig sammanläggning.

Vi är tveksamma till förslaget, att staten som ett incitament för frivilliga sammanläggningar ska ta över skulder från kommuner, främst utifrån följande aspekter:

Det skulle bli en oerhört hög kostnad för staten att lösa in värdet av den totala låneskulden hos kommunerna. Vi anser att det finns andra och bättre sätt för staten att använda de pengarna. Det finns ett antal kommuner (även mindre), som är i stort sett skuldfria. Vi tror att det finns risk för att de kommunerna tycker att skuldavskrivning är orättvist. Detta eftersom man upplever att de kommuner som har lyckats mindre bra med sin ekonomi belönas medan de som har upprätthållit en god ekonomisk hushållning går lottlösa. Det finns även en risk för att en del kommuner gör större investeringar innan en sammanläggning och därmed utökar sina skulder för att sedan, vid en kommunsammanläggning, få dem avskrivna. Att investeringarna ökade var i en del fall tydligt inför de senaste kommunsammanläggningarna. Skuldavskrivning som argument för sammanläggning tror vi är för komplicerat för medborgarna att förstå, kanske till och med för en del av de förtroendevalda.

Ett incitament som uppmuntrar till frivilliga sammanläggningar måste ge en kännbar, positiv och direkt effekt för kommuninvånaren, det är hen som ska gynnas av sammanläggningen och det är hen som lägger sin röst för eller emot när kommunen hör folket inför en eventuell sammanläggning.

20.1.2 Försöksverksamhet

Herrljunga kommun instämmer i förslaget om försöksverksamhet och tycker att det är ett bra sätt att pröva nya sätt att arbeta och samverka. Det kan också bli ett kostnadseffektivt sätt att hitta nya lösningar som sedan kan bli generella för samtliga kommuner i framtiden.

Försöksverksamheten bör också kunna inkludera nya samverkansformer mellan kommuner, regioner och statliga myndigheter.

Herrljunga kommun anser att processen med försöksverksamhet bör och kan påskyndas.

20.1.3 Former för stöd och analys för att stärka kommunernas kapacitet

Vi ställer oss positiva till införandet av en kommundelation och de uppgifter delationen föreslås ansvara för. Namnet kan möjligen ha en viss negativ klang för vissa. Den tidigare delationen kallades allmänt för kommunakuten och det uppfattades av många som negativt.

Herrljunga kommun anser att riktade insatser till utsatta kommuner är ett bra och träffsäkert sätt för staten att stödja dessa precis som staten gjorde i början av 2000-talet. Erfarenheter och även forskning visar att Kommundelationen hade positiv effekt för deltagande kommuner. En slutsats är att stödkommunerna i genomsnitt förbättrade sina resultat och att en del av dem minskade sina kostnader till följd av deltagandet i programmet.

Vi anser att Regeringskansliet ska vara ansvariga för delationen, absolut inte någon myndighet.

Sammansättningen av delationen är av avgörande betydelse för ett lyckat resultat. Vi ser gärna att SKR med all sin samlade kompetens får en betydande roll. Vi är däremot tveksamma till landshövdingarnas eventuella roll i en kommundelation.

Vad gäller utredningens förslag om uppdrag till Statskontoret samt RKA lämnar Herrljunga kommun inga synpunkter.

20.2 Statens åtagande och statlig närvaro i hela landet

Herrljunga kommun är eniga med kommunutredningen då det kommer till att staten måste ta sitt fulla ansvar för att säkerställa kommunernas ekonomiska förutsättningar. Framförallt inom de områden som omnämns; digitalisering, arbetsmarknadspolitiken, och transportinfrastrukturen.

Vi hävdar att statlig service exempelvis i form av servicekontor ska finnas även i de till invånarantal mindre kommunerna. Herrljunga kommun hänvisar till Lars Högdahls väl genomförda utredning SOU 2008:97, den innehåller flera konkreta exempel på hur staten genom lokala servicekontor kan tillse att medborgarna i hela landet får den service de har rätt till.

20.3 Kommunernas ekonomi

Herrljunga kommun stödjer förslaget om en ny statsbidragsprincip. För de små kommunerna är de riktade statsbidragen så tidskrävande att söka, delredovisa och slutredovisa att många av kommunerna helt enkelt inte söker bidragen. Den omfattande administrationen gör att det inte ens blir lönsamt i slutändan.

Vi är tveksamma till förslaget om ytterligare en utredning av det kommunalekonomiska utjämningsystemet. Om en ny utredning tillsätts anser Herrljunga kommun att det ska vara en bred översyn som omfattar såväl kostnads- som inkomstutjämnningen. Vilken väg man än väljer, nuvarande eller ett nytt utjämningsystem, så framhåller vi vikten av regelbunden översyn i framtiden.

Herrljunga kommun ser positivt på att LSS-utjämnningen utreds. Det har inte gjorts någon översyn sedan år 2007 och den bygger därmed på gamla uppgifter och underlag.

I grunden anser vi att kostnader för LSS skall vara ett statligt åtagande.

20.4 Kommunernas kompetensförsörjning

Möjligheten till nedskrivning av studieskulder i ett urval av kommuner ser vi som en god åtgärd för att underlätta kompetensförsörjningen i de kommuner (ofta mindre) som har svårigheter att rekrytera, för tjänsten, kompetent personal.

Vi vill dock understryka att nedskrivning av studieskulder inte är hela lösningen för rekrytering på landsbygden men det är ett instrument som definitivt bör prövas. Detta borde dessutom kunna införas omgående, utan ytterligare utredning.

20.5 Kommunernas digitaliseringsarbete

Herrljunga kommun stödjer utredningens förslag när det gäller framtida digitaliseringsarbete. Vi anser att staten måste ta ett övergripande och långsiktigt ansvar för utbyggnad av den digitala infrastrukturen, både när det gäller fiber och det mobila nätet. Vi anser även att ett rättsligt beredningsorgan behöver tillsättas och att DIGG bör ges i uppdrag att stödja kommunernas digitaliseringsarbete.

Men, det allra viktigaste för att få detta digitaliseringsarbete att fungera är att det finns tillgång till robust bredband i hela Sverige, detta måste prioriteras främst när det gäller digitaliseringsarbetet. Herrljunga kommun föreslår att medel avsätts ur infrastrukturpotten för att påskynda och färdigställa detta arbete.

Herrljunga kommun föreslår också att ett lagstadgat undantag från lokaliseringsprincipen för kommunal bredbandsverksamhet införs. Undantaget behövs om Sverige ska komma i mål med bredbandsutbyggnaden. Ett undantag från lokaliseringsprincipen bör omfatta såväl stadsnätets möjlighet att bygga nät som att bedriva verksamhet i nätet.

Med en sådan utformning av undantaget kan stadsnätet bedriva en ändamålsenlig bredbandsverksamhet utanför den egna kommunen och fullt ut bidra till uppfyllandet av regeringens bredbandsmål. Det finns däremot inga skäl för att låta ett kommunalt stadsnät

bedriva verksamhet i olika delar av landet. Ett undantag bör därför begränsas till att gälla i geografisk närhet till den egna kommunen och i syfte att uppnå en ändamålsenlig verksamhet.

Övriga förslag och bedömningar

20.6.1 Kommunernas klimat- och hållbarhetsarbete

Vi är eniga med utredningen om att kommunernas miljö och hållbarhetsarbete måste stödjas av staten, framförallt behöver samordningen av planeringsunderlagen bli bättre och dessa ska vara kostnadsfria för kommunerna att ta del av.

20.6.2 Samverkan inom verksamhetsområden med betydande investeringsbehov

Vi tillstyrker utredningens förslag.

20.6.4 Underlätta bostadsbyggandet i kommuner med särskilt stora utmaningar

I olika sammanhang framförs uppfattningen att behov av bostadsbyggande endast föreligger i de större kommunerna. Herrljunga kommun vet att det inte stämmer. I många (de flesta) av våra 68 medlemskommuner råder bostadsbrist.

Problemet för våra kommuner kan främst stavas brist på marknadskrafter, brist på kapital samt märkliga och otydliga regler för nedskrivning av fastighetsvärden.

Marknadskrafterna har sin egen drivkraft och är naturligtvis svåra för staten att påverka.

När det gäller kapitalförsörjning är det vår uppfattning att staten måste vidtaga särskilda åtgärder för de delar av landet där marknadskrafterna saknas. Någon form av statliga lån skulle underlätta för byggande av flerbostadshus, egna hem och även lokaler som möjliggör expansion för företag.

Flera av SmåKoms medlemskommuner påtalar ofta problemet med nedskrivningskrav för nybyggda bostäder som ett stort hinder när man vill öka sitt lägenhetsbestånd. Det är av största vikt att regelverket ses över och justeras för att möta de mindre kommunernas bostadsbehov.

Övriga synpunkter

Statliga utredningar bygger ofta sina slutsatser och förslag på raka framskrivningar av befolkningsutvecklingen, så även denna utredning. Det innebär ofta väldigt negativa scenarier för de mindre kommunerna. Vår erfarenhet är att dessa framskrivningar i princip aldrig håller.

Angående kommunstorlek; att utgå från antal invånare för att skapa den optimala kommunen anser vi är näst intill meningslöst så länge man inte tar hänsyn till kommunens geografiska

yta. Det mått man bör använda för att få en så likvärdig jämförelse som möjligt är antal invånare per kvadratkilometer.

Detta yttrande är fastställt av kommunstyrelsen i Herrljunga kommun.

YTTRANDE
2020-06-02

Dnr Fi2020/00647/K

Finansdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Betänkandet SOU 2020:8 Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget
(dnr Fi2020/00647/K)

Sammanfattning

Betänkandet är omfattande och gediget i sin beskrivning av den offentliga förvaltningens nuvarande läge. Det är närmast att se som en handbok och läromedel i samhälls- och förvaltningskunskap. Det innehåller också en del intressanta förslag som SmåKom anser vara värda att genomföra direkt alternativt utreda djupare.

Vår reaktion när vi läser betänkandet är dock att det är kommunsammanläggningar som enligt utredningen är lösningen på kommunernas utmaningar. De tankarna genomsyrar i princip hela betänkandet.

Det SmåKom saknar helt i betänkandet är medborgarperspektivet. Det är för att trygga medborgarnas behov av, och tillgång till, välfärdstjänster och service som kommunerna finns.

Utredningens fokus när det gäller kapacitet är helt inriktat på drift- och utvecklingskapacitet. SmåKom anser att kapacitetsbegreppet måste inkludera, kanske till och med utgå från, politisk, professionell och ekonomisk kapacitet. Kommunerna är politiskt styrda organisationer och där är den lokaldemokratiska kapaciteten allra viktigast. En väl fungerande ledning och styrning är i praktiken helt avgörande för kommunernas förmåga att lösa de utmaningar man står inför.

SmåKom är positiva till att utredningen har tittat närmare på frågan om asymmetri. Vi anser dock att man hade kunnat föreslå en del asymmetriska lösningar i stället för att i stort sett avfärda hela tanken. Det finns en del asymmetriska lösningar redan nu och vi anser att man kan utöka dem, exempelvis när det gäller bland annat arbetsmarknadspolitiken, lokaliseringsprincipen, strandskyddet samt kapitalförsörjning på landsbygden.

Sammantaget anser SmåKom att betänkandet saknar en del aspekter men också att det innehåller flera bra förslag. Vi vet också att det är mycket viktigt för trovärdigheten bland våra medlemmar att de förslag som kan genomföras utan ytterligare utredningar genomförs snarast möjligt.

I den följande texten utvecklar vi våra synpunkter under respektive rubrik.

19 En strategi för stärkt kapacitet i kommunerna

Strategisk samverkan

SmåKom delar till största delen utredningens förslag när det gäller samverkan. Vi instämmer även i de förslag om utökad strategisk samverkan som utredningen föreslår. Framförallt anser vi det viktigt att hitta mer robusta, och politiskt brett förankrade, samverkansformer som löper över längre tid och som inte påverkas av vilka som styr kommunen.

Kommunsammanläggningar

Utifrån följande aspekter; bättre förutsättningar att rekrytera förtroendevalda, god kapacitet för att leverera välfärdstjänster och en större möjlighet att underlätta kompetensförsörjningen, framförallt inom specialisttjänster, låter förslaget om kommunsammanläggningar som en god idé. Vi är dock övertygade om att det är andra aspekter som styr om kommuner väljer att gå samman eller inte, annars skulle man rimligen ha gjort det för längesedan.

Framförallt saknas medborgarperspektivet i den här frågan. Enligt indelningslagen ska processen mot en sammanläggning inkludera att man ska ge invånarna en möjlighet att uttrycka sin vilja. Vanligaste metoden är att genomföra en folkomröstning. Historiskt sett så har folket alltid röstat emot sammanläggningar. Även om folkomröstningar bara är rådgivande så är det i princip omöjligt för ledningen i en kommun att gå emot utfallet. Medborgarnas vilja och starka tillhörighet till sin kommun är av stor vikt i den här frågan och bör inte nonchaleras eller negligeras. Kommunen är i första hand till för sina invånare.

Önskar två eller flera kommuner gå samman ligger framgången till ett positivt resultat i att lyckas kommunicera detta beslut och de vinster det skulle innebära, på ett tydligt och förståeligt sätt till sina invånare, och därigenom skapa goda förutsättningar för en ny kommunkonstellation.

Utöver att medborgarna är positiva så är det dessutom en absolut förutsättning för sammanläggningar att de förtroendevalda är helt överens.

Flerkärnighet är ytterligare en aspekt som talar mot kommunsammanläggningar. Efter de senaste kommunsammanläggningarna 1974 finns det fortfarande idag flera kommuner som brottas med flerkärnighetens problematik. Eventuella sammanläggningar idag innebär på flera håll i landet att ytan på de nybildade kommunerna blir väldigt stor. Då riskerar problemen med flerkärnighet att bli än mer framträdande.

För till ytan stora kommuner kommer det dessutom innebära stora problem för den lokala demokratin. Medborgarna hamnar betydligt längre från "sina" förtroendevalda vilket försvårar kontakten mellan väljare och valda. Även ur aspekten ansvarskrävande blir det avsevärt svårare för medborgarna.

20.1 Strukturella åtgärder

20.1.1 Stöd och incitament för strategisk samverkan och frivillig sammanläggning av kommuner

Vi instämmer i utredningens förslag att ett statsbidrag införs för kommuner som vill bedriva utvecklingsarbete inriktat på att åstadkomma en samverkan som är mer inriktad på strategiska frågor och eventuell frivillig sammanläggning.

Vi är tveksamma till förslaget, att staten som ett incitament för frivilliga sammanläggningar ska ta över skulder från kommuner, främst utifrån följande aspekter:

- Det skulle bli en oerhört hög kostnad för staten att lösa in värdet av den totala låneskulden hos kommunerna. Vi anser att det finns andra och bättre sätt för staten att använda de pengarna.
- Det finns ett antal kommuner (även mindre), som är i stort sett skuldfria. Vi tror att det finns risk för att de kommunerna tycker att skuldavskrivning är orättvist. Detta eftersom man upplever att de kommuner som har lyckats mindre bra med sin ekonomi belönas medan de som har upprätthållit en god ekonomisk hushållning går lottlösa.
- Det finns även en risk för att en del kommuner gör större investeringar innan en sammanläggning och därmed utökar sina skulder för att sedan, vid en kommunsammanläggning, få dem avskrivna. Att investeringarna ökade var i en del fall tydligt inför de senaste kommunsammanläggningarna.
- Skuldavskrivning som argument för sammanläggning tror vi är för komplicerat för medborgarna att förstå, kanske till och med för en del av de förtroendevalda.

Ett incitament som uppmuntrar till frivilliga sammanläggningar måste ge en kännbar, positiv och direkt effekt för kommuninvånaren, det är hen som ska gynnas av sammanläggningen och det är hen som lägger sin röst för eller emot när kommunen hör folket inför en eventuell sammanläggning.

20.1.2 Försöksverksamhet

SmåKom instämmer i förslaget om försöksverksamhet och tycker att det är ett bra sätt att pröva nya sätt att arbeta och samverka. Det kan också bli ett kostnadseffektivt sätt att hitta nya lösningar som sedan kan bli generella för samtliga kommuner i framtiden. Försöksverksamheten bör också kunna inkludera nya samverkansformer mellan kommuner, regioner och statliga myndigheter.

SmåKom anser att processen med försöksverksamhet bör och kan påskyndas.

20.1.3 Former för stöd och analys för att stärka kommunernas kapacitet

Vi ställer oss positiva till införandet av en kommundelation och de uppgifter delegationen föreslås ansvara för. Namnet kan möjligen ha en viss negativ klang för vissa. Den tidigare delegationen kallades allmänt för kommunakuten och det uppfattades av många som negativt.

SmåKom anser att riktade insatser till utsatta kommuner är ett bra och träffsäkert sätt för staten att stödja dessa precis som staten gjorde i början av 2000-talet. Erfarenheter och även forskning visar att Kommundelegationen hade positiv effekt för deltagande kommuner. En slutsats är att stödkommunerna i genomsnitt förbättrade sina resultat och att en del av dem minskade sina kostnader till följd av deltagandet i programmet.

Vi anser att Regeringskansliet ska vara ansvariga för delegationen, absolut inte någon myndighet.

Sammansättningen av delegationen är av avgörande betydelse för ett lyckat resultat. Vi ser gärna att SKR med all sin samlade kompetens får en betydande roll. Vi är däremot tveksamma till landshövdingarnas eventuella roll i en kommundellegation.

Vad gäller utredningens förslag om uppdrag till Statskontoret samt RKA lämnar SmåKom inga synpunkter.

20.2 Statens åtagande och statlig närvaro i hela landet

SmåKom är eniga med kommunutredningen då det kommer till att staten måste ta sitt fulla ansvar för att säkerställa kommunernas ekonomiska förutsättningar. Framförallt inom de områden som omnämns; digitalisering, arbetsmarknadspolitiken, och transportinfrastrukturen.

Vi hävdar att statlig service exempelvis i form av servicekontor ska finnas även i de till invånarantal mindre kommunerna. SmåKom hänvisar till Lars Högdahls väl genomförda utredning SOU 2008:97, den innehåller flera konkreta exempel på hur staten genom lokala servicekontor kan tillse att medborgarna i hela landet får den service de har rätt till.

20.3 Kommunernas ekonomi

SmåKom stödjer förslaget om en ny statsbidragsprincip. För de små kommunerna är de riktade statsbidragen så tidskrävande att söka, delredovisa och slutredovisa att många av kommunerna helt enkelt inte söker bidragen. Den omfattande administrationen gör att det inte ens blir lönsamt i slutändan.

Vi är tveksamma till förslaget om ytterligare en utredning av det kommunalekonomiska utjämningsystemet. Om en ny utredning tillsätts anser SmåKom att det ska vara en bred översyn som omfattar såväl kostnads- som inkomstutjämnningen. Vilken väg man än väljer, nuvarande eller ett nytt utjämningsystem, så framhåller vi vikten av regelbunden översyn i framtiden.

SmåKom ser positivt på att LSS-utjämnningen utreds. Det har inte gjorts någon översyn sedan år 2007 och den bygger därmed på gamla uppgifter och underlag.

I grunden anser vi att kostnader för LSS skall vara ett statligt åtagande.

20.4 Kommunernas kompetensförsörjning

Möjligheten till nedskrivning av studieskulder i ett urval av kommuner ser vi som en god åtgärd för att underlätta kompetensförsörjningen i de kommuner (ofta mindre) som har svårigheter att rekrytera, för tjänsten, kompetent personal.

Vi vill dock understryka att nedskrivning av studieskulder inte är hela lösningen för rekrytering på landsbygden men det är ett instrument som definitivt bör prövas. Detta borde dessutom kunna införas omgående, utan ytterligare utredning.

20.5 Kommunernas digitaliseringsarbete

SmåKom stödjer utredningens förslag när det gäller framtida digitaliseringsarbete. Vi anser att staten måste ta ett övergripande och långsiktigt ansvar för utbyggnad av den digitala infrastrukturen, både när det gäller fiber och det mobila nätet. Vi anser även att ett rättsligt beredningsorgan behöver tillsättas och att DIGG bör ges i uppdrag att stödja kommunernas digitaliseringsarbete.

MEN, det allra viktigaste för att få detta digitaliseringsarbete att fungera är att det finns tillgång till robust bredband i hela Sverige, detta måste prioriteras främst när det gäller digitaliseringsarbetet. SmåKom föreslår att medel avsätts ur infrastrukturpotten för att påskynda och färdigställa detta arbete.

SmåKom föreslår också att ett lagstadgat undantag från lokaliseringsprincipen för kommunal bredbandsverksamhet införs. Undantaget behövs om Sverige ska komma i mål med bredbandsutbyggnaden. Ett undantag från lokaliseringsprincipen bör omfatta såväl stadsnätets möjlighet att bygga nät som att bedriva verksamhet i nätet.

Med en sådan utformning av undantaget kan stadsnätet bedriva en ändamålsenlig bredbandsverksamhet utanför den egna kommunen och fullt ut bidra till uppfyllandet av regeringens bredbandsmål. Det finns däremot inga skäl för att låta ett kommunalt stadsnät bedriva verksamhet i olika delar av landet. Ett undantag bör därför begränsas till att gälla i geografisk närhet till den egna kommunen och i syfte att uppnå en ändamålsenlig verksamhet.

20.6 Övriga förslag och bedömningar

20.6.1 Kommunernas klimat- och hållbarhetsarbete

Vi är eniga med utredningen om att kommunernas miljö och hållbarhetsarbete måste stödjas av staten, framförallt behöver samordningen av planeringsunderlagen bli bättre och dessa ska vara kostnadsfria för kommunerna att ta del av.

20.6.2 Samverkan inom verksamhetsområden med betydande investeringsbehov

Vi tillstyrker utredningens förslag.

20.6.4 Underlätta bostadsbyggandet i kommuner med särskilt stora utmaningar

I olika sammanhang framförs uppfattningen att behov av bostadsbyggande endast föreligger i de större kommunerna. SmåKom vet att det inte stämmer. I många (de flesta) av våra 68 medlemskommuner råder bostadsbrist.

Problemet för våra kommuner kan främst stivas brist på marknadskrafter, brist på kapital samt märkliga och otydliga regler för nedskrivning av fastighetsvärden.

Marknadskrafterna har sin egen drivkraft och är naturligtvis svåra för staten att påverka.

När det gäller kapitalförsörjning är det vår uppfattning att staten måste vidtaga särskilda åtgärder för de delar av landet där marknadskrafterna saknas. Någon form av statliga lån skulle underlätta för byggande av flerbostadshus, egna hem och även lokaler som möjliggör expansion för företag.

Flera av SmåKoms medlemskommuner påtalar ofta problemet med nedskrivningskrav för nybyggda bostäder som ett stort hinder när man vill öka sitt lägenhetsbestånd. Det är av största vikt att regelverket ses över och justeras för att möta de mindre kommunernas bostadsbehov.

Övriga synpunkter

Statliga utredningar bygger ofta sina slutsatser och förslag på raka framskrivningar av befolkningsutvecklingen, så även denna utredning. Det innebär ofta väldigt negativa scenarier för de mindre kommunerna. Vår erfarenhet är att dessa framskrivningar i princip aldrig håller.

Angående kommunstorlek; att utgå från antal invånare för att skapa den optimala kommunen anser vi är näst intill meningslöst så länge man inte tar hänsyn till kommunens geografiska yta. Det mått man bör använda för att få en så likvärdig jämförelse som möjligt är antal invånare per kvadratkilometer.

Detta yttrande är fastställt av SmåKoms styrelse

Remissvar gällande ny Regional Utvecklingsstrategi Västra Götaland 2021-2030

Sammanfattning

Västra Götalandsregionen arbetar just nu med att ta fram en ny regional utvecklingsstrategi för perioden 2021-2030 vilken Herrljunga kommun inbjudits att yttra sig över. Utvecklingsstrategin styr, tillsammans med regionens budget, hur tillväxtmedel fördelas i regionen de kommande tio åren. Samhällsutvecklare Maja Sallander har, i dialog med förvaltningschefer och tjänstemän från olika förvaltningar i kommunen samt representanter för Herrljunga Elektriska och Fokus Herrljunga, utarbetat ett förslag till yttrande. Samtidigt har utvecklingsledare Erik Thaning deltagit i kommunalförbundets referensgrupp för att diskutera frågan. Yttrandet lyfter de frågor som i dessa dialoger identifierats som prioriterade ur Herrljungas synvinkel. För att ge tyngd åt våra synpunkter, samtidigt som vi talar tydligt för vår egen sak, anser förvaltningen att det finns ett värde i att synpunkterna både ges som ett inspel till det yttrande som Sjuhärads kommunalförbund sammanställer i frågan och att vi lämnar våra synpunkter direkt till Västra Götalandsregionen. Om kommunalförbundet skall hinna ta våra synpunkter i beaktande behöver paragrafen justeras omedelbart.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-06-24

Remissvar från Herrljunga kommun i ärendet daterat 2020-06-24

Remiss – Regional utvecklingsstrategi Västra Götaland 2021-2030 daterat 2020-04-06

Remissversion Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021-2030 (ej daterad)

Bilaga 1. Förutsättningar för hållbar utveckling i Västra Götaland (ej daterad)

Bilaga 2. Strategisk inriktning för uppföljning och utvärdering av den regionala utvecklingsstrategin (ej daterad)

Bilaga 3. Så tog vi fram strategin – utgångspunkter, process och vägval (ej daterad)

Förslag till beslut

1. Förslag till yttrande godkänns och sänds som kommunens yttrande i ärendet till Västra Götalandsregionen
2. Förslag till yttrande sänds som kommunens inspel till Sjuhärads kommunalförbund i ärendet
3. Paragrafen justeras omedelbart

Maja Sallander
Samhällsutvecklare

Expedieras till: Västra Götalandsregionen, Sjuhärads kommunalförbund

Västra Götalandsregionen
Regionstyrelsen
Regionens hus
405 44 Göteborg

Remissvar från Herrljunga kommun: Regional utvecklingsstrategi Västra Götaland 2021-2030, Västra Götalandsregionens diarienummer RS 2018-0544

Sammanfattning

Herrljunga kommun har av Västra Götalandsregionen inbjudits att lämna synpunkter på remissversionen av Regional utvecklingsstrategi Västra Götaland 2021-2030. Den regionala utvecklingsstrategin är en övergripande strategi för det gemensamma regionala utvecklingsarbetet i Västra Götaland och aktuellt förslag innehåller mål och prioriteringar fram till 2030. Förslaget är tänkt att ersätta befintlig Regional utvecklingsstrategi Västra Götaland 2020 och är framtaget i bred dialog med ett flertal aktörer (bland annat kommuner, myndigheter, näringsliv och akademi). Förutom att den regionala utvecklingsstrategin, tillsammans med budgeten, styr medelsfördelningen i regionen är den också vägledande för kommuner.

Herrljunga kommun är i stort sett positiva till det förslag som presenteras, men hade önskat en större tydlighet, bland annat gällande hur förslaget skall genomföras, regionens roll i genomförandet och hur ansvaret för strategins olika delar kan fördelas. I det övergripande målet lyfts hållbarheten, men i de mer konkreta beskrivningarna av långsiktiga prioriteringar och tvärsektoriella kraftsamlingar har den ekonomiska och sociala hållbarheten betydligt mer framträdande roller än den ekologiska, som förblir relativt osynlig. Herrljunga kommun hade bland annat gärna sett att frågan om hållbar mobilitet i regionen som helhet lyftes tydligare eftersom vi menar att denna är en förutsättning för flera av de prioriteringar och kraftsamlingar som presenteras.

Beslutsunderlag

Missiv med frågor inkom till kommunen 2020-04-06. Remissversionen av planen finns att tillgå via Västra Götalandsregionens hemsida: www.vgregion.se/rus-remiss . Till ärendet hör:

- Missiv med frågor och sändlista (daterat 2020-04-06)
- Remissversion Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021-2030
- Bilaga 1. Förutsättningar för hållbar utveckling i Västra Götaland
- Bilaga 2. Strategisk inriktning för uppföljning och utvärdering av den regionala utvecklingsstrategin
- Bilaga 3. Så tog vi fram strategin – utgångspunkter, process och vägval

Yttrande

Förslaget som helhet

Herrljunga kommun berörs av den regionala utvecklingsstrategin då den styr hur tillväxtmedel fördelas i regionen och vilka projekt och åtgärder som prioriteras. Strategin skall dessutom fungera inspirerande och vägledande direkt för kommunen. Det är därför viktigt att de avvägningar som görs i strategin är rimliga för Herrljunga kommun.

I jämförelse med andra styrande dokument anser Herrljunga kommun att denna strategi är relativt okonkret. Strategin liknar mer en målbildsformulering och skulle behöva tydliggöras för att vara möjlig att följa på ett enhetligt sätt. Herrljunga kommun menar också att ansvarsfördelningen mellan regionen och kommunerna bör tydliggöras i dokumentet.

Herrljunga kommun ser positivt på att strategin fokuserar på strävan efter ett hållbart samhälle och att ta bättre vara på platsers olika förutsättningar. Herrljunga kommun upplever dessvärre att båda dessa haltar något i strategins mer specifika prioriteringar och beskrivningar. Frågan om den ekologiska hållbarheten hamnar i skymundan jämfört med sociala och ekonomiska dimensioner i de beskrivande texterna till både långsiktiga prioriteringar och de tvärsektorielementa kraftsamlingarna. Dessutom hänvisar strategin till landsbygdsutredningen, vilken gör en annan prioritering gällande landsbygden än att alla skall ges samma möjligheter till delaktighet, nämligen att på landsbygd skall endast erbjudas basutbud i kollektivtrafiken. Basutbudet är till exempel inte anpassat till arbets- och studiependling. Det finns en ekonomisk rimlighet i att differentiera möjligheterna på detta sätt, och denna målkonflikt behöver lyftas tydligare i utvecklingsstrategin, anser Herrljunga kommun.

Målformulering

Målformuleringen ”Tillsammans gör vi Västra Götaland till ett föredöme för omställning till ett hållbart samhälle” har en god ambition, men riskerar att skjuta snett. Borde inte målet vara att ställa om till ett hållbart samhälle? Om vi då blir ett föredöme för andra är det en positiv bieffekt, menar Herrljunga kommun. Riskerna med nuvarande formulering blir att vi fokuserar så mycket på att vara en förebild att vi jobbar mer på ytan än på djupet. De omställningar som gör stor skillnad, men kanske inte alltid syns tydligast, riskerar då att prioriteras ner.

Långsiktiga prioriteringar

Herrljunga kommun önskar att VGR tydligare redogör för ansvarsfördelningen i arbetet med att uppnå de långsiktiga prioriteringarna. Till exempel önskar kommunen att regionen visar hur de kan stödja kommunerna i arbetet med att få en bättre kompetensförsörjning.

Öka inkluderingen är en viktig fråga i hela regionen och Herrljunga ser positivt på att denna lyfts som en långsiktig prioritering. I strategin anges att bostadsförsörjningsfrågan är viktig för att uppnå målet om ökad inkludering. Förutsättningarna för att lösa bostadsförsörjningen ser mycket olika ut på olika håll i regionen, en lyhördhet för detta och en flexibilitet i de

lösningar som föreslås behövs därför. En utmaning ligger i samspelet med det ekonomiska systemet: hur kan vi ta vara på platsers olika förutsättningar när mycket bostadsbyggnation koncentreras till storstäderna där marktillgången är knapp? Hur kan vi motverka regional boendesegregation över tid? Här spelar möjligheterna till hållbar mobilitet en viktig roll.

Herrljunga kommun ser mycket positivt på att regionen konstaterar att järnvägen är en viktig nyckel för att uppnå en hållbar rörlighet i regionen. Ändå nämns endast en förbindelse mellan Oslo-Hamburg, vilken främst har internationell betydelse. Herrljunga kommun menar att det vore högst relevant att även lyfta de banor som är viktiga nationellt och regionalt, särskilt den överbelastade sträckan på Västra Stambanan (Alingsås-Göteborg) för att visa på vikten av att problemen på denna sträcka åtgärdas. En stark, hållbar infrastruktur är en förutsättning för att bygga ett robust samhälle där alla invånare, oavsett bostadsort inom regionen, känner att de är en del av en sammanhållen region, har möjlighet att utbilda sig och kan delta i det offentliga samtalet. Västra Götaland kännetecknas av en mängd mindre och medelstora kommuner, utspridda över ett större område. En stark regional infrastruktur är en förutsättning för att kunna ta vara på detta. Vidare är det en förutsättning för att stärka näringslivets kompetenstillgång och skapa konkurrenskraft. Utvecklingsstrategin bör lyfta detta behov tydligt. I och med att världen, sedan strategin formulerades, hamnat i en pandemi med påföljande allvarliga ekonomiska konsekvenser kan det även finnas anledning att tänka igenom om satsningar på hållbar infrastruktur kan lyftas som en tvärsektoriell kraftsamling. Detta för att bidra till att lyfta regionen ur en svår ekonomisk situation.

Tvärsektoriella kraftsamlingar

Även när det kommer till de tvärsektoriella kraftsamlingarna hade Herrljunga kommun gärna sett ett mer konkret förslag på hur vi kan gå tillväga för att uppnå de mål som beskrivs samt ett tydliggörande av regionens roll och av ansvarsfördelningen mellan olika aktörer.

Angelägna frågor som kommer i skymundan i och med det urval av tvärsektoriella kraftsamlingar som gjorts är frågan om biologisk mångfald och frågan om hållbar mobilitet (i hela regionen, även på landsbygd). Dessa har tydlig koppling till det övergripande målet och Herrljunga kommun hade gärna sett att de lyftes tydligare eftersom de är frågor som inte kan lösas på lokal nivå utan kräver regional samverkan för att få effekt. Det framgår inte heller hur nya tvärsektoriella kraftsamlingar kommer att tas fram.

Vägledande principer

Herrljunga kommun ser framförallt stort värde i de två första vägledande principerna: Vi tar tillvara olika platsers förutsättningar och möjligheter samt Vi ökar invånarnas delaktighet och inflytande. En dimension av detta som bör lyftas tydligare är frågan om betydelsen av den demokratiska förståelsen och därmed också varje individs möjligheter, vilja och ansvar att delta i det demokratiska samtalet och systemet, till exempel genom att rösta.

En princip som kan riskera att komma i konflikt med de andra är principen om att tala med gemensam röst. Denna bör förtydligas och användas med försiktighet för att inte riskera att tysta det öppna samtal som behövs inom regionen (bland annat för att kunna leva upp till de två tidigare nämnda principerna), och inte heller riskera att hämma innovationskraften.

Strategins genomförande

För att strategin skall få genomslag är det viktigt att den kommuniceras till alla berörda aktörer så att de kan se sin del och se hur de kan samverka med andra nivåer och aktörer. Den breda remittering som nu genomförs är en del i det, men för att vi ska kunna uppnå vårt mål är vi också beroende av att strategin kommuniceras till en bredare grupp, inte minst till privata aktörer och organisationer. Vi kommuner kan i många fall fungera som en brygga mellan regionen och lokala aktörer och har ett ansvar för att bidra till en öppen kommunikation där var och en får möjlighet att bidra med sin egen kunskap samtidigt som vi får möjlighet att ta del och lära av andras erfarenheter. Likaså har vi ett stort ansvar för att ta med oss de mål och principer som utgör grunden i strategin i vår verksamhet, och att bidra med erfarenheter från det arbetet i den gemensamma dialogen.

Maja Sallander

Samhällsutvecklare

2020-04-06

Diarienummer RS 2018–05444

Remiss – Regional utvecklingsstrategi Västra Götaland 2021–2030

Den regionala utvecklingsstrategin är en övergripande strategi för det gemensamma regionala utvecklingsarbetet i Västra Götaland. Det förslag på strategi som går ut på remiss ska, från och med 2021, ersätta den befintliga regionala utvecklingsstrategin Västra Götaland 2020. Strategin innehåller mål och prioriteringar fram till 2030.

Förslaget har arbetats fram i bred dialog under 2019 med representanter för kommuner, kommunalförbund, näringsliv, det civila samhället, myndigheter, akademi med flera. Inspelen från dialogerna har varit ett viktigt underlag för remissutgåvan, tillsammans med kunskapsunderlag¹ om tillståndet i och utvecklingen av Västra Götaland samt lärdomar från nuvarande strategi.

Mer information om hur förslaget på regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030 tagits fram, finns på www.vgregion.se/samtalvg2030

Vi är medvetna om att utvecklingen av covid-19 påverkar era verksamheter och har därför förlängt remissperioden till **30 september**. Vi hoppas att ni har möjlighet att svara på remissen.

Så svarar ni

Västra Götalandsregionen önskar svar på remissen senast den 30 september 2020. Svaret skickas in i wordformat (döpt med er organisations namn) till regionstyrelsen@vgregion.se. Ange diarienummer RS 2018–0544 och organisationens namn i ämnesraden. Ange även kontaktperson för ert remissvar.

Svaret ska utgå från strategins huvudrubriker och vara så kortfattat och konkret som möjligt. Ta upp både det som ni ser som styrkor i strategin och det ni tycker behöver ändras. Motivera kortfattat. Vi önskar att ni beaktar följande i era svar:

- Vad är er samlade uppfattning om strategiförslaget och dess relevans?
- Vad tycker ni om målet *Tillsammans gör vi Västra Götaland till ett föredöme för omställning till ett hållbart samhälle?*

---

¹ Regionrapporten "Vår bästa tid är nu" 2018 och uppföljaren "Var det bättre förr?" 2020.

- Fångar urvalet av långsiktiga prioriteringar de utmaningar som är viktigast för gemensamma insatser framåt?
- Fångar de tvärssektoriella kraftsamlingarna de viktigaste områdena för gemensamma insatser för de kommande fyra åren?
- Hur ser ni på de vägledande principerna och hur de kan bidra till strategins genomförande?
- Samarbete mellan aktörer är nödvändigt för ett framgångsrikt genomförande av strategin. Hur tycker ni att strategin ska genomföras? Hur kan er organisation bidra?

Så behandlas synpunkterna

Västra Götalandsregionen sammanställer och behandlar de inkomna synpunkterna efter att remissperioden är slut. Vi presenterar en samlad bild av remissvaren på www.vgregion.se/rus-remiss. Under hösten 2020 tar vi fram en uppdaterad version av strategin som behandlas i beredningen för hållbar utveckling (BHU)² och regionstyrelsen. Beslut om strategin tas på regionfullmäktige våren 2021.

Synpunkter i remissvaren kommer även tas till vara i Västra Götalandsregionens programskrivning av nya EU-program inom sammanhållningspolitiken för perioden 2021–2027 och i arbetet med att ta fram en strategi för innovation/smart specialisering.

Remisshandlingar

- Missiv med frågor och sändlista (det här brevet)
- Remissversion Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030
- Bilaga 1. Förutsättningar för hållbar regional utveckling i Västra Götaland
- Bilaga 2. Strategisk inriktning för uppföljning och utvärdering av den regionala utvecklingsstrategin
- Bilaga 3. Så tog vi fram strategin – utgångspunkter, process och vägval

Ovanstående handlingar finns tillgängliga på www.vgregion.se/rus-remiss.

---

² Beredningen för hållbar utveckling (BHU) är en gemensam beredning mellan Västra Götalandsregionen och kommunalförbunden i Västra Götaland.

Presentation av förslaget

I slutet av april/början av maj kommer vi att arrangera ett digitalt möte för att presentera förslaget och ge möjlighet att ställa frågor. Datum och anmälningslänk kommer att läggas upp på www.vgregion.se/rus-remiss.

Ett presentationsmaterial om förslaget på regional utvecklingsstrategi, finns tillgängligt för alla som vill använda det, på www.vgregion.se/rus-remiss.

Frågor

Har du frågor är du välkommen att kontakta Maria Jakobsson, 0707-23 23 87, maria.v.jakobsson@vgregion.se.

Vi ser fram emot att ta del av era remissvar!

Ann-Sofi Lodin
Regiondirektör

Helena L Nilsson
Regionutvecklingsdirektör

Sändlista

Västra Götalands 49 kommuner
Boråsregionens kommunalförbund¹
Business Region Göteborg¹
Fyrbodals kommunalförbund¹
Göteborgsregionens kommunalförbund¹
Skaraborgs kommunalförbund¹

Almi Företagspartner Väst AB
Arbetsförmedlingen
Balthazar Science Center
Boverket
Chalmers
Coompanion Fyrbodals²
Coompanion Göteborg²
Coompanion Sjuhärad²
Coompanion Skaraborg²
CSR Västsverige
Dalenium Science Center
Drivhuset³
Energimyndigheten
EDCS
ESF-rådet
Företagarna Västra Götaland
Göteborgs universitet
Göteborgsregionen social ekonomi
Havs- och vattenmyndigheten
Hela Sverige ska leva Göteborg
Hela Sverige ska leva Fyrbodals
Hela Sverige ska leva Sjuhärad
Hela Sverige ska leva Skaraborg
Hushållningssällskapet Västra Götaland
Högskolan Borås
Högskolan Skövde
Högskolan Väst
Innovatum
Johanneberg Science Park
Jordbruksverket
Jämställdhetsmyndigheten
Kungsbacka kommun
Lindholmen Science Park
LO-distriktet i Västsverige
LRF Västra Götaland
Länsstyrelsen i Västra Götaland
Molekylverkstan Science Center
Navet Science Center

Oslo kommune
Region Halland
Region Jönköping
Region Skåne
Region Stockholm
Region Värmland
Region Örebro
RF SISU Västra Götaland
Riksantikvarieämbetet
RISE
Sahlgrenska Science Park
Samordningsförbunden i Väster
Samrådet för nationella minoriteter
Samrådet för funktionshinder
Samrådet för hbtq
Samrådet för mänskliga rättigheter
Samrådet för barnrätt
Science Park Borås
Science Park Skövde
Skogsstyrelsen
Skoop i Göteborgsregionen
SLU i Skara
Social ekonomi Fyrbodals
Social ekonomi Sjuhärad
Sociala Ekonomins Nätverk i Skaraborg
Svenskt näringsliv Västra Götaland
Sveriges kommuner och regioner (SKR)
Svinesundskommittén
TCO
Tillväxtverket
Trafikverket
Ung företagsamhet⁴
Unionen
Universeum science center
Vinnova
Vision Västra Götalandsregionen
Viken fylkeskommune
Västra Götalands bildningsförbund
Västsvenska handelskammaren
YH myndigheten

¹ Kommunalförbunden ombeds att svara med utgångspunkt i det delregionala perspektivet.

² Vi önskar samberett svar från Coompanion

³ Vi önskar samberett svar från Drivhusen

⁴ Vi önskar ett samberett svar från Ung företagsamhet

**Regional utvecklingsstrategi
för Västra Götaland
2021–2030**

REMISSVERSION

Innehåll

Strategins mål: Västra Götaland är ett föredöme för omställning	6	Fem vägledande principer	22
Förutsättningarna i Västra Götaland är goda	7	Vi tar tillvara olika platsers förutsättningar och möjligheter	22
Samhällsutmaningar som drivkraft	7	Vi ökar invånarnas delaktighet och inflytande	22
Ett samlat och strategiskt regionalt utvecklingsarbete	8	Vi experimenterar för att lära, skala upp och implementera	23
Fyra långsiktiga prioriteringar	9	Vi talar med gemensam röst	23
Bygga kompetens – för bättre kompetensförsörjning och livslångt lärande	10	Vi är modiga och förändringsorienterade ledare	23
Stärka innovationskraften – för ett konkurrenskraftigt näringsliv i framkant	12	Genomförande – från vad till hur	24
Knyta samman Västra Götaland – för hållbar och förbättrad tillgänglighet	14	Dialog och samverkan	25
Öka inkluderingen – för tillit och sammanhållning	16	Kunskap och lärande	26
Fyra tvärssektoriella kraftsamlingar	18	Verktyg och resurser	26
Fullföljda studier	19		
Digitalisering	19		
Elektrifiering	20		
Cirkulära affärsmodeller	20		

Tillsammans för en hållbar utveckling

Alla som bor och verkar i Västra Götaland ska kunna leva ett gott liv. Nyckeln till Västra Götalands långsiktiga attraktivitet och konkurrenskraft är vår gemensamma förmåga att vara innovativa och ställa om till ett hållbart samhälle.

Den regionala utvecklingsstrategin ska bidra till Västra Götalands utveckling. Den beskriver mål och prioriteringar för områden där takten i omställningen behöver öka fram till 2030. Den fokuserar på områden som utvecklas genom samarbete mellan organisationer och sektorer samt samverkan mellan lokal, regional, nationell och internationell nivå. För att ställa om till ett hållbart Västra Götaland behöver vi möta ett antal samhällsutmaningar parallellt. Ingen kan lösa dessa utmaningar på egen hand, men tillsammans kan vi bidra till ett hållbart samhälle.

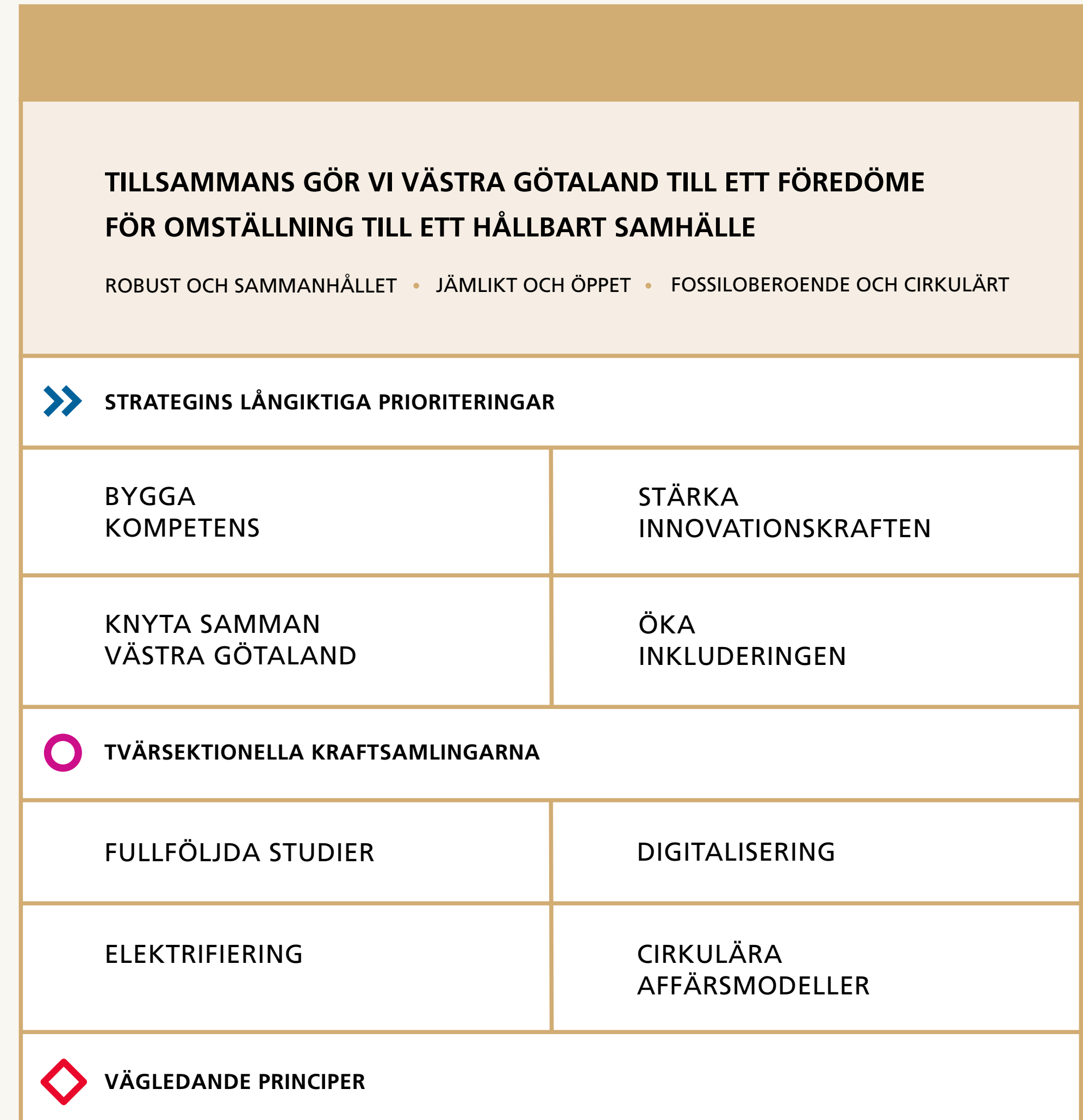
Aktörer som bidrar till genomförandet av strategin är näringslivet och dess organisationer, länets 49 kommuner och fyra kommunalförbund, akademi och forskningsinstitut, civilsamhället, Västra Götalandsregionen samt länsstyrelsen och andra statliga myndigheter. Vi har olika ansvar, resurser och kunskaper, och strategin är plattformen för vår samverkan och för ett kraftfullt genomförande.

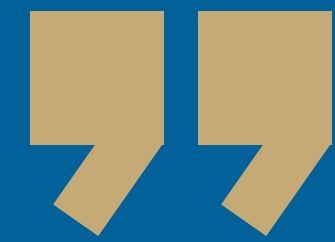
Så här läser du den regionala utvecklingsstrategin

Strategin består av ett mål, fyra långsiktiga prioriteringar, fyra tvärsektoriella kraftsamlingar och fem vägledande principer:

- **Strategins mål pekar ut riktningen fram till 2030** och handlar om behovet av att ställa om Västra Götaland till ett hållbart samhälle. Målet konkretiserar vad en sådan omställning innebär ur ett ekonomiskt, ett ekologiskt och ett socialt perspektiv.
- **De långsiktiga prioriteringarna** gäller fram till 2030 och beskriver de fyra viktigaste områdena för gemensamma insatser för att klara omställningen till ett hållbart samhälle.
- **De tvärsektoriella kraftsamlingarna** gäller fyra år i taget och revideras en gång per mandatperiod. Syftet med kraftsamlingarna är att förstärka arbetet med de långsiktiga prioriteringarna genom riktade resurser och samverkan.
- **De fem vägledande principerna** ska vägleda oss när vi genomför strategin genom att dels inspirera och utmana i den dialog och samverkan som sker, dels utveckla våra arbetssätt.

Figuren beskriver den regionala utvecklingsstrategins beståndsdelar och hur de förhåller sig till varandra. Strategin har ett mål, fyra långsiktiga prioriteringar och fyra tvärsektoriella kraftsamlingar. Den innehåller också fem vägledande principer för genomförandet.

**Tillsammans gör vi Västra
Götaland till ett föredöme
för omställning till ett
hållbart samhälle.**

Strategins mål: Västra Götaland är ett föredöme för omställning

Nyckeln till ett långsiktigt konkurrenskraftigt och attraktivt Västra Götaland, är vår gemensamma förmåga till innovativ omställning inom en rad områden. Strategins mål pekar ut riktningen för Västra Götalands utveckling till 2030 och det formuleras enligt följande: Tillsammans gör vi Västra Götaland till ett föredöme för omställning till ett hållbart samhälle.

Med ett hållbart samhälle menar vi att Västra Götaland är robust och sammanhållet, jämlikt och öppet samt fossiloberoende och cirkulärt.

Robust och sammanhållet

I det robusta Västra Götaland kan samhället möta både kända och oförutsedda utmaningar och vända dessa till möjligheter. Näringslivet har hög konkurrenskraft och en internationell erkänd förmåga att hantera tekniska utvecklingsprång, kompetensförsörjning och ekonomiska förändringar. Det finns en god beredskap att möta effekterna av ett förändrat klimat och andra omvälvande händelser. Ett sammanhållet Västra Götaland kännetecknas av hållbar och förbättrad tillgänglighet och ett välfärdssystem med en god demokratisk förankring som gör att invånarna känner sig trygga. Varje människas potential blir sedd och förverkligad.

Jämlikt och öppet

I det jämlika och öppna Västra Götaland deltar varje människa i samhället på jämställda och jämlika villkor. Samhället är inkluderande och transparent, och invånarna känner sig delaktiga. Olika platsers förutsättningar tas tillvara och det finns ett samspel och utbyte mellan platser. Det öppna Västra Götaland är integrerat med omvärlden och har ett rikt utbyte nationellt och internationellt. Genom goda relationer och samarbete med våra grannregioner bidrar vi till en hållbar utveckling både lokalt och globalt.

Fossiloberoende och cirkulärt

I det fossiloberoende och cirkulära Västra Götaland är den privata och offentliga sektorn föregångare som inspirerar och påverkar både det nationella och det internationella miljö- och klimatarbetet. Fossila bränslen och material ersätts med resurseffektiva och biobaserade produkter och tjänster. I ett fossiloberoende och cirkulärt Västra Götaland kan och vill invånarna göra hållbara val och bidra med kreativa lösningar som begränsar miljö- och klimatpåverkan.

Förutsättningarna i Västra Götaland är goda

Västra Götaland har 1,7 miljoner invånare och består av 49 kommuner. Länet är stort till ytan och består av landsbygd, små och stora tätorter och städer. Västra Götaland har stora naturresurser med vatten, skogar och jordbruksmark, där det rika natur- och kulturlivet, den långa kuststräckan och de många sjöarna bidrar till attraktionskraft i länets alla delar.

Västra Götalands fyra regionala kärnor är Göteborg, Borås, Skövde och Trollhättan-Vänersborg-Uddevalla som samtliga är betydelsefulla utifrån läge, storlek och funktion. Samtidigt samspelar länets alla platser i ett ömsesidigt utbyte med omgivningen, utifrån sina olika förutsättningar och möjligheter.

Västra Götaland är en öppen och internationellt konkurrensutsatt ekonomi som ofta påverkas tidigt av konjunktursvängningar i omvärlden. Sedan finanskrisen 2008 har sysselsättningen vuxit kraftigt, med en koncentration till urbana områden. Tack vare globalt verksamma företag, lärosäten, starka forskningsmiljöer samt välutvecklade strukturer för entreprenörskap och innovation är Västra Götaland ledande inom kunskap, forskning och utveckling. Västsverige är en av de regioner i världen som satsar mest på investeringar i forskning och utveckling i förhållande till ekonomins storlek.

Tillverknings- och tjänsteföretag inom fordon, life science och kemi är internationellt konkurrenskraftiga, där kvalificerade företags- och IT-tjänster, byggverksamhet och besöksnäring är de delar av ekonomin som växer snabbast. Andra starka och unika branscher som har stor betydelse i Västra Götaland är livsmedel, textil och mode, handel, möbler, film, dataspel, logistik, maritima verksamheter, flyg och rymd. (Läs mer om Västra Götalands förutsättningar i bilaga 1.)

Samhällsutmaningar som drivkraft

Västra Götaland har ett bra utgångsläge men vi behöver samtidigt möta ett antal regionala och globala samhällsutmaningar. Klimatfrågan och att begränsa den globala uppvärmningen är den mest omfattande utmaningen. Stora system ska ställas om. Komplexiteten i flera av samhällsutmaningarna gör att innovativa lösningar behöver arbetas fram gemensamt och tvärsektorielt utifrån Västra Götalands förutsättningar och styrkor. Näringslivet är viktigt för att bidra till utvecklingen av hållbara produkter och tjänster som är globalt konkurrenskraftiga.

Strategin tar sin utgångspunkt i följande samhällsutmaningar:

- Effekterna av klimatförändringarna blir allt mer allvarliga och den biologiska mångfalden är hotad. Det ställer krav på att minska klimatpåverkande utsläpp inom bland annat transportsektorn.
- Industrin är starkt internationellt beroende och den globala konkurrensen ökar. Utvecklingen inom digitalisering, automatisering och artificiell intelligens innebär behov av nya kompetenser.
- Det finns en brist på arbetskraft inom privat och offentlig sektor, som riskerar att förvärras som följd av åldrande befolkning. Samtidigt saknar många arbete.
- Invånarnas tillgång till arbete och samhällsservice skiljer sig allt mer åt beroende på var i länet de bor.
- De socioekonomiska klyftorna och boendesegregationen ökar. Många invånare känner sig inte delaktiga i samhället.
- Många barn och unga lämnar grundskolan och gymnasiet utan godkända betyg. En större andel yngre än äldre är inte nöjda med livet och alltför många lider av psykisk ohälsa.

Ett samlat och strategiskt regionalt utvecklingsarbete

Med utgångspunkt i Västra Götalands förutsättningar och samhällsutmaningar ska vi bygga ett hållbart samhälle där vi ligger i framkant.

De kommande årens arbete behöver fokusera på ett begränsat antal områden för att utveckla nya arbetsmetoder som leder till konkreta och varaktiga förändringar. Strategin pekar därför ut fyra långsiktiga prioriteringar där förändringstakten behöver öka. Samtidigt behöver det breda regionala utvecklingsarbetet fortsätta.

Det regionala utvecklingsarbetet i Västra Götaland är omfattande, strategiskt och långsiktigt. Det omfattar utveckling inom kultur och upplevelser, föreningsliv, kompetensförsörjning, näringslivsutveckling, forskning och innovation, miljö och klimat och internationella samarbeten. Det omfattar även samhällsplanering av infrastruktur, bredband, kollektivtrafik och platsers utveckling samt arbete med folkhälsa, jämställdhet och mänskliga rättigheter.

Mångfalden av människor och etablerade samarbetsmiljöer ger oss resurser och förutsättningar att bygga stabila strukturer och omsätta kunskap i hållbara lösningar. Det regionala utvecklingsarbete som kännetecknar Västra Götaland är en styrka för att åstadkomma en innovativ omställning till ett hållbart samhälle.

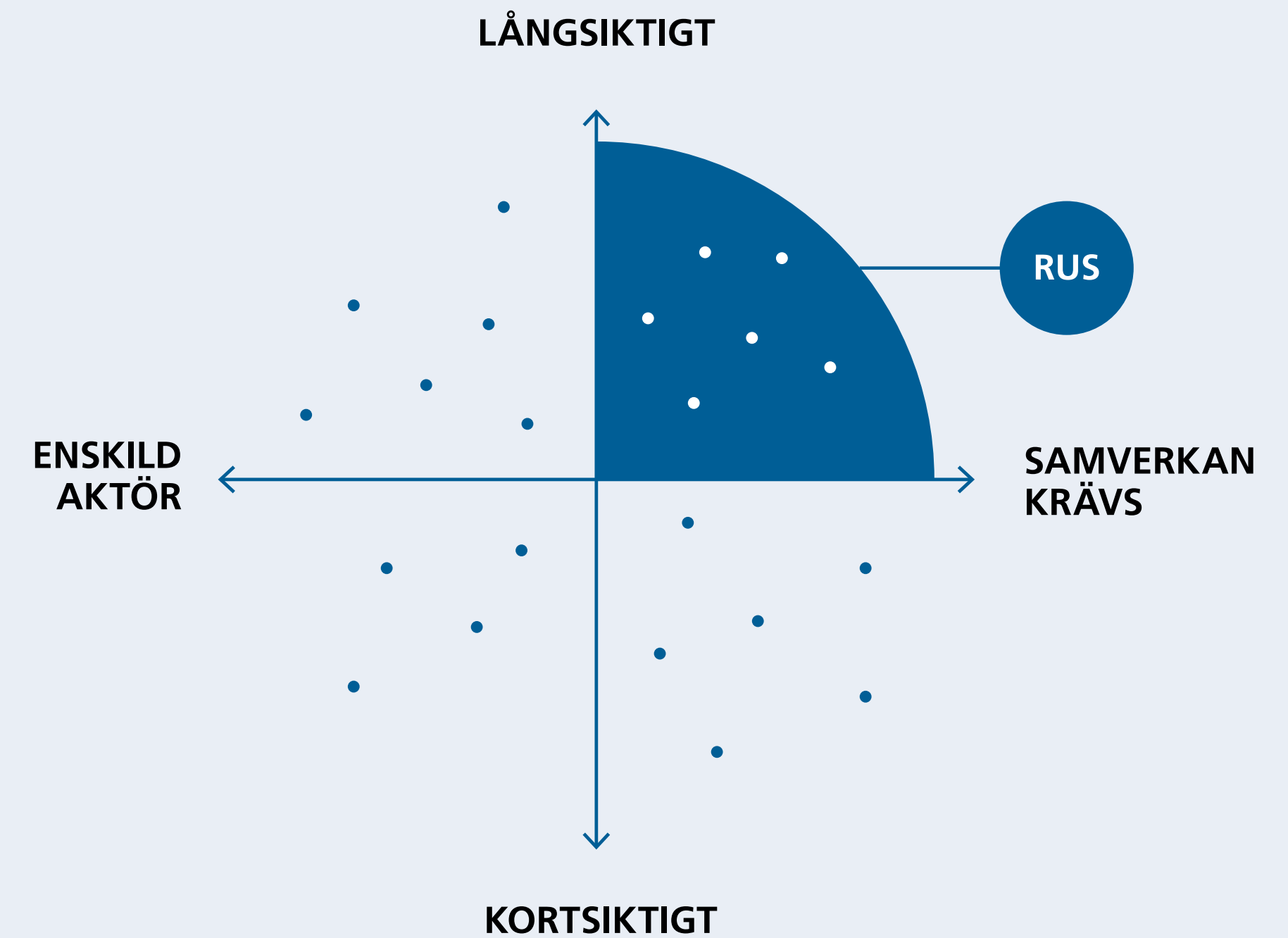

Fyra långsiktiga prioriteringar

Strategin pekar ut fyra långsiktiga prioriteringar fram till 2030:

- » **Bygga kompetens**
– för bättre kompetensförsörjning och livslångt lärande
- » **Stärka innovationskraften**
– för ett konkurrenskraftigt näringsliv i framkant
- » **Knyta samman Västra Götaland**
– för hållbar och förbättrad tillgänglighet
- » **Öka inkluderingen**
– för tillit och sammanhållning

Prioriteringarna beskriver de fyra viktigaste områdena där vi behöver samverka och göra gemensamma insatser för att klara av att ställa om Västra Götaland till ett hållbart samhälle. Det är områden där förändringstakten måste accelerera eller där den gemensamma beredskapen för att klara ett antal banbrytande förändringar behöver stärkas.

Strategin prioriterar områden som är långsiktigt strategiskt viktiga för Västra Götalands utveckling och där det behövs samverkan och gemensamma insatser för att klara av att ställa om till ett hållbart samhälle.

» **Bygga kompetens – för bättre kompetensförsörjning och livslångt lärande**

Att bygga kompetens handlar om att tillgången till kunskap och kompetens är avgörande för att samhället ska utvecklas. Utbildning och arbete är grunden för att människor och företag ska växa, men omställningen kräver också att vi lär och agerar utifrån ny forskning. När behoven av kompetens snabbt förändras blir möjligheterna till livslångt lärande allt viktigare.

Det finns flera utmaningar i att möta framtidens arbetsmarknad. För att Västra Götaland ska bli fossiloberoende och cirkulärt krävs nya kompetenser. Den pågående digitaliseringen och automatiseringen förändrar behovet och fördelningen av arbetsuppgifter. Utbildning, kompetensförsörjning och det livslånga lärandet behöver prioriteras. Vi behöver arbeta systematiskt med kompetensväxling utifrån arbetsmarknadens behov.

Matchningen mellan utbud och efterfrågan på kompetens underlättas av en större arbetsmarknad och genom samarbeten mellan utbildningsanordnare, arbetsförmedlingen, arbetsgivare och branschföreträdare. Arbeten med högre utbildningskrav har under en längre tid koncentrerats till urbana områden och många nyckelkompetenser finns i dag på en global arbetsmarknad. För att klara konkurrensen om kompetenser och arbetskraft måste Västra Götaland vara en attraktiv plats att bo och verka på. Genom att vidga arbetsmarknaden över region- och landsgränser ökar möjligheten att hantera och klara omställningen.

När vissa yrken förändras eller försvinner och andra uppstår behövs nya sätt att arbeta med livslångt lärande och bildning. Det gäller exempelvis fortbildning, kompetensutveckling, validering och strategisk kompetensförsörjning. Här behövs bredd och spets inom universitet och högskolor samt utbildning vid folkhögskolor och bildning vid studieförbund och föreningar. De gymnasiala och eftergymnasiala utbildningarna behöver snabbare anpassa och utveckla sätt att möta de förändringar vi står inför. Arbetsmarknaden behöver bli mer jämställd. Det behövs ett aktivt arbete för att minska könsstereotypa utbildnings- och yrkesval och anpassa utbildningarna så att de blir attraktiva för fler invånare.

Flera olika insatser krävs för bättre matchning och därmed ökad sysselsättning. Det handlar om vidareutbildning och kompletteringsutbildning för personer vars utbildningsbakgrund och kompetens inte möter kraven på arbetsmarknaden. Det handlar också om att validera kunskap och kompetens, särskilt bland nyanlända invånare. Samtidigt behöver både det offentliga och det privata arbetslivet bli bättre på att ta tillvara mångfalden av arbetskraft.

Såväl den privata som den offentliga sektorn bromsas av arbetskraftsbrist. Det kan leda till att företag flyttar sin verksamhet ut ur landet och att den offentliga sektorn inte klarar sina uppdrag. Enskilda företag har behov av både kvalificerad arbetskraft och att utbilda befintlig personal. I dag saknas bland annat lärare och specialistsjuksköterskor, läkare, vård- och omsorgspersonal, ingenjörer, programmerare, rörmokare, kockar och lantbrukare. Efterfrågan på kompetens inom flera stora yrkesgrupper förväntas dessutom stiga snabbare än utbudet, samtidigt som många går i pension och andelen personer i arbetsför ålder minskar.

Exempel på långsiktigt viktiga insatser för att bygga kompetens

- Kompetensomställning för att möta teknikskiften och arbetsmarknadens förändrade behov
- Förbättra matchningen på arbetsmarknaden
- Ta tillvara och utveckla hela arbetskraftens kompetens och underlätta utsatta gruppers etablering på arbetsmarknaden

» Stärka innovationskraften – för ett konkurrenskraftigt näringsliv i framkant

Att stärka innovationskraften handlar om att utveckla idéer med potential att skynda på omställningen och skapa värde i privat och offentlig sektor. Det omfattar insatser för ett ökat entreprenörskap och nyföretagande, att stimulera de mindre företagens innovationskraft, satsningar på internationellt starka kluster och utvecklade test- och demonstrationsplattformar.

Västra Götaland har lång erfarenhet av nära samarbete mellan forskningsintensiv industri, akademi, forskningsinstitut och offentlig sektor. Det gör oss attraktiva som internationell samarbetspart och som plats för etableringar och investeringar. Genom att tydligt rikta offentliga satsningar mot hållbarhet bidrar vi till globala mål samtidigt som Västra Götaland vinner konkurrensfördelar.

Samverkan och kunskapsöverföring blir allt viktigare när traditionella branscher vävs samman på nya sätt. De mindre företagens innovationsförmåga och snabba rörlighet bidrar till ökad förändringstakt samt till nya produkter och tjänster på marknaden. Genom fortsatta satsningar på forsknings- och innovationsmiljöer kan små och stora företag mötas och skapa större värden i samverkan med akademi, offentlig sektor och andra organisationer. Tillgången till nätverk är viktig för tillväxt i nya företag och för att de ska stanna i Västra Götaland.

I Västra Götaland finns fyra särskilt kunskapsintensiva områden där näringslivet har hög internationell konkurrenskraft och tillväxtpotential:

- **Hållbar industri** rymmer bland annat produktion, nya material, digitalisering och cirkulära affärsmodeller.
- **Hälsa och life science** inbegriper utveckling av läkemedel, medicinteknik, välfärdsteknik och innovationer inom hälso- och sjukvård, med fokus på precisionshälsa och digitalisering.
- **Bioekonomi** omfattar de blå och gröna näringarna med resurser kopplade till vatten, skog och jord, till exempel livsmedel och grön kemi.
- **Framtidens mobilitet** samlar styrkan i fordon- och flygindustri och inkluderar persontransporter samt logistik, inklusive elektrifiering och ökad tillgång till nya typer av tjänster.

Vi behöver hela det dynamiska systemet – alltifrån stora kunskaps- och export-intensiva företag, underleverantörer och tjänsteföretag till bredden av innovativa små och medelstora företag. De entreprenöriella inslagen i skola, högre utbildning och forskning är viktiga delar för att långsiktigt stärka företagsamhet och kapacitet för förnyelse.

Den växande besöksnäringen och de kreativa näringarna är viktiga för en hållbar utveckling i hela länet och för att Västra Götaland ska behålla sin attraktionskraft. Förutsättningarna för att dessa näringar bidrar till mer hållbara konsumtionsmönster, till exempel genom att erbjuda upplevelser lokalt, är goda. Samtidigt behöver besöksnäringens aktörer inom såväl privat som offentlig sektor agera gemensamt för att öka andelen hållbara jobb och minska näringens miljö- och klimatpåverkan.

Test och demonstration av innovationer i både pilotform och verklig miljö är ett sätt att hantera olika perspektiv, komplexitet och risker. Det förenklar möjligheten att skala upp, minskar tiden till praktisk användning och kan forma en tidig hemmamarknad för globalt framväxande lösningar.

Nya innovationer måste dock integrera teknik och affärsmodeller med etik, lagar och regler. Offentlig sektor behöver efterfråga och driva på olika satsningar inom innovation. Här kan offentlig-privat samverkan driva på omställningen genom att attrahera kompetenser och kapital för utveckling och produktion. Även sociala innovationer är viktiga i ett hållbart samhälle. Alla sektorer behöver bidra till nya lösningar som gör att människor mår bra och känner sig trygga och delaktiga i vardagen.

Innovationskraften ökar när mångfald och jämställdhet betraktas som konkurrensfördelar och när invånarnas delaktighet och kreativitet tas tillvara. Ett aktivt deltagande i europeiska samarbeten kan synliggöra och sprida våra exempel internationellt och ge oss inspiration och kunskap vidare i arbetet.

Exempel på långsiktigt viktiga insatser för att stärka innovationskraften

- Utveckla och nyttiggöra idéer med potential att öka takten i omställningen.
- Stimulera entreprenörskap och hållbar tillväxt i små och medelstora företag.
- Utveckla insatser inom hållbar industri, hälsa och life science, hållbar mobilitet och bioekonomi.

Strategi för innovation och smart specialisering

Att identifiera och prioritera områden med potential för internationell konkurrenskraft och hållbar utveckling, så kallad smart specialisering, har en central roll i EU:s regionalpolitik. Alla europeiska regioner ska ha en strategi för smart specialisering för att ta del av strukturfondsprogrammets medel. Med utgångspunkt i den regionala utvecklingsstrategin tar Västra Götalandsregionen fram en separat strategi för smart specialisering för de kommande åren.

» Knyta samman Västra Götaland – för hållbar och förbättrad tillgänglighet

Att knyta samman Västra Götaland handlar om att öka närheten mellan olika delar i länet men också med grannregioner, övriga Sverige och andra länder. Vi vill göra det möjligt för människor och företag att nå varandra och att ha ett utbyte med omvärlden. Samhällsplanering är en viktig del av framtidens lösningar. Den fysiska och digitala infrastrukturen behöver utvecklas tillsammans med bebyggelseplanering och tjänsteutveckling.

Ett öppet, sammanhållet och fossiloberoende Västra Götaland är ett transporteffektivt samhälle där nödvändiga transporter samordnas och koordineras, möjligheterna att pendla till utbildning och arbete förbättras och tillgången till service och kultur utvecklas. Vår geografiska struktur med flera kärnor bidrar till en robust utveckling i hela länet. Vi verkar dessutom i en global omvärld, där inte minst samverkan inom EU är viktig för att lösa klimatutmaningarna. Förutsättningarna för en stark megarregion ökar genom att vi utvecklar infrastrukturen med grannregioner, till exempel i stråket Oslo till Hamburg.

Järnvägen fortsätter att vara grunden i ett hållbart transportsystem för både gods- och personresor, men det krävs stora investeringar för att öka järnvägsnätets kapacitet och flytta över transporter från väg till järnväg. Det sätter fokus på vår gemensamma förmåga att hitta nya finansieringslösningar, liksom att länets kommuner och Västra Götalandsregionen fortsatt står enade när det gäller att prioritera investeringar i infrastruktur. Skandinavien största hamn ligger i Göteborg och sjöfarten är avgörande för svensk export, import och konkurrenskraft. Västra Götaland är därmed Sveriges transport- och logistikcentrum och har stora möjligheter att utveckla, demonstrera och sprida hållbara lösningar för transport och logistik.

Den regionala samhällsplaneringen behöver vidareutvecklas och samordnas för att bättre hantera långsiktiga utmaningar inom exempelvis transporter, bebyggelseplanering, energiförsörjning och klimatanpassning. Lokalisering av verksamheter, bostäder och service kan bidra till mer jämlika villkor för invånarna och minska klimatpåverkan. Förutsättningarna för att resa hållbart är beroende av invånarnas geografiska tillgänglighet till olika platser. Lösningarna måste därför anpassas till geografiska skillnader och olika behov hos invånare och företag. Med riktade investeringar och information om hållbara resmöjligheter kan det hållbara resandet öka. Det finns en stor potential i att öka gång- och cykelresorna för de kortare vardagsresorna. Den fysiska planeringen och gestaltad livsmiljö ska utvecklas i samverkan. Människans behov ska vara utgångspunkt för hur livsmiljöer utformas.

För att åstadkomma en hållbar stads- och landsbygdsutveckling behöver vi fortsätta att utveckla metoder för lokal platsutveckling. Det möjliggör att ta tillvara olika platsers specifika förutsättningar för en hållbar lokal ekonomisk tillväxt. Platsutveckling handlar om att företag, kommun och föreningsliv ska samverka. En utgångspunkt är kulturarvet och den historia som utgör platsens identitet. En samverkan runt platsen gör det möjligt att hitta synergier mellan politikområden och underlättar utveckling inom bland annat offentlig och kommersiell service.

Digitaliseringen kan stimulera ökad resurseffektivitet och utveckling av smarta tekniklösningar, tjänster och affärsmodeller. System för citylogistik med eldrivna och självkörande fordon behöver utvecklas, liksom effektiva noder för byte mellan transportslag i hela länet. Mobilitetstjänster för personresor i olika former är i en tidig utvecklingsfas. Det krävs satsningar både för tjänsteutveckling och för att ändra användarnas beteendemönster.

Utbyggnaden av bredband behöver fortsätta för att invånare och företag i hela Västra Götaland ska kunna bidra till och ta del av utvecklingen. Bredband och mobiltäckning är en förutsättning för digitalisering av många tjänster. Det gör det möjligt att arbeta på distans, vilket gör att vissa resor kan undvikas. Det i sin tur är bra ur miljö- och klimatperspektiv.

Exempel på långsiktigt viktiga insatser för att knyta samman Västra Götaland

- Samverkan inom regional fysisk planering
- Utveckla transportinfrastrukturen och öka andelen hållbart resande
- Fortsatt utbyggnad av bredband i hela länet
- Ökad samverkan nationellt och internationellt

Öka inkluderingen – för tillit och sammanhållning

Att öka inkluderingen handlar om att förbättra förutsättningarna för invånare som står långt ifrån arbetsmarknaden att försörja och utbilda sig. Det handlar också om att öka människors tillit till varandra, till samhället och till demokratin.

Potentialen hos varje människa behöver tas tillvara för att vi ska kunna skapa ett jämlikt och sammanhållet Västra Götaland. Arbetet bör vägledas av människors villkor, rättigheter och behov och utgå från invånarnas olika förutsättningar till inflytande och delaktighet. Tilliten mellan människor och till samhället i stort är grunden för en fungerande demokrati.

De socioekonomiska klyftorna och boendesegregationen måste minska. Det krävs även åtgärder för att säkerställa att inga invånare känner sig utestängda från möjligheten att delta i samhällslivet på samma villkor som andra. Det är också nödvändigt med insatser för att alla ska ta del av den digitala utvecklingen – inte minst handlar det om att stärka invånarnas medie- och informationskunnighet.

Förutsättningarna att delta i samhällslivet varierar beroende på var man bor samt på ursprung, utbildning, ålder, kön, fysiska och psykiska funktionsnedsättningar och en rad andra faktorer. Personer med låg utbildningsnivå har till exempel generellt sett sämre hälsa än högutbildade, och utrikes födda har en längre väg in på arbetsmarknaden än inrikes födda.

Tillsammans behöver vi förbättra möjligheterna för fler människor att arbeta och ha en egen försörjning. Det kräver större fokus på bland annat utbildning, språkkunskaper och validering. Dessutom stärks invånarnas livskvalitet och möjlighet till arbete med tillgången till sociala nätverk och mötesplatser. Kultur- och föreningslivet bidrar till möten mellan människor, ökar tilliten och känslan av samhörighet i samhället och är en brygga mellan människor och myndigheter.

Minskade hälsoklyftor och bättre möjligheter till utbildning för barn, unga och vuxna är viktiga beståndsdelar i ett robust och öppet Västra Götaland. Tidiga insatser för att ge barn och unga goda förutsättningar att klara grundskolan och gymnasiet betyder mycket för deras välmående och möjlighet till framtida försörjning och god hälsa.

Det ska vara enkelt att delta i omställningen till ett hållbart Västra Götaland utifrån givna förutsättningar, såväl i landsbygd som i tätorten och på platserna däremellan. Boendet och den offentliga miljön har stor betydelse för att motverka utanförskap och segregation. Tillgång till bostäder är en välfärdsfråga och det är även en förutsättning för regional utveckling. Det är viktigt att skapa attraktiva och stimulerande livsmiljöer, både för dem som lever och verkar där och för besökare. Tillgången till kommunikationer behöver möta invånarnas behov, samtidigt som klimatpåverkan måste minska.

Exempel på långsiktigt viktiga insatser för att öka inkluderingen

- Ge fler möjlighet till utbildning och egen försörjning
- Skapa förutsättningar för större samhörighet och tillit mellan människor och till samhället
- Stärka barn och ungas möjligheter till en bra start i livet

Fyra tvärssektoriella kraftsamlingar

Strategin innehåller även tvärssektoriella kraftsamlingar. De fyra som gäller de första fyra åren är:

- **Fullföljda studier**
- **Digitalisering**
- **Elektrifiering**
- **Cirkulära affärsmodeller**

Kraftsamlingarna ses över och revideras vid behov en gång per mandatperiod. Kraftsamlingarna ska stärka arbetet inom de fyra långsiktiga prioriteringarna. En kraftsamling innebär att extra fokus läggs på stärkt samverkan och samordnat utvecklingsarbete inom området och att extra resurser riktas dit under perioden.

○ Fullföljda studier

Barn och unga ska ha de bästa förutsättningarna för en bra start i livet. En kraftsamling för fullföljda studier ger stora och långsiktiga vinster för såväl individen som samhället. För att komma framåt i arbetet krävs att parter med olika ansvarsområden, resurser och perspektiv samarbetar för att nå resultat.

Skolan är en viktig plats för barn och ungas utveckling, men ansträngningarna för att fler ska gå ut skolan med godkända betyg har hittills inte varit tillräckliga. Andelen barn och unga som går vidare från grund- och gymnasieskolan med fullständiga betyg måste öka kraftigt.

Förutsättningarna att klara skolan påverkas av bland annat föräldrarnas utbildningsnivå, inkomst och bakgrund. Stödet kan därför behöva anpassas utifrån livssituationen för respektive barn. Stödet behöver också ta hänsyn till flickor och pojkars olika förutsättningar. Det krävs även insatser för att förbättra barns och ungas psykiska hälsa, eftersom den psykiska hälsan har stor påverkan på möjligheterna att lyckas i skolan.

Insatserna bör fokusera på de tidiga levnadsårens betydelse för skolresultat, fysisk och psykisk hälsa samt framtida deltagande i arbetslivet. Genom tidigt stöd till familjer för att främja språkutveckling, läsning och rörelseglädje kan vi skapa bättre förutsättningar för barnen i skolan.

Skolan behöver bli bättre på att utjämna skillnader genom stöd till elever med sämre förutsättningar. Barnhälsovård, elevhälsa och sjukvård behöver samarbeta för en god och jämlik hälsa och för att främja barnens fysiska och psykiska välmående. Unga vuxna som inte fullföljt grundskolan och gymnasiet behöver få ytterligare en chans till utbildning, via exempelvis folkhögskola eller vuxenutbildning.

FN:s barnkonvention ska omsättas från teori till praktik. Det handlar bland annat om att systematiskt göra barn delaktiga i frågor som berör och engagerar dem, och om att barn ska känna till sina rättigheter. Det handlar också om att barnets bästa ska beaktas i alla frågor som rör dem och barn ska få möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar.

○ Digitalisering

Digitaliseringen genomsyrar både privat och offentlig sektor. Rätt använd kan digitaliseringen bidra till att öka företagets konkurrenskraft, effektivisera offentliga verksamheter och bidra till lösningar för ett fossiloberoende samhälle. Viktiga utvecklingsområden finns bland annat inom automation i tillverkningsindustrin och välfärdsteknik i omsorg och hälso- och sjukvård.

Teknikutvecklingen bär på en stor innovationspotential. Samtidigt saknas tillräcklig digital kompetens och möjligheter att utveckla, testa och demonstrera nya lösningar. För att nyttja möjligheterna krävs att privat och offentlig sektor drar åt samma håll. Utbildning, fortbildning och kompetensväxling måste samspela för att möta förändringarna i industrin, där vissa yrken i dag fasas bort medan andra kommer till. Digitaliseringen ger till exempel ett ökat behov av kompetens inom programmering.

Den offentliga sektorns möjligheter att effektivisera och utveckla sin service genom digitalisering är stor. Ett exempel är arbetet med vårdinformationsmiljöer inom hälso- och sjukvården. Digitaliseringen kan även skapa bättre förutsättningar för invånarna att få tillgång till information, få inflytande i och vara delaktiga i samhällsutvecklingen. Det är samtidigt viktigt att bryta det digitala utanförskapet och ge alla jämlika förutsättningar att delta.

Den snabba utvecklingen av artificiell intelligens (AI) förväntas göra ett betydande avtryck på en mängd olika områden, men AI kräver samtidigt stora mängder data med hög kvalitet. Tillgången på öppna data, digital information som fritt kan användas, bidrar till digital utveckling och innovation. Samtidigt ökar behovet av att ta hänsyn till bedömningar av risk, etik och sårbarhet, bland annat kopplat till personlig integritet.

○ Elektrifiering

Elektrifieringen av industrin och transportsektorn är en viktig del i arbetet för att minska klimatpåverkan. Den är samtidigt en av vår tids största industriella omställningar. För att omställningen ska lyckas krävs tillgång till rätt kompetens i alla led, både inom nya och befintliga kompetensområden.

Elektrifiering handlar om att utveckla hållbara lösningar inom flera olika samhällssektorer. Den nya tekniken behöver internationellt konkurrenskraftiga miljöer och labb för forskning, test och demonstration. Innovationsupphandling är ett verktyg för att produkter och tjänster ska kunna utvecklas och tillverkas. Offentlig-privat samverkan och finansiering är en framgångsfaktor för sådana satsningar. Hemmamarknaden fungerar som en språngbräda för näringslivet att öka exporten till andra länder.

I fysisk planering på kommunal och regional nivå behöver hänsyn tas till behov och förutsättningar för elproduktion och eldistribution. Produktionen av icke fossil energi är inte tillräcklig för att klara det framtida behovet vid en omfattande elektrifiering. Vi behöver planera för att lokalisera ny inhemsk förnybar elproduktion och lagring. Elnätets distributionskapacitet behöver också byggas ut för att möta den stigande lokala efterfrågan på eleffekt. För att elektrifiera transportsystemet behöver vi prioritera att bygga ut laddinfrastruktur. Samhället behöver planera för och säkerställa en elförsörjning som möter behov och förväntningar på leveranssäkerhet och fossiloberoende.

○ Cirkulära affärsmodeller

Produkter och tjänster som baseras på förnybar energi och råvaror från jord, skog och vatten är nyckeln till att bryta beroendet av olja och andra fossila resurser. Samtidigt måste metaller och material som inte kan ersättas med biobaserade råvaror cirkuleras tillbaka in i produktionen.

För att skapa en biobaserad och cirkulär ekonomi krävs en resurseffektiv utvinning och produktion som inte äventyrar den biologiska mångfalden trots att uttaget av biomassa ökar. Det krävs också nya affärsmodeller som fokuserar på lönsamhet och långsiktig ekonomisk hållbarhet. Genom att näringslivet satsar på klimatanpassade produkter, bränslen, material och produktionsprocesser och testar dessa i nya affärsmodeller, öppnas många möjligheter för andra samhällssektorer att både haka på och driva processen vidare.

Nya biobaserade innovationer behöver utvecklas och testas i stor skala, vilket ställer krav på strategiska satsningar samt på en gemensam och effektiv planering. Värdekedjor och materialflöden måste vara transparenta för att möjliggöra dels att graden av återanvändning är hög i flera led, dels att skadliga ämnen undviks. Samtidigt behöver vi stimulera en ökad efterfrågan på biobaserade och cirkulära produkter och tjänster. Där kan offentlig sektor vara en föregångare genom att ställa krav, upphandla och bidra till att skapa miljöer för att utveckla, testa och demonstrera nya affärsmodeller.

Genom användardriven affärsutveckling, exempelvis tjänstedesign, underlättar och stimulerar vi en hållbar konsumtion och livsstil. Här finns ett stort engagemang från det civila samhället att delta i förändringen. Det civila samhället, kulturlivet och folkbildningen kan inspirera och öka invånarnas förmåga att ställa om till en hållbar livsstil, bland annat genom att öka intresset för återbruk, delning och klimatsmarta designlösningar.

Så bidrar strategin till genomförandet av Agenda 2030

I arbetet med Sveriges implementering av Agenda 2030 och FN:s 17 globala hållbarhetsmål läggs stor vikt vid den lokala och regionala nivåns betydelse. Vårt samlade regionala utvecklingsarbete bidrar till samtliga 17 globala hållbarhetsmål.

Den regionala utvecklingsstrategin bidrar till en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling. Till höger visas en preliminär bedömning av vilka Agenda 2030-mål som har starkast koppling till mål och prioriteringar i strategin. En fördjupad hållbarhetsbedömning kommer att göras parallellt med remissbehandlingen av förslaget till strategi, för att tydliggöra hur dess genomförande och uppföljning ska bidra till att uppfylla Agenda 2030-målen. Resultatet av hållbarhetsbedömningen kommer vara ett underlag tillsammans med inkomna remissvar inför beslutet om den slutliga strategin.

När strategin följs upp och utvärderas kommer Västra Götalandsregionen bland annat att använda indikatorer som bygger på nyckeltal för kommuners och regioners genomförande av Agenda 2030. Agenda 2030 poängterar att samverkan, delaktighet och transparens är förutsättningar för ett framgångsrikt genomförande och för det övergripande målet att ingen ska lämnas utanför. På samma sätt kräver den regionala utvecklingsstrategin kontinuerlig dialog, delaktighet och ett gemensamt ansvar, där samverkan och partnerskap över sektorer och mellan aktörer är en förutsättning. I strategin föreslås fem vägledande principer som ett sätt att integrera Agenda 2030 i genomförandet av strategin. De speglar

bland annat värdet av att öka invånarnas delaktighet och inflytande över samhällsutvecklingen samt av att ta tillvara olika platser förutsättningar och möjligheter för att klara omställningen till ett hållbart samhälle.

Fem vägledande principer

Strategin pekar ut fem principer som ska vägleda oss i vår dialog och samverkan för genomförande av strategin:

- ◆ **Vi tar tillvara olika platsers förutsättningar och möjligheter**
- ◆ **Vi ökar invånarnas delaktighet och inflytande**
- ◆ **Vi experimenterar för att lära, skala upp och implementera**
- ◆ **Vi talar med gemensam röst**
- ◆ **Vi är modiga och förändringsorienterade ledare**

Principerna ska hjälpa oss att ta tillvara möjligheterna i hela Västra Götaland genom att de inspirerar och utmanar oss i nya arbetssätt. De ska hjälpa oss att vidga perspektiven, öka delaktigheten, uppmuntra oss att gå före och våga prova det outforskade. De vägledande principerna är även ett sätt att integrera Agenda 2030 i genomförandet.

◆ **Vi tar tillvara olika platsers förutsättningar och möjligheter**

Västra Götaland är ett stort län med en stor variation av möjligheter och utmaningar, kopplade till olika platsers förutsättningar. Denna variation ska tas tillvara, vilket förutsätter att vi synliggör olika behov av utveckling. Vi behöver ha en funktionell samverkan över territoriella gränser och politikområden som utgår från de frågor som ska hanteras. Det kan innebära att invanda och administrativa gränser behöver utmanas. Kulturlivet som förenande kraft bidrar till att brygga över gränser. Genom samverkan mellan orter som har olika styrkor och funktioner kan utveckling ske både lokalt och i Västra Götaland som helhet.

◆ **Vi ökar invånarnas delaktighet och inflytande**

För att förändringsarbetet ska bli långsiktigt hållbart behöver invånarna ha möjlighet att vara delaktiga, ha inflytande och kunna bidra till samhällsutvecklingen. Rätten till delaktighet gäller även barn och unga, som ska få möjlighet att delta efter sina egna förutsättningar i frågor som berör dem. Att vara inkluderade främjar människors hälsa och stärker demokratin. Ett sätt att öka människors delaktighet och synliggöra olika perspektiv är interkulturell dialog. Vi verkar tillsammans för att så många som möjligt ska få möjlighet att delta i genomförandet av strategin och göra sina röster hörda. Först då kan vårt arbete bidra till Agenda 2030:s övergripande mål att ingen ska lämnas utanför.

◆ Vi experimenterar för att lära, skala upp och implementera

Genom att experimentera och skapa test- och demonstrationsplattformar möjliggör vi lärande och innovationskraft för hållbar utveckling. Genom nya arbetssätt, metoder och samverkansformer skyndar vi på utvecklingen inom områden där förändringstakten behöver öka. Behovet av att fatta goda och snabba beslut under allt större osäkerhet ökar även behovet av att prova olika sätt att hantera beslutsprocesser under kontrollerade former.

Att ta risken att misslyckas är en del i lärandet. Samtidigt ska vi ta tillvara det som redan fungerar bra. Då mobiliserar vi för att förverkliga och sprida hållbara lösningar och skala upp insatser som bidrar till att öka omställningstakten.

◆ Vi talar med gemensam röst

När vi talar med gemensam röst lyssnar omvärlden. Det finns en lång tradition av att offentlig sektor, näringsliv, akademi och det civila samhället agerar tillsammans i Västra Götaland, med grannregioner och i andra internationella samarbeten. Gemensamma ståndpunkter kräver dialog, tillit och förtroende. Därför är det viktigt att de aktörer som bidrar till samhällsutvecklingen i Västra Götaland enkelt kan mobilisera och enas i att gemensamt påverka och utveckla strategiska frågor nationellt och internationellt. Här är nätverk och samverkansarenor viktiga delar. Genom att tala gemensamt synliggör vi att Västra Götaland är en motor för Sveriges utveckling.

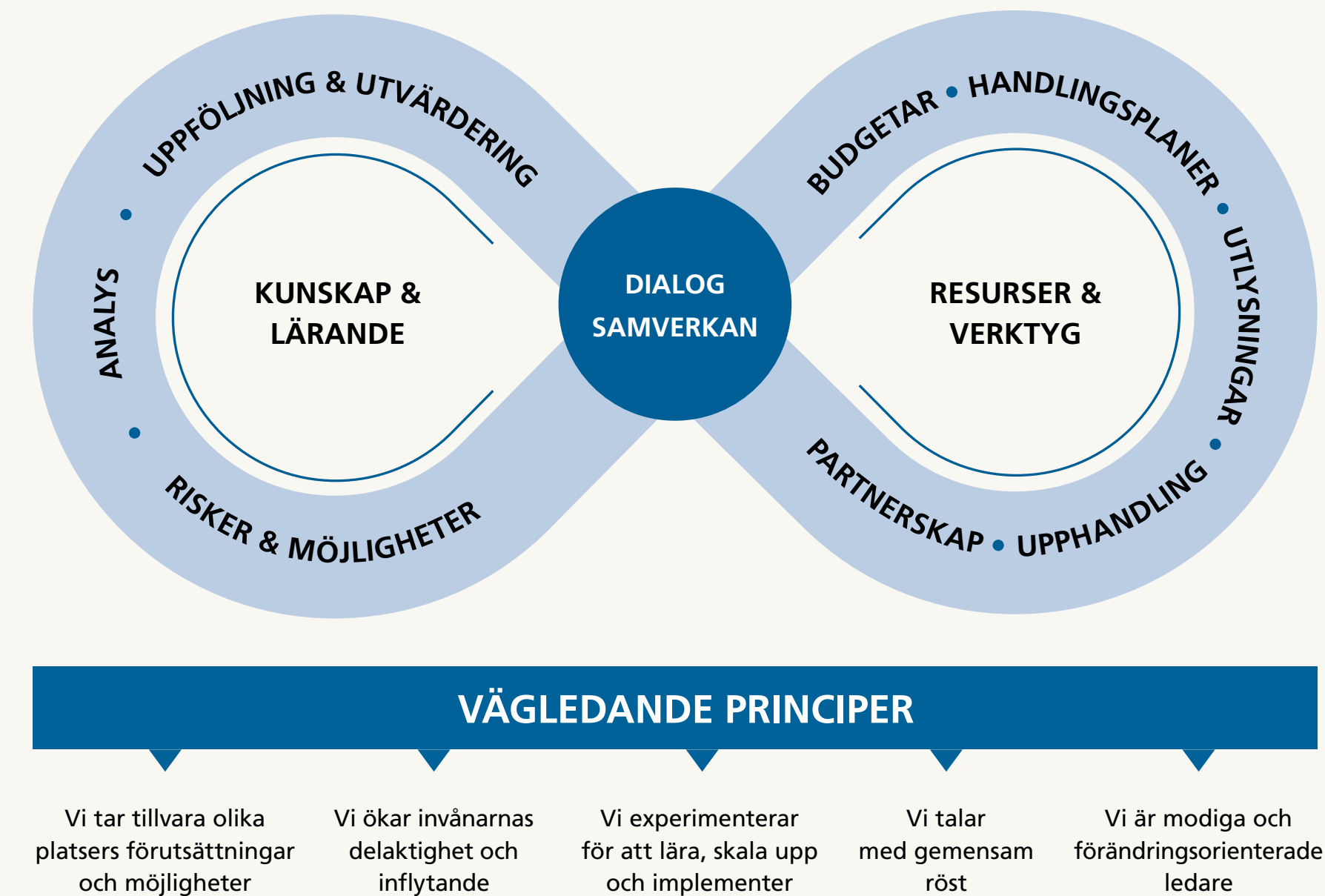
◆ Vi är modiga och förändringsorienterade ledare

Stora förändringar kräver mod. För att öka takten i omställningen krävs gemensamt ledarskap, delat ansvar och strategisk samverkan. Vi behöver vara modiga, kreativa och förändringsorienterade och utveckla arbetssätt som hjälper oss i svåra prioriteringar. Vi behöver synliggöra, diskutera och hantera synergier och målkonflikter. Samsyn, fokus och uthållighet är nycklar för långsiktiga resultat, men det behövs också tillit och mod att ifrågasätta det invanda och beredskap för att hantera det oväntade.

Genomförande – från vad till hur

Parallellt med att förslaget på strategi är på remiss fortsätter dialogen och planeringen av hur strategin ska genomföras utifrån de konkretiseringar, resurser och verktyg som behövs. Det kan till exempel handla om understrategier, budgetar och andra finansieringsformer, mötesplatser, partnerskap, påverkansarbete och gemensam kommunikationsstrategi. Här önskas inspel från remissinstanserna i hur ni kan bidra till strategins genomförande.

För att genomföra strategin behövs dialog och samverkan, kunskap och lärande samt resurser och verktyg. För att prioriteringarna i strategin ska få genomslagskraft behöver personella och ekonomiska resurser avsättas i budgetar och i planer för genomförandet. Vi behöver konkretisera insatser i form av till exempel understrategier och överenskommelser.

Bilden illustrerar genomförandet i form av tecknet för evighet. I centrum finns vår kontinuerliga dialog och samverkan. Kunskap och lärande samspelar och växelverkar med de insatser som vi gör med hjälp av våra olika resurser och verktyg. De vägledande principerna i figurens bas vägleder oss i genomförandet.

Dialog och samverkan

Grunden för att strategin ska få genomslag är ett stort engagemang under hela genomförandet. Vi har alla olika mandat och resurser till vårt förfogande men ansvaret är delat. För att vi ska lyckas måste arbetet genomsyras av kontinuerlig dialog, delaktighet och gemensamma mötesplatser. Det krävs samverkan och partnerskap över och mellan sektorer, och det krävs samverkan som kopplar ihop styrningen på flera nivåer – kommunal, regional, nationell och EU.

Med stöd av de vägledande principerna och med utgångspunkt i de utvärderingar, uppföljningar och analysunderlag som tas fram kring strategin ökar möjligheterna till en gemensam rörelse framåt. Det är också genom dialog och samverkan som vi kan hantera de målkonflikter som kan uppstå om en positiv utveckling på ett område innebär en negativ på ett annat.

Befintliga dialog- och samverkanforum är en viktig grund i genomförandet, tillsammans med politiska samtal mellan regional och kommunal nivå. Västra Götalandsregionens årliga konferens Framtid Västra Götaland är en arena för kunskap, dialog och samverkan för genomförandet av strategin. Men vi behöver även skapa nya mötesplatser och samverkansformer.

Västra Götalandsregionen ansvarar för att samordna olika insatser för att genomföra strategin samt kontinuerligt utvärdera och följa upp arbetet med strategin.

Beredningen för hållbar utveckling (BHU) är ett politiskt samverkansorgan mellan Västra Götalandsregionen och kommunalförbunden i frågor om hållbar utveckling. Styrning och prioriteringar inom den regionala utvecklingsstrategin bereds genom samrådsdiskussioner i BHU, inför beslut i regionfullmäktige.

Kunskap och lärande

Genomförandet av strategin ska utgå från aktuell kunskap om och analys av Västra Götalands utveckling samt länets utmaningar och styrkor i en föränderlig omvärld. Genom kontinuerlig risk- och omvärldsanalys bygger vi upp en gemensam beredskap och förmåga att hantera både kända och okända risker och möjligheter.

De gemensamma insatser som görs ska följas upp och utvärderas i förhållande till strategins mål och prioriteringar (se bilaga 2 – Strategisk inriktning för uppföljning och utvärdering av den regionala utvecklingsstrategin). Enligt förordningen (2017:583) ska strategin ses över minst en gång varje mandatperiod. I samband med översynen planeras en utvärdering som ligger till grund för beslut om eventuella justeringar i strategin.

Kunskapsunderlag och risk- och omvärldsanalys skapar, tillsammans med uppföljning och utvärdering, ett underlag för gemensamt lärande och behovsmotiverade prioriteringar i arbetet framåt.

Verktyg och resurser

Strategins genomförande behöver konkretiseras i form av till exempel understrategier, handlingsplaner och överenskommelser. Det krävs även att strategins prioriteringar avspeglas i fördelningen av resurser. Omfattningen på åtgärder och insatser behöver matcha utmaningarna, och det är därför nödvändigt att arbeta för ökade ekonomiska resurser, från nationell och internationell nivå till Västra Götaland. EU:s finansiella instrument återfinns bland annat i de program som styrs av EU:s sammanhållningspolitik, jordbrukspolitik och forskningspolitik.

Genom offentlig upphandling går det att rikta betydande resurser för att stödja omställningen. Innovationsupphandling är ett annat instrument för att utveckla nya produkter och tjänster. Exempel på verktyg och resurser för att genomföra strategin är våra olika personella och ekonomiska resurser, mål- och styrdokument, budgetar och verksamhetsplaner, överenskommelser, upphandling, utlysningar av projektmedel och idéburna offentliga partnerskap.

Så hänger det ihop

Den regionala utvecklingsstrategin är vår gemensamma strategi för den regionala utvecklingen i Västra Götalands län.

Strategin har sin grund i det uppdrag som Västra Götalandsregionen har från regering och riksdag att utarbeta och fastställa en regional utvecklingsstrategi för länet, samt samordna genomförandet och uppföljningen av strategin. Uppdraget finns i lagen om regionalt utvecklingsansvar (2010:630).

Den regionala utvecklingsstrategin ska vägleda kommuner, kommunalförbund, näringsliv, akademi och forskningsinstitut, det civila samhället samt länsstyrelse och andra statliga myndigheter i det gemensamma arbetet med regional utveckling. Strategin styr, tillsammans med regionfullmäktiges budget, Västra Götalandsregionens satsningar på regional utveckling.

Strategin tar sin utgångspunkt i Vision Västra Götaland – Det goda livet, där det goda livet förutsätter en hållbar utveckling i tre dimensioner – den ekonomiska, den sociala och den ekologiska. Dessa tre dimensioner är beroende av varandra och förstärker varandra.

Den regionala utvecklingsstrategin bidrar till det regionala genomförandet av internationella och nationella utvecklingsstrategier. På global nivå finns Agenda 2030 med 17 globala hållbarhetsmål. På europeisk nivå

finns sammanhållningspolitiken och tillväxtstrategin Den gröna given med mål och åtgärder för klimatneutralitet fram till 2050. På nationell nivå finns Strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2020, där en ny nationell strategi ska tas fram 2020.

Den regionala utvecklingsstrategin samspelar även med tre andra regionala måldokument som är antagna av regionfullmäktige. De ska tillsammans bidra till att uppfylla den gemensamma Vision Västra Götaland – Det goda livet. Dessa måldokument är strategi för hälso- och sjukvårdens omställning i Västra Götalandsregionen och det nationella uppdraget att ta fram regionalt trafikförsörjningsprogram och regional kulturplan.

Den regionala utvecklingsstrategin kommer att genomföras genom exempelvis den regionala klimatstrategin Klimat 2030, Regional transportinfrastrukturplan, den digitala agendan Smart region Västra Götaland samt den länsövergripande strategin för jämställdhetsintegrering Jämställt Västra Götaland 2019–2020.

Kulturstrategi Västra Götaland och regional kulturplan 2020–2023

innehåller ett antal områden som särskilt skapar synergier för hållbar utveckling och som bygger på tvärssektoriell samverkan. Dessa områden är gestaltad livsmiljö, medie- och informationskunnighet, folkbildning, kultur och hälsa, idrott, kulturella- och kreativa näringar och platsutveckling samt läsfrämjande. En fördjupad beskrivning och prioriteringar inom respektive område finns att läsa i kulturstrategin.

Trafikförsörjningsprogrammet är ett övergripande styrdokument för kollektivtrafikens utveckling. Goda möjligheter till studie- och arbetspendling, bostadsbyggande, infrastrukturutveckling samt lokalisering av verksamheter och service skapar tillsammans med kollektivtrafiken en grund för ett hållbart Västra Götaland. Kollektivtrafiken ska planeras både utifrån att minska transporternas påverkan på miljön och med hänsyn till dem som är beroende av en fungerande kollektivtrafik. Trafikförsörjningsprogram för år 2021–2025 är under framtagande.

Strategi för hälso- och sjukvårdens omställning i Västra Götalandsregionen berör flera områden som bidrar till hållbar regional utveckling och som bygger på tvärssektoriell samverkan. Det handlar bland annat om digitalisering, innovation, hälsa och life science, kompetensförsörjning och förebyggande folkhälsoarbete.

Bilaga 1. Förutsättningarna för Västra Götaland är goda

Remissversion regional utvecklingsstrategi 2021–2030

Förutsättningarna för Västra Götaland är goda

Innehållet i denna bilaga är baserad på regionrapporten [Vår bästa tid är nu 2018](#) och uppföljaren [Var det bättre förr? 2020](#). Förutsättningarna beskriver ett nuläge och kopplar an till de samhällsutmaningar som är särskilt angelägna för den regionala utvecklingsstrategin.

Ett Västra Götaland

Västra Götaland är en stor geografisk plats med 1,7 miljoner invånare och 49 kommuner (2019). Länet är stort till ytan och består av landsbygd, små och stora tätorter och städer. Västra Götaland har stora naturresurser med vatten, skogar och jordbruksmark, där det rika natur- och kulturlivet, den långa kuststräckan och de många sjöarna bidrar till attraktionskraft i länets alla delar. Näringslivet karaktäriseras av stora globala företag och av handel med omvärlden.

De flesta har det bra men skillnaderna ökar

Invånarnas fysiska hälsa har förbättrats den senaste tioårsperioden och befolkningens medellivslängd har ökat. Invånarna i Västra Götaland är vid en internationell jämförelse nöjda med sina liv. Nio av tio invånare säger att de är nöjda med livet. En känsla av samhörighet, kompetens och självständighet ökar förutsättningarna för människors välbefinnande. Samtidigt som de flesta är nöjda ökar de socioekonomiska skillnaderna. Statistiken visar att skillnaderna ökar både mellan olika orter och mellan olika områden inom samma ort. De grupper som har det sämst har också svårigheter med att klara studier, komma in på arbetsmarknaden, få en bostad, har generellt sämre hälsa och deltar i mindre utsträckning i kulturlivet. Diskriminering på strukturell nivå är en faktor som bidrar till ojämlika villkor för invånarna. Den kan bestå av informella normer eller av formella regler och lagar i samhället.

Välbefinnandet hos gruppen unga vuxna har minskat. Skolresultaten skiljer sig dramatiskt mellan olika områden. När personer själva svarar på enkäter är det också tydligt att invånare i resurssvaga områden bedömer sina möjligheter att göra något meningsfullt och utvecklas som betydligt sämre, jämfört med de som bor i mer resursstarka delar.

Jämställdheten mellan kvinnor och män har ökat på många områden de senaste decennierna och de justerade löneskillnaderna har halverats på tio år. Trots detta är arbetsmarknaden fortsatt starkt könsuppdelad. I Västra Götaland är det brist på arbetskraft samtidigt som det råder en hög strukturell arbetslöshet. De som idag inte har arbete står ofta långt ifrån arbetsmarknaden. En hög andel av de arbetslösa är utrikesfödda med kort utbildning. Andelen utrikesfödda av de arbetslösa har ökat från 40 till 60 procent sedan 2012. Däremot har ungdomsarbetslösheten minskat under samma period.

Antalet äldre ökar

Den demografiska utvecklingen innebär en allt större andel äldre i befolkningen, och framförallt fler i antal. Befolkningsprognosen fram till 2040 visar att antalet personer över 80 år kommer att öka med omkring 65 procent. I antal handlar det om 55 000 fler personer. Den ökningen behöver mötas med resurser från samhällets sida. Den andel av befolkningen som försörjer de som inte arbetar riskerar att minska i framtiden. En lösning är höjd pensionsålder. Sysselsättningen, arbetskraftsdeltagandet i olika åldrar och produktiviteten är flera faktorer som spelar roll för utvecklingen.

Klimatet dominerar miljödiskussionen

Diskussioner om miljö domineras av klimatfrågan och det faktum att utsläppen av växthusgaser inte minskar tillräckligt snabbt. I Västra Götaland kommer en stor del av utsläppen från tung industri och från trafiken. Utsläppen genererade av individuell konsumtion sker till stor del globalt. När det gäller den biologiska mångfalden lever Västra Götaland inte upp till internationella konventioner på området och hotade arter drabbas.

Det finns goda förutsättningar att utveckla mer hållbar produktion och konsumtion. Den offentliga sektorn kan vara ett föredöme genom att ställa krav i upphandlingar. Till exempel drivs kollektivtrafiken numera med förnybar energi. Näringslivet och företag ser allt oftare hållbarhet som en konkurrensfördel och en ökande andel av befolkningen är positiva till en hållbar konsumtion.

Global ekonomi med stor handel

I Västra Götaland finns flera stora företag som verkar på världsmarknaden och är starkt integrerade i de globala värdekedjorna. Sedan finanskrisen 2008 har sysselsättningen vuxit kraftigt men med en koncentration till urbana områden. I Göteborgs lokala arbetsmarknad har närmare 80 procent av den nya jobben (netto) skapats sedan 2010. Historiskt har Västra Götaland klarat sig väl under tidigare perioder med hög omvandlingstakt och klarat av att ställa om, återhämta sig och börja bygga något nytt med grund i de kompetenser som finns. En stark offentlig sektor och ett väl utvecklat system för att bygga innovationskapacitet har varit en viktig förutsättning för den förändringen.

Västsverige rankas i *EU:s regional innovations scoreboard* som en av de mest innovativa regionerna i Europa. Samtidigt har Sverige tappat placeringar på andra listor som till exempel Bloombergs lista över innovativa länder, bland annat när det gäller att ta patent. Det finns en utvecklingspotential när det gäller att få innovationer till marknaden och att bättre nyttiggöra forskningsresultat. Västra Götaland har ökat sin specialisering inom forskning och utveckling och det är ett område som näringslivet satsar förhållandevis mycket på jämfört med andra regioner i världen. Det beror också på stora lärosäten, starka forskningsmiljöer och välutvecklade strukturer för innovation. Stora globalt verksamma företag som satsar på forskning och innovation är också i sig avgörande för att behålla och rekrytera kvalificerad arbetskraft till länet. Företagen bidrar till

en efterfrågan på kvalificerade företags- och IT-tjänster, vilket tillsammans med bland annat besöksnäringen är den del av ekonomin som växer snabbast.

Den långa traditionen av internationell handel, utbyte och samverkan med omvärlden har lett till ett omfattande logistiksystem. I Göteborg finns nordens största hamn med 30 procent av svensk utrikeshandel och 60 procent av all containertrafik. En betydande del av godstransporterna går på väg, och belastar till exempel E6 och E20. Västra Götaland är både mottagare och avsändare av gods samt hanterar ett stort genomgående flöde, bland annat till och från Norge. Stora investeringar saknas på järnvägssidan, framförallt mellan Göteborg och Borås via Landvetter flygplats och mellan Göteborg och Oslo. Mer gods skulle kunna gå på järnväg men järnvägsinfrastrukturen tillsammans med kapacitetsbrister begränsar möjligheterna. Bristerna blir en broms för svensk tillväxt och ger extra utsläpp av växthusgaser.

Branschstruktur med fokus på industri

I Västra Götaland finns olika branscher som är starka, unika eller har stor lokal betydelse. Internationellt starka branscher finns inom tillverkning, kvalificerade tjänster, Life science och kemi. Fordonsindustrin är ett styrkeområde i världsklass inom produktion, forskning och innovationsförmåga som sysselsätter drygt 40 000 personer över hela länet men med en koncentration i Göteborg. Digitalisering och utvecklingen av eldrivna- och autonoma fordon driver fram en omstrukturering inom fordonsbranschen med nya affärsmodeller. Fokus på nya teknikområden ger ett förändrat behov av kompetens.

Besöksnäringen ihop med kulturella och kreativa näringar bidrar till Västra Götalands attraktionskraft och skapar förutsättningar för sysselsättning i länets alla delar, med en koncentration till Fyrbodalen och Göteborgsområdet. Besöks- och upplevelseindustrin är en viktig instegsbransch, framförallt för unga. Kvalificerade företags- och IT-tjänster, byggverksamhet och besöksnäringen är de delar av ekonomin som växer snabbast. Transport- och logistikbranschen är stor och finns i hela länet med tyngdpunkt i Göteborgsområdet. I Skaraborg är det tonvikt på livsmedel, möbelindustri, tillverkningsindustri och dataspel. Fyrbodalen utmärker sig med flygindustrin, handel samt skog- och fiskerinäringen. I Sjuhärad finns en lång tradition inom textil, mode och material men också maskinindustri.

Inomregional balans

Idén om en gemensam region där invånare och företag i Västra Götaland får förutsättningar att utvecklas är central i visionen om det goda livet. Platser, landsbygder, små och stora orter, städer och storstad, kompletterar varandra i ett nätverk. Varje plats i länet har specifika förutsättningar och sin egen historia samt samspelar med omgivningen utifrån sina olika förutsättningar och möjligheter.

Västra Götalands regionala kärnor är Göteborg, Borås, Skövde samt Trollhättan-Vänersborg-Uddevalla, som samtliga är betydelsefulla utifrån läge, storlek och funktion. Orterna är en del i en unik struktur som ger förutsättningar för kvalificerad service, nyskapande och utveckling i hela

Västra Götaland. I områden med hög andel säsongboende uppstår särskilda utmaningar kopplat till kommunal service och tillgänglighet. Närheten till Norge präglar gränsområdena.

De olika förutsättningarna gör att möjligheterna för en hållbar utveckling, med ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensioner varierar.

En allt mer kunskapsintensiv ekonomi byggd på global arbetsfördelning har drivit på urbaniseringstrenden. Det förstärker obalansen mellan tätbebyggda och glesbebyggda områden. Skillnaderna är betydande i till exempel utveckling av sysselsättning. Bostadsbristen är stor i nästan alla kommuner och det gäller i första hand personer med sämre socioekonomisk situation. På många platser är invånarnas förutsättningar att påverka sin livsmiljö låg. Genom att arbeta med gestaltningen av livsmiljön kan områden öka i attraktivitet och bidra till en minskad segregation och ohälsa.

Hållbart resande och förbättrad tillgänglighet

Transporter och mobilitet är ett sätt att kompensera för geografiska avstånd och förbättra tillgängligheten till arbete, handel och service. Ett annat sätt är att planera för att verksamheter och bostäder lokaliseras på ett sådant sätt att behovet av att förflytta sig minskar. Ett hållbart resande gynnas till exempel av förtätning och att bygga stationsnära. Större arbetsmarknadsregioner till följd av ökad pendling bidrar till en ekonomisk koncentration med högre tillväxt. I takt med att transportsystemet har förbättrats har de lokala arbetsmarknadsregionerna blivit större i Västra Götaland. De senaste tio åren har antalet som pendlar i Västra Götaland ökat med närmare 20 procent. I flera kranskommunerna kring Göteborg pendlar uppåt 70 procent av de som arbetar till någon annan kommun.

Klimatneutrala transporter

Transporter står för en stor andel av utsläppen av växthusgaser. Omställningen av hela transportsektorn till förnybara energislag tillsammans med digitaliseringen möjliggör att minska utsläppen på sikt. Hållbara transportsätt behöver utvecklas parallellt med att effektiviteten ökar i att kombinera olika transportslag. Omställningen från fossila till förnybara energislag pågår med flera olika alternativa bränslen, men på senare tid har det blivit ett ökat fokus på elektrifiering av transportsystemet.

Bilaga 2. Strategisk inriktning för uppföljning och utvärdering av den regionala utvecklingsstrategin

Remissversion regional utvecklingsstrategi 2021–2030

Strategisk inriktning för uppföljning och utvärdering av den regionala utvecklingsstrategin

Denna bilaga beskriver hur och när den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland 2021–2030 ska följas upp och utvärderas. Den visar vad som krävs för att få till en systematisk och kvalitetsförankrad uppföljning. Utifrån den strategiska inriktningen i denna bilaga ska Västra Götalandsregionen ta fram en plan för uppföljning och utvärdering för att skapa en struktur för lärande och för att underlätta styrningen. Uppföljning innebär en beskrivning av hur strategiarbetet utvecklats över tid och hur den har fungerat. Utvärdering innebär en analys och värdering av strategins genomförande, resultat och effekter.

Utgångspunkt för uppföljnings- och utvärderingsplanen är strategins mål att **tillsammans gör vi Västra Götaland till ett föredöme för omställning till ett hållbart samhälle.**

Utöver målet kommer strategins långsiktiga prioriteringar, tvärssektoriella kraftsamlingar samt genomförandet att följas upp och utvärderas. Samhällsutvecklingen i Västra Götaland följs kontinuerligt av Västra Götalandsregionen genom analyser och utredningar. Det ingår inte i den formella uppföljningen av den regionala utvecklingsstrategin men är en viktig del i att synliggöra utvecklingen och utmaningarna i Västra Götaland.

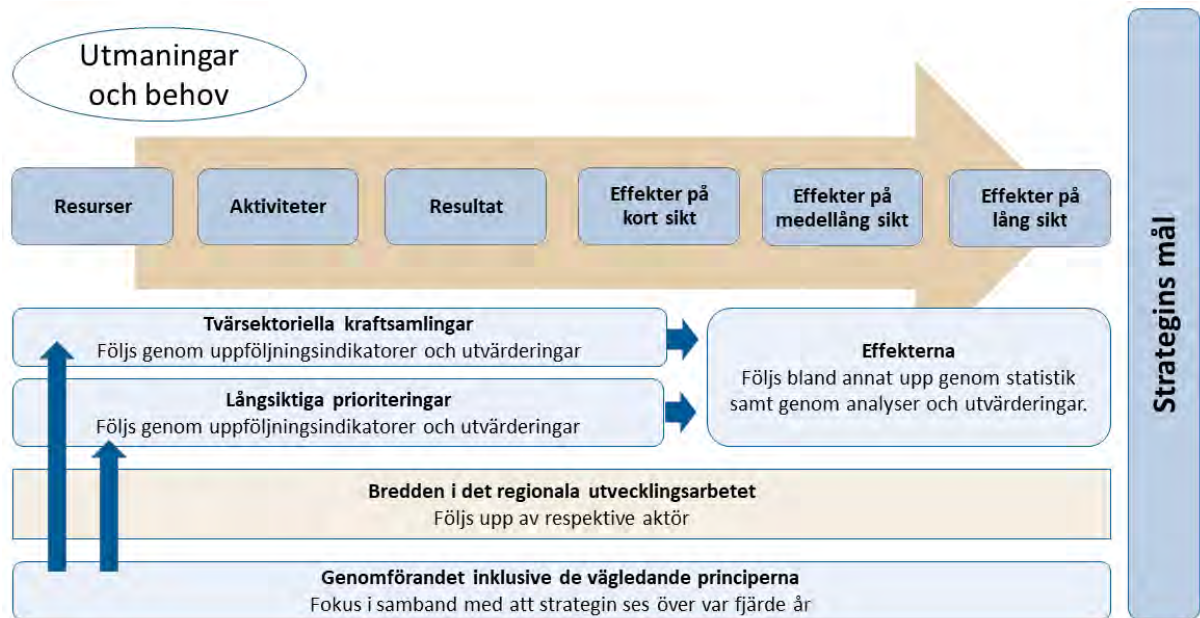
Syftet med strategin är att peka ut riktningen för gemensamma insatser för Västra Götalands utveckling fram till 2030. Enligt förordningen 2017:583 ska den som har ansvaret för det regionala utvecklingsarbetet, det vill säga Västra Götalandsregionen, följa upp, låta utvärdera och årligen redovisa resultaten av det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet till regeringen. Den säger också att ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet ska vara integrerat i den regionala utvecklingsstrategin. Förordningen anger också att strategin ska ses över en gång varje mandatperiod.

Under våren 2020 kommer Västra Götalandsregionen att göra en hållbarhetsbedömning av det förslag på strategi som gått ut på remiss. Utgångspunkten är de globala målen och delmålen i Agenda 2030. Resultatet från hållbarhetsbedömningen kommer att påverka hur strategin ska följas upp. I samband med att strategin beslutas kommer Västra Götalandsregionen att fastställa på vilket sätt det ska ske.

Uppföljning och utvärdering

Den regionala utvecklingsstrategin utgår från ett flertal samhällsutmaningar där samverkan är en förutsättning för att skapa en omställning till ett hållbart samhälle. Komplexiteten i flera av utmaningarna innebär i sin tur svårigheter kopplat till uppföljning. Det är många aktörer som berörs på flera administrativa nivåer. Samhällsutmaningarna påverkas även av externa faktorer. Det är därför nödvändigt att avgränsa vilka och vems insatser som uppföljningssystemet ska ha fokus på. Det handlar även om såväl kvantitativa och kvalitativa resultat och effekter på både kort och lång sikt. Uppföljningen av strategin ska kunna visa hur den fungerar över tid vad gäller

resultat, genomförande och styrförmåga. Uppföljningen genomförs årligen och utgår från en mållogik där aktiviteter, dess resultat och effekter ska hänga samman, samt att det som genomförs ska bidra till målet för strategin. Bilden nedan visar vad som är tänkt att följas upp vad gäller aktiviteter, resultat och effekter samt på vilket sätt det sker.

I samband med att strategin ses över minst en gång varje mandatperiod ska en utvärdering göras med syfte att synliggöra om något i strategin och dess genomförande behöver justeras. Utvärderingen ska innehålla rekommendationer för en utveckling och omprövning av genomförandet. Ett särskilt fokus ligger på kraftsamlingarna eftersom dessa ska ses över och justeras en gång per mandatperiod. En slututvärdering av strategin ska också göras där bland annat måluppfyllelse och resultat ska belysas. De årliga uppföljningarna är viktiga pusselbitar till utvärderingarna.

Strategins mål

Målet för strategin är: **Tillsammans gör vi Västra Götaland till ett föredöme för omställning till ett hållbart samhälle.** I strategin beskrivs ett hållbart samhälle som ett Västra Götaland som är robust och sammanhållet, jämlikt och öppet samt fossiloberoende och cirkulärt.

Om och hur målet uppfylls påverkas av flera faktorer som till exempel konjunktur och andra samhällsförändringar. Målet ska följas upp både kvalitativt och kvantitativt. Den kvalitativa uppföljningen kommer att avgränsas till att fokusera på hur både de långsiktiga prioriteringarna och de tvärsektoriella kraftsamlingarna genomförs och dess påverkan på målet. Upplägget av genomförandet samt strukturen kring hur de långsiktiga prioriteringarna och kraftsamlingarna följs upp blir därmed centrala.

Likasa är de vägledande principerna viktiga för den mer kvalitativa uppföljningen. Det handlar bland annat om att visa på om och på vilket sätt de vägledande principerna har använts och om

detta till exempel har påverkat de beslut som tagits.

Målet kommer även att mätas utifrån utvecklingen av ett antal övergripande indikatorer som finns i en indikatorbilaga. Indikatorer är mätbara, hämtas från etablerade källor och ska så långt som möjligt gå att hämta årligen. I första hand är det indikatorer som finns på regional nivå för målen i Agenda 2030. I bilagan är dessa indikatorer märkta med Kolada¹. Statistik på delregional nivå samt fördelat på kvinnor och män redovisas när det finns tillgängligt. I samband med att strategin ses över kan nya indikatorer tillkomma.

Strategins långsiktiga prioriteringar

Strategins långsiktiga prioriteringar beskriver de fyra viktigaste områdena för samverkan och gemensamma insatser för att klara omställningen till ett hållbart samhälle. De långsiktiga prioriteringarna ska gälla fram till 2030 och är:

- Bygga kompetens – för bättre kompetensförsörjning och livslångt lärande
- Stärka innovationskraften – för ett konkurrenskraftigt näringsliv i framkant
- Knyta samman Västra Götaland – för hållbar och förbättrad tillgänglighet
- Öka inkluderingen – för tillit och sammanhållning

Genomförandet och resultat inom de långsiktiga inriktningarna kommer att följas upp av Västra Götalandsregionen årligen. En mer detaljerad beskrivning av hur uppföljningen ska läggas upp, kommer i nästa steg att arbetas fram i en plan för uppföljning och utvärdering för respektive långsiktig prioritering. För att tydliggöra vilka avgränsningar som görs ska det där framgå vad och vilka aktörers insatser som ska följas upp. Det är även av betydelse att det framgår på vilket sätt respektive långsiktig prioritering bidrar till strategins övergripande mål. Detta som en del av den kvalitativa uppföljningen av målet.

Upplägget av det gemensamma genomförandet av en långsiktig prioritering ska utgå från en mållogik där det framgår hur valda aktiviteter kopplar till förväntade resultat samt effekter på kort, medellång respektive lång sikt. Aktiviteter, resultat och effekter ska målsättas. Det kan handla om såväl kvantitativa som kvalitativa mål. I de fall där målen inte är mätbara är det av betydelse att de är tydliga nog för att en bedömning ska kunna göras om de är uppnådda eller inte. Det är även av betydelse att det framgår hur genomförandet inklusive de vägledande principerna och dess påverkan på genomförandet ska följas upp. Även den hållbarhetsbedömning av strategiförslaget som genomförs under våren 2020 kommer att ligga till grund för hur de långsiktiga prioriteringarna ska följas upp utifrån dess bidrag till Agenda 2030.

---

¹ I Kolada (www.kolada.se) återfinns bland annat nyckeltal som ska hjälpa kommuner och regioner med uppföljningen av deras insats i Agenda 2030 målen. Kolada ägs av Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA).

Strategins tvärsektoriella kraftsamlingar

Strategin prioriterar fyra tvärsektoriella kraftsamlingar som ska förstärka arbetet inom de långsiktiga prioriteringarna och där extra fokus ska läggas på stärkt samverkan och samordnat utvecklingsarbete under en fyraårsperiod. De tvärsektoriella kraftsamlingarna de första fyra åren är:

- Fullföljda studier
- Digitalisering
- Elektrifiering
- Cirkulära affärsmodeller

På samma sätt som för de långsiktiga prioriteringarna kommer genomförandet och resultat att följas upp årligen. Även här kommer detaljerna, till exempel vad som ska följas upp, arbetas fram i nästa steg i en plan för uppföljning och utvärdering för respektive kraftsamling.

Samma upplägg gäller som för de långsiktiga prioriteringarna, till exempel att aktiviteter, resultat och effekter ska målsättas. Därutöver ska det framgå hur kraftsamlingarna stärker arbetet inom samtliga långsiktiga prioriteringar. Eftersom kraftsamlingarna ska ses över var fjärde år är uppnådd förändring under denna period särskilt viktig och kommer särskilt att ingå i översynen var fjärde år.

Genomförande inklusive de vägledande principerna

Det finns fem utpekade vägledande principer som ska genomsyra genomförandet:

- Vi tar tillvara olika platsers förutsättningar och möjligheter.
- Vi ökar invånarnas delaktighet och inflytande.
- Vi experimenterar för att lära, skala upp och implementera.
- Vi talar med gemensam röst.
- Vi är modiga och förändringsorienterade ledare.

Dialogen om och planeringen av genomförandet kommer att fortsätta parallellt med att förslaget på strategin är ute på remiss under 2020. Resultatet av detta kan komma att påverka hur genomförandet ska följas upp. De vägledande principerna kommer att tas upp på en övergripande nivå i den årliga uppföljningen samt specifikt följas upp i samband med att strategin ses över en gång per mandatperiod. Det handlar bland annat om att visa om och på vilket sätt de vägledande principerna har använts i genomförandet och om detta har påverkat de beslut som tagits. Har det vägledande principerna till exempel bidragit till ett mer effektivt genomförande av kraftsamlingarna?

Lärande

Ett aktivt och systematiskt arbete krävs för att kunna skapa ett strategiskt lärande av de uppföljningar och utvärderingar som görs. Något som i sin tur bidrar till att de samlade resurserna kan nyttjas på ett effektivt sätt. Modellen för att följa upp strategin bygger på en mållogisk ansats som innebär att aktiviteter kopplas samman med resultat, kortsiktiga och långsiktiga effekter samt utifrån dess bidrag till målet för den regionala utvecklingsstrategin. Ambitionen är att kunna skapa ett system för att kunna följa hur effektiv den regionala utvecklingsstrategin är.

Uppföljnings- och utvärderingsresultaten kommer ställas samman till Beredningen för hållbar utveckling (BHU)². För att få ett gemensamt lärande i genomförandet behöver näringslivsföreträdande organisationer, kommuner, civila samhället, myndigheter, akademi och andra få möjligheter att kontinuerlig diskutera resultat och genomförande. Här kommer befintliga nätverk och konferenser som till exempel Framtid Västra Götaland användas. I samband med förslag om justeringar och rekommendationer för förändring av den regionala utvecklingsstrategin är dialogen särskilt viktig.

Andra analyser och utvärderingar kommer att genomföras av utvecklingen i Västra Götaland. De är viktiga som en grund för en gemensam kunskapsuppbyggnad. Det handlar både specifika analyser och övergripande analyser liknande regionrapporten Vår bästa tid är nu? som togs fram som underlag inför skrivandet av strategin och uppföljaren Var det bättre förr? från 2020. Det handlar även om att följa utvecklingen i jämförelse med omvärlden, till exempel genom EU:s Regional Innovation Scoreboard och EU Regional Competitiveness Index. Västra Götalandsregionens rapporter publiceras på

Tidplan

Den regionala utvecklingsstrategin ska följas upp årligen och utvärderas en gång varje mandatperiod samt i samband med avslut. Västra Götalandsregionen ansvarar för att det sker. Det handlar om att följa upp målet, genomförandet och resultat av de fyra långsiktiga prioriteringarna, de tvärsektoriella kraftsamlingarna samt genomförandet:

- Årligen:
  - Sammanställning och analys av utfall av valda indikatorer där utvecklingen sätts i ett sammanhang.
  - Genomförandet och resultat av de långsiktiga prioriteringarna samt utifrån dess bidrag till målet.
  - Genomförandet och resultat av de tvärsektoriella kraftsamlingarna samt dess bidrag till målet.
- Minst en gång per mandatperiod i samband med översyn av strategin:
  - Utvärdering av genomförandet. De årliga uppföljningarna är här en viktig input.

---

² BHU består av politiska representanter både från VGR och från kommunerna (fyra ledamöter per kommunalförbund). I BHU sker samrådsdiskussioner för avstämning med kommunerna och beredning inför regionstyrelse och regionfullmäktige.

- Mer djupgående uppföljning av de vägledande principernas påverkan på genomförandet.
- Avslut:
  - Slututvärdering.

Indikatorbilaga

Indikator	Återfinns i Kolada	Metod
Koppling i första hand till <i>Robust och sammanhållet</i>		
Invånare 0–19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)	Ja	SCB
Medellivslängd kvinnor och män, år	Ja	SCB
Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram, totalt län, andel (%)	Ja	SCB och Skolverket
Invånare 25–64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)	Ja	SCB
Bruttonationalprodukt (BRP), kronor per invånare	Ja	SCB
Invånare 17–24 år som varken arbetar eller studerar, län, andel (%)	Ja	SCB
Långtidsarbetslösa 25–64 år, andel (%) av befolkningen	Ja	Arbetsförmedlingen
Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)	Ja	PTS bredbandskartläggning
Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel (%)	Ja	SCB
Demografisk försörjningskvot	Ja	SCB
Nyregistrerade företag, antal per 1000 invånare		Bolagsverket och SCB
Lokala arbetsmarknader i Västra Götaland, antal		SCB
Diversifiering i form av antal branschförekomster i en regional ekonomi		rAps-Ris
Konjunkturåterhämtning		SCB regional basfakta
Investeringsvolym i varu- och tjänsteproducerande branscher, kronor per invånare		SCB regionalräkenskaper
Företag och organisationer i VG som upplever att brist på kompetent arbetskraft är ett hinder för att utveckla och expandera verksamheten, andel (%)		Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsprognos
Koppling till i första hand <i>Jämlikt och öppet</i>		
Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, andel (%)	Ja	SCB
Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	Ja ³	Hälsa på lika villkor.
Andel av befolkningen 18–84 år som anger dålig eller mycket dålig hälsa, andel (%)		VGR Hälsa på lika villkor
Andel svarande som anser sig nöjd med demokratin i Västra Götaland (mycket nöjd, ganska nöjd), andel (%)		SOM Väst
Arbetskraft som arbetar i ett yrke som motsvarar deras kompetens (matchningsgrad), andel (%)		SCB genom Tillväxtverket
Sysselsättningsgrad andel av den arbetsföra befolkningen som arbetar, andel (%)		SCB
Medborgardelaktighet, antal grupper som nås		SCB
Utbytesstudenter från EU/utanför EU per lärosäte, antal respektive andel (%)		UKÄ
Koppling till i första hand <i>Fossiloberoende och cirkulärt</i>		
Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh/invånare	Ja	Energimyndigheten och SCB
Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)	ja	Avfall Sverige

³ Kommer hämtas från VGR Hälsa på lika villkor för att möjliggöra en delregional fördelning.

Ärende 13

Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv/invånare	ja	SCB
Svarande som anser sig nöjd med möjligheterna till att leva på ett hållbart sätt (mycket nöjd, ganska nöjd), andel (%) svarande		SOM Väst
Industrins miljöskyddsinvesteringar, kronor per invånare		SCB

Bilaga 3. Så tog vi fram strategin – utgångspunkter, process och vägval

Remissversion regional utvecklingsstrategi 2021–2030

Så tog vi fram strategin – utgångspunkter, process och vägval

I denna bilaga beskriver vi ramverk och utgångspunkter för den regionala utvecklingsstrategin, vad en regional utvecklingsstrategi är och vilken roll den har. Här beskriver vi även processen från 2018 fram till att förslaget på strategi skickas ut på remiss i april 2020 – hur delaktigheten sett ut hittills och några av de vägval som gjorts. En viktig del av processen är att strategin skickas ut på en bred remiss, och parallellt med remissen fortsätter samtalen 2020 om hur strategin ska genomföras.

Strategiförslaget tar upp vikten av ett robust samhälle med hög gemensam beredskap för oförutsedda händelser. Förslaget föreslår bland annat utökad risk- och omvärldsanalys för att stärka vår gemensamma förmåga att hantera både kända och okända risker och möjligheter i genomförandet av strategin. Förslaget på strategi togs fram under 2019, det vill säga innan covid-19 och de allvarliga effekter som spridningen medför. Det är en utveckling som visar hur viktigt det är att vi arbetar med risk- och omvärldsanalyser och är förberedda på olika framtida scenarier.

Bilagan är ett stöd för att förstå strategins logik, innehåll och form samt den process och de inspel som lett fram till remissversionen. Bilagan utgör ett viktigt underlag för att bevara den kunskap och de lärdomar som gjorts längs vägen.

Målet är att strategin ska tas fram med stor delaktighet och transparens. Därför presenteras dokumentation kontinuerligt via webben, www.vgregion.se/samtalvg2030. Där finns information om genomförda dialogtillfällen, sammanställningar av inspel längs vägen och aktuella analysunderlag.

Utgångspunkter för framtagandet – ramverk och erfarenheter

Några utgångspunkter har varit vägledande när strategin har tagits fram. Utgångspunkterna baseras på lagar och förordningar för det regionala utvecklingsarbetet, lärdomar från föregående strategi och ett mångårigt regionalt utvecklingsarbete samt internationella och nationella styrdokument som påverkar strategins utformning.

Den regionala utvecklingsstrategin beslutas av regionfullmäktige, och den styr, tillsammans med regionfullmäktiges budget, Västra Götalandsregionens (VGR:s) satsningar på regional utveckling. Strategin ska vägleda kommuner, kommunalförbund, näringsliv, akademi och institut, det civila samhället samt länsstyrelse och andra statliga myndigheter i arbetet med regional utveckling.

Utgångspunkter när strategin tagits fram

Följande utgångspunkter har varit vägledande i vårt arbete med att ta fram strategin:

- Strategin pekar ut övergripande mål för Västra Götalands utveckling samt en handfull gemensamma prioriteringar.

Strategin gäller 2021–2030, men ses över en gång per mandatperiod.

- Strategidokumentet är mer kortfattat och inte lika detaljerat som den förra regionala utvecklingsstrategin Västra Götaland 2020 (VG2020).
- Agenda 2030 fungerar som ramverk för strategin.
- Strategin ska leda till ett konkret och kraftfullt gemensamt genomförande.

Lag och förordning

Enligt lagen om ett regionalt utvecklingsansvar (2010:630) och förordningen om regionalt tillväxtarbete (2017:583) ska en regional utvecklingsstrategi tas fram för länets utveckling tillsammans med kommuner, länsstyrelse, berörda statliga myndigheter, organisationer och näringsliv. Västra Götalandsregionen har ansvaret för att i samverkan utarbeta och fastställa strategin samt för att samordna insatser för dess genomförande.

Enligt förordningen ska strategin:

- vara samlande och sektorsövergripande
- bygga på analys av förutsättningarna för hållbar tillväxt i länet
- innehålla mål och långsiktiga prioriteringar för länets utveckling
- bidra till sektorsövergripande samverkan mellan länen och mellan aktörer på lokal, regional, nationell och internationell nivå
- ligga till grund för strukturfondsprogrammets mål inom tillväxt och sysselsättning och territoriellt samarbete.

Det är upp till varje region att bestämma för vilken tidsperiod som strategin ska gälla; förordningen reglerar dock att den ska ses över en gång varje mandatperiod.

Erfarenheter från mångårigt regionalt utvecklingsarbete

Västra Götalandsregionen bildades på försök 1999 och organisationen permanentades 2011. Därmed finns i dagsläget sammantaget 20 års erfarenhet av att driva regionalt utvecklingsarbete i samverkan i Västra Götaland. De förtroendevalda på regional nivå har genom åren haft höga ambitioner för det regionala utvecklingsarbetet och Västra Götalandsregionen avsätter i en nationell jämförelse en stor andel egna resurser. Det har varit viktigt att bygga vidare på denna grund i den nya strategin.

Lärdomar från föregående strategi

Halvtidsutvärderingen av den nuvarande regionala utvecklingsstrategin VG2020 gav värdefulla lärdomar som använts när förslaget till ny strategi tagits fram. VG2020 hade ett brett engagemang när det togs fram, men det har delvis tappats längs vägen. För att en strategi ska vara relevant för kommuner och andra aktörer krävs nära dialog och god förankring hela vägen – både när strategin tas fram och när den genomförs.

VG2020 har ett brett innehåll, vilket har fördelar. Men det innebär samtidigt en utmaning i att peka ut vad som är prioriterat, och en lärdom från utvärderingen av VG2020 är att begränsa antalet prioriteringar i strategin för att möjliggöra större genomslag för de gemensamma satsningarna inom ramen för strategin.

Nationella och internationella styrdokument – Agenda 2030 som ramverk

Nuvarande nationella strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft gäller till och med 2020. Det är i skrivande stund inte klart hur efterföljande strategi kommer se ut. När vi tagit fram förslaget till regional utvecklingsstrategi har vi därför lutat oss på nuvarande nationella strategi.

Riksdagen har dock nyligen beslutat om ett nytt mål för den regionala tillväxtpolitiken:

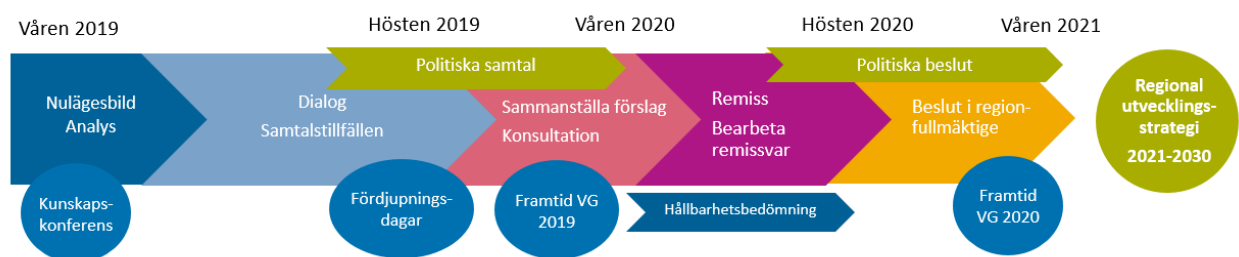
”Utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet”.

Den internationella strategi som gett den främsta vägledning för mål och insatser i den regionala utvecklingsstrategin är FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling – Agenda 2030.

Hållbarhetsmålen ska även integreras i allt policyarbete framåt inom ramen för den europeiska sammanhållningspolitiken, där EU:s tillväxtstrategi Den europeiska gröna given innehåller viktiga prioriteringar i målet att göra EU klimatneutralt till 2050.

Så här har vi tagit fram strategin

Processen att ta fram förslaget till regional utvecklingsstrategi kan delas upp i olika steg, vilka illustreras i figuren nedan tillsammans med de huvudaktiviteter som genomförts. Samtliga steg beskrivs – från analysfas, till dialog och samtalsfas till sammanställning av förslag och konsultation fram till remiss.

Nulägesbild och analys

En kunskapskonferens i januari 2019 som Västra Götalandsregionen bjöd in till fungerade som en kickoff inför att nästa regionala utvecklingsstrategi skulle tas fram. Konferensen utgick från regionrapporten *Vår bästa tid är nu?*, som är en samlad analys av tillståndet och utvecklingen i Västra Götaland. På konferensen deltog representanter från kommuner, högskolor och lärosäten, näringsliv, statliga myndigheter och det civila samhället.

Regionrapporten har varit det huvudsakliga analysunderlaget när vi tagit fram förslaget till strategi, men även andra kunskapsunderlag har använts. Underlagen kan nås via den webbsida www.vgregion.se/samtalvg2030 som skapats om arbetet med strategin samt via VGR:s analysportal.

Regionrapportens resultat presenterades våren 2019 för politiker på regional och delregional nivå för att bidra till ökad kunskap om utvecklingen i Västra Götaland.

Dialog och delaktighet

En viktig utgångspunkt i processen med att ta fram förslaget till strategi har varit att säkerställa en bred delaktighet. Under våren 2019 genomfördes därför en första samtalsfas för att fånga in behov, erfarenheter och kunskap. Cirka 40 samtal och seminarier arrangerades, där totalt drygt 700 personer deltog från kommuner, kommunalförbund, näringsliv, akademi, civila samhället, länsstyrelsen och andra myndigheter samt ett antal andra utvecklingsaktörer. Samtalen fördes till stor del i befintliga samverkansforum och samspelade med andra regionala processer, till exempel strukturbildsarbetet (regional fysisk planering), Kraftsamling fullföljda studier, Klimat 2030 samt framtagandet av en ny kulturstrategi och ett nytt trafikförsörjningsprogram.

Inspelen från samtalen analyserades och en sammanfattning skickades ut till de 700 personer som deltagit. Materialet tillgängliggjordes även för en bredare målgrupp via webben, där det fanns möjlighet att lämna ytterligare reflektioner digitalt. De samlade inspelen bidrog även till upplägget av fortsatta processen.

Hösten 2019 låg fokus på att bearbeta resultaten av vårens alla samtal och på att initiera politiska samtal mellan region och kommuner i de fyra delregionerna. Ett samtalsunderlag togs fram som baserades på dels inspelen från vårens samtal, dels olika analys- och kunskapsunderlag. Vi arrangerade även två tvärssektoriella fördjupningsdagar med syfte att konkretisera områden med behov av kraftsamling. Totalt deltog 200 personer.

I december 2019 arrangerades VGR:s årliga konferens Framtid Västra Götaland. Temat var ledarskap och samverkan i en tid av omställning och konferensen var en del i framtagandet av förslaget till regional utvecklingsstrategi. Föredrag och workshops speglade många av de frågor och behov som lyfts i dialogerna 2019 om hur man kan skapa ett ännu mer kraftfullt gemensamt regionalt utvecklingsarbete för ett hållbart Västra Götaland. Över 500 personer deltog. Deltagarna fick även möjlighet att göra medskick om vad de ansåg var viktigast för starkare samverkan och ledarskap, framgångsfaktorer för ökad omställningstakt och övriga medskick till strategins genomförande.

Under hela 2019 var det också möjligt att lämna inspel till strategiarbetet digitalt via webben.

Politisk beredning inom Västra Götalandsregionen

Strategin ska beslutas av regionfullmäktige och arbetet bereds via beredningen för hållbar utveckling (BHU). BHU består av politiska representanter både från VGR och från kommunerna (fyra ledamöter per kommunalförbund). I BHU sker en strategisk bearbetning av den regionala utvecklingsstrategin genom både avstämning med kommunerna och beredning inför regionstyrelsen och regionfullmäktige.

Regionfullmäktige hade i oktober 2019 en hearing på temat regional utvecklingsstrategi, där alla åtta partier förberett inspel om vilka frågor de ser som viktigast för Västra Götalands utveckling till 2030.

Regionutvecklingsnämnden är ansvarig för att den regionala utvecklingsstrategin tas fram och att det sker enligt förordningen. Övriga nämnder och beredningar inom regional utveckling samt nämnder och styrelser inom hälso- och sjukvården har löpande fått information om arbetet och getts möjlighet att bidra i processen.

Sammanställning av strategiförslag och konsultation

Förslaget till strategi är sammanställt av tjänstepersoner inom Västra Götalandsregionen. Det baseras på analysunderlag samt de inspel och dialoger som skett 2019. Under skrivfasen har vi konsulterat nyckelaktörer för att säkerställa att innehållet är relevant och att det speglar de inspel som olika aktörer lämnat. Regelbundna politiska avstämningar har även gjorts med regionutvecklingsnämnden och beredningen för hållbar utveckling.

Remiss

Remisstiden för förslaget till regional utvecklingsstrategi löper från april till den 13 augusti 2020. Bland de över 150 organisationer som får möjlighet att svara på remissen finns alla länets 49 kommuner, kommunalförbunden, näringslivets organisationer, representanter för det civila samhället, universitet, högskolor och institut, myndigheter och övriga organisationer som har viktiga roller i det gemensamma regionala utvecklingsarbetet. Strategin går även ut på remiss till nämnder och styrelser inom Västra Götalandsregionen.

Hållbarhetsbedömning av strategiförslaget

Den regionala utvecklingsstrategin bidrar till en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling, och en fördjupad hållbarhetsbedömning kommer att göras under 2020, för att tydliggöra hur strategin ska bidra till Agenda 2030. Resultatet av hållbarhetsbedömningen kommer vara ett underlag tillsammans med inkomna remissvar inför beslutet om den slutliga strategin.

Så här har olika aktörsgupper deltagit i arbetet

Nedan beskriver vi hur olika aktörsgupperna deltagit i framtagandet, uppdelat på kommunerna, näringslivet, civila samhället och myndigheter. Här beskrivs även den think tank (tankesmedja) som stöttat under processen.

Kommuner

En nära dialog och ett samarbete mellan VGR och kommunerna är en viktig framgångsfaktor för ett kraftfullt regionalt utvecklingsarbete i hela länet – inte minst i ett så stort län som Västra Götaland. Under 2018 genomfördes flera samtal om hur samverkan kan stärkas mellan kommuner och VGR samt om hur lärdomarna från halvtidsutvärderingen av VG2020 ska tas omhand. När arbetet med att ta fram förslaget till ny strategi inleddes 2019 samlade kommunalförbunden tidigt kommuncheferna i de fyra delregionerna för samtal med VGR om mål och långsiktiga prioriteringar för Västra Götalands utveckling till 2030.

Hösten 2019 vidtog politiska samtal mellan kommuner och VGR genom samtal mellan regionutvecklingsnämnden och kommunalförbunden samt Business Region Göteborgs styrelser. Beredningen för hållbar utveckling (BHU) bjöd in till en kunskapsdag om den regionala utvecklingsstrategin och den regionala samverkan, och strategin har varit en återkommande punkt på BHU:s möten sedan hösten 2018.

Näringsliv

Tre seminarier anordnades i maj–juni 2019, för näringslivet och de aktörer som arbetar med näringslivs- och innovationsfrågor. Temat var innovation och konkurrenskraft med fokus på vad som krävs för en långsiktigt hållbar utveckling i Västra Götaland till 2030.

Regionutvecklingsnämndens presidium bjöd dessutom in ett antal västsvenska företag till ett dialogmöte i början av hösten 2019.

Civila samhället

Det civila samhällets representanter har en viktig roll i omställningen till ett hållbart Västra Götaland. Det civila samhällets deltagande har bland annat skett via Västra Götalandsregionens samråd; Sociala ekonomins råd (SER) och de fem samråden för nationella minoriteter, funktionsnedsättning, hbtq, mänskliga rättigheter och barnrätt. Utöver samråden har nyckelorganisationer som representerar civila samhället bjudits in till samtalstillfällen och fördjupningsdagar.

Myndigheter

Den regionala utvecklingsstrategin är en gemensam prioritering för samverkansfrågor mellan Länsstyrelsen i Västra Götalands län och VGR. Kontinuerlig dialog och samverkan har skett på länslednings- och tjänstepersonsnivå under hela processen. Länsstyrelsen har även ett ansvar att säkerställa andra statliga myndigheters deltagande, och den regionala utvecklingsstrategin har diskuterats när länsstyrelsen bjudit in myndigheter i länet till gemensamma möten.

Think tank

En extern think tank (tankesmedja) har stöttat i arbetet med att ta fram strategin. Den bildades för att utmana perspektiv och bidra i arbetet med att identifiera områden av stor betydelse för Västra Götaland. Syftet har varit att se möjliga risker och outnyttjade synergier som bidrar till att strategin blir både aktuell och relevant. Think tanken har arbetat självständigt och neutralt, och dess medlemmar har fått uppdraget att agera fristående från sina organisationer.

Vägval fram till remissversionen

I detta avsnitt beskrivs några av de vägval som gjorts längs vägen fram till att förslaget till strategi skickas ut på remiss. Vägvalen motiverar strategins form och innehåll.

Strategin ska ha en utmaningsdriven ansats

En regional utvecklingsstrategi ska bygga på kunskap och analys av förutsättningar och utmaningar för länets utveckling. Det har därför varit viktigt att nå samsyn om vilka huvudsakliga samhällsutmaningar som strategin ska utgå ifrån. Många aktörer som deltagit i arbetet med att ta fram förslaget till strategi ser det som en styrka att våga lyfta det som är svårt. Det har även blivit tydligt att många delar insikten om att olika samhällsutmaningar är ömsesidigt beroende av varandra och därmed måste hanteras parallellt. Utifrån detta har valet gjorts att ha en utmaningsdriven ansats i strategin.

Strategin ska vara en agenda för omställning

De samhällsutmaningar och megatrender som identifierats, tillsammans med behovet av att kunna möta oväntade händelser, gör att det krävs en omställning inom flera utvecklingsområden snarare än anpassningar och justeringar. Därför är den regionala utvecklingsstrategin formulerad som en omställningsagenda. Strategins mål är att göra Västra Götaland till ett föredöme för omställning till ett hållbart samhälle. Målet ska dels visa rörelse och riktning, dels signalera att regionens långsiktiga konkurrenskraft och attraktivitet påverkas av Västra Götalands kapacitet att ställa om till ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbart samhälle.

Strategin ska innehålla ett antal gemensamma prioriteringar

En av utgångspunkterna när förslaget till strategi tagits fram var att peka ut en handfull gemensamma prioriteringar. Halvtidsutvärderingen av strategin VG2020 visade att dess bredd gjorde det svårt att se vad som var prioriterat. Förslaget till kommande strategi har därmed prioriterat några områden där förändringstakten behöver accelerera och där det samtidigt krävs samverkan för att åstadkomma förändringen. Att göra denna prioritering, det vill säga att välja och välja bort, har varit ett av de svåraste momenten i arbetet.

Strategins prioriteringar utgörs av fyra långsiktiga prioriteringar till 2030 och fyra tvärspektoriella kraftsamlingar som ses över en gång varje mandatperiod.

Prioriteringarna har valts utifrån följande kriterier:

- De utgår från identifierade samhällsutmaningar och är utmaningsdrivna.
- De är strategiskt viktiga frågor på regional nivå och för Västra Götalands utveckling.
- De kännetecknas av att en aktör ensam inte kan lösa prioriteringen – de kräver samverkan mellan flera olika aktörer.
- De kännetecknas av långsiktighet och ett behov av strukturella förändringar i form av systemomställning och förmåga att agera tillsammans, mer kraftfullt och på nya sätt.

Strategin ska även ta upp hur – inte bara vad

Huvudfrågeställningen i dialogerna 2019 har handlat om **vad** det är viktigast att gemensamt prioritera och kraftsamla kring fram till 2030. Under hela processen har dock behovet av att diskutera och utveckla frågan om **hur** det ska ske blivit tydligt, det vill säga vilka arbetsätt och verktyg som kan stötta ett kraftfullt genomförande över sektorsgränser. Det handlar också om hur de tre hållbarhetsdimensionerna integreras i genomförandet. Inspelen har bland annat resulterat i att strategiförslaget innehåller tvärspektoriella kraftsamlingar och vägledande principer för det gemensamma genomförandet.

Strategin ska ta tillvara olika platsers förutsättningar

Västra Götaland är en stor region med ojämn geografi där olika delar och platser har olika förutsättningar, möjligheter och behov av utveckling. Att strategin ska utgå från olika platsers förutsättningar och möjligheter har lyfts som viktigt i många av aktörssamtalen. Därför föreslås en av de fem vägledande principerna för strategins genomförande handla om just detta.

Tjänsteskrivelse gällande medborgarförslag om att inkludera Eggvena/Fölene i plan för prioriterade cykelvägar

Sammanfattning

Ronny Norman inkom 2019-10-28 med ett medborgarförslag om att ändra nuvarande plan för prioriterade cykelvägar och inkludera Eggvena/Fölene (väg 1927) i kommunens prioriterade utbyggnadsprojekt. I samband med att förslaget kom in arbetade förvaltningen med att ta fram inspel till Sjuhärads kommunalförbund med kommunens förslag på cykelvägar längs statliga vägar. Kommunstyrelsens presidium lämnade då ett förslag som inkluderade nu aktuell cykelväg längs väg 1927, och det förslaget antogs av Kommunstyrelsen 2020-03-16 (se DNR KS 240/2019-313). I motionen föreslagen cykelväg har alltså redan prioriterats och spelats in till Västra Götalandsregionen via Sjuhärads kommunalförbund. Framöver kommer arbetet med att uppdatera kommunens cykelstrategi att påbörjas, och i den mån behovet av att bygga ut cykelväg längs väg 1927 ännu inte uppfyllts kommer denna sträcka då att tas med i arbetet och vägas mot andra behov i kommunen. Motionen anses därmed besvarad.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-06-11

Sammanträdesprotokoll Kommunstyrelsen 2020-03-16 (DNR KS 240/2019-313)

Medborgarförslag om att inkludera Eggvena/Fölene i de prioriterade utbyggnadsobjekten - sammanträdesprotokoll Kommunfullmäktige daterat 2019-11-12 (KF § 183/2019-11-12)

Förslag till beslut

1. Föreslagen sträcka tas i beaktande vid uppdatering av kommunens cykelstrategi
2. Medborgarförslaget anses besvarat

Maja Sallander
Samhällsutvecklare

Expedieras till: Kommunfullmäktige

KF § 183

DNR KS 2019/2019 312

Medborgarförslag om att inkludera Eggvena/Fölene i de prioriterade utbyggnadsprojekten

Sammanfattning

Följande medborgarförslag inkom 2019-10-28 från Ronny Norman:

” Man är idag överens om att barn skall behandlas lika och få samma förutsättningar.. Barn boende i Eggvena har inte samma förutsättningar att ta sig till sin ”arbetsplats” som vissa andra barn i kommunen.

Dessa barn är också en del av Sveriges framtid. Därför kan man inte göra det till en ekonomisk fråga vilket kommun gör.

Landsväg 1927 är en krokig väg som innehåller 2 dolda mötesplatser och en halvblind mötesplats i Eggvena, hastigheten enligt lag är 70km respektive 50 km.

”Det finns några boende längs vägen om man räknar in de många mindre anslutningsvägar som finns och vägen löper igenom Fölene, men bedömningen är att sträckan inte bör prioriteras framför redan beslutade prioriterade utbyggnadsobjekten.” Hämtat från Tekniska nämnden §23/2018-02-01.

Eggvena och Fölene är en levande landsbygd i Herrljunga.

Det betyder att fordonsbilden inte är samma som Herrljunga tätort.

Dessa fordon är större, längre och bredare än en vanlig personbil. Eftersom klimatet i Sverige tillåter verksamhet för dessa fordon nästan året runt så skall vi vilja påstå att det finns oskyddade trafikanter i Eggvena/Fölene 12 månader om året. Då är plogade vägar inräknat (plogad väg = mindre bredd på vägen= Större fara för oskyddade trafikanter.

Nu när kommunen har beslutat att bygga ett nytt industriområde i Ölltorp kan man undra om trafiken kommer öka på landsväg 1927?”

Jag föreslår följande:

Att kommunfullmäktige ger Kommunstyrelsen i uppdrag att ändra nuvarande plan för prioriterade cykelvägar och inkluderar Eggvena/Fölene (väg 1927) i de prioriterade utbyggnadsprojekten.

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om medborgarförslaget överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Man är idag överens om att barn skall behandlas lika och få samma förutsättningar..
Barn boende i Eggvena har inte samma förutsättningar att ta sig till sin "arbetsplats" som vissa andra barn i kommunen.
Dessa barn är också en del av Sveriges framtid. Därför kan man inte göra det till en ekonomisk fråga vilket kommun gör.

Landsväg 1927 är en krokig väg som innehåller 2 dolda mötesplatser och en halvblind mötesplats i Eggvena, hastigheten enligt lag är 70km respektive 50 km.

"Det finns några boende längs vägen om man räknar in de många mindre anslutningsvägar som finns och vägen löper igenom Fölene, men bedömningen är att sträckan inte bör prioriteras framför redan beslutade prioriterade utbyggnadsobjekten." Hämtat från Tekniska nämnden §23/2018-02-01.

Eggvena och Fölene är en levande landsbygd i Herrljunga.
Det betyder att fordonsbilden inte är samma som Herrljunga tätort.
Dessa fordon är större, längre och bredare än en vanlig personbil.
Eftersom klimatet i Sverige tillåter verksamhet för dessa fordon nästan året runt så skall vi vilja påstå att det finns oskyddade trafikanter i Eggvena/Fölene 12 månader om året.
Då är plogade vägar inräknat (plogad väg = mindre bredd på vägen = Större fara för oskyddade trafikanter.

Nu när kommunen har beslutat att bygga ett nytt industriområde i Ölltorp kan man undra om trafiken kommer öka på landsväg 1927??
Kommer det fler pendlare använda vägen, godstransporter till Ölltorp industriområde genom Eggvena/Fölene.

Eggvena är ett levande samhälle som vill att våra barn, givetvis andra åldersgrupper komma fram till sin skola hela och rena varje dag utan att behöva känna oro.
Barnen som börjar högstadiet i Herrljunga får lita på skolskjutsen.
Dock så blir ju aktiviteter på fritiden, lov helt beroende på att föräldrar ställer upp att kör.
Vilket ökar trafiken på landsväg 1927. Barn som börjar i högstadiet klarar av att cykla in till Herrljunga tätort om den finns en säker cykel och gångbana.

Jag föreslår följande:

Att kommunfullmäktige ger Kommunstyrelsen i uppdrag att ändra nuvarande plan för prioriterade cykelvägar och inkluderar Eggvena/Fölene (väg 1927) i de prioriterade utbyggnadsprojekten.

Ronny Norrman

Med stöd av följande föreningar:
Föräldrarföreningen Eggvena Skola
Hembygdsföreningen
Bygdegårdsföreningen

Ronny Norrman

Tjänsteskrivelse gällande medborgarförslag om att bygga ny raksträcka mitt i kommunen från Bollårakans slut till en punkt mellan Ljung och Annelund

Sammanfattning

Lage Wikstrand inkom 2019-09-10 med ett medborgarförslag om att bygga en ny raksträcka mellan väg 183 strax norr om Södra Björke (södra delen av den s.k. Bollåsrakan) och väg 182 mitt emellan Ljung och Annelund. Wikstrand menar att detta skulle knyta samman kommunens två tätorter på ett fördelaktigt sätt och bidra positivt till kommunens utveckling. Wikstrand menar vidare att en sträcka längs väg 1933 som nu i hög grad används för transport mellan Herrljunga och Annelund inte är trafiksäker och att den nya föreslagna sträckan därför skulle vara en viktig trafiksäkerhetsåtgärd genom att fler skulle välja den nya vägen. Väghållaransvaret fördelas i Sverige enligt principen att staten bör ha ansvar för allmänna vägar på landsbygd och ett övergripande vägnät i tätort. Kommunerna bör ha huvudansvaret för väghållningen i tätort, med undantag för det statliga vägnätet. Kommunen har inte, utom i yttersta undantagsfall, rätt att bygga statligt vägnät. Samtliga vägar som omtalas i medborgarförslaget: 182, 183 och 1933, är statliga vägar och Trafikverket är väghållare. Då föreslagen ny sträcka berör allmänt vägnät utanför tätort säger principen om fördelning av väghållaransvar att vägen bör ha statligt väghållarskap. Förvaltningen bedömer därmed att det inte ligger inom kommunens rådighet att bygga en sådan väg, det är statens ansvar. Kommunen har lyft behovet av en ny väg mellan Södra Björke och Ljung/Annelund i Översiktsplan 2017. Trafikverket informeras återkommande om att detta är kommunens vilja.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-06-11

Medborgarförslag i ärendet daterat 2019-09-10

”Väghållaransvar” från Trafikverkets hemsida (<https://www.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/vag/vaghallaransvar/>) utskrivet 2020-06-11

Förslag till beslut

1. Förvaltningen uppdras att underrätta Trafikverket om de brister Wikstrand i sitt medborgarförslag beskriver längs väg 1933
2. Förslaget avslås med hänvisning till att kommunen inte är väghållare för de vägar som berörs

Maja Sallander
Samhällsutvecklare

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom till: Trafikverket

Startsida / För dig i branschen / Väg / Väghållaransvar

Väghållaransvar

Väghållning handlar om byggande och drift av väg. Staten, via Trafikverket, eller kommuner, vägföreningar/samfällighetsföreningar eller enskilda fastighetsägare är väghållare för olika typer av vägar.

Fördelningen av väghållaransvar ser i korthet ut så här:

- Staten genom Trafikverket, ansvarar för de allmänna vägarna. Undantaget är de allmänna vägar som ingår i kommunal väghållning.
- Kommunerna förvaltar kommunala gator och vägar.
- Enskilda vägar förvaltas av vägföreningar/samfällighetsföreningar eller av enskild fastighetsägare.

Väghållning handlar om byggande och drift av väg. Beroende på vilken typ av väg det är finns det olika väghållare som ansvarar för vägen och flera lagstiftningar som reglerar byggande och drift. I länsstyrelsernas kungörelse om vägar framgår vilka vägar som ingår i det allmänna vägnätet.

Vid väghållning ska tillbörlig hänsyn tas till enskilda intressen och till allmänna intressen, såsom trafiksäkerhet, miljöskydd, naturvård och kulturmiljö. En estetisk utformning skall eftersträvas.

En väg ska hållas i ett för samfärdseln tillfredsställande skick genom underhåll, reparation och andra åtgärder.

Trafikverket har ansvar att säkerställa att väghållaransvar överensstämmer med väglagen och att anpassa vägsystemet efter samhällets trafikbehov.

Trafikverkets regioner är väghållningsmyndigheter

Trafikverkets regioner är väghållningsmyndigheter som utreder väghållaransvar samt ansöker om förändrat väghållaransvar hos Trafikverkets centrala funktion Juridik och planprovning.

Beslut om förändrat väghållaransvar av det allmänna vägnätet tas av Trafikverkets centrala funktion Juridik och Planprovning. Undantaget är när en kommun för första gången beslutas bli väghållare för en allmän väg, vilket enligt väglagen beslutas av regeringen.

Förutsättningarna för förändring av en allmän väg till enskild och av en enskild väg till allmän regleras i 21 och 25 § väglagen (1971:948).

⊕ Vad gäller för skötsel av väg?

⊖ Vilken princip används för väghållaransvarets fördelning?

- Staten, genom Trafikverket bör ha ansvar för allmänna vägar på landsbygd och för ett övergripande vägnät i tätort.
- Kommunerna bör ha huvudansvar för väghållning i tätorter med undantag för det övergripande statliga vägnätet.
- Enskilda vägar bör ha ansvar för vägar på landsbygd med främst nytta för fastighetsägare i deras närhet.

En renodlad ansvarsfördelning enligt ovan, bedöms leda till en mer effektiv och rationell väghållning, större tydlighet i ansvarsfördelning samt en mer rättvis kostnadsfördelning mellan kommuner och medborgare.

⊕ Vilka kriterier gäller för en vägnätsutredning om väghållaransvar?

⊕ Vad är det för skillnad på olika sorters vägar?

⊕ I vilka lagar regleras väghållning?

⊕ Trafikverkets bemötande till SVT:s rapportering om "indragning av "2000 mil väg"

⊕ Översyn kommunala väghållningsområdesgränser

⊕ Process för ett förändringsärende

Läs mer

- SVT fällt för missvisande inslag om enskilda vägar
- Så går det till vid planering och byggande av ny väg
- 🔗 SKL:s webbplats: Drift, underhåll
- Mer om enskilda vägar

 Riksförbundet enskilda vägar

Senast uppdaterad/granskad: 2018-10-17

Trafikverket

Kontaktcenter: 0771-921 921

måndag–fredag kl. 8.00–16.00

(För trafikinformation och akuta fel som kräver omedelbar åtgärd, har vi öppet dygnet runt.)

Kundtjänst Förarprov: 0771-17 18 19

måndag–onsdag, fredag kl. 8.00–16.00

torsdag kl. 8.45–16.00

(dygnet runt för avbokning)

KF § 149

DNR KS 182/2019 351

Medborgarförslag om att bygga ny raksträcka mitt i kommunen från Bollåsrakans slut till en punkt mellan Ljung och Annelund**Sammanfattning**

Följande medborgarförslag inkom 2019-09-10 från Lage Wikstrand:

”Knyt ihop Herrljunga kommun med en ny väg och samtidigt minska trafiken på de farligaste vägvagnsnitten från Annelund via Klastorp och Hudene. Vägen över Grude är inte bättre trots breddning. Dags att ta fram ett gammalt förslag om att bygga en ny raksträcka mitt i kommunen, från Bollåsrakans slut till en punkt mellan Ljung och Annelund. Med den nya vägsträckan 5 km genom skogen kan liv räddas. Ska kommunen utvecklas krävs närhet mellan de två centralorterna, då kan ny industrimark bli aktuell mellan orterna, särskilt när nya 181:an blir klar från Bollåsvägen till Vårgårda.

Vi bor i Klastorp bredvid flygfältet och kan konstatera att kommunens sämsta och farligaste väg passerar här, hårnålskurvor hela vägen, stup på 20–50 meter utan vägräcke och en otrolig genomfartsled av tunga fordon och mängder med fordon i jordbruksdrift. Jag noterar dagligen intermezzon av ”en nära olycka”, som skulle ha hänt om inte de flesta kört någorlunda sakta. Att ingen dödsolycka inträffat är bara tur. Annelundsborna använder vägen över Klastorp för att komma till Herrljunga. När jag nu är på gång vill jag föreslå en cykelväg från Herrljunga via Orraholmen, Hudene, Klastorp till Ljung-Annelund. Den binder ihop kommunens viktigaste aktivitetsställen. Billigaste varianten är att förlägga den utmed Nossan där det går. Då får kommunen en av de vackraste cykelvägarna i Västra Götaland. Vi får inte glömma att det finns 19 städer inom 10 miles avstånd från Herrljunga. Det faktum borde utnyttjas för att öka befolkningen och intresset för att bosätta sig här.”

Beslutsgång

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om medborgarförslaget överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Medborgarförslaget överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Ett medborgarförslag till Herrljunga kommun

Knyt ihop Herrljunga kommun med en ny väg och samtidigt minska trafiken på de farligaste vägsnitten från Annelund via Klastorp och Hudene. Vägen över Grude är inte bättre trots breddning.

Dags att ta fram ett gammalt förslag om att bygga en ny raksträcka mitt i kommunen, från Bollåsrakans slut till en punkt mellan Ljung och Annelund. Med den nya vägsträckan 5 km genom skogen kan liv räddas.

Ska kommunen utvecklas krävs närhet mellan de två centralorterna, då kan ny industrimark bli aktuell mellan orterna, särskilt när nya 181:an blir klar från Bollåsvägen till Vårgårda.

Vi bor i Klastorp bredvid flygfältet och kan konstatera att kommunens sämsta och farligaste väg passerar här, hårnålskurvor hela vägen, stup på 20–50 meter utan vägräcke och en otrolig genomfartsled av tunga fordon och mängder med fordon i jordbruksdrift. Jag noterar dagligen intermezzon av "en nära olycka", som skulle ha hänt om inte de flesta kört någorlunda sakta. Att ingen dödsolycka inträffat är bara tur. Annelundsborna använder vägen över Klastorp för att komma till Herrljunga.

Herrljunga 2019-09-10

Med vänlig hälsning

Lage Wikstrand

Auktoriserad Redovisningskonsult/Rättsekonom
Authorized Accountant/law and economics

TN § 56

TK 123/2020 351

Svar på medborgarförslag om ökad tillgänglighet av sittplatser eller bänkar inom tätorter

Sammanfattning

2020-03-24 inkom Birgitta Larsson med ett medborgarförslag om ökad tillgänglighet av sittplatser eller bänkar inom tätorterna. Kommunfullmäktige överlämnade ärendet till tekniska nämnden för beredning. Förslagsträllaren föreslår att sittplatser/bänkar placeras utefter Storgatan mellan Apoteket och Haraberget, efter Ringleden samt Alingsåsvägen mot Östergården i Herrljunga. Sittplatser/bänkar placeras också efter gång och cykelvägen mellan Ljung/Annelund samt på övriga platser för att underlätta för gående

Förvaltningen anser att förslaget är bra för medborgarna och att det ligger inom förvaltningens uppdrag. Ökat antal bänkar möjliggör ökad rörlighet och underlättar för äldre att ta pauser under promenader.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-05-20
Kommunfullmäktige § 72/2020-05-11

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Medborgarförslaget beviljas och förvaltningen tar med kostnaderna i kommande budgetarbete.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens beslut

1. Medborgarförslaget beviljas och förvaltningen tar med kostnaderna i kommande budgetarbete.

Expedieras till: Kommunstyrelsen

KF § 72

DNR KS 90/2020 351

Medborgarförslag om ökad tillgänglighet inom tätorterna i Herrljunga kommun genom utplacering av sittplatser eller bänkar

Sammanfattning

Följande medborgarförslag inkom 2020-03-24 från Birgitta Larsson;
”Många äldre och funktionshindrade har svårt att ta sig gående till affärer och andra aktiviteter i våra tätorter på grund av långa avstånd.

I Herrljunga tätort upplever många att de har svårt att ta sig till de aktiviteter som ordnas av Hembygdsparken och Folkets park. Dessutom har många svårigheter att gå till vårdcentralen/apoteket. Tyvärr saknas bänkar där man kan sätta sig och vila en stund. Genom att placera bänkar...”

Jag föreslår att:

- Sittplatser/bänkar placeras utefter Storgatan mellan Apoteket och Haraberget, efter Ringleden samt Alingsåsvägen mot östergården i Herrljunga.
- Sittplatser/bänkar placeras efter gång o cykelvägen mellan Ljung/Annelund samt på övriga platser för att underlätta för gående.

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om ärendet överlämnas till tekniska nämnden och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Ärendet överlämnas till tekniska nämnden för beredning.

Justerandes sign

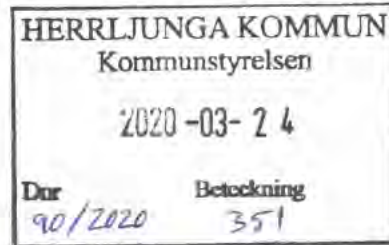
JP CV |

Utdragsbestyrkande

Till

Herrljunga Kommun

Medborgarförslag

Tillgänglighet inom tätorterna i Herrljunga Kommun.

Många äldre och funktionshindrade har svårt att ta sig gående till affärer och andra aktiviteter i våra tätorter på grund av långa avstånd.

I Herrljunga tätort upplever många att de har svårt att ta sig till de aktiviteter som ordnas av Hembygdsparken o Folkets Park. Dessutom har många svårighet att gå till vårdcentralen/apoteket. Tyvärr saknas bänkar där man kan sätta sig och vila en stund.

Genom att placera ut bänkar i tätorterna ökar tillgängligheten särskilt för äldre och funktionshindrade samtidigt som trivseln ökar för alla boende och besökande till kommunen. Fler sittplatser är också en friskvårdsåtgärd samt även en miljöfråga då många kan gå i stället för att ta bilen.

Jag föreslår att:

Sittplatser/bänkar placeras utefter Storgatan mellan Apoteket och Haraberget, efter Ringleden samt Alingsåsvägen mot Östergården i Herrljunga.

Sittplatser/bänkar placeras efter gång o cykelvägen mellan Ljung/Annelund samt på övriga platser för att underlätta för gående.

Birgitta Larsson
Birgitta Larsson

████████████████████

████████████████████

Svar på motion om att etablera en energipositiv laddstation för cyklar vid stationshuset Herrljunga

Sammanfattning

2019-04-11 inkom Mats Palm med en motion om behovet av att etablera en energipositiv vind och väderskyddad cykelparkering, med möjlighet att ladda el-cykel.

2019-05-14 beslutade Kommunfullmäktige att överlämnade ärendet till kommunstyrelsen för beredning. (KF §94).

Kommunstyrelsens presidium beslutade 2019-09-09 att ge tekniska förvaltningen i uppdrag att utreda följande:

1. Kostnad.
2. Behov.
3. Placering.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-06-30

Bilaga 1 Karta på lämplig placering

Bilaga 2 Situationsplan

Beslut om medfinansiering från Trafikverket, ärendenummer TRV2020/47700, daterad 2020-06-12

Kommunfullmäktige § 94/2019-05-14

Motion inkommen den 2019-04-11

Förslag till beslut

1. Motionen beviljas.
2. Kommunens del av kostnaden (ca 800.000 kr) hanteras inom tekniska nämndens investeringsbudget.
3. 800.000 kr finns avsatta för detta ändamål i tekniska nämndens investeringsbudget för 2021.

Claes-Håkan Elvesten
Gata- och parkchef

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom: Tekniska nämnden
till:

Bakgrund

Kommunstyrelsens presidium gav Tekniska förvaltningen i uppdrag att utreda kostnad, behov och placering av ett cykelgarage enligt inkommen motion. Detta redovisas under rubriken ”Ekonomisk bedömning.”

Ekonomisk bedömning

1 Kostnad

Kostnadsberäkning för byggnation av cykelgarage med ca 40 platser, cykelställ med tak för ca 30-50 platser och cykelställ utan tak för ca 50-60 platser beräknas till 1.694.950 kr.

En ansökan om statlig medfinansiering på 50% av kostnaden, skickades till Trafikverket 2020-04-24.

2020-06-12 beslutade Trafikverket att bevilja medfinansiering av byggkostnaden med 50%, dock med högst 847.475 kr. Detta förutsatt att åtgärden färdigställs och slutredovisas senast 2021-11-12.

2 Behov.

Behovet av plats för att parkera cykla ökar ständigt. De cykelställ som i dag finns på södra sidan av stationsområdet är oftast fullbelagda, men på norra sidan finns oftast lediga platser.

En utökning med upp emot 140 platser skulle markant öka möjligheten att kunna parkera sin cykel vid stationen på ett bra sätt.

I cykelgaraget med ca 40 platser kommer även att finnas möjlighet att i låsbara skåp, kunna ladda batteri till el-cykel samt förvara sin cykelhjälm med mera.

3 Placering

Lämplig placering anser förvaltningen vara på den så kallade fiskbensparkeringen söder om stationsbyggnaden. Där finns i dag redan ett cykelställ med tak.

Miljökonsekvensbeskrivning

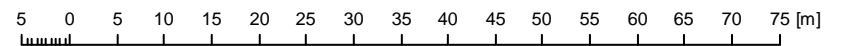
God tillgång på cykelparkering, underlättar för pendling med cykel till stationen.

Placering av nytt cykelgarage

april 6, 2020

Credits not available

1:800

Ärendenummer
TRV2020/47700

BESLUT

Beslutat av
Inger Ranheim
Dokumentdatum
2020-06-12

Sidor
1(4)

Västtrafik AB
Carina Björsgård
Box 123
541 23 Skövde

Kopia till:
Diariet
Västra Götalandsregionen

Statlig medfinansiering till Cykelparkeringar Herrljunga resecentrum, Herrljunga kommun – beslut om omfattning och utformning samt preliminärt kostnadsunderlag och belopp (Steg 1-2)

Beslut

Trafikverket beslutar att Cykelparkeringar Herrljunga resecentrum , Herrljunga kommun beviljas statlig medfinansiering enligt förordning (2009:237) om statlig medfinansiering till vissa regionala kollektivtrafikanläggningar m.m.

Beslutet omfattar fastställelse av att:

1. åtgärden till sin omfattning och utformning kvalificerar sig för statlig medfinansiering
2. det i ansökan angivna kostnadsunderlaget bedöms som rimligt för åtgärdens utformning och karaktär
3. preliminärt kostnadsunderlag 1 694 950 kronor
4. procentsatsen för statlig medfinansiering är 50 %
5. det belopp som maximalt kan beviljas för åtgärdens genomförande är 847 475 kronor
6. att startdatum är 2020-07-01 och och sista slutredovisningsdatum, är 2021-11-12.

Genomförande av åtgärden bedöms vara förenligt med 2 § 3 p i ovan nämnd förordning då åtgärderna innebär ny fysisk åtgärd för förbättrad kollektivtrafik vid Herrljunga resecentrum i Herrljunga kommun.

Bakgrund

Västra Götalandsregionen har i regional infrastrukturplan för Västra Götalands län avsatt medel för statlig medfinansiering till regionala kollektivtrafikanläggningar.

Ärendenummer
TRV2020/47700

BESLUT

Beslutat av
Inger Ranheim
Dokumentdatum
2020-06-12

Sidor
2(4)

Västtrafik AB har i ansökan daterad 2020-04-24 hos Trafikverket ansökt om statlig medfinansiering för år 2021 avseende åtgärderna ovan, vilka har ett kostnadsunderlag som uppgår till 1 694 950 kronor.

Åtgärden innebär kortfattat att ett nytt cykelgarag med cirka 40 platser byggs. Cykelgaraget kommer inte att vara låst utan kan nyttjas av alla. Nybyggnad av cykelställ med totalt cirka 110 platser.

Trafikverket bedömer att genomförande av åtgärderna på det sätt som anges i ansökan kommer att bidra till de transportpolitiska målen då åtgärderna förbättrar möjligheterna att resa kollektivt.

Kostnadsunderlag

Totalt belopp som godkänts utgöra kostnadsunderlag för genomförande av åtgärden uppgår till 1 694 950 kronor enligt följande:

SAMMANSTÄLLNING AV KOSTNADSUNDERLAG	
<i>Kostnaderna ska avspegla beskrivningen av åtgärden och anges exklusive moms.</i>	
<i>Om åtgärden finansieras med andra statliga medel eller EU-medel minskas underlaget med motsvarande belopp.</i>	
Kostnader för åtgärden	Anges i kr
1a Byggekostnader	1 550 000
1b Kostnader för utsmyckning	
1c Övriga åtgärder	5 000
1. Summa Kostnader direkt hänförliga till genomförande av åtgärden	1555 000
2a Marklösen	
2b Ersättning för skada	
2. Summa Ersättning för mark och intrång	
3. Förvaltningskostnad (högst 9 procent av total kostnad för punkterna 1 och 2)	139 950
4. Total kostnad (kostnader för punkterna 1, 2, 3)	1 694 950
5. Beviljad annan statlig/överstatlig finansiering (till exempel från myndigheter eller EU)	
6. Kostnadsunderlag för statlig medfinansiering (punkt 4 med avdrag för punkt 5)	1 694 950
7. Sökt belopp för statlig medfinansiering (upp till 50 procent av kostnadsunderlaget)	847 475

Beslutet fattas inom ramen för **åtgärdsområde** ”Kollektivtrafik – Åtgärder på kommunalt vägnät” i Västra Götalands länsplan.

För genomförande av åtgärden har 847 475 kronor avsatts i verksamhetsplan.

Ärendenummer
TRV2020/47700

BESLUT

Beslutat av
Inger Ranheim
Dokumentdatum
2020-06-12

Sidor
3(4)

Förändringar i åtgärdens genomförande

Eventuella förändringar i åtgärdens genomförande i tid, kostnad eller innehåll ska meddelas Trafikverket så snart förändringen blir känd. Informationen ska lämnas skriftligt och i god tid så att Trafikverket kan fatta ett tilläggsbeslut. Om Trafikverket inte meddelas förändringar är stödmottagaren inte garanterad beviljad statlig medfinansiering enligt detta beslut.

Föredragande, samråd och sakgranskning

Föredragande i ärendet är Maria Haglund, PLvab.

Övrigt

Åtgärden beviljas i och med detta beslut statlig medfinansiering. Andra beslut eller tillstånd som kan krävas från Trafikverket för byggnationen beviljas per automatik inte i och med detta beslut. Åtgärden ligger i nära anslutning till statlig anläggning. Sökande ansvarar för att samråd hålls med Trafikverket kring åtgärden innan byggnation. Om det krävs att en projektledare från Trafikverket bevakar utförandet måste separat avtal kring detta tecknas.

För Trafikverket

Inger Ranheim

Enhetschef Åtgärdsbeställning
Trafikverket region Väst

Upplysningar om överklagande

Detta beslut får överklagas hos regeringen. Överklagan skickas till Trafikverket, Ärendemottagningen, Box 810, 781 28 Borlänge. Överklagandet ska ha inkommit till Trafikverket senast inom tre veckor från den dag ni tagit del av beslutet. Uppge vilket beslut som överklagas genom att ange ovanstående datum och ärendenummer. Ange även i vilken eller vilka delar ni anser beslutet bör ändras samt motiven till detta. Uppge namn, adress och telefonnummer samt underteckna skrivelsen. Om Trafikverket bedömer att beslutet inte ska ändras överlämnar Trafikverket ärendet till regeringen för prövning.

Upplysningar om redovisning och utbetalning

Stödmottagaren kan ansöka om delutbetalning av beviljad statlig medfinansiering. Till ansökan ska en delredovisning bestående av redovisade kostnader för genomförande av åtgärden samt en delrapport över åtgärdens framdrift bifogas.

När åtgärden är genomförd kan stödmottagaren ansöka om slututbetalning. Ansökan skickas till Trafikverket när åtgärden är utförd och avsynad/godkänd.

Följande redovisning ska bifogas ansökan om slututbetalning:

- Slutrapport över åtgärdens genomförande för att bedöma att genomförandet överensstämmer med beslutet
- De totala kostnaderna för åtgärdens genomförande. Kostnaderna ska verifieras i en projektredovisning genom utdrag ur redovisningssystem (huvudbok) samt kopior på fakturorna. Om antalet fakturor är stort ska de 20 största fakturorna bifogas underlaget. Trafikverket förbehåller sig rätten att vid granskningen begära in ytterligare fakturor.
- Foton och annan dokumentation avseende åtgärdens genomförande
- Slutbesiktningsprotokoll eller annat godkännande

Ansökan om utbetalning ska ske på av Trafikverket framtagna mall, se www.trafikverket.se/statligmedfinansiering.

KF § 94

DNR KS 111/2019

Motion om att etablera en energipositiv laddstation för cyklar vid stationshuset Herrljunga

Sammanfattning

Följande motion inkom 2019-04-11 från Mats Palm (S);

"Vårt centralt placerade stationshus förstärker vårt strategiska läge mitt i Västra Götaland och med direkt pendeltrafik med tåg till Göteborg. Sedan kommunen via vår Industristiftelse tog över ägandet av stationshuset, har verksamheten och livskraften runt stationshuset höjts. Vi har en uppfattning om att det direkta pendlingsläget, det som drar mest, avtar efter cirka en kilometers promenad för dagpendlare. Då vi för tillfället inte ser en omedelbar expansion av tillgängliga boendemöjligheter inom denna kilometer, kan man istället jobba på en annan front. För att öka möjligheten till dagpendling med tåg, utan att ta bilen till pendelparkeringarna, finns också möjligheten att etablera en vind och väderskyddad cykelparkering med möjlighet till batteriladdning i direkt anslutning till stationshuset. En sådan cykelparkering skulle troligtvis, förutom att vara med sin tid, också öka antalet cyklande. De boende inom tätorten som idag tar bilen skulle troligtvis attraheras av detta, och de som bor utanför tätorten skulle få ett mer realistiskt alternativ till att ta bilen. Vår kommun har ett antal strategiska mål, i flera fall sammanfaller dessa med regionens miljömål VGR 2030. Att styra över en större andel resor till tåg är miljösmart, då det stödjer vårt nationella och regionala CO2-mål och hjälper att skapa en mer bilfri centralort.

Vi yrkar att:

Tekniska förvaltningen får i uppdrag att utreda möjligheten för en etablering av en energipositiv laddstation för cyklar i direkt anslutning till vårt stationshus i Herrljunga."

Beslutsgång

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Motion

2019-04-11

Vårt centralt placerade stationshus förstärker vårt strategiska läge mitt i Västra Götaland och med direkt pendeltrafik med tåg till Göteborg.

Sedan kommunen via vår Industristiftelse tog över ägandet av stationshuset, har verksamheten och livskraften runt stationshuset höjts.

Vi har en uppfattning om att det direkta pendlingsläget, det som drar mest, avtar efter cirka en kilometers promenad för dagpendlare.

Då vi för tillfället inte ser en omedelbar expansion av tillgängliga boendemöjligheter inom denna kilometer, kan man istället jobba på en annan front.

För att öka möjligheten till dagpendling med tåg, utan att ta bilen till pendelparkeringarna, finns också möjligheten att etablera en vind och väderskyddad cykelparkering med möjlighet till batteriladdning i direkt anslutning till stationshuset.

En sådan cykelparkering skulle troligtvis, förutom att vara med sin tid, också öka antalet cyklande. De boende inom tätorten som idag tar bilen skulle troligtvis attraheras av detta, och de som bor utanför tätorten skulle få ett mer realistiskt alternativ till att ta bilen.

Vår kommun har ett antal strategiska mål, i flera fall sammanfaller dessa med regionens miljömål VGR 2030. Att styra över en större andel resor till tåg är miljösamt, då det stödjer vårt nationella och regionala CO2-mål och hjälper att skapa en mer bilfri centralort.

Vi yrkar att:

Tekniska förvaltningen får i uppdrag att utreda möjligheten för en etablering av en energipositiv laddstation för cyklar i direkt anslutning till vårt stationshus i Herrljunga.

Mats Palm.

Svar på motion om att utreda odling av grönsaker i kommunal regi

Sammanfattning

Mats Palm (S) har i motionen daterad 2019-09-03 föreslagit att Herrljunga kommun ska i enlighet med intentionerna i "Pedagogisk stadsodlare" anställa en duktig ekologisk småskalig odlare med solid kunskap om biologisk mångfald samt upplåta ett stycke centralortsnära mark för detta ändamål. Kommunfullmäktige överlämnade 2019-09-16 ärendet till kommunstyrelsens förvaltning för beredning.

Saturn är ett EU-projekt som löper under åren 2019-2021 och är nu stängt för fler deltagare då projektet är i genomförandefasen. Deltagande städer är Birmingham i England, Trento i Italien samt Göteborg. Fokus för projektet är på stadsnära odling i gränslandet mellan stad/landsbygd, i det som kallas sub-urban zone. Utvärdering av projektet sker under andra halvan av 2021.

Utbildningsförvaltningen ser i dagsläget inte att detta skulle komplettera den pedagogiska verksamheten. Flertalet förskolor arbetar idag med grön flagg, och odling är en integrerad del i det pedagogiska arbetet både på förskola och fritids. Herrljungas skolor har redan idag starka band till kommunens gröna näringar. Måltidsorganisationen har i dag ett snittpris för grönsaker på max 25 kr/kg och köper ekologiska grönsaker när det är möjligt att göra så inom ekonomisk ram. En ekologisk stadsbonde skulle innebära en fördyring av måltidspriset för måltidsorganisationen vilket skulle öka kostnaden till kund.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-08-11
Kommunfullmäktige § 148/2019-09-16
Motion inkommen 2019-09-03

Förslag till beslut

Motionen avslås

Ior Berglund
Kommundirektör

Expedieras till: Kommunfullmäktige

Bakgrund

Mats Palm (S) har i motionen daterad 2019-09-03 föreslagit att Herrljunga kommun ska i enlighet med intentionerna i "Pedagogisk stadsodlare" anställa en duktig ekologisk småskalig odlare med solid kunskap om biologisk mångfald samt upplåta ett stycke centralortsnära mark för detta ändamål. Kommunfullmäktige överlämnade 2019-09-16 ärendet till kommunstyrelsens förvaltning för beredning.

Saturn är ett EU-projekt som löper under åren 2019-2021 och är nu stängt för fler deltagare då projektet är i genomförandefasen. Deltagande städer är Birmingham i England, Trento i Italien samt Göteborg. Fokus för projektet är på stadsnära odling i gränslandet mellan stad/landsbygd, i det som kallas sub-urban zone. Utvärdering av projektet sker under andra halvan av 2021.

Göteborg är ansvarig för delen som handlar om praktiska tester. Man fokuserar på hur man kan skapa förutsättningar för fler gröna entreprenörer och jobbtillfällena på stadens markreserv.

Detta görs genom fyra stycken delprojekt;
Testbäddar i Skogome och Angered för nya kommersiella odlare
Inkubator för småskaliga grönsaksodlare i urban och peri-urban kontext
Utveckla LAB 190 som en kanal för att sprida kunskap och erfarenhet med syfte att skapa förutsättningar för fler gröna entreprenörer.

Anlagt en modellodling enligt "market garden" principen på Angereds Gård på en yta om 2 500 kvm, där 780 kvm är odlingsyta. Skolor och äldreboenden i närområdet har möjlighet att själva hämta grönsaker efter säsong och odlingen är också öppen för besökare fem gånger per år.

För projektet i Angered var uppstartskostnaden 210 000 kkr för utrustning och maskiner, projektet utnyttjar existerande ekonomibyggnader. En stadsbonde har anställts på 75% (uppskattad lönekostnad ca 395 kkr./år)
Under 2019 producerade projektet 1 300 kg grönsaker fördelat på 16 skördeveckor. Det krävs att produktionen mångdubblas för att projektet ska bli självfinansierande beräknat på ett genomsnitt kilopris vid direktförsäljning av eko-grönsaker om 65 kr.

Majoriteten av grödor som skördades var för direktkonsumtion då dessa inte lämpade sig för lagring under en längre period. Lagring och förvaring kräver en investering i ytor anpassade för detta. Det kräver också att verksamhetens kök är anpassade för att hantera jordiga grönsaker.

Utbildningsförvaltningen ser i dagsläget inte att detta skulle komplettera den pedagogiska verksamheten. Flertalet förskolor arbetar idag med grön flagg, och odling är en integrerad del i det pedagogiska arbetet både på förskola och fritids. Herrljungas skolor har redan idag starka band till kommunens gröna näringar.

Ekonomisk bedömning

Måltidsorganisationen har i dag ett snittpris för grönsaker på max 25 kr/kg och köper ekologiska grönsaker när det är möjligt att göra så inom ekonomisk ram. En ekologisk stadsbonde skulle innebära en fördyring av måltidspriset för måltidsorganisationen vilket skulle öka kostnaden till kund.

KF § 148

DNR KS 178/2019 369

Motion om att utreda odling av grönsaker i kommunal regi

Sammanfattning

Följande motion inkom 2019-09-09 från Mats Palm (S):

” Vår kost, och att den ska vara såväl närodlad som ekologisk, är en fråga som vunnit allt större intresse och engagemang de senare åren. Det finns också ett särskilt värde i att på egen hand inom organisationen och kommunen vara vår egen leverantör av grönsaker. Det finns då möjlighet till egna unika variationer av livsmedel och en garanti för att processen varit så ekologisk och långsiktigt hållbar som vi själva vill ha den. Et mervärde är också att vi samtidigt kan sprida kunskap om biologisk mångfald och värdet av att se helheten i processen i framtagandet av vår föda. En egenanställd ”Stadsbonde” ger denna effekt, och exempel finns att hitta: <https://vartgoteborg.se/klara-ar-goteborgs-forsta-stadsbonde/> Göteborg har gått in i detta, och skördar just nu sina grönsaker till kommunens egna skolor och äldreboenden. Målsättningen för projektet är förutom den ekologiska produkten, att den på sikt ska vara självfinansierad, och att aktiviteten kan användas inom andra kommunala inkluderande och stödjande verksamheter av olika slag, t.ex Grön rehab. Stöd för denna aktivitet finns att söka från EU genom det treåriga SATURN-projektet. Tänk vilket lyft det vore, om kommunens ALLA skolelever fick en inblick i hur grönsaker odlas, och en känsla för det egenproducerade. Hjälp och råd för detta går att få genom Göteborgs aktivitet ”Pedagogisk stadsodlare”. Genom att upplåta ett stycke mark runt exempelvis Haraberget eller Orraholmen skulle detta kunna realiseras i vår kommun, till glädje för våra skolelever och våra äldre.”

Jag yrkar att kommunen utreder möjligheterna att:

1. I enlighet med intentionerna i ”Pedagogisk stadsodlare” anställa en duktig ekologisk småskalig odlare med solid kunskap om biologisk mångfald.
2. Upplåta ett stycke centralortsnära mark för detta ändamål.

Beslutsgång

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

2019-09-03

Motion.

Titel: 178/2019
Dokument: 369

2019-09-03

Vår kost, och att den ska vara såväl närodlat som ekologisk, är en fråga som vunnit allt större intresse och engagemang de senare åren.

Det finns också ett särskilt värde i att på egen hand inom organisationen och kommunen vara vår egen leverantör av grönsaker.

Det finns då möjlighet till egna unika variationer av livsmedel och en garanti för att processen varit så ekologisk och långsiktigt hållbar som vi själva vill ha den.

Et mervärde är också att vi samtidigt kan sprida kunskap om biologisk mångfald och värdet av att se helheten i processen i framtagandet av vår föda.

En egenanställd "Stadsbonde" ger denna effekt, och exempel finns att hitta:

<https://vartgoteborg.se/klara-ar-goteborgs-forsta-stadsbonde/>

Göteborg har gått in i detta, och skördar just nu sina grönsaker till kommunens egna skolor och äldreboenden. Målsättningen för projektet är förutom den ekologiska produkten, att den på sikt ska vara självfinansierad, och att aktiviteten kan användas inom andra kommunala inkluderande och stödande verksamheter av olika slag, t.ex Grön rehab.

Stöd för denna aktivitet finns att söka från EU genom det treåriga SATURN-projektet.

Tänk vilket lyft det vore, om kommunens ALLA skolelever fick en inblick i hur grönsaker odlas, och en känsla för det egenproducerade.

Hjälp och råd för detta går att få genom Göteborgs aktivitet "Pedagogisk stadsodlare".

Genom att upplåta ett stycke mark runt exempelvis Haraberget eller Orraholmen skulle detta kunna realiseras i vår kommun, till glädje för våra skolelever och våra äldre.

Jag yrkar att kommunen **utreder** möjligheterna att:

1. I enlighet med intentionerna i "Pedagogisk stadsodlare" anställa en duktig ekologisk småskalig odlare med solid kunskap om biologisk mångfald.
2. Upplåta ett stycke centralortsnära mark för detta ändamål.

Mats Palm (S).

Redovisning av ej färdigberedda medborgarförslag 2020

Sammanfattning

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning skall kommunstyrelsen i september varje år redovisa ej färdigberedda medborgarförslag.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-06-24

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige lägger redovisningen av ej färdigberedda medborgarförslag under hösten 2020 till handlingarna.

Mirjana Lind
Kansliassistent

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom
till:

Ej färdigberedda medborgarförslag per den 24 juni 2020

- Medborgarförslag om att anordna ett utegym i Herrljunga stadspark
Inkom 200605 från Jonas Myrén
Diarienummer 153/20
- Medborgarförslag - En dagsfestival fylld av gemenskap och glädje
Inkom 200505 från Linus Lindelöf
Diarienummer 139/20
- Medborgarförslag om modernisering och utveckling av Skoghälla IP
Inkom 200505 från Linus Lindelöf
Diarienummer 138/20
- Medborgarförslag om ökad tillgänglighet inom tätorterna i Herrljunga kommun genom utplacering av sittplatser eller bänkar
Inkom 200324 från Birgitta Larsson
Diarienummer 90/20
- Medborgarförslag om utbildning inom hbtqi-frågor och mänskliga rättigheter
Inkom 200131 från Stina Nilss
Diarienummer 31/20
- Medborgarförslag om att ändra nuvarande plan för prioriterade cykelvägar och inkludera Eggvena/Fölene
Inkom 191028 från Ronny Norrman
Diarienummer 209/19
- Medborgarförslag om cykelväg från Herrljunga via Orraholmen, Hudene, Klastorp till Ljung-Annelund
Inkom 190911 från Lage Wikstrand
Diarienummer 183/19
- Medborgarförslag om att bygga ny raksträcka mitt i kommunen från Bollåsrakans slut till en punkt mellan Ljung och Annelund
Inkom 190911 från Lage Wikstrand
Diarienummer 182/19

HERRLJUNGA KOMMUN

AK-ENHETEN
Mirjana Lind

Ärende 19

Bilaga 1
2020-06-24
DNR KS 46/2020 901
Sid 3 av 3

- Medborgarförslag om att lyfta ut Orraholmens område ur kommunens skogsbruksplaner
Inkom 190408 från Kurt Brorsson, Herrljunga
Diarienummer 100/19

Redovisning av ej färdigberedda motioner 2020

Sammanfattning

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning skall kommunstyrelsen i september varje år redovisa ej färdigberedda motioner.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-06-24

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige lägger redovisningen av ej färdigberedda motioner under hösten 2020 till handlingarna.

Mirjana Lind
Kansliassistent

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom
till:

Ej besvarade motioner per den 24 juni 2020

- Motion om gratis fixartjänst
Inkom 200313 från Mats Palm (S)
Diarienummer 83/20
- Motion om ”Idrottsbibliotek”
Inkom 200130 från Bert-Åke Johansson (S) och Jan Bengtsson (S)
Diarienummer 29/20
- Motion om ”Porr-filter” i skolans nätverk
Inkom 200113 från Jacob Brendelius (SD)
Diarienummer 8/20
- Motion om inventering av ödehus i Herrljunga kommun
Inkom 200113 från Mats Palm (S) och Bert-Åke Johansson (S)
Diarienummer 6/20
- Motion om arbetstider inom vård och omsorg
Inkom 200108 från Mats Palm (S) och Anette Rundström(S)
Diarienummer 2/20
- Motion om att utreda odling av grönsaker i kommunal regi
Inkom 190909 från Mats Palm (S)
Diarienummer 178/19
- Motion om framtagande av koldioxidbudget för Herrljunga kommun
Inkom 190626 från Mats Palm (S)
Diarienummer 154/19
- Motion om att etablera en energipositiv laddstation för cyklar vid stationshuset
Herrljunga
Inkom 190411 från Mats Palm (S)
Diarienummer 111/19
- Motion avseende gratis kollektivtrafik inom kommunen för pensionärer
Inkom 170216 från Lennart Ottosson (KV)
Diarienummer 42/17

Giltig från
2020-04-20

Utfärdad av
Anders Mannikoff

Sidan
1 (2)

Dokument id
Styrelseprotokoll 2020-03-18

Protokoll nr:
2-20

Närvarande:

Ordinarie: Claes Unosson, Erik Alavik, Bo Fransson, Robert Holmén, Fredrik Johansson och Johan Martinsson.

Tjg. suppleant:

Övriga: Anders Andersson del av tiden (§ 692 b) samt Anders Mannikoff.

§ 686 Mötets öppnande

Ordföranden öppnade mötet.

§ 687 Val av sekreterare och protokollsjusterare

Till sekreterare valdes Anders Mannikoff, till protokollsjusterare valdes Johan Martinsson.

§ 688 Föregående mötesprotokoll

Föregående protokoll gicks igenom utan kommentarer och lades till handlingarna.

§ 689 Utse firmatecknare

Till att gemensamt teckna firma omvaldes Claes Unosson och Anders Mannikoff. Verkställande direktören Anders Mannikoff har rätt att ensam teckna firma beträffande löpande förvaltningsåtgärder.

§ 690 Fastställa styrelse-, ekonomisk rapporterings- och VD-instruktioner

Styrelsen beslutade att anta styrelse-, ekonomisk rapporterings- och VD-instruktioner enligt bilaga 1.

§ 691 Fastställa attestinstruktion

Styrelsen beslutade att anta attestinstruktion enligt bilaga 2.

§ 692 Övriga frågor

a. Anmälan av arbetstagarrepresentanter

Arbetstagarna anmälde sina val av följande personer att ingå i styrelsen:

Ledamöter: Niklas Arvidsson, Linda Johansson

Suppleanter: Robert Holmén, Leif Fogel

Aktiebolaget har en lagstadgad skyldighet att låta anmälda arbetstagarledamöter ingå i styrelsen. Genom att protokollföra anmälda arbetstagarledamöter anses villkoren under punkt 9 i bolagsordningen vara uppfyllda.

b. Pandemiplan

VD redogjorde för bolagets pandemiplan och hur den kommit till användning och löpande reviderats med anledning av sjukdomen COVID-19.

Giltig från
2020-04-20

Utfärdad av
Anders Mannikoff

Sidan
2 (2)

Dokument id
Styrelseprotokoll 2020-03-18

Protokoll nr:
2-20

Meddelande 1

§ 693 Mötets avslutning

Ordföranden avslutade mötet.

Herrljunga 2020-04-20

_____
Anders Mannikoff

Justeras:

_____
Claes Unosson

_____
Johan Martinsson

Giltig från
2020-03-18

Dokument id
Attestinstruktion

Meddelande 1
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
1 (4)
Utgåva
F

Attestinstruktion

1 Inledning

Fastställt **2020-03-18** av styrelserna i Herrljunga Elektriska AB (HEAB), Herrljunga Elkraft AB (HEKAB) samt Herrljunga Vatten AB (HEVAB). Där inget annat anges gäller instruktionen för samtliga bolag.

Attestinstruktionen visar vem som är ansvarig för beslut som får ekonomiska konsekvenser. Den tillser att beslut fattas på rätt nivå, samt vara ett medel för att förbättra planering, uppföljning och intern kontroll.

Attestinstruktionen överensstämmer med arbetsordningen för styrelse och VD samt ligger till grund för VD:s vidaredelegering inom företaget. Beloppsgränser för VD:s attesträtt anges i styrelsens arbetsordning.

Attesträtt innebär en förtroendeställning i bolaget. Den attestansvarige företräder alltid bolagets intressen. Med sin namnteckning på inköpsdelegationen vidimerar medarbetarna att de till fullo förstått innebörden också av denna attestinstruktion.

2 Definitioner

Attesträtt

- Rättighet att inom angivna specifikationer och belopp godkänna överenskommelser och avtal med ekonomisk innebörd för företaget.
- Skyldighet att bevaka att den kedja av aktiviteter (rutiner) som leder fram till attest är ändamålsenliga, innehåller korrekta ekonomiska överväganden, samt säkerställer god intern kontroll.

Med sin signatur vidimerar den attestansvarige i det enskilda fallet att allt är korrekt, att alla kontrollstationer på vägen från beställning till rätt leverans har passerats utan anmärkning, och att bolagets intressen tillvaratas.

Den som fått attesträtt ansvarar för att lägga upp nödvändiga rutiner som säkerställer god intern kontroll. I detta ligger bl a att skilja på beställningsrätt och attesträtt.

Beställning

Beställnings-/inköpsrätten utdelas av VD och är reglerad i en särskild inköpsdelegation.

Beställning hos leverantörer och entreprenörer binder normalt bolaget direkt vid att ta emot det beställda och betala avtalad ersättning. Det är med andra ord i detta ögonblick som de flesta besluten med ekonomisk konsekvens fattas.

Beställningar görs normalt skriftligen genom nyttjande av företagets eller leverantörens inköpssystem. Beställningen kan ske manuellt eller elektroniskt. Vid elektronisk beställning sker elektronisk loggning av beställningen. Beställningar per telefon skall bekräftas skriftligen. Obetydliga beställningar kan göras utan skriftliga beställningar.

Giltig från
2020-03-18

Dokument id
Attestinstruktion

Meddelande 1
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
2 (4)
Utgåva
F

Där verksamhetssystemet föreskriver att kalkyler skall upprättas eller ramavtal användas, är beställaren ansvarig för att förvara handlingar som styrker att så har skett. Vid förekommande fall skall beställaren arkivera underlag som styrker riktigheten i beställningen.

Godkännande/sakgranskning/leveranskontroll

Den som godkänner har av den attestansvarige fått i uppgift att utföra kontrollåtgärder.

Den som signerar sakgranskning/leveranskontroll vidimerar genom sin förattest att de kontrollåtgärder granskningen avser har genomförts på ett korrekt sätt. Den som förattesterat skall kunna redovisa riktigheten av utförd granskning.

Processen inköp är reglerad i "metod Inköp".

Utanordning (betalattest)

Den som attesterar ansvarar för att attestplanen har följts, att de som signerat och godkänt utgifterna är behöriga.

Utanordning sker genom Ekonomiavdelningen, där också bankteckning sker av medarbetare med särskild fullmakt.

3 Allmänt

Attesträtten innebär rätt och skyldighet att

- ansvara för att bakomliggande upphandling är korrekt och att åtgärden är till gagn för företaget
- ansvara för beställningsrutin, godkänna beställning av viss vara eller omkostnad
- godkänna fullgjorda prestationer (redovisade i fakturor, samlingsrapporter etc) efter det att erforderliga kontroller vidtagits
- godkänna rabatter, krediteringar, hyresreduktioner, avskrivning av fordran etc
- godkänna andra bokföringstransaktioner (bokföringsorder o dyl)
- godkänna personal- och organisationsförändringar

Kontrollåtgärder kan avse

- att beställd kvantitet har erhållits och att kvalitén överensstämmer med beställning
- à-priser, betalningsvillkor och moms
- att utlovade rabatter erhållits
- avdrag av eventuellt förskott
- att beloppet inte blivit dubbelfakturerat
- uträkning
- kontering och periodisering

Beslut med ekonomiska konsekvenser kan också fattas av någon som omfattas av så kallad ställningsfullmakt. Det innebär, att den som har en viss ställning i bolaget kan ingå avtal med omvärlden som är bindande, om det inte finns anledning för motparten att misstänka att vederbörande inte är behörig.

Firmatecknare beslutas årligen vid konstituerande styrelsemöte. Normalt tecknas firman gemensamt av styrelseordföranden och VD. Normalt ges VD rätten att ensam teckna firman

Giltig från
2020-03-18

Dokument id
Attestinstruktion

Meddelande 1
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
3 (4)
Utgåva
F

beträffande löpande förvaltningsåtgärder. Beloppsgränsen för löpande förvaltningsåtgärder är reglerad i Styrelsens arbetsordning.

Den som har delegerat attesträtt vidare till annan, är skyldig att löpande kontrollera så att rutinen fungerar. Gör den inte det, skall delegeringen återkallas.

4 Principer för beställnings- och attesträtt

Affärsområdesansvarig chef ansvarar inför VD för samtliga kostnader för respektive avdelning/affärsområde.

Inom sitt affärsområde/avdelning skall ansvarig chef tillse att tilldelad verksamhet bedrivs på optimalt sätt så att bästa möjliga resultat uppnås. Kopplat till ansvaret finns rätten att inom sin inköpsdelegation genomföra inköp enligt metoden Inköp.

Indikation om "spräckt" total investeringsram eller kostnadsbudget skall omedelbart innebära begäran om samtal med närmast överordnade chef.

Det är inte tillåtet att dela upp en aktivitet i tiden eller i flera fakturor i syfte att kringgå beloppsgränser.

Rätten att attestera innebär en förtroendeställning inom företaget. Personen ifråga skall alltid kritiskt granska underlagen för att försäkra sig om riktigheten innan godkännande sker. Än viktigare är emellertid att den attestansvarige etablerar en beställningsrutin inom sitt ansvarsområde som säkerställer att endast korrekta inköp sker.

Attestberättigad person får inte attestera underlag eller åtgärder som kan medföra ekonomisk vinning för den attesterande själv, t ex gjorda utlägg, reseräkningar, representation, egen semester etc. Dessa skall attesteras av överordnad chef eller den till vilken överordnad chef delegerar.

Utlägg rörande VD attesteras av Ekonomichefen upp till nivån för ett halvt (1/2) gällande prisbasbelopp, därutöver av styrelsens ordförande.

Attestering av utgifter för representation av alla slag skall innehålla uppgifter både om anledning till representationen och om vilka personer inom och utanför bolaget som deltagit och i övrigt följa företaget representationspolicy.

Om ordinarie attestberättigad är frånvarande är normalregeln att handlingarna attesteras av ersättare.

Kontroll, attest och attest/utanordning tecknas med varaktig skrift eller som elektronisk attest i bolagets fakturasystem Palette.

Attestberättigad har attesträtt för samtliga omkostnader och investeringar inom eget ansvar med undantag för personliga utgifter, såsom reseräkningar och representation.

Beställning och attest skall skiljas åt. Detta för att god intern kontroll kräver att minst två personer är inblandade i en rutin.

Giltig från
2020-03-18

Dokument id
Attestinstruktion

Meddelande 1
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
4 (4)
Utgåva
F

Investerings- och underhållsprojekt

Bolagets styrelse beslutar om bolagets verksamhetsplaner och budget och i samband därmed om bolagets planer för produktion, ombyggnad, underhåll och andra investeringar. Projekten i planerna har en budget som utgör gräns för kostnaderna för projektet. Projekten skall upphandlas enligt godkända regler.

Respektive affärsområdeschef är beställare och ansvarig för investerings- och underhållsplanen och dess genomförande.

Projektet skall vara kalkylerade och i övrigt så planerade att kostnaderna för projektet kan överblickas i samband med att materialbeställningar, anbudsfrågan mm sänds ut. Till grund för beslut om beställning skall också alltid finnas en investeringskalkyl som visar investeringens ekonomiska konsekvenser.

Utökning och tilläggsbeställningar vilka leder till överskridande av beslutad projektkostnad skall anmälas och beslutas av VD. Uppstår eller befaras oförutsedda kostnader för ett projekt skall dessa genast anmälas för vederbörande beställare respektive berörd chef.

Överenskommelse av löpande projektredovisning skall fattas mellan beställare och utförare i samband med projektstart. Beställaren är alltid ytterst ansvarig för projektets ekonomi.

6 Tillgångar, ansvar

Respektive chef har ett ansvar beträffande företagets tillgångar som fastigheter, inventarier, datorer, maskiner, bilar, verktyg mm inom respektive ansvarsområde. Vid avyttring, utranering eller förlust av tillgångar skall anläggningsregistret uppdateras samt en dokumentation biläggas. Större förluster skall utredas. Misstanke om oegentligheter skall omedelbart anmälas till VD eller styrelseordförande som fattar beslut om revisionsinsats och/eller polisanmälan.

7 Allmän attest- och utanordningsrätt för utgifter av alla slag (Firmateckning)

Firmateckning enligt styrelsens beslut gäller som beställning, attest och utanordning för alla slag av utgifter och avtal.

AM
/

Giltig från
2020-03-18

Dokument id
Styrelsens arbetsordning

Meddelande 1
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
1 (5)
Utgåva
F

Styrelsens arbetsordning för Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag

Fastställt **2020-03-18** av styrelserna i Herrljunga Elektriska AB (HEAB), Herrljunga Elkraft AB (HEKAB) samt Herrljunga Vatten AB (HEVAB). Där inget annat anges gäller instruktionen för samtliga bolag.

Denna arbetsordning skall fastställas årligen vid konstituerande styrelsemöten eller senast på nästkommande styrelsemöten.

1 Årsstämma

Bolagens högsta beslutande organ är årsstämman. Årsstämma hålls senast i april månad.

Ordförande skall, i samråd med ägarföreträdare, förbereda röstlängd och dagordning för årsstämman. Övriga styrelseledamöter och verkställande direktören skall vara väl förberedda på frågor som tas upp på årsstämman.

2 Sammanträden

Styrelsen i HEAB och HEVAB skall, utöver årsstämman, hålla minst fem sammanträden.

- Februari Bokslutssammanträde.
- Mars Konstituerande sammanträde direkt efter årsstämman.
- Maj Strategisammanträde.
- September Uppföljningssammanträde.
- November Budgetsammanträde.

För det vilande bolaget HEKAB kan antalet sammanträden vara färre.

Utöver dessa styrelsemöten sammankallar ordföranden styrelsen när så behövs för verksamheten. Styrelseledamot eller verkställande direktören kan också begära att styrelsen sammanträder. Dessa extra styrelsemöten skall hållas senast tre veckor efter mötets påkallande.

Suppleanter till arbetstagarledamöter skall kallas till och har alltid rätt att delta vid styrelsens sammanträden. Suppleant får delta i diskussioner på styrelsemöten, dock utan rösträtt. Arbetstagarledamot som är förhindrad att närvara skall ersättas av en arbetstagar-suppleant. Suppleant inträder då med rösträtt. Till styrelsemöten kan medarbetare eller sakkunnig kallas för föredragning av ärenden.

Sammanträden hålls vanligen på bolagets kontor i Herrljunga. Beslut fattas via öppna val. Ordföranden har utslagsröst. Sammanträden skall protokollföras.

På varje sammanträde, förutom konstituerande sammanträde i mars, skall följande frågor behandlas:

- Aktuella beslutspunkter.
- VD:s rapporter om ekonomi, resultat, verksamhet, marknadsläge och personal.

Investeringar beslutas av styrelsen inom en budgetram för bolagen för ett år. Denna ram får inte överskridas utan nytt styrelsebeslut.

I anslutning till styrelsens sammanträden för att fastställa förslagen till årsredovisning skall bolagens revisor kallas att för styrelsen redovisa sina iakttagelser och bedömningar av bolagens verksamhet.

Styrelsens beslut skall fattas med beaktande av eventuella jäv.

3 Kallelse

Kallelse till sammanträde skall ske senast en vecka före sammanträdet. Kallelse skall ske med e-brev. Underlag för beslutspunkter bifogas. Det ankommer på styrelseledamot att meddela eventuellt förhinder samt till bolaget anmäla eventuella ändringar av kontaktuppgifter.

4 Protokoll

Protokoll från årsstämmor och styrelsemöten skall vara beslutsprotokoll. Protokollen förs av VD om inte respektive möte beslutar om annan sekreterare. Protokollens punkter skall vara nummerade i en obruten nummerföljd. Protokoll skall justeras inom 14 dagar av ordföranden och en ledamot som utses vid varje sammanträde. Protokollen skall omgående efter justering distribueras till styrelseledamöter, suppleanter, verkställande direktör, revisorer och Nossan Förvaltnings AB.

5 Arbetsfördelning

5.1 Styrelseordförande

Styrelseordförande ansvarar för sammankallning till årsstämma och styrelsemöten, tillsammans med VD upprätta dagordning, leda styrelsearbetet, upprätta arbetsordning och avtal med bolagens verkställande direktör.

Styrelsens ordförande genomför årliga utvecklingssamtal inkl revision av lön och andra ersättningsvillkor med verkställande direktören.

5.2 Styrelsen

Styrelsen beslutar i frågor som rör:

- Formella uppgifter som ankommer på styrelsen.
- Affärsidé, mål och policy.
- Årlig investeringsbudget och eventuella förändring av denna under året.
- Viktig förändring, t ex företagsinköp, större projekt, mm.
- Bolagens organisation.
- Verkställande direktör i bolagen, anställning/avsked.
- Budget, uppföljning och bokslut.
- Svar på remisser och övriga skrivelser av viktig eller principiell karaktär.

Styrelsen skall kontrollera att bolagens ekonomiska förhållanden sköts på ett betryggande sätt och skall fortlöpande bedöma bolagens ekonomiska situation.

I övrigt skall styrelsen bereda kommunfullmäktige möjlighet att ta ställning innan sådana beslut fattas som är av principiell beskaffenhet eller av större vikt. Närmare anvisningar ges i ägardirektiv.

5.3 Verkställande direktören

Verkställande direktören skall:

- Svara för bolagens löpande och dagliga verksamhet enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar.
- Ansvara för att verksamheten bedrivs enligt de lagkrav som finns.
- Tillse att bolagens bokföring fullgörs i överensstämmelse med lag och att medelsförvaltningen sköts på ett betryggande sätt.
- Tillse att skatter och avgifter betalas i tid, eller om detta inte kan ske i tid, snarast informera styrelsens ordförande.
- Tillsammans med ordföranden utarbeta förslag till dagordning inför årsstämmor och styrelsemöten.
- Ansvara för att kallelser med underlag sänds ut i tid.
- Ansvara för personalbeslut inom bolagen. När det gäller personal på ledningsnivå skall dock samråd ske med styrelsens ordförande.
- Vid befarade avvikelser från planer som redovisats för och beslutas av styrelsen eller händelser av väsentlig betydelse, utan dröjsmål informera styrelsen eller i vart fall styrelsens ordförande för vidare handläggning.

6 Instruktion för verkställande direktören

Närmare instruktion för verkställande direktören ges i bilaga 1.

7 Instruktion för ekonomisk rapportering

Instruktion för ekonomisk rapportering ges i bilaga 2.

8 Attest- och delegationsordning

Attestinstruktion ges i ett separat dokument utfärdat av styrelsens ordförande och beslutas av styrelsen.

Beloppsgränsen för VD:s rätt att attestera löpande förvaltningsåtgärder är enligt denna instruktion 250 000 kr under förutsättning att åtgärden inryms i av styrelsen fastställd budget.

Ett särskilt undantag från denna beloppsgräns medges för fakturor från Vattenfall regionnät rörande löpande nätavgifter samt fakturor från Solör Bioenergi Herrljunga rörande löpande fjärrvärmeinköp vilka båda skall anses som löpande förvaltningsåtgärder.

9 Sekretess

Originalprotokoll från möten skall förvaras i låst arkiv. Mottagare av protokoll ansvarar för att dessa kopior förvaras och hanteras på ett betryggande sätt.

Verkställande direktören och styrelse med suppleanter har lojalitetsplikt vilket innebär lojalitet med de beslut styrelsen fattar. Intern och extern information om styrelsebehandlade frågor skall ske med iakttagande av den sekretess som lagar och förordningar föreskriver. Hänsyn till person- och konkurrensskäl skall beaktas.

Giltig från
2020-03-18

Dokument id
Styrelsens arbetsordning

Meddelande 1
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
4 (5)
Utgåva
F

Bilaga 1 – Instruktion för verkställande direktören

Styrelsen i Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag utfärdar följande instruktion avseende arbetsfördelningen mellan styrelsen och den verkställande direktören, VD i Herrljunga Elektriska AB, Herrljunga Elkraft AB samt Herrljunga Vatten AB.

1 Bolagets organisation

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation.

2 Förvaltningen av bolagets angelägenheter

Styrelsen ansvarar för förvaltningen av bolagets angelägenheter. Det ankommer dock på bolagets VD att handha den löpande förvaltningen och koordinera verksamheten i bolaget med den omsorg och i den utsträckning som krävs för att sköta dessa sysslor samt i enlighet med bolagsordningen och gällande lagstiftning. I den löpande förvaltningen ingår ekonomisk förvaltning.

3 Den ekonomiska förvaltningen

Det åligger VD att genomföra och följa upp bokföringens organisation och uppläggnings av medelsförvaltningen. VD skall tillse att bolagets bokföring fullgörs i överensstämmelse med gällande lagstiftning och att medelsförvaltningen sköts på ett betryggande sätt.

4 Anvisningar för den löpande förvaltningen

Då styrelsen vill ge VD anvisning om hur förvaltningsåtgärder skall handläggas eller beslutas skall sådan anvisning dokumenteras i protokollet från det styrelsesammanträde då anvisningen beslutades. VD är skyldig att följa anvisningar om hur löpande förvaltningsåtgärder skall handläggas eller beslutas.

5 Åtgärder utanför den löpande förvaltningen

VD får vidta åtgärd som faller utanför den löpande förvaltningen om styrelsen lämnat bemyndigande till detta. Sådant bemyndigande skall framgå av protokollet från det styrelsesammanträde då beslut om bemyndigandet fattades.

VD får, i samråd med styrelsens ordförande, också vidta åtgärd som faller utanför den löpande förvaltningen, om styrelsens beslut inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet för bolagets verksamhet. Styrelsen skall i sådant fall så snart som möjligt underrättas om åtgärden.

VD skall verkställa de beslut som styrelsen fattar.

6 Jäv

VD får inte delta i behandlingen av fråga om avtal eller tvist mellan bolaget och VD.

7 Rapportering till styrelsen

VD skall löpande hålla styrelsen informerad om verksamhetens utveckling, marknadsläge, budget, omsättningens storlek, resultat, prisutveckling, större investeringar, bolagets likviditet och kreditläge, personalfrågor etc.

Giltig från
2020-03-18

Dokument id
Styrelsens arbetsordning

Meddelande 1
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
5 (5)
Utgåva
F

Bilaga 2 – Instruktion för ekonomisk rapportering

Styrelsen vid Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag utfärdar följande instruktion för ekonomisk rapportering som underlag för styrelsens arbete.

Instruktionen skall gälla tills vidare.

Styrelsen i Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag har i uppgift att fortlöpande bedöma bolagens ekonomiska situation. För detta ändamål skall de uppgifter som behövs för styrelsens samlade bedömning samlas in, och rapporteras till styrelsen enligt följande:

1 Ansvar för rapportering

Bolagets verkställande direktör ansvarar för i denna instruktion angiven rapportering.

2 Resultatrapport

Vid varje styrelsesammanträde skall aktuell resultatrapport behandlas. Genomgång av rapporten skall göras av VD eller tillförordnad. Den skall även ange prognostiserat årsresultat.

3 Delårsrapport

Bolaget gör delårsrapport per sista augusti. Styrelsen har delegerat till VD att teckna rapporten, samt i vederbörlig ordning sända den till kommunen enligt deras anvisning och tidplan.

4 Månadsstatistik

Bolaget sammanställer ekonomisk statistik månadsvis, som utvisar jämförelsetal mot tidigare räkenskapsår. Statistiken sänds ut med e-post till styrelsen senast den 15:e i månaden (med undantag för juli).

5 Budgetförslag

Vid mötet i november skall förslag till budget för nästkommande verksamhetsår framläggas.

Förslag till budget skall bifogas kallelse till styrelsesammanträde och sändas till styrelsens ledamöter en vecka före sammanträdet.

6 Investeringar

Vid varje möte skall eventuella nya större eller strategiska investeringar behandlas.

7 Bokslut

Efter verksamhetsårets slut skall årsbokslut sammanställas och redovisas för styrelsen på bokslutssammanträdet i februari-mars.

Efter styrelsens godkännande skall årsredovisning med bokslut och verksamhetsberättelse, samt förslag till aktieutdelning, sändas till aktieägarna i samband med kallelse till årsstämma.

Giltig från
2020-06-01

Meddelande 2
Utfärdad av
Anders Mannikoff

Sidan
1 (2)

Dokument id
Styrelseprotokoll 2020-05-27

Protokoll nr:
3-20

Närvarande:

Ordinarie: Claes Unosson, Erik Alavik, Niklas Arvidsson, Bo Fransson, Fredrik Johansson, Linda Johansson, Ann-Mari Olsson och Johan Martinsson.

Tjg. suppleant:

Övriga: Leif Fogel, Robert Holmén och Anders Mannikoff.

Mötet hölls på Herrljunga Hotell och Konferens med beaktande av social distansering.

§ 694 Mötets öppnande

Ordföranden öppnade mötet.

§ 695 Val av sekreterare och protokollsjusterare

Till sekreterare valdes Anders Mannikoff, till protokollsjusterare valdes Fredrik Johansson.

§ 696 Föregående mötesprotokoll

Föregående protokoll gicks igenom. VD redovisade kompletteringar till företagets pandemiplan i form av två beslutstråd som stöd för daglig riskanalys. Protokollet lades därefter till handlingarna.

§ 697 Strategiarbete

Strategiarbetet inleddes med en scenarioanalys kring lokala effekter av COVID-19 på några års sikt. Styrelsen delade in sig i tre grupper och diskuterade frågeställningar kring två scenarier, dels ett scenario där social distansering behöver fortgå länge med nya sociala och ekonomiska strukturer som följd, dels ett scenario där behovet av social distansering efterhand upphör men där marknaderna återhämtar sig mycket långsamt. Resultaten sammanfattades genom gruppdiskussion.

Den liggande strategiplanen för Herrljunga Elektriska med dotterbolag gicks därefter igenom översiktligt. Styrelsen konstaterade att den liggande planen fortsatt kan anses aktuell men att uppdateringar behövs för vissa tidsangivna skrivningar i avsnittet Omvärld och strategisk position. Likaså behöver planen, på förekommen anledning, kompletteras med risk- och möjlighetsanalys kopplat till en pandemi.

Styrelsen beslutade att lägga resultaten från scenarioanalysen om COVID-19 som en bilaga till strategiplanen och ge VD i uppdrag att uppdatera avsnittet Omvärld och strategisk position samt att därefter distribuera den uppdaterade planen till styrelsen.

§ 698 Rapportering från verksamheterna

VD rapporterade kort om verksamheterna och hänvisade i övrigt till den utsända verksamhetsrapporten. Det ekonomiska resultatet efter april är sämre än för motsvarande period förra året. Elnät och fjärrvärme har påverkats av mildt väder i januari-februari. För elnät har den ändrade regionnätavgiften samtidigt medfört högre kostnader. För El-/energiteknik är nettoomsättningen ca 1 Mkr lägre jämfört med föregående år men samtidigt inom gränserna för utfall per april för åren 2014-2018. Personalkostnaderna är tydligt högre vilket förklaras av en viss överlappning där ny personal anställts innan erfarna medarbetare gått i pension eller gått ner i arbetstid. Värt att notera är att de fyra medarbetare som pensioneras eller går ner i arbetstid runt sommaren 2020 tillsammans har mer än 155 tjänsteår i företaget! Prognosen för helårsresultatet är att budget (5,7 Mkr) kommer att nås. Samtidigt är prognoser svåra att göra med tanke på effekterna av COVID-19.

§ 699 Granska och besluta om årsrapporter för elnät och fjärrvärme

VD redovisade kort om årsrapporterna 2019. Årsrapporterna baseras på ordinarie årsredovisning men enligt en fastställd särredovisning av elnäts- och fjärrvärmeverksamheterna.

På grund av coronarelaterade störningar har framtagning av årsrapporterna försenats vilket innebär att utdelade rapporter inte hunnit förgranskas av revisior. VDs rekommendation blev därför att avvakta med godkännande och undertecknande av rapporterna.

Styrelsen beslutade att avvakta med undertecknandet. VD får i uppdrag att låta revisor förhandsgranska rapporterna, genomföra eventuella justeringar och redovisa dessa i ett separat utskick till styrelsen. Bedöms eventuella justeringar vara av mindre art kan styrelsens ledamöter underteckna var för sig. Krävs större justeringarna tar styrelsens ordförande beslut om hur styrelsens undertecknande ska ske. Sista dag för inlämning till Energimarknadsinspektionen är 31 juli.

§ 700 Övriga frågor

VD informerade om pågående renovering och anpassningen av lokaler. Ombyggnaden av kontoret inleddes hösten 2019 och löpte enligt plan fram till början av april 2020 då arbetet stoppades på grund av smittorisk. Sedan dess har medarbetarna på kontoret tränats i distansarbete och med start i slutet av maj har arbetet med ombyggnaden återupptagits i en utrymd och fysiskt avskild del av kontoret. Arbetet förväntas pågå under 3-4 veckor och består väsentligen av förnyelse av ytskikt. Därefter återstår en del utomhusarbeten i form av vindskivor, markiser och målning. Bortsett fördröjningen löper arbetet enligt plan.

§ 701 Mötets avslutning

Ordföranden avslutade mötet.

Herrljunga 2020-06-01

Anders Mannikoff

Justeras:

Claes Unosson

Fredrik Johansson

Giltig från
2020-04-20

Utfärdad av
Anders Mannikoff

Sidan
1 (2)

Dokument id
Styrelseprotokoll 2020-03-18

Protokoll nr:
2-20

Meddelande 3

Närvarande:

Ordinarie: Claes Unosson, Erik Alavik, Bo Fransson, Robert Holmén, Fredrik Johansson och Johan Martinsson.

Tjg. suppleant:

Övriga: Anders Mannikoff.

§ 346 Mötets öppnande

Ordföranden öppnade mötet.

§ 347 Val av sekreterare och protokollsjusterare

Till sekreterare valdes Anders Mannikoff, till protokollsjusterare valdes Johan Martinsson.

§ 348 Föregående mötesprotokoll

Föregående protokoll gicks igenom utan kommentarer och lades till handlingarna.

§ 349 Utse firmatecknare

Till att gemensamt teckna firma omvaldes Claes Unosson och Anders Mannikoff. Verkställande direktören Anders Mannikoff har rätt att ensam teckna firma beträffande löpande förvaltningsåtgärder.

§ 350 Fastställa styrelse-, ekonomisk rapporterings- och VD-instruktioner

Styrelsen beslutade att anta styrelse-, ekonomisk rapporterings- och VD-instruktioner enligt bilaga 1.

§ 351 Fastställa attestinstruktion

Styrelsen beslutade att anta attestinstruktion enligt bilaga 2.

§ 352 Övriga frågor

Arbetstagarna anmälde sina val av följande personer att ingå i styrelsen:

Ledamöter: Niklas Arvidsson, Linda Johansson

Suppleanter: Robert Holmén, Leif Fogel

Aktiebolaget har ingen lagstadgad skyldighet att låta anmälda arbetstagarledamöter ingå i styrelsen då bolaget saknar anställda. Då styrelsemöten i moderbolaget Herrljunga Elektriska AB och dotterbolagen Herrljunga Vatten AB och Herrljunga Elkraft AB normalt hålls vid samma datum och i ett sammanhang är det dock motiverat att låta moderbolagets arbetstagarledamöter också ingå i dotterbolagets styrelse vilket fastställs genom denna protokollsanteckning.

Giltig från
2020-04-20

Utfärdad av
Anders Mannikoff

Sidan
2 (2)

Dokument id
Styrelseprotokoll 2020-03-18

Protokoll nr:
2-20

Meddelande 3

§ 353 Mötets avslutning

Ordföranden avslutade mötet.

Herrljunga 2020-04-20

_____
Anders Mannikoff

Justeras:

_____
Claes Unosson

_____
Johan Martinsson

Giltig från
2020-03-18

Dokument id
Attestinstruktion

Meddelande 3
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
1 (4)
Utgåva
F

Attestinstruktion

1 Inledning

Fastställd **2020-03-18** av styrelserna i Herrljunga Elektriska AB (HEAB), Herrljunga Elkraft AB (HEKAB) samt Herrljunga Vatten AB (HEVAB). Där inget annat anges gäller instruktionen för samtliga bolag.

Attestinstruktionen visar vem som är ansvarig för beslut som får ekonomiska konsekvenser. Den tillser att beslut fattas på rätt nivå, samt vara ett medel för att förbättra planering, uppföljning och intern kontroll.

Attestinstruktionen överensstämmer med arbetsordningen för styrelse och VD samt ligger till grund för VD:s vidaredelegering inom företaget. Beloppsgränser för VD:s attesträtt anges i styrelsens arbetsordning.

Attesträtt innebär en förtroendeställning i bolaget. Den attestansvarige företräder alltid bolagets intressen. Med sin namnteckning på inköpsdelegationen vidimerar medarbetarna att de till fullo förstått innebörden också av denna attestinstruktion.

2 Definitioner

Attesträtt

- Rättighet att inom angivna specifikationer och belopp godkänna överenskommelser och avtal med ekonomisk innebörd för företaget.
- Skyldighet att bevaka att den kedja av aktiviteter (rutiner) som leder fram till attest är ändamålsenliga, innehåller korrekta ekonomiska överväganden, samt säkerställer god intern kontroll.

Med sin signatur vidimerar den attestansvarige i det enskilda fallet att allt är korrekt, att alla kontrollstationer på vägen från beställning till rätt leverans har passerats utan anmärkning, och att bolagets intressen tillvaratas.

Den som fått attesträtt ansvarar för att lägga upp nödvändiga rutiner som säkerställer god intern kontroll. I detta ligger bl a att skilja på beställningsrätt och attesträtt.

Beställning

Beställnings-/inköpsrätten utdelas av VD och är reglerad i en särskild inköpsdelegation.

Beställning hos leverantörer och entreprenörer binder normalt bolaget direkt vid att ta emot det beställda och betala avtalad ersättning. Det är med andra ord i detta ögonblick som de flesta besluten med ekonomisk konsekvens fattas.

Beställningar görs normalt skriftligen genom nyttjande av företagets eller leverantörens inköpssystem. Beställningen kan ske manuellt eller elektroniskt. Vid elektronisk beställning sker elektronisk loggning av beställningen. Beställningar per telefon skall bekräftas skriftligen. Obetydliga beställningar kan göras utan skriftliga beställningar.

Giltig från
2020-03-18

Dokument id
Attestinstruktion

Meddelande 3
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
2 (4)
Utgåva
F

Där verksamhetssystemet föreskriver att kalkyler skall upprättas eller ramavtal användas, är beställaren ansvarig för att förvara handlingar som styrker att så har skett. Vid förekommande fall skall beställaren arkivera underlag som styrker riktigheten i beställningen.

Godkännande/sakgranskning/leveranskontroll

Den som godkänner har av den attestansvarige fått i uppgift att utföra kontrollåtgärder.

Den som signerar sakgranskning/leveranskontroll vidimerar genom sin förattest att de kontrollåtgärder granskningen avser har genomförts på ett korrekt sätt. Den som förattesterat skall kunna redovisa riktigheten av utförd granskning.

Processen inköp är reglerad i "metod Inköp".

Utanordning (betalattest)

Den som attesterar ansvarar för att attestplanen har följts, att de som signerat och godkänt utgifterna är behöriga.

Utanordning sker genom Ekonomiavdelningen, där också bankteckning sker av medarbetare med särskild fullmakt.

3 Allmänt

Attesträtten innebär rätt och skyldighet att

- ansvara för att bakomliggande upphandling är korrekt och att åtgärden är till gagn för företaget
- ansvara för beställningsrutin, godkänna beställning av viss vara eller omkostnad
- godkänna fullgjorda prestationer (redovisade i fakturor, samlingsrapporter etc) efter det att erforderliga kontroller vidtagits
- godkänna rabatter, krediteringar, hyresreduktioner, avskrivning av fordran etc
- godkänna andra bokföringstransaktioner (bokföringsorder o dyl)
- godkänna personal- och organisationsförändringar

Kontrollåtgärder kan avse

- att beställd kvantitet har erhållits och att kvalitén överensstämmer med beställning
- à-priser, betalningsvillkor och moms
- att utlovade rabatter erhållits
- avdrag av eventuellt förskott
- att beloppet inte blivit dubbelfakturerat
- uträkning
- kontering och periodisering

Beslut med ekonomiska konsekvenser kan också fattas av någon som omfattas av så kallad ställningsfullmakt. Det innebär, att den som har en viss ställning i bolaget kan ingå avtal med omvärlden som är bindande, om det inte finns anledning för motparten att misstänka att vederbörande inte är behörig.

Firmatecknare beslutas årligen vid konstituerande styrelsemöte. Normalt tecknas firman gemensamt av styrelseordföranden och VD. Normalt ges VD rätten att ensam teckna firman

beträffande löpande förvaltningsåtgärder. Beloppsgränsen för löpande förvaltningsåtgärder är reglerad i Styrelsens arbetsordning.

Den som har delegerat attesträtt vidare till annan, är skyldig att löpande kontrollera så att rutinen fungerar. Gör den inte det, skall delegeringen återkallas.

4 Principer för beställnings- och attesträtt

Affärsområdesansvarig chef ansvarar inför VD för samtliga kostnader för respektive avdelning/affärsområde.

Inom sitt affärsområde/avdelning skall ansvarig chef tillse att tilldelad verksamhet bedrivs på optimalt sätt så att bästa möjliga resultat uppnås. Kopplat till ansvaret finns rätten att inom sin inköpsdelegation genomföra inköp enligt metoden Inköp.

Indikation om "spräckt" total investeringsram eller kostnadsbudget skall omedelbart innebära begäran om samtal med närmast överordnade chef.

Det är inte tillåtet att dela upp en aktivitet i tiden eller i flera fakturor i syfte att kringgå beloppsgränser.

Rätten att attestera innebär en förtroendeställning inom företaget. Personen ifråga skall alltid kritiskt granska underlagen för att försäkra sig om riktigheten innan godkännande sker. Än viktigare är emellertid att den attestansvarige etablerar en beställningsrutin inom sitt ansvarsområde som säkerställer att endast korrekta inköp sker.

Attestberättigad person får inte attestera underlag eller åtgärder som kan medföra ekonomisk vinning för den attesterande själv, t ex gjorda utlägg, reseräkningar, representation, egen semester etc. Dessa skall attesteras av överordnad chef eller den till vilken överordnad chef delegerar.

Utlägg rörande VD attesteras av Ekonomichefen upp till nivån för ett halvt (1/2) gällande prisbasbelopp, därutöver av styrelsens ordförande.

Attestering av utgifter för representation av alla slag skall innehålla uppgifter både om anledning till representationen och om vilka personer inom och utanför bolaget som deltagit och i övrigt följa företaget representationspolicy.

Om ordinarie attestberättigad är frånvarande är normalregeln att handlingarna attesteras av ersättare.

Kontroll, attest och attest/utanordning tecknas med varaktig skrift eller som elektronisk attest i bolagets fakturasystem Palette.

Attestberättigad har attesträtt för samtliga omkostnader och investeringar inom eget ansvar med undantag för personliga utgifter, såsom reseräkningar och representation.

Beställning och attest skall skiljas åt. Detta för att god intern kontroll kräver att minst två personer är inblandade i en rutin.

Giltig från
2020-03-18

Dokument id
Attestinstruktion

Meddelande 3
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
4 (4)
Utgåva
F

Investerings- och underhållsprojekt

Bolagets styrelse beslutar om bolagets verksamhetsplaner och budget och i samband därmed om bolagets planer för produktion, ombyggnad, underhåll och andra investeringar. Projekten i planerna har en budget som utgör gräns för kostnaderna för projektet. Projekten skall upphandlas enligt godkända regler.

Respektive affärsområdeschef är beställare och ansvarig för investerings- och underhållsplanen och dess genomförande.

Projektet skall vara kalkylerade och i övrigt så planerade att kostnaderna för projektet kan överblickas i samband med att materialbeställningar, anbudsförfrågan mm sänds ut. Till grund för beslut om beställning skall också alltid finnas en investeringskalkyl som visar investeringens ekonomiska konsekvenser.

Utökning och tilläggsbeställningar vilka leder till överskridande av beslutad projektkostnad skall anmälas och beslutas av VD. Uppstår eller befaras oförutsedda kostnader för ett projekt skall dessa genast anmälas för vederbörande beställare respektive berörd chef.

Överenskommelse av löpande projektredovisning skall fattas mellan beställare och utförare i samband med projektstart. Beställaren är alltid ytterst ansvarig för projektets ekonomi.

6 Tillgångar, ansvar

Respektive chef har ett ansvar beträffande företagets tillgångar som fastigheter, inventarier, datorer, maskiner, bilar, verktyg mm inom respektive ansvarsområde. Vid avyttring, utrangering eller förlust av tillgångar skall anläggningsregistret uppdateras samt en dokumentation biläggas. Större förluster skall utredas. Misstanke om oegentligheter skall omedelbart anmälas till VD eller styrelseordförande som fattar beslut om revisionsinsats och/eller polisanmälan.

7 Allmän attest- och utanordningsrätt för utgifter av alla slag (Firmateckning)

Firmateckning enligt styrelsens beslut gäller som beställning, attest och utanordning för alla slag av utgifter och avtal.

Giltig från
2020-03-18

Dokument id
Styrelsens arbetsordning

Meddelande 3
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
1 (5)
Utgåva
F

Styrelsens arbetsordning för Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag

Fastställd 2020-03-18 av styrelserna i Herrljunga Elektriska AB (HEAB), Herrljunga Elkraft AB (HEKAB) samt Herrljunga Vatten AB (HEVAB). Där inget annat anges gäller instruktionen för samtliga bolag.

Denna arbetsordning skall fastställas årligen vid konstituerande styrelsemöten eller senast på nästkommande styrelsemöten.

1 Årsstämma

Bolagens högsta beslutande organ är årsstämman. Årsstämma hålls senast i april månad.

Ordförande skall, i samråd med ägarföreträdare, förbereda röstlängd och dagordning för årsstämman. Övriga styrelseledamöter och verkställande direktören skall vara väl förberedda på frågor som tas upp på årsstämman.

2 Sammanträden

Styrelsen i HEAB och HEVAB skall, utöver årsstämman, hålla minst fem sammanträden.

- Februari Bokslutssammanträde.
- Mars Konstituerande sammanträde direkt efter årsstämman.
- Maj Strategisammanträde.
- September Uppföljningssammanträde.
- November Budgetsammanträde.

För det vilande bolaget HEKAB kan antalet sammanträden vara färre.

Utöver dessa styrelsemöten sammankallar ordföranden styrelsen när så behövs för verksamheten. Styrelseledamot eller verkställande direktören kan också begära att styrelsen sammanträder. Dessa extra styrelsemöten skall hållas senast tre veckor efter mötets påkallande.

Suppleanter till arbetstagarledamöter skall kallas till och har alltid rätt att delta vid styrelsens sammanträden. Suppleant får delta i diskussioner på styrelsemöten, dock utan rösträtt. Arbetstagarledamot som är förhindrad att närvara skall ersättas av en arbetstagaruppleant. Suppleant inträder då med rösträtt. Till styrelsemöten kan medarbetare eller sakkunnig kallas för föredragning av ärenden.

Sammanträden hålls vanligen på bolagets kontor i Herrljunga. Beslut fattas via öppna val. Ordföranden har utslagsröst. Sammanträden skall protokollföras.

På varje sammanträde, förutom konstituerande sammanträde i mars, skall följande frågor behandlas:

- Aktuella beslutspunkter.
- VD:s rapporter om ekonomi, resultat, verksamhet, marknadsläge och personal.

Investeringar beslutas av styrelsen inom en budgetram för bolagen för ett år. Denna ram får inte överskridas utan nytt styrelsebeslut.

I anslutning till styrelsens sammanträden för att fastställa förslagen till årsredovisning skall bolagens revisor kallas att för styrelsen redovisa sina iakttagelser och bedömningar av bolagens verksamhet.

Styrelsens beslut skall fattas med beaktande av eventuella jäv.

3 Kallelse

Kallelse till sammanträde skall ske senast en vecka före sammanträdet. Kallelse skall ske med e-brev. Underlag för beslutspunkter bifogas. Det ankommer på styrelseledamot att meddela eventuellt förhinder samt till bolaget anmäla eventuella ändringar av kontaktuppgifter.

4 Protokoll

Protokoll från årsstämmor och styrelsemöten skall vara beslutsprotokoll. Protokollen förs av VD om inte respektive möte beslutar om annan sekreterare. Protokollens punkter skall vara numrerade i en obruten nummerföljd. Protokoll skall justeras inom 14 dagar av ordföranden och en ledamot som utses vid varje sammanträde. Protokollen skall omgående efter justering distribueras till styrelseledamöter, suppleanter, verkställande direktör, revisorer och Nossan Förvaltnings AB.

5 Arbetsfördelning

5.1 Styrelseordförande

Styrelseordförande ansvarar för sammankallning till årsstämma och styrelsemöten, tillsammans med VD upprätta dagordning, leda styrelsearbetet, upprätta arbetsordning och avtal med bolagens verkställande direktör.

Styrelsens ordförande genomför årliga utvecklingssamtal inkl revision av lön och andra ersättningsvillkor med verkställande direktören.

5.2 Styrelsen

Styrelsen beslutar i frågor som rör:

- Formella uppgifter som ankommer på styrelsen.
- Affärsidé, mål och policy.
- Årlig investeringsbudget och eventuella förändring av denna under året.
- Viktig förändring, t ex företagsinköp, större projekt, mm.
- Bolagens organisation.
- Verkställande direktör i bolagen, anställning/avsked.
- Budget, uppföljning och bokslut.
- Svar på remisser och övriga skrivelser av viktig eller principiell karaktär.

Styrelsen skall kontrollera att bolagens ekonomiska förhållanden sköts på ett betryggande sätt och skall fortlöpande bedöma bolagens ekonomiska situation.

I övrigt skall styrelsen bereda kommunfullmäktige möjlighet att ta ställning innan sådana beslut fattas som är av principiell beskaffenhet eller av större vikt. Närmare anvisningar ges i ägardirektiv.

5.3 Verkställande direktören

Verkställande direktören skall:

- Svara för bolagens löpande och dagliga verksamhet enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar.
- Ansvara för att verksamheten bedrivs enligt de lagkrav som finns.
- Tillse att bolagens bokföring fullgörs i överensstämmelse med lag och att medelsförvaltningen sköts på ett betryggande sätt.
- Tillse att skatter och avgifter betalas i tid, eller om detta inte kan ske i tid, snarast informera styrelsens ordförande.
- Tillsammans med ordföranden utarbeta förslag till dagordning inför årsstämmor och styrelsemöten.
- Ansvara för att kallelser med underlag sänds ut i tid.
- Ansvara för personalbeslut inom bolagen. När det gäller personal på ledningsnivå skall dock samråd ske med styrelsens ordförande.
- Vid befarade avvikelser från planer som redovisats för och beslutas av styrelsen eller händelser av väsentlig betydelse, utan dröjsmål informera styrelsen eller i vart fall styrelsens ordförande för vidare handläggning.

6 Instruktion för verkställande direktören

Närmare instruktion för verkställande direktören ges i bilaga 1.

7 Instruktion för ekonomisk rapportering

Instruktion för ekonomisk rapportering ges i bilaga 2.

8 Attest- och delegationsordning

Attestinstruktion ges i ett separat dokument utfärdat av styrelsens ordförande och beslutas av styrelsen.

Beloppsgränsen för VD:s rätt att attestera löpande förvaltningsåtgärder är enligt denna instruktion 250 000 kr under förutsättning att åtgärden inryms i av styrelsen fastställd budget.

Ett särskilt undantag från denna beloppsgräns medges för fakturor från Vattenfall regionnät rörande löpande nätavgifter samt fakturor från Solör Bioenergi Herrljunga rörande löpande fjärrvärmeinköp vilka båda skall anses som löpande förvaltningsåtgärder.

9 Sekretess

Originalprotokoll från möten skall förvaras i låst arkiv. Mottagare av protokoll ansvarar för att dessa kopior förvaras och hanteras på ett betryggande sätt.

Verkställande direktören och styrelse med suppleanter har lojalitetsplikt vilket innebär lojalitet med de beslut styrelsen fattar. Intern och extern information om styrelsebehandlade frågor skall ske med iakttagande av den sekretess som lagar och förordningar föreskriver. Hänsyn till person- och konkurrensskäl skall beaktas.

Giltig från
2020-03-18

Meddelande 3
Utfärdad av
Claes Unosson

Dokument id
Styrelsens arbetsordning

Sidan
4 (5)
Utgåva
F

Bilaga 1 – Instruktion för verkställande direktören

Styrelsen i Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag utfärdar följande instruktion avseende arbetsfördelningen mellan styrelsen och den verkställande direktören, VD i Herrljunga Elektriska AB, Herrljunga Elkraft AB samt Herrljunga Vatten AB.

1 Bolagets organisation

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation.

2 Förvaltningen av bolagets angelägenheter

Styrelsen ansvarar för förvaltningen av bolagets angelägenheter. Det ankommer dock på bolagets VD att handha den löpande förvaltningen och koordinera verksamheten i bolaget med den omsorg och i den utsträckning som krävs för att sköta dessa sysslor samt i enlighet med bolagsordningen och gällande lagstiftning. I den löpande förvaltningen ingår ekonomisk förvaltning.

3 Den ekonomiska förvaltningen

Det åligger VD att genomföra och följa upp bokföringens organisation och uppläggningsen av medelsförvaltningen. VD skall tillse att bolagets bokföring fullgörs i överensstämmelse med gällande lagstiftning och att medelsförvaltningen sköts på ett betryggande sätt.

4 Anvisningar för den löpande förvaltningen

Då styrelsen vill ge VD anvisning om hur förvaltningsåtgärder skall handläggas eller beslutas skall sådan anvisning dokumenteras i protokollet från det styrelsesammanträde då anvisningen beslutades. VD är skyldig att följa anvisningar om hur löpande förvaltningsåtgärder skall handläggas eller beslutas.

5 Åtgärder utanför den löpande förvaltningen

VD får vidta åtgärd som faller utanför den löpande förvaltningen om styrelsen lämnat bemyndigande till detta. Sådant bemyndigande skall framgå av protokollet från det styrelsesammanträde då beslut om bemyndigandet fattades.

VD får, i samråd med styrelsens ordförande, också vidta åtgärd som faller utanför den löpande förvaltningen, om styrelsens beslut inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet för bolagets verksamhet. Styrelsen skall i sådant fall så snart som möjligt underrättas om åtgärden.

VD skall verkställa de beslut som styrelsen fattar.

6 Jäv

VD får inte delta i behandlingen av fråga om avtal eller tvist mellan bolaget och VD.

7 Rapportering till styrelsen

VD skall löpande hålla styrelsen informerad om verksamhetens utveckling, marknadsläge, budget, omsättningens storlek, resultat, prisutveckling, större investeringar, bolagets likviditet och kreditläge, personalfrågor etc.

AM
J
/

Bilaga 2 – Instruktion för ekonomisk rapportering

Styrelsen vid Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag utfärdar följande instruktion för ekonomisk rapportering som underlag för styrelsens arbete.

Instruktionen skall gälla tills vidare.

Styrelsen i Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag har i uppgift att fortlöpande bedöma bolagens ekonomiska situation. För detta ändamål skall de uppgifter som behövs för styrelsens samlade bedömning samlas in, och rapporteras till styrelsen enligt följande:

1 Ansvar för rapportering

Bolagets verkställande direktör ansvarar för i denna instruktion angiven rapportering.

2 Resultatrapport

Vid varje styrelsesammanträde skall aktuell resultatrapport behandlas. Genomgång av rapporten skall göras av VD eller tillförordnad. Den skall även ange prognostiserat årsresultat.

3 Delårsrapport

Bolaget gör delårsrapport per sista augusti. Styrelsen har delegerat till VD att teckna rapporten, samt i vederbörlig ordning sända den till kommunen enligt deras anvisning och tidplan.

4 Månadsstatistik

Bolaget sammanställer ekonomisk statistik månadsvis, som utvisar jämförelsetal mot tidigare räkenskapsår. Statistiken sänds ut med e-post till styrelsen senast den 15:e i månaden (med undantag för juli).

5 Budgetförslag

Vid mötet i november skall förslag till budget för nästkommande verksamhetsår framläggas.

Förslag till budget skall bifogas kallelse till styrelsesammanträde och sändas till styrelsens ledamöter en vecka före sammanträdet.

6 Investeringar

Vid varje möte skall eventuella nya större eller strategiska investeringar behandlas.

7 Bokslut

Efter verksamhetsårets slut skall årsbokslut sammanställas och redovisas för styrelsen på bokslutssammanträdet i februari-mars.

Efter styrelsens godkännande skall årsredovisning med bokslut och verksamhetsberättelse, samt förslag till aktieutdelning, sändas till aktieägarna i samband med kallelse till årsstämma.

AM^{TM}
/

Giltig från
2020-04-20

Meddelande 4
Utfärdad av
Anders Mannikoff

Sidan
1 (2)

Dokument id
Styrelseprotokoll 2020-03-18

Protokoll nr:
2-20

Närvarande:

Ordinarie: Claes Unosson, Erik Alavik, Bo Fransson, Robert Holmén, Fredrik Johansson och Johan Martinsson.

Tjg. suppleant:

Övriga: Anders Mannikoff.

§ 479 Mötets öppnande

Ordföranden öppnade mötet.

§ 480 Val av sekreterare och protokollsjusterare

Till sekreterare valdes Anders Mannikoff, till protokollsjusterare valdes Johan Martinsson.

§ 481 Föregående mötesprotokoll

Föregående protokoll gicks igenom utan kommentarer och lades till handlingarna.

§ 482 Utse firmatecknare

Till att gemensamt teckna firma omvaldes Claes Unosson och Anders Mannikoff. Verkställande direktören Anders Mannikoff har rätt att ensam teckna firma beträffande löpande förvaltningsåtgärder.

§ 483 Fastställa styrelse-, ekonomisk rapporterings- och VD-instruktioner

Styrelsen beslutade att anta styrelse-, ekonomisk rapporterings- och VD-instruktioner enligt bilaga 1.

§ 484 Fastställa attestinstruktion

Styrelsen beslutade att anta attestinstruktion enligt bilaga 2.

§ 485 Övriga frågor

Arbetslagarna anmälde sina val av följande personer att ingå i styrelsen:

Ledamöter: Niklas Arvidsson, Linda Johansson

Suppleanter: Robert Holmén, Leif Fogel

Aktiebolaget har ingen lagstadgad skyldighet att låta anmälda arbetstagarledamöter ingå i styrelsen då bolaget saknar anställda. Då styrelsemöten i moderbolaget Herrljunga Elektriska AB och dotterbolagen Herrljunga Vatten AB och Herrljunga Elkraft AB normalt hålls vid samma datum och i ett sammanhang är det dock motiverat att låta moderbolagets arbetstagarledamöter också ingå i dotterbolagets styrelse vilket fastställs genom denna protokollsanteckning.

Giltig från
2020-04-20

Meddelande 4
Utfärdad av
Anders Mannikoff

Sidan
2 (2)

Dokument id
Styrelseprotokoll 2020-03-18

Protokoll nr:
2-20

§ 486 Mötets avslutning

Ordföranden avslutade mötet.

Herrljunga 2020-04-20

_____
Anders Mannikoff

Justeras:

_____
Claes Unosson

_____
Johan Martinsson

Giltig från
2020-03-18

Dokument id
Attestinstruktion

Meddelande 4
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
1 (4)
Utgåva
F

Attestinstruktion

1 Inledning

Fastställd 2020-03-18 av styrelserna i Herrljunga Elektriska AB (HEAB), Herrljunga Elkraft AB (HEKAB) samt Herrljunga Vatten AB (HEVAB). Där inget annat anges gäller instruktionen för samtliga bolag.

Attestinstruktionen visar vem som är ansvarig för beslut som får ekonomiska konsekvenser. Den tillser att beslut fattas på rätt nivå, samt vara ett medel för att förbättra planering, uppföljning och intern kontroll.

Attestinstruktionen överensstämmer med arbetsordningen för styrelse och VD samt ligger till grund för VD:s vidaredelegering inom företaget. Beloppsgränser för VD:s attesträtt anges i styrelsens arbetsordning.

Attesträtt innebär en förtroendeställning i bolaget. Den attestansvarige företräder alltid bolagets intressen. Med sin namnteckning på inköpsdelegationen vidimerar medarbetarna att de till fullo förstått innebörden också av denna attestinstruktion.

2 Definitioner

Attesträtt

- Rättighet att inom angivna specifikationer och belopp godkänna överenskommelser och avtal med ekonomisk innebörd för företaget.
- Skyldighet att bevaka att den kedja av aktiviteter (rutiner) som leder fram till attest är ändamålsenliga, innehåller korrekta ekonomiska överväganden, samt säkerställer god intern kontroll.

Med sin signatur vidimerar den attestansvarige i det enskilda fallet att allt är korrekt, att alla kontrollstationer på vägen från beställning till rätt leverans har passerats utan anmärkning, och att bolagets intressen tillvaratas.

Den som fått attesträtt ansvarar för att lägga upp nödvändiga rutiner som säkerställer god intern kontroll. I detta ligger bl a att skilja på beställningsrätt och attesträtt.

Beställning

Beställnings-/inköpsrätten utdelas av VD och är reglerad i en särskild inköpsdelegation.

Beställning hos leverantörer och entreprenörer binder normalt bolaget direkt vid att ta emot det beställda och betala avtalad ersättning. Det är med andra ord i detta ögonblick som de flesta besluten med ekonomisk konsekvens fattas.

Beställningar görs normalt skriftligen genom nyttjande av företagets eller leverantörens inköpssystem. Beställningen kan ske manuellt eller elektroniskt. Vid elektronisk beställning sker elektronisk loggning av beställningen. Beställningar per telefon skall bekräftas skriftligen. Obetydliga beställningar kan göras utan skriftliga beställningar.

Där verksamhetssystemet föreskriver att kalkyler skall upprättas eller ramavtal användas, är beställaren ansvarig för att förvara handlingar som styrker att så har skett. Vid förekommande fall skall beställaren arkivera underlag som styrker riktigheten i beställningen.

Godkännande/sakgranskning/leveranskontroll

Den som godkänner har av den attestansvarige fått i uppgift att utföra kontrollåtgärder.

Den som signerar sakgranskning/leveranskontroll vidimerar genom sin förattest att de kontrollåtgärder granskningen avser har genomförts på ett korrekt sätt. Den som förattestertat skall kunna redovisa riktigheten av utförd granskning.

Processen inköp är reglerad i "metod Inköp".

Utanordning (betalattest)

Den som attesterar ansvarar för att attestplanen har följts, att de som signerat och godkänt utgifterna är behöriga.

Utanordning sker genom Ekonomiavdelningen, där också bankteckning sker av medarbetare med särskild fullmakt.

3 Allmänt

Attesträtten innebär rätt och skyldighet att

- ansvara för att bakomliggande upphandling är korrekt och att åtgärden är till gagn för företaget
- ansvara för beställningsrutin, godkänna beställning av viss vara eller omkostnad
- godkänna fullgjorda prestationer (redovisade i fakturor, samlingsrapporter etc) efter det att erforderliga kontroller vidtagits
- godkänna rabatter, krediteringar, hyresreduktioner, avskrivning av fordran etc
- godkänna andra bokföringstransaktioner (bokföringsorder o dyl)
- godkänna personal- och organisationsförändringar

Kontrollåtgärder kan avse

- att beställd kvantitet har erhållits och att kvalitén överensstämmer med beställning
- à-priser, betalningsvillkor och moms
- att utlovade rabatter erhållits
- avdrag av eventuellt förskott
- att beloppet inte blivit dubbelfakturerat
- uträkning
- kontering och periodisering

Beslut med ekonomiska konsekvenser kan också fattas av någon som omfattas av så kallad ställningsfullmakt. Det innebär, att den som har en viss ställning i bolaget kan ingå avtal med omvärlden som är bindande, om det inte finns anledning för motparten att misstänka att vederbörande inte är behörig.

Firmatecknare beslutas årligen vid konstituerande styrelsemöte. Normalt tecknas firman gemensamt av styrelseordföranden och VD. Normalt ges VD rätten att ensam teckna firman

beträffande löpande förvaltningsåtgärder. Beloppsgränsen för löpande förvaltningsåtgärder är reglerad i Styrelsens arbetsordning.

Den som har delegerat attesträtt vidare till annan, är skyldig att löpande kontrollera så att rutinen fungerar. Gör den inte det, skall delegeringen återkallas.

4 Principer för beställnings- och attesträtt

Affärsområdesansvarig chef ansvarar inför VD för samtliga kostnader för respektive avdelning/affärsområde.

Inom sitt affärsområde/avdelning skall ansvarig chef tillse att tilldelad verksamhet bedrivs på optimalt sätt så att bästa möjliga resultat uppnås. Kopplat till ansvaret finns rätten att inom sin inköpsdelegation genomföra inköp enligt metoden Inköp.

Indikation om "spräckt" total investeringsram eller kostnadsbudget skall omedelbart innebära begäran om samtal med närmast överordnade chef.

Det är inte tillåtet att dela upp en aktivitet i tiden eller i flera fakturor i syfte att kringgå beloppsgränser.

Rätten att attestera innebär en förtroendeställning inom företaget. Personen ifråga skall alltid kritiskt granska underlagen för att försäkra sig om riktigheten innan godkännande sker. Än viktigare är emellertid att den attestansvarige etablerar en beställningsrutin inom sitt ansvarsområde som säkerställer att endast korrekta inköp sker.

Attestberättigad person får inte attestera underlag eller åtgärder som kan medföra ekonomisk vinning för den attesterande själv, t ex gjorda utlägg, reseräkningar, representation, egen semester etc. Dessa skall attesteras av överordnad chef eller den till vilken överordnad chef delegerar.

Utlägg rörande VD attesteras av Ekonomichefen upp till nivån för ett halvt (1/2) gällande prisbasbelopp, därutöver av styrelsens ordförande.

Attestering av utgifter för representation av alla slag skall innehålla uppgifter både om anledning till representationen och om vilka personer inom och utanför bolaget som deltagit och i övrigt följa företaget representationspolicy.

Om ordinarie attestberättigad är frånvarande är normalregeln att handlingarna attesteras av ersättare.

Kontroll, attest och attest/utanordning tecknas med varaktig skrift eller som elektronisk attest i bolagets fakturasystem Palette.

Attestberättigad har attesträtt för samtliga omkostnader och investeringar inom eget ansvar med undantag för personliga utgifter, såsom reseräkningar och representation.

Beställning och attest skall skiljas åt. Detta för att god intern kontroll kräver att minst två personer är inblandade i en rutin.

Giltig från
2020-03-18

Dokument id
Attestinstruktion

Meddelande 4
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
4 (4)
Utgåva
F

Investerings- och underhållsprojekt

Bolagets styrelse beslutar om bolagets verksamhetsplaner och budget och i samband därmed om bolagets planer för produktion, ombyggnad, underhåll och andra investeringar. Projekten i planerna har en budget som utgör gräns för kostnaderna för projektet. Projekten skall upphandlas enligt godkända regler.

Respektive affärsområdeschef är beställare och ansvarig för investerings- och underhållsplanen och dess genomförande.

Projektet skall vara kalkylerade och i övrigt så planerade att kostnaderna för projektet kan överblickas i samband med att materialbeställningar, anbudsförfrågan mm sänds ut. Till grund för beslut om beställning skall också alltid finnas en investeringskalkyl som visar investeringens ekonomiska konsekvenser.

Utökning och tilläggsbeställningar vilka leder till överskridande av beslutad projektkostnad skall anmälas och beslutas av VD. Uppstår eller befaras oförutsedda kostnader för ett projekt skall dessa genast anmälas för vederbörande beställare respektive berörd chef.

Överenskommelse av löpande projektredovisning skall fattas mellan beställare och utförare i samband med projektstart. Beställaren är alltid ytterst ansvarig för projektets ekonomi.

6 Tillgångar, ansvar

Respektive chef har ett ansvar beträffande företagets tillgångar som fastigheter, inventarier, datorer, maskiner, bilar, verktyg mm inom respektive ansvarsområde. Vid avyttring, utranering eller förlust av tillgångar skall anläggningsregistret uppdateras samt en dokumentation biläggas. Större förluster skall utredas. Misstanke om oegentligheter skall omedelbart anmälas till VD eller styrelseordförande som fattar beslut om revisionsinsats och/eller polisanmälan.

7 Allmän attest- och utanordningsrätt för utgifter av alla slag (Firmateckning)

Firmateckning enligt styrelsens beslut gäller som beställning, attest och utanordning för alla slag av utgifter och avtal.

Giltig från
2020-03-18

Dokument id
Styrelsens arbetsordning

Meddelande 4
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
1 (5)
Utgåva
F

Styrelsens arbetsordning för Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag

Fastställd **2020-03-18** av styrelserna i Herrljunga Elektriska AB (HEAB), Herrljunga Elkraft AB (HEKAB) samt Herrljunga Vatten AB (HEVAB). Där inget annat anges gäller instruktionen för samtliga bolag.

Denna arbetsordning skall fastställas årligen vid konstituerande styrelsemöten eller senast på nästkommande styrelsemöten.

1 Årsstämma

Bolagens högsta beslutande organ är årsstämman. Årsstämma hålls senast i april månad.

Ordförande skall, i samråd med ägarföreträdare, förbereda röstlängd och dagordning för årsstämman. Övriga styrelseledamöter och verkställande direktören skall vara väl förberedda på frågor som tas upp på årsstämman.

2 Sammanträden

Styrelsen i HEAB och HEVAB skall, utöver årsstämman, hålla minst fem sammanträden.

- Februari Bokslutssammanträde.
- Mars Konstituerande sammanträde direkt efter årsstämman.
- Maj Strategisammanträde.
- September Uppföljningssammanträde.
- November Budgetsammanträde.

För det vilande bolaget HEKAB kan antalet sammanträden vara färre.

Utöver dessa styrelsemöten sammankallar ordföranden styrelsen när så behövs för verksamheten. Styrelseledamot eller verkställande direktören kan också begära att styrelsen sammanträder. Dessa extra styrelsemöten skall hållas senast tre veckor efter mötets påkallande.

Suppleanter till arbetstagarledamöter skall kallas till och har alltid rätt att delta vid styrelsens sammanträden. Suppleant får delta i diskussioner på styrelsemöten, dock utan rösträtt. Arbetstagarledamot som är förhindrad att närvara skall ersättas av en arbetstagar-suppleant. Suppleant inträder då med rösträtt. Till styrelsemöten kan medarbetare eller sakkunnig kallas för föredragning av ärenden.

Sammanträden hålls vanligen på bolagets kontor i Herrljunga. Beslut fattas via öppna val. Ordföranden har utslagsröst. Sammanträden skall protokollföras.

På varje sammanträde, förutom konstituerande sammanträde i mars, skall följande frågor behandlas:

- Aktuella beslutspunkter.
- VD:s rapporter om ekonomi, resultat, verksamhet, marknadsläge och personal.

Investeringar beslutas av styrelsen inom en budgetram för bolagen för ett år. Denna ram får inte överskridas utan nytt styrelsebeslut.

I anslutning till styrelsens sammanträden för att fastställa förslagen till årsredovisning skall bolagens revisor kallas att för styrelsen redovisa sina iakttagelser och bedömningar av bolagens verksamhet.

Styrelsens beslut skall fattas med beaktande av eventuella jäv.

3 Kallelse

Kallelse till sammanträde skall ske senast en vecka före sammanträdet. Kallelse skall ske med e-brev. Underlag för beslutspunkter bifogas. Det ankommer på styrelseledamot att meddela eventuellt förhinder samt till bolaget anmäla eventuella ändringar av kontaktuppgifter.

4 Protokoll

Protokoll från årsstämmor och styrelsemöten skall vara beslutsprotokoll. Protokollen förs av VD om inte respektive möte beslutar om annan sekreterare. Protokollens punkter skall vara numrerade i en obruten nummerföljd. Protokoll skall justeras inom 14 dagar av ordföranden och en ledamot som utses vid varje sammanträde. Protokollen skall omgående efter justering distribueras till styrelseledamöter, suppleanter, verkställande direktör, revisorer och Nossan Förvaltnings AB.

5 Arbetsfördelning

5.1 Styrelseordförande

Styrelseordförande ansvarar för sammankallning till årsstämma och styrelsemöten, tillsammans med VD upprätta dagordning, leda styrelsearbetet, upprätta arbetsordning och avtal med bolagens verkställande direktör.

Styrelsens ordförande genomför årliga utvecklingssamtal inkl revision av lön och andra ersättningsvillkor med verkställande direktören.

5.2 Styrelsen

Styrelsen beslutar i frågor som rör:

- Formella uppgifter som ankommer på styrelsen.
- Affärsidé, mål och policy.
- Årlig investeringsbudget och eventuella förändring av denna under året.
- Viktig förändring, t ex företagsinköp, större projekt, mm.
- Bolagens organisation.
- Verkställande direktör i bolagen, anställning/avsked.
- Budget, uppföljning och bokslut.
- Svar på remisser och övriga skrivelser av viktig eller principiell karaktär.

Styrelsen skall kontrollera att bolagens ekonomiska förhållanden sköts på ett betryggande sätt och skall fortlöpande bedöma bolagens ekonomiska situation.

I övrigt skall styrelsen bereda kommunfullmäktige möjlighet att ta ställning innan sådana beslut fattas som är av principiell beskaffenhet eller av större vikt. Närmare anvisningar ges i ägardirektiv.

5.3 Verkställande direktören

Verkställande direktören skall:

- Svara för bolagens löpande och dagliga verksamhet enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar.
- Ansvara för att verksamheten bedrivs enligt de lagkrav som finns.
- Tillse att bolagens bokföring fullgörs i överensstämmelse med lag och att medelsförvaltningen sköts på ett betryggande sätt.
- Tillse att skatter och avgifter betalas i tid, eller om detta inte kan ske i tid, snarast informera styrelsens ordförande.
- Tillsammans med ordföranden utarbeta förslag till dagordning inför årsstämmor och styrelsemöten.
- Ansvara för att kallelser med underlag sänds ut i tid.
- Ansvara för personalbeslut inom bolagen. När det gäller personal på ledningsnivå skall dock samråd ske med styrelsens ordförande.
- Vid befarade avvikelser från planer som redovisats för och beslutas av styrelsen eller händelser av väsentlig betydelse, utan dröjsmål informera styrelsen eller i vart fall styrelsens ordförande för vidare handläggning.

6 Instruktion för verkställande direktören

Närmare instruktion för verkställande direktören ges i bilaga 1.

7 Instruktion för ekonomisk rapportering

Instruktion för ekonomisk rapportering ges i bilaga 2.

8 Attest- och delegationsordning

Attestinstruktion ges i ett separat dokument utfärdat av styrelsens ordförande och beslutas av styrelsen.

Beloppsgränsen för VD:s rätt att attestera löpande förvaltningsåtgärder är enligt denna instruktion 250 000 kr under förutsättning att åtgärden inryms i av styrelsen fastställd budget.

Ett särskilt undantag från denna beloppsgräns medges för fakturor från Vattenfall regionnät rörande löpande nätavgifter samt fakturor från Solör Bioenergi Herrljunga rörande löpande fjärrvärmeinköp vilka båda skall anses som löpande förvaltningsåtgärder.

9 Sekretess

Originalprotokoll från möten skall förvaras i låst arkiv. Mottagare av protokoll ansvarar för att dessa kopior förvaras och hanteras på ett betryggande sätt.

Verkställande direktören och styrelse med suppleanter har lojalitetsplikt vilket innebär lojalitet med de beslut styrelsen fattar. Intern och extern information om styrelsebehandlade frågor skall ske med iakttagande av den sekretess som lagar och förordningar föreskriver. Hänsyn till person- och konkurrensskäl skall beaktas.

Bilaga 1 – Instruktion för verkställande direktören

Styrelsen i Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag utfärdar följande instruktion avseende arbetsfördelningen mellan styrelsen och den verkställande direktören, VD i Herrljunga Elektriska AB, Herrljunga Elkraft AB samt Herrljunga Vatten AB.

1 Bolagets organisation

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation.

2 Förvaltningen av bolagets angelägenheter

Styrelsen ansvarar för förvaltningen av bolagets angelägenheter. Det ankommer dock på bolagets VD att handha den löpande förvaltningen och koordinera verksamheten i bolaget med den omsorg och i den utsträckning som krävs för att sköta dessa sysslor samt i enlighet med bolagsordningen och gällande lagstiftning. I den löpande förvaltningen ingår ekonomisk förvaltning.

3 Den ekonomiska förvaltningen

Det åligger VD att genomföra och följa upp bokföringens organisation och uppläggningsen av medelsförvaltningen. VD skall tillse att bolagets bokföring fullgörs i överensstämmelse med gällande lagstiftning och att medelsförvaltningen sköts på ett betryggande sätt.

4 Anvisningar för den löpande förvaltningen

Då styrelsen vill ge VD anvisning om hur förvaltningsåtgärder skall handläggas eller beslutas skall sådan anvisning dokumenteras i protokollet från det styrelsesammanträde då anvisningen beslutades. VD är skyldig att följa anvisningar om hur löpande förvaltningsåtgärder skall handläggas eller beslutas.

5 Åtgärder utanför den löpande förvaltningen

VD får vidta åtgärd som faller utanför den löpande förvaltningen om styrelsen lämnat bemyndigande till detta. Sådant bemyndigande skall framgå av protokollet från det styrelsesammanträde då beslut om bemyndigandet fattades.

VD får, i samråd med styrelsens ordförande, också vidta åtgärd som faller utanför den löpande förvaltningen, om styrelsens beslut inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet för bolagets verksamhet. Styrelsen skall i sådant fall så snart som möjligt underrättas om åtgärden.

VD skall verkställa de beslut som styrelsen fattar.

6 Jäv

VD får inte delta i behandlingen av fråga om avtal eller tvist mellan bolaget och VD.

7 Rapportering till styrelsen

VD skall löpande hålla styrelsen informerad om verksamhetens utveckling, marknadsläge, budget, omsättningens storlek, resultat, prisutveckling, större investeringar, bolagets likviditet och kreditläge, personalfrågor etc.

Bilaga 2 – Instruktion för ekonomisk rapportering

Styrelsen vid Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag utfärdar följande instruktion för ekonomisk rapportering som underlag för styrelsens arbete.

Instruktionen skall gälla tills vidare.

Styrelsen i Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag har i uppgift att fortlöpande bedöma bolagens ekonomiska situation. För detta ändamål skall de uppgifter som behövs för styrelsens samlade bedömning samlas in, och rapporteras till styrelsen enligt följande:

1 Ansvar för rapportering

Bolagets verkställande direktör ansvarar för i denna instruktion angiven rapportering.

2 Resultatrapport

Vid varje styrelsesammanträde skall aktuell resultatrapport behandlas. Genomgång av rapporten skall göras av VD eller tillförordnad. Den skall även ange prognostiserat årsresultat.

3 Delårsrapport

Bolaget gör delårsrapport per sista augusti. Styrelsen har delegerat till VD att teckna rapporten, samt i vederbörlig ordning sända den till kommunen enligt deras anvisning och tidplan.

4 Månadsstatistik

Bolaget sammanställer ekonomisk statistik månadsvis, som utvisar jämförelsetal mot tidigare räkenskapsår. Statistiken sänds ut med e-post till styrelsen senast den 15:e i månaden (med undantag för juli).

5 Budgetförslag

Vid mötet i november skall förslag till budget för nästkommande verksamhetsår framläggas.

Förslag till budget skall bifogas kallelse till styrelsesammanträde och sändas till styrelsens ledamöter en vecka före sammanträdet.

6 Investeringar

Vid varje möte skall eventuella nya större eller strategiska investeringar behandlas.

7 Bokslut

Efter verksamhetsårets slut skall årsbokslut sammanställas och redovisas för styrelsen på bokslutssammanträdet i februari-mars.

Efter styrelsens godkännande skall årsredovisning med bokslut och verksamhetsberättelse, samt förslag till aktieutdelning, sändas till aktieägarna i samband med kallelse till årsstämma.

Närvarande:

Ordinarie: Claes Unosson, Erik Alavik, Niklas Arvidsson, Bo Fransson, Fredrik Johansson, Linda Johansson, Ann-Mari Olsson och Johan Martinsson.

Tjg. suppleant:

Övriga: Leif Fogel, Robert Holmén och Anders Mannikoff.

Mötet hölls på Herrljunga Hotell och Konferens med beaktande av social distansering.

§ 487 Mötets öppnande

Ordföranden öppnade mötet.

§ 488 Val av sekreterare och protokollsjusterare

Till sekreterare valdes Anders Mannikoff, till protokollsjusterare valdes Fredrik Johansson.

§ 489 Föregående mötesprotokoll

Föregående protokoll gicks igenom utan kommentarer och lades till handlingarna.

§ 490 Strategiarbete

Strategiarbetet inleddes med en scenarioanalys kring lokala effekter av COVID-19 på några års sikt. Styrelsen delade in sig i tre grupper och diskuterade frågeställningar kring två scenarier, dels ett scenario där social distansering behöver fortgå länge med nya sociala och ekonomiska strukturer som följd, dels ett scenario där behovet av social distansering efterhand upphör men där marknaderna återhämtar sig mycket långsamt. Resultaten sammanfattades genom gruppdiskussion.

Den liggande strategiplanen för Herrljunga Elektriska med dotterbolag gicks därefter igenom översiktligt. Styrelsen konstaterade att den liggande planen fortsatt kan anses aktuell men att uppdateringar behövs för vissa tidsangivna skrivningar i avsnittet Omvärld och strategisk position. Likaså behöver planen, på förekommen anledning, kompletteras med risk- och möjlighetsanalys kopplat till en pandemi.

Styrelsen beslutade att lägga resultaten från scenarioanalysen om COVID-19 som en bilaga till strategiplanen och ge VD i uppdrag att uppdatera avsnittet Omvärld och strategisk position samt att därefter distribuera den uppdaterade planen till styrelsen.

§ 491 Rapportering från verksamheten

VD rapporterade kort om verksamheterna och hänvisade i övrigt till den utsända verksamhetsrapporten. Det ekonomiska resultatet efter april följer planen för året. Prognosen för helårsresultatet är att nå budget (354 kkr).

§ 492 Rapportering om ombyggnaden av Altorps vattenverk

Den nya filterbyggnaden är rest och på insidan pågår snickeri, gjutning, målning etc. De tankar som hör till filteranläggningen kommer på plats inom kort. Projektet följer väsentligen plan med liten fördröjning på grund av corona. Av samma orsak finns risk för ytterligare fördröjningar men inget som är känt i nuläget. Leverantören av processutrustning har meddelat fördröjningen som orsakats av den uppskjutna leveransen under en period av 1-1,5 år på grund av en oväntat utdragen process för vattendom. Fördröjningen uppgår till ca 700 kkr, dvs 10 % av ordersumman vilket ryms inom ramen för projektets kostnadsbuffert (1,6 Mkr). Med fördröjning har nu även kontraktet med

processleverantören tecknats. I kontraktet anges tidsramar med tillhörande viten, något som inte kunnat fastställas innan vattendom vunnit laga kraft och filterbyggnaden slutprojekterats.

§ 493 Rapportering om förändringar i råvattenkvalitet

Under byggtiden för Altorps vattenverk sker vattenproduktionen för tätorterna Herrljunga och Ljung-
Annelund helt och hållet vid vattenverken i Ölanda och Annelund. På grund av upptäckt gödsling
runt en av råvattenbrunnarna i Ölanda och pågående markomvandling i närområdet till
råvattenbrunnarna i Annelund har provtagningen av råvatten med avseende på nitrat utökats.

Analysresultaten visar på en oönskad nitratpåverkan i fyra av fem råvattenbrunnar upp till nivån för
otjänligt dricksvatten. Genom att ställa om processen har vatten från dessa råvattenbrunnar kunnat
blandas för att därigenom kunna hålla nitratnivåerna i producerat dricksvatten runt gränsen för
tjänligt med anmärkning. Situationen är dock allvarlig och en oplanerad investering om ca 85 kkr har
gjorts i ett flyttbart vattenfilter för att kunna reducera nitratnivåerna från den mest påverkade
brunnen. Samverkan sker sedan en tid med tillsynsmyndigheterna vid kommunen och Länsstyrelsen
för att uppnå ett bättre skydd mot skadlig yttre påverkan i och kring berörda vattenskyddsområden.

§ 494 Övriga frågor

Inga övriga frågor.

§ 495 Mötets avslutning

Ordföranden avslutade mötet.

Herrljunga 2020-06-01

Anders Mannikoff

Justeras:

Claes Unosson

Fredrik Johansson

Protokoll nr 80
Styrelsesammanträde Nossan FörvaltningsaktiebolagNärvarande:

Styrelse: Gunnar Ingvarsson, Anders Andersson, Lena Bertilsson
Ordförande: Gunnar Ingvarsson

Tjm: Linda Rudenwall (VD)

Inbjudna: Ordförande och VD för
Herrljungabostäder AB
Ordförande: Karin Carlsson
VD: Christer Johansson

Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag
Ordförande: Claes Unosson
VD: Anders Mannikoff

Plats: Herrljunga kommunhus, A-salen Nossan
Tid: 2020-05-18 kl. 10:00-12:00

- 1. Styrelsesammanträdets öppnande**
Beslut: Mötet förklarades öppnat av ordförande.
- 2. Godkänna dagordningen**
Beslut: Dagordningen godkändes.
- 3. Att jämte ordförande utse två justerare av dagens protokoll**
Beslut: Anders Andersson och Lena Bertilsson valdes att justera dagens protokoll
- 4. Ägardialoger med bolagen**
  - Återrapport finansrådet (detta äger rum precis före ägardialogen)
  - Pågående och planerad verksamhet
  - Ekonomi/prognos 2020
  - Bolagens arbete med kommunens mål och direktiv (ex Herbos uppdrag av fullmäktige)
  - Nossans långfristiga skuld till kommunen

Herrljunga Elektriska

Bolaget har grävt ner större delen av elnätet. Nätmyndigheten ställer krav på nya mätare, vilket resulterar i att bolaget nu byter ut befintliga mätare.

Fibertäckningen är god i kommunen, Fåglavik är det område som inte är täckt. Just nu bevakas om det finns investeringsstöd att söka i detta.

Herrljunga befinner sig på fjärde plats gällande antalet installationer av solex per invånare. Fortsatt bra efterfrågan.

Altorps vattenverk, vattendom gick igenom i augusti 2019. Processutrustning har handlats upp tidigare. Total budget 13 mnkr för vattenverket. Planerad vara klar i november. Ekonomin är i fas med budget, dock lite lägre resultatnivå än tidigare år då anslutningsavgifterna går ner.

Herrljungabostäder

Under det rådande läget med Coronaviruset har bolaget behövt att planera om med åtgärder i människors hem. Utvändiga åtgärder pågår som planerat.

Postlokalen kommer att byggas om till 6 nya lägenheter. Investeringsstöd är sökt. Totalt beräknad kostnad för ombyggnationen är 8,8 mnkr.

Samarbetet med Räddningstjänsten pågår.

I verksamheten märks Coronaeffekten i vissa rutiner. Besiktningar genomförs till exempel inte med avflyttande och inflyttande hyresgäster utan görs enbart av bolaget.

Ekonomiska läget, 3,1 mnkr prognos för 2020.

Hyresförhandlingar är klara för året.

Bolaget har inte märkt av några hyresgäster med betalningssvårigheter.

Bolaget har säkerställt att skyddsrummen är fullt utrustade samt kan tas i bruk inom kort tid.

Uppdraget från fullmäktige kring en ekonomisk analys vid nybyggnation redogjordes.

En positiv rapport som kommer att hanteras i kommunfullmäktige i juni. Nossan noterar att avkastningskravet är för högt i nuvarande ägardirektiv för att kunna fullfölja uppdraget som har simulerats.

Övrigt

Nossan ställer sig positiva till att en ev amortering av lånet om 135 mnkr genomförs till kommunen.

Ägardialog slut, fortsättning på styrelsemötet

5. Inköp av modul för Nossans redovisning i kommunens ekonomisystem

Beslut: Styrelsen godkänner inköp av modul till en kostnad av 15-20 tkr.

6. Prognos Nossan

Utfallet för perioden samt prognosen visar att ekonomin är i balans mot budget.

Beslut: Styrelsen godkänner den ekonomiska redovisningen

7. Uppdrag Herrljungabostäder från kommunfullmäktige

Herrljungabostäder har presenterat den simulerade ekonomin som Kommunfullmäktige gett i uppdrag. Nossans förvaltningsaktiebolag noterar att avkastningskravet i nuvarande ägardirektiv är för högt under planperioden vid en eventuell nybyggnation.

Beslut: Under förutsättning att Kommunfullmäktige beslutar att ge Herrljungabostäders styrelse i uppdrag att fullfölja i enlighet med simulerad nybyggnation, behöver

AA
NS CE

avkastningskravet sänkas till 2 % under den kommande tioårsperioden. Detta beslut kommuniceras via VD till kommunstyrelsen inför beslut.

8. Avslut

Ordförande avslutar mötet.

Vid protokollet,

Linda Rudenwall

Justeras,

Gunnar Ingvarsson
Styrelseordförande

Anders Andersson
Styrelseledamot

Lena Bertilsson
Styrelseledamot

Meddelande 6

Nossan Förvaltningsaktiebolag
556637-5746

RESULTATRÄKNING

	Budget 2020	Utfall april	Prognos 2020	Utfall fg år 2019
Nettoomsättning	0	0	0	0
Företagsförsäkringar	-15 000	-14 696	-15 000	-21 199
Styrelsearvoden	-100 000	-39 326	-100 000	-102 133
Revisionsarvoden	-55 000	13 937	-46 000	-96 107
Redovisningstjänster	-10 000	0	0	-12 000
Administrativa kostnader	0	0	-15 000	0
Övriga förvaltningskostnader	-600 000	-200 000	-600 000	-601 700
Rörelseresultat	-780 000	-240 085	-776 000	-833 139
Finansiella poster:				
Utdelning andelar dotterbolag	0	0	0	0
Lämnade koncernbidrag	0	0	0	0
<i>Koncernbidrag</i>	<i>970 000</i>	<i>0</i>	<i>966 000</i>	<i>1 035 000</i>
Övriga ränteintäkter	60 000	0	60 000	74 343
Räntekostnader och liknande resultatposter	-250 000	-53 524	-250 000	-263 817
Summa finansiella poster	780 000	-53 524	776 000	845 526
Resultat efter finansiella poster	0	-293 609	0	12 387
Skatt på årets resultat	0	-	-	-2 725
ÅRETS RESULTAT	0	-293 609	0	9 662

AA
db cu

Lånesammanställning och likvida medel kommunkoncern

	maj-19	okt-19	maj-20
Koncernen inkl Industrifastigheter			
Låneskuld	391	389,8	388,05
Kapitalbindning	2,08	2,07	2,1
Räntebindning	1,5	1,54	1,53
Snittränta	0,46	0,52	0,55
Likvida medel (inkl kommunen)		49 mnkr	32 mnkr
checkräkningskredit 20 tillkommer vid behov			
Nossan Förvaltningsaktiebolag			
Låneskuld	59,6	59,6	59,6
Kapitalbindning	1,71	1,39	2,56
Räntebindning	1,4	1,18	2,41
Snittränta	0,34	0,39	0,45
Likvida medel (limit 12 mnkr)		-9,0 mnkr	-8,9 mnkr
Herrljunga Bostäder			
Låneskuld	145,2	143,8	142,1
Kapitalbindning	2,09	2,02	1,53
Räntebindning	2,07	2,02	1,53
Snittränta	0,57	0,58	0,6
Likvida medel (limit 15 mnkr)		10,9 mnkr	9,3 mnkr
Industrifastigheter			
Låneskuld	156,3	156,3	156,3
Kapitalbindning	1,98	2,21	2,27
Räntebindning	0,67	1,03	0,91
Snittränta	0,24	0,32	0,4
Likvida medel (limit 5 mnkr)		-1,3 mnkr	12,3 mnkr
Herrljunga Elektriska			
Likvida medel (limit 12,5 mnkr)		-2,4 mnkr	0,3 mnkr
Herrljunga Vatten			
Låneskuld	30	30	30
Kapitalbindning	3,27	2,84	3,09
Räntebindning	3,27	2,84	3,09
Snittränta	1,36	1,47	1,25

Minnesanteckningar finansråd

Medverkande:

Anders Mannikoff (VD Herrljunga Elektriska)
Christer Johansson (VD Herrljungabostäder)
Annbritt Kock (ekonomiansvarig Herrljungabostäder)
Bengt Ottosson (Ordförande Stiftelsen Herrljunga Industrielokaler)
Linda Rudenwall (Ekonomichef Herrljunga kommun/VD Nossan)

Plats: Herrljunga kommunhus, A-salen/Nossan

Tid: 2020-05-18 kl. 09:00-10:00

Dagordning

- 1. Genomgång av kommunkoncernens upplåningsportfölj och likviditet**
Diskussion kring låneportföljen samt olika upplåningsstrategier. Den långsiktiga ränteprognosen diskuterades utifrån KI-finans sammanställning över detta. Genomgång av sammanställningen över bolagens samlade lån och likviditet.
- 2. Kommande behov likviditet**
Vattenverket Altorp är under investering. Framgent behöver checkkrediten höjas, helst före sommaren och att gälla till första kvartalet 2021. Belopp ny checkkredit 16 mnkr plus nuvarande 12,5 mnkr. Herrljunga Vatten kommer att begära ny proprieborgen hos kommunen.
- 3. Reflektioner genomförda bokslut**
Samarbetet med sakkunnigt revisorsbiträde diskuterades. Linda R sammankallar ekonomerna till ett bokslutsmöte under hösten. Planering och genomgång av rutiner.
- 4. Övriga frågor**
- 5. Avslutning**

Linda Rudenwall
Ekonomichef
Vårgårda och Herrljunga kommun

556508-0909
Protokoll nr 2

2020-05-14

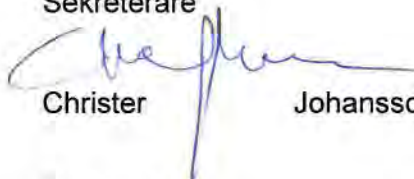
Plats och tid Fokus lokal Torget 2 Herrljunga kl.14:00

Beslutande Karin Carlsson
Ragnar Emanuelsson
Kent Johansson
Finn Svensson
Henrik Berner

Övriga deltagande Christer Johansson
Annbritt Koch
Hans-Åke Henriksson

Justeringsman Henrik Berner

Underskrift Sekreterare § 18-25

Christer Johansson

Ordförande

Karin Carlsson

Justeringsman

Henrik Berner

556508-0909
Protokoll nr 2

2020-05-14

- § 18 Ordförande förklarar mötet öppnat.
- § 19 Henrik Berner utses till justeringsman.
- § 20 Fastställande av dagordning
- § 21 Ny ledamot Henrik Berner hälsas välkommen.
- § 22 Hans-Åke Henriksson presenterar resultatet av ekonomisk analys byggnation 2020-2030 enl. uppdrag Herrljungabostäder AB erhållit från Herrljunga kommunfullmäktige 2020-03-09 (KF § 31)

BESLUT

Styrelsen för Herrljungabostäder AB beslutar att godkänna erhållen presentation av ekonomisk analys byggnation 2020-2030 bilaga 1.

- § 23 Styrdokument
- Styrelsens arbetsordning
  - Attestinstruktion

BESLUT

Styrelsen för Herrljungabostäder AB beslutar att godkänna och antaga Styrelsens arbetsordning bilaga 2 samt attestinstruktion bilaga 3.

- § 24 Firmateckningsrätt

BESLUT

Styrelsen för Herrljungabostäder AB beslutar att firmateckningsrätt har Christer Johansson [REDACTED] i förening med ordförande Karin Carlsson [REDACTED]. Dessutom har verkställande direktören rätt att teckna firman beträffande löpande förvaltningsåtgärder.

- § 25 Övriga frågor

- § 26 Mötet avslutas

**Protokoll fört vid Kommunforskning i Västsverige Ideell Förening
årsmöte den 11 maj 2020**

1. Mötet öppnades av Björn Brorström.
2. Till mötesordförande valdes Björn Brorström.
3. Till mötessekreterare valdes Viveka Nilsson.
4. Kicki Nordberg och Bengt Säterskog valdes till justeringspersoner.
5. Dagordningen fastställdes.
6. Röstlängden fastställdes (bilaga 1).
7. Mötet befanns vara utlyst i vederbörlig ordning.
8. Gustaf Kastberg informerade om KFi:s verksamhet 2019 (bilaga 2). Under 2019 hölls fem seminarier; Chefsdagen, Processer och lean i hälso- och sjukvården, Implementering i samverkan, KFi-dagen samt Redovisningsdagen. 2019 bedrevs och avrapporterades tolv forskningsprojekt. Dessa projekt handlade om stadens roll i innovationssamverkan, intraprenader i skolan, ägarstyrning, implementering av samverkan, styrningskonceptet värdebaserad vård, medborgarlöften, ökande administration i offentlig sektor, styrning av kommunal stödverksamhet, beröm som styrinstrument, sociala investeringar, implementering av Agenda 2030 inom universitet och högskolor samt styrning och ledning inom universitets- och högskolevärlden. KFi bedriver också ett forskningsprogram som handlar om samarbete; Lokom (Lokalt kommunforskningsprogram). Inom programmet bedrivs de två projekten om ägarstyrning och implementering av samverkan. Även arbetet med de finansiella profilerna fortsatte under året. Drygt 100 kommuner beställde analysen. Den finansiella profilen belyser vilka starka och svaga finansiella sidor en kommun har i förhållande till andra kommuner i en jämförbar grupp. Årsmötet beslutade att lägga verksamhetsberättelsen till handlingarna.

Pierre Donatella redogjorde för det ekonomiska utfallet för KFi (bilaga 3). Årsredovisningen för 2019 visar ett resultat efter finansiella poster på 299 tkr. Detta är ett starkare resultat än budgeterat som förklaras både av en ökad projektingång och därmed större täckningsbidrag, samt lägre kostnader delvis till följd av att alla planerade satsningar inte genomförts. Efter årets starka resultat är utgående eget kapital cirka 1,7 mkr, varav obeskattade reserver utgör 120 tkr. Balans- och resultaträkning godkändes och lades till handlingarna.
9. Årsmötet beslutade att lägga revisionsberättelsen till handlingarna (bilaga 4).

Meddelande 8

10. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för det gångna året.
11. Pierre Donatella redogjorde för förslag till justering av KFi:s medlemsavgifter inför 2020 (bilaga 5). Förslaget innebär en uppräknig utifrån PKV (prisindex för kommunal verksamhet). Årsmötet godkände förslaget om justering av medlemsavgifter.
12. Fyllnadsval av ledamöter till styrelsen. Årsmötet valde två nya styrelseledamöter från årsmötet och fram till omval 2023. Dessa är Magnus Andersson, tf ekonomidirektör Göteborgs stad, samt Maria Standar, kommundirektör Alingsås kommun. Niklas Anemo, som representerat Ulricehamns kommun, och Anders Johansson, som representerat Göteborgs stad, lämnar sina styrelseuppdrag på KFi.
13. Björn Brorström omvaldes till styrelseordförande på ett år, fram till nästa ordinarie årsmöte.
14. Inga avsägelser har inkommit gällande KFi:s revisorer Roger Cardell, Borås stad och Dan Jonasson, Trollhättans stad. Roger Cardell och Dan Jonasson omvaldes till revisorer på ett år, fram till nästa ordinarie årsmöte.
15. Ledamoten Gunilla Josefsson, Kungsbacka kommun, har begärt att lämna uppdraget i KFi:s valberedning. Årsmötet valde Erica Bjärsved, ekonomichef Stenungsunds kommun, som ny ledamot i valberedningen fram till nästa ordinarie årsmöte. Bo Ekström, Härryda kommun och Viveka Nilsson, KFi omvaldes till valberedningens ledamöter på ett år, fram till nästa ordinarie årsmöte.
16. Gustaf Kastberg informerade om verksamhetsplanen för 2020 (bilaga 6). KFi fortsätter arbetet med att förnya och utveckla verksamheten samt ansträngningarna för att skapa kapacitet. Centrala områden att fokusera är rationaliseringsmöjligheter, styrningsutmaningar och utvärdering av satsningar. Under 2020 kommer sammanlagt fem KFi-seminarier att hållas liksom också den årliga KFi-dagen där innevarande års forskning presenteras. Projektstatus för 2020 ser bra ut med nio pågående forskningsprojekt och de så kallade finansiella profilerna. Projekten handlar om intraprenad i skolan, ägarstyrning, implementering i samverkan, digitalisering, patientcentrerad vård, effektivare administration, välfärdsbokslut, innovation för hållbara städer samt stadens roll i innovationssamverkan. Årsmötet noterade verksamhetsplanen som en anmälan till protokollet.

Pierre Donatella informerade om den budget som styrelsen fastställt för KFi 2020 (bilaga 7). Budgeten för 2020 visar på ett resultat på -60 tkr och ligger i linje med intentionerna att långsamt minska det egna kapitalet under de kommande åren. Årsmötet noterade budgeten som en anmälan till protokollet.
17. Inga övriga frågor noterades
18. Björn Brorström avslutade mötet och tackade för ett gott verksamhetsår.

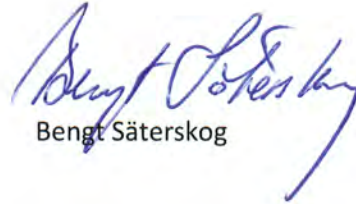
Meddelande 8

Vid protokollet

Justeras

Viveka Nilsson

Bengt Sätterskog

Justeras

Justeras

Kicki Nordberg

Björn Brorström (ordf)

2020-05-11

Kommunforskning i Västsverige Ideell Förenings årsmöte

Röstlängd

<u>Representant</u>	<u>Kommun/region</u>
Maria Brauer	Öckerö kommun
Björn Brorström	Högskolan Borås
Thorbjörn Carlsson	Partille kommun
Anna Cederqvist	Vara kommun
Ulf Ericsson	Tanums kommun
Anders G Högmark	Tjörns kommun
Christian Jensen	Göteborgs universitet
Tomas Johansson	Marks kommun
Ann-Charlotte Järnström	Västkom
Terése Lomgård	Strömstads kommun
Kicki Nordberg	Stenungsunds kommun
Camilla Simonsson	Lerums kommun
Ulrika Strandroth-Fridh	Trollhättans stad
Bengt Säterskog	Västra Götalandsregionen
Ann-Charlotte Wiktorsson	Lidköpings kommun

Verksamhetsberättelse 2019

2019 har varit ett mycket lyckosamt år för KFi med hög aktivitet både vad gäller forskning och seminarier. En del av verksamheten är årligen återkommande medan forskningsprojektens ansats och innehåll vanligtvis varierar mellan olika verksamhetsår.

Forskningsområden

För att upprätthålla en kontinuitet över tid och därigenom skapa förutsättningar för utveckling av fördjupade kunskaper är KFi:s verksamhet organiserad för att upprätthålla kompetens inom centrala områden med särskilt fokus på; redovisning, organisering, styrning, ledarskap, hälso- och sjukvård samt strategisk innovation och utveckling. Inom forskningsområdena initieras och genomförs forskningsprojekt samt förmedlas relevanta forskningsresultat till KFi:s avnämare via seminarier och rapporter.

Forskningsprojekt

Avrapporterade projekt

Under 2019 har ett antal forskningsprojekt av varierande omfattning genomförts. *Att leda en högskola och bedriva verksamhetsutveckling.* Inom ramen för projektet reflekterades det över styrning och ledning inom universitets- och högskolevärlden. Avrapportering har skett i KFi-rapport 150. *Styrning av stödfunktioner i kommunal verksamhet.* I studien undersöktes kommunala utvecklingsenheter med fokus på hur de styrs och optimeras. Avrapportering har skett i KFi-rapport 151. *Beröm som styrinstrument.* Här studerades om beröm kan användas för att styra medarbetare i organisationen. Projektet resulterade i KFi-rapport 152. *Värdebaserad vård - en kunskapsöversikt.* Inom ramen för projektet har en kunskapsöversikt gjorts om innehållet i och tillämpningen av styrningskonceptet värdebaserad vård. Projektet är avrapporterat i KFi-rapport 154. *Effektiv administration.* I projektet belystes frågan varför administrationen ökar inom den offentliga sektorn. Resultatet återfinns i KFi-rapport 155. *Universitet och högskolor och implementering av Agenda 2030.* I projektet följdes hållbarhetsarbetet på 47 svenska högskoleenheter. Det är avrapporterat i Vinnova-rapport 2019:06.

Pågående projekt

Meddelande 8

Stadens roll i innovationssamverkan. I projektet studeras innovationsplattformar för hållbara och attraktiva städer med fokus på hur aktörerna befäster innovationsprogram med handlingsplaner. En delrapportering har skett i KFi-rapport 157. *Intraprenad i skolan i Kungsbacka.* I detta projekt följs arbetet i Kungsbacka kommun under en fyraårsperiod för att se syftet med och resultatet av kommunens intraprenad. *Energiomställning och förändringsprocesser i kommunal fastighetsförvaltning.* Projektet syftar till att öka förståelsen för de organisatoriska och institutionella samband som påverkar offentliga fastighetsförvaltares förmåga till omställning mot en långsiktig, energieffektiv och klimatanpassad fastighetsförvaltning.

Lokalt kommunforskningsprogram

Under 2017 initierades arbetet med att starta upp ett nytt lokalt kommunforskningsprogram (Lokom). Fokus i programmet ligger på samarbete i olika konstellationer och ett antal studier på mer avgränsade samarbetsfenomen kommer att genomföras. En viktig del i Lokom är kunskapsöverföring som sker genom både regelbundna seminarier och KFi-rapporter. Forskningsprogrammet bygger på ett aktivt deltagande och lärande mellan de medverkande parterna. Under 2019 har arbetet i de två projekten inom ramen för Lokom fortskridit.

I det ena projektet – *Samverkanslagen, en implementeringsstudie* - fokuseras patientövergången från region till kommun som ett led i att följa upp den lagändring som skett där den så kallade betalningsansvarslagen har ersatts med samverkanslagen (lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård). Fokus ligger på hur samverkan organiseras mellan sjukhus, primärvård och kommunal vård och omsorg. En första delrapportering har skett i KFi-rapport 153. I det andra projektet - *Samarbete kring kvalitativt utförande* - är det samverkan kring produktion av gemensamma servicetjänster mellan kommuner som står i fokus. Bakgrunden är att lösningen för att klara den framtida välfärdsproduktionen allt oftare pekats ut i form av olika samarbets- och samverkansformer. I forskningsprojektet är det olika sorters verksamhet som lön, miljö, räddningstjänst och avfallshantering som samverkan sker kring. Ett flertal olika kommuner i Bohuslän är samarbetande parter i olika konstellationer. En första delrapportering har skett i KFi-rapport 156.

Seminarier

KFi-dagen genomfördes traditionsenligt i november på Hotel Gothia Towers. Under dagen presenterades aktuella resultat från forskare som ingår i KFi:s nätverk kompletterat med föredragningar från inbjudna forskare från andra miljöer. Under KFi-dagen presenterades utvecklingen

gällande ledarskap, organisation och ekonomi i den kommunala sektorn och centrala teman var samarbete för effektivitet, visionsarbete, att fatta svåra beslut och kriskommunikation. Den årligen återkommande Redovisningsdagen handlade bland annat om regelverket för kommunal ekonomisk förvaltning och en studie som belyser kopplingen mellan revisionskvalitet och redovisningskvalitet. Ett seminarium om ledarskap hölls också som behandlade hur ett förtroendefullt ledarskap kan åstadkommas i komplexa organisationer. Likaså hölls ett seminarium på temat processer och lean i hälso- och sjukvården med fokus på när, var och hur detta kan passa i en sådan organisation. Ett annat seminarium behandlade forskning kring ekonomrollen utifrån morgondagens ekonomer och deras roller, utmaningar och möjligheter. Ytterligare ett seminarium hölls inom ramen för det lokala kommunforskningsprogrammet (Lokom) där iakttagelser presenterades från studien om implementeringen av samverkanslagen i Västra Götalandsregionen. Antalet besökare på KFi-dagen och seminarierna uppgick sammantaget till cirka 220 personer.

Den finansiella profilen

Ett årligen återkommande projekt är den finansiella profilen. Den finansiella profilen är en modell som utvecklats inom ramen för KFi:s redovisningsforskning och därefter fått ett stort genomslag i praktiken. Modellen ger på ett översiktligt sätt möjligheter att jämföra den finansiella utvecklingen mellan olika kommuner i en utvald jämförelsegrupp. 2019 beställde cirka 120 kommuner en finansiell profil från KFi.

Rapporter

Under verksamhetsåret 2019 har totalt nio forskningsrapporter publicerats.

KFi-rapport 157. *Innovation som policy och praktik – Perspektiv och lärdomar från framtagandet av Göteborg Stads innovationsprogram 2018-2023*. Jessica Algehed och Christian Jensen. ISBN:978-91-87454-70-7.

KFi-rapport 156. *Ägarstyrning i fem kommuner – en empirisk studie*. Isabell Meltzer och Gustaf Kastberg. ISBN: 978-91-87454-69-1.

KFi-rapport 155. *Ökande administration - Belägg och potentiella förklaringar: två essäer*. Johan Alvehus och Gustaf Kastberg. ISBN: 978-91-87454-68-4.

KFi-rapport 154. *Värdebaserad vård – en kritisk granskning av konceptet och befintliga erfarenheter*. Madelen Andersson, Tom Karlsson och Gustaf Kastberg. ISBN: 978-91-87454-67-7.

Meddelande 8

KFi-rapport 153. *Implementering i och av samverkan – om att genomföra lagen om samverkan vid utskrivning från slutenvården.* Mikael Löfström, Viveka Nilsson och Christian Jensen. ISBN: 978-91-87454-66-0.

KFi-rapport 152. *Beröm som styrinstrument.* Sven Siverbo. ISBN: 978-91-87454-65-3.

KFi-rapport 151. *Vem styr? En studie om styrning av stödfunktioner i kommunal verksamhet.* Hanna Larsson. ISBN: 978-91-87454-64-6.

KFi-rapport 150. *Att leda en högskola och bedriva verksamhetsutveckling.* Björn Brorström. ISBN: 978-91-87454-63-9.

Vinnova-rapport 2019:06. *Mycket görs, mycket mer måste göras. Universitet och högskolors bidrag till hållbar utveckling.* ISBN: 978-91-87537-85-1.

ÅRSREDOVISNING

för

Kommunforskning i Västsverige

Org.nr. 857206-1581

Styrelsen får härmed avlämna årsredovisning för räkenskapsåret 2019-01-01 - 2019-12-31

Innehåll

	Sida
- förvaltningsberättelse	2
- resultaträkning	3
- balansräkning	4
- noter	6
- underskrifter	7

Kommunforskning i Västsverige

Org.nr. 857206-1581

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Verksamheten**Allmänt om verksamheten**

Kommunforskning i Västsverige, KFI är en idéell förening bildad 1990. Föreningen har som uppgift att bedriva forskning inom kommunal ekonomi och organisation samt ge ut publikationer inom dessa områden. Föreningen bedriver också utvecklings- och utbildningsverksamhet inom nämnda områden.

Företagets säte är Göteborg.

Flerårsöversikt

	2019	2018	2017	2016
Nettoomsättning	6 205 889	5 119 303	6 780 170	6 109 354
Resultat efter finansiella poster	299 307	-59 553	219 383	161 644
Soliditet (%)	47	40	48	29
Balansomslutning	3 596 893	3 565 671	3 102 277	4 157 534

Definitioner av nyckeltal, se noter

Beträffande föreningens resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

Meddelande 8

Kommunforskning i Västsverige

Org.nr. 857206-1581

RESULTATRÄKNING

	Not	2019-01-01 2019-12-31	2018-01-01 2018-12-31
Föreningens intäkter			
Nettoomsättning	2	6 205 889	5 119 303
Summa föreningens intäkter		<u>6 205 889</u>	<u>5 119 303</u>
Föreningens kostnader			
Övriga externa kostnader		-2 014 691	-1 734 191
Personalkostnader	3	-3 886 974	-3 439 029
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		0	-240
Summa föreningens kostnader		<u>-5 901 665</u>	<u>-5 173 460</u>
Rörelseresultat		304 224	-54 157
Finansiella poster			
Räntekostnader		-4 917	-5 396
Summa finansiella poster		<u>-4 917</u>	<u>-5 396</u>
Resultat efter finansiella poster		299 307	-59 553
Bokslutsdispositioner			
Avsättning till periodiseringsfonder		-70 000	
Återföring av periodiseringsfonder		0	50 000
Summa bokslutsdispositioner		<u>-70 000</u>	<u>50 000</u>
Resultat före skatt		229 307	-9 553
Skatter			
Skatt på årets resultat		-53 322	-495
Årets resultat		<u>175 985</u>	<u>-10 048</u>

Meddelande 8

Kommunforskning i Västsverige

Org.nr. 857206-1581

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar

470 697

985 945

Övriga fordringar

95 951

106 520

Upparbetad men ej fakturerad intäkt

242 262

182 424

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

236 198

0

Summa kortfristiga fordringar

1 045 108

1 274 889

Kortfristiga placeringar

Övriga kortfristiga placeringar

444 663

444 663

Summa kortfristiga placeringar

444 663

444 663

Kassa och bank

Kassa och bank

2 107 122

1 846 119

Summa kassa och bank

2 107 122

1 846 119

Summa omsättningstillgångar

3 596 893

3 565 671

SUMMA TILLGÅNGAR

3 596 893

3 565 671

Not

2019-12-31

2018-12-31

Meddelande 8

Kommunforskning i Västsverige

Org.nr. 857206-1581

BALANSRÄKNING

Not

2019-12-31

2018-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Eget kapital vid räkenskapsårets början

1 403 183

1 413 231

Årets resultat

175 985

-10 048

Obeskattade reserver

Periodiseringsfonder

120 000

50 000

Summa obeskattade reserver

120 000

50 000

Kortfristiga skulder

Fakturerad men ej upparbetad intäkt

1 211 993

946 962

Leverantörsskulder

77 017

328 804

Övriga skulder

481 273

594 978

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

127 442

241 744

Summa kortfristiga skulder

1 897 725

2 112 488

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

3 596 893

3 565 672

Kommunforskning i Västsverige

Org.nr. 857206-1581

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag.

Tjänste- och entreprenaduppdrag

Företagets intäkter från uppdrag till fast pris redovisas enligt huvudregeln.

Pågående arbete för annans räkning redovisas som, Upparbetad men ej fakturerad intäkt, på tillgångssidan och som, Fakturerad men ej upparbetad intäkt på skuldsidan.

Noter till resultaträkningen

Not 2 Nettoomsättning	2019	2018
Uppdragsverksamhet/utbildning	4 437 063	3 980 547
Medlemsavgifter	1 737 821	1 675 765
Förändring upparbetade projekt	31 005	-537 007
	<u>6 205 889</u>	<u>5 119 305</u>

Not 3 Medelantal anställda

2019

2018

Medelantal anställda

Medelantalet anställda bygger på av bolaget betalda närvarotimmar relaterade till en normal arbetstid.

Medelantal anställda har varit

12,00

12,00

Övriga noter

Not 4 Definition av nyckeltal

Soliditet

Justerat eget kapital i procent av balansomslutning

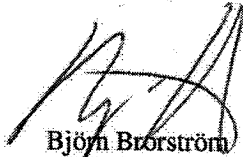
Kommunforskning i Västsverige

Org.nr. 857206-1581

Göteborg 2020-02-25

Niklas Anemo

Björn Brörström

Magnus Widén

Kicki Nordberg

Ulf Ericsson

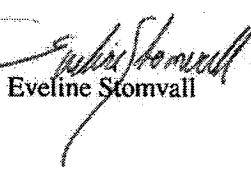
Ann-Charlotte Järnström

Maria Grip

Bengt Johansson

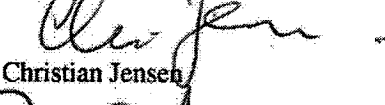
Eveline Stomvall

Anders Johansson

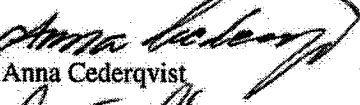
Camilla Simonsson

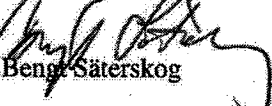
Christian Jensen

Rolf Solli

Anna Cederqvist

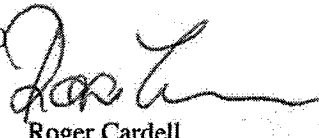

Bengt Sätterskog

Vår revisionsberättelse har lämnats den 2/4 2020

Dan Jonasson

Roger Cardell

REVISIONSBERÄTTELSE

Till föreningsstämman i Kommunforskning i Västsverige
Org.nr. 857206-1581

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Kommunforskning i Västsverige för år 2019.

Styrelsens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionsd i Sverige. Vi har planerat och utfört revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur föreningen upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt stadgar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Kommunforskning i Västsverige för år 2019.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionsd i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Göteborg den 2/4 2020

Dan Jonasson

Roger Cardell

Justering av medlemsavgifter Kommunforskning i Västsverige

Kommun	2015	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Justering enligt PKV</i>				3,0%	2,7%	2,6%
1 - 10 000 inv						
Bengtstors	10 000	10 400	10 680	11 000	11 297	11 591
Bollebygd	10 000	10 400	10 680	11 000	11 297	11 591
Dals-Ed	10 000	10 400	10 680	11 000	11 297	11 591
Essunga	10 000	10 400	10 680	11 000	11 297	11 591
Färgelanda	10 000	10 400	10 680	11 000	11 297	11 591
Grästorp	10 000	10 400	10 680	11 000	11 297	11 591
Herrljunga	10 000	10 400	10 680	11 000	11 297	11 591
Hjo	10 000	10 400	10 680	11 000	11 297	11 591
Karlsborg	10 000	10 400	10 680	11 000	11 297	11 591
Mellerud	10 000	10 400	10 680	11 000	11 297	11 591
Sotenäs	10 000	10 400	10 680	11 000	11 297	11 591
Töreboda	10 000	10 400	10 680	11 000	11 297	11 591
10 001 - 15 000 inv						
Götene	15 000	15 500	15 900	16 377	16 819	17 256
Lilla Edet	15 000	15 500	15 900	16 377	16 819	17 256
Lysekil	15 000	15 500	15 900	16 377	16 819	17 256
Munkedal	15 000	15 500	15 900	16 377	16 819	17 256
Strömstad	15 000	15 500	15 900	16 377	16 819	17 256
Svenljunga	15 000	15 500	15 900	16 377	16 819	17 256
Tanum	15 000	15 500	15 900	16 377	16 819	17 256
Tibro	15 000	15 500	15 900	16 377	16 819	17 256
Tidaholm	15 000	15 500	15 900	16 377	16 819	17 256
Tjörn	15 000	15 500	15 900	16 377	16 819	17 256
Tranemo	15 000	15 500	15 900	16 377	16 819	17 256
Vårgårda	15 000	15 500	15 900	16 377	16 819	17 256
Åmål	15 000	15 500	15 900	16 377	16 819	17 256
Öckerö	15 000	15 500	15 900	16 377	16 819	17 256
15 001 - 20 000 inv						
Orust	20 000	20 700	21 250	21 888	22 478	23 063
Vara	20 000	20 700	21 250	21 888	22 478	23 063
20 001 - 30 000 inv						
Ale	25 600	26 500	27 200	28 016	28 772	29 521
Laholm*						29 521
Mariestad	25 600	26 500	27 200	28 016	28 772	29 521
Stenungsund	25 600	26 500	27 200	28 016	28 772	29 521

Meddelande 8

Ulricehamn	25 600	26 500	27 200	28 016	28 772	29 521
30 001 - 50 000 inv						
Alingsås	30 000	31 000	31 800	32 754	33 638	34 513
Falkenberg	30 000	31 000	31 800	32 754	33 638	34 513
Falköping	30 000	31 000	31 800	32 754	33 638	34 513
Härryda	30 000	31 000	31 800	32 754	33 638	34 513
Kungälv	30 000	31 000	31 800	32 754	33 638	34 513
Lerum	30 000	31 000	31 800	32 754	33 638	34 513
Lidköping	30 000	31 000	31 800	32 754	33 638	34 513
Mark*				32 754	33 638	34 513
Partille	30 000	31 000	31 800	32 754	33 638	34 513
Vänersborg	30 000	31 000	31 800	32 754	33 638	34 513
50 001 - 70 000 inv						
Mölnadal	40 000	41 400	42 500	43 775	44 957	46 126
Skövde	40 000	41 400	42 500	43 775	44 957	46 126
Trollhättan	40 000	41 400	42 500	43 775	44 957	46 126
Varberg	40 000	41 400	42 500	43 775	44 957	46 126
70 001 - 500 000 inv						
Borås	44 400	46 000	47 200	48 616	49 929	51 227
Halmstad	44 400	46 000	47 200	48 616	49 929	51 227
Kungsbacka	44 400	46 000	47 200	48 616	49 929	51 227
> 500 000 inv						
Göteborg	134 200	139 000	142 700	146 981	150 949	154 874
Övriga						
GU Handels	38 100	39 500	40 500	41 715	42 841	43 955
Högskolan i Borås	38 100	39 500	40 500	41 715	42 841	43 955
VGR	241 000	249 500	256 200	263 886	271 011	278 057
VästKom	44 400	46 000	47 200	48 616	49 929	51 227
Totalt	1 531 400	1 585 300	1 626 960	1 708 523	1 754 653	1 829 795

* Ej medlem under en period

Verksamhetsplan 2020

Utgångspunkter och mål

2019 var på många sätt ett lyckat år då tidigare strategiska satsningar förvaltades samtidigt som ett nytt arbete med att peka ut nya strategiska forskningsområden initierades. Centrala områden som identifierats handlar om rationaliseringsmöjligheter, styrningsutmaningar och utvärderingar av satsningar. För 2020 innebär detta att det fortsatta arbetet med att genomföra de projekt som initierats löper på samtidigt som ansträngningarna för att omsätta de strategiska diskussionerna i genomförbara forskningsprojekt fortsätter.

Vid sidan av de utpekade utmaningarna är det centralt att fortsätta arbetet som pågått under senare år med att stärka den långsiktiga kapaciteten genom att knyta fler personer till verksamheten. Det handlar både om att knyta forskare till nätverket och verka bredare genom att utgöra en länk mellan forskning, praktik och studenter.

Under 2019 fortsatte genomförandet av två större forskningsprojekt inom ramen för Lokomsatsningen. Forskningsprojekten sker inom områdena:

- Samarbete för kvalitativt utförande. Här står mellankommunalt samarbete i fokus kring drift av olika sorters verksamhet. Projektet som initierats löper under tre år och en doktorand finns knuten till projektet. Empiriska studier genomfördes under 2019 och en workshop hölls med medverkande kommuner. Under 2020 planeras ytterligare studier och en workshop. Projektet beräknas avslutas 2021.
- Samarbete för mobilisering kring utmaning. Här står samarbete och mobilisering för att skapa en bättre övergång för patienter mellan region och kommun i fokus. Projektet löper under tre år och engagerar flera medarbetare på KFi. Under 2020 beräknas projektet att avslutas med en slutrapportering.

Utöver satsningen på Lokom finns projekt som tidigare påbörjats och som kommer att fortsätta eller avslutas under 2020. Forskningsprojekt kring intraprenader fortsätter som planerat under året. Projekt kring innovation och samverkan fortsätter också. Ett nytt projekt som är planerat gäller en kunskapsöversikt kring digitalisering i kommuner och regioner. Utöver de projekt som finns inplanerade är ambitionen att aktivt verka för initierande av nya. Den budget som lagts är balanserad, men efter ett flertal år med positivt resultat är nu ambitionen att snarare låta utfallet bli svagt negativt. Detta för att stimulera mer verksamhet och undvika att det väl tilltagna egna kapitalet växer ytterligare med de negativa skatteeffekter som följer.

Budget 2020

Medlemsavgifter	1 770
Ledning och administration	-1 220
Lokaler	-125
Forskning	-1 100
Resultat före projekt och seminarier	-675
Forskningsprojekt mm	1 800
Finansiella profiler	1 500
Omkostnader projekt	-2 640
Resultat efter projekt	-15
Deltagaravgifter seminarier	100
Omkostnader seminarier	-150
Resultat efter seminarier	-65
Avskrivningar	0
Räntenetto	5
Årets resultat	-60

398 § Återbetalning av eget kapital

Beslut

Direktionen beslutar att bordlägga ärendet till nästkommande direktionmöte.

Sammanfattning

Direktionen har beslutat att då det egna kapitalet överstiger 27 mkr kan en återbetalning till medlemmarna bli aktuell. Återbetalning ska dock ej göras om mindre än fem miljoner kronor. Direktionen ska ta ställning till eventuell återbetalning efter beslutad årsredovisning. Nivån på eget kapital ska enligt beslut vara minst 22 mkr för att kunna täcka driftskostnader under sex månader vid eventuell avveckling av förbundet. Återbetalningen ska baserad på hur stor andel som köpts av respektive medlem under de två (2018 och 2019) föregående verksamhetsåren. Återbetalningen sker i en post per medlem.

I årsredovisningen för 2019 uppgår det egna kapitalet till 27 867 tkr och en utbetalning om 5 867 tkr är därmed möjligt för att säkerställa en nivå om 22 mkr på det egna kapitalet.

Förslag under sammanträdet

Elving Andersson (C) föreslår att direktionen beslutar att bordlägga ärendet till nästkommande direktionmöte. Jonas Adelsten (S), Lena O Jenemark (S), Maria K Jakobsson (C), Hajrudin Abdihodzic (V), Jan-Åke Simonsson (S), Leif Norberg (M), Tobias Leverin (C), Anna-Lena Carlsson (C), Daniel Andersson (M) och Niklas Herneryd (L) bifaller Elving Anderssons (C) förslag.

Beslutsgång

Direktionen beslutar enligt Elving Anderssons (C) förslag.

Beslutsunderlag

- ÅRSREDOVISNING 2019, dnr 20/0011-2

Beslutet ska skickas till

Förbundsmedlemmarna

Ordförande		Justerare	
------------	---	-----------	--

§ 407 Återbetalning av eget kapital

Beslut

Direktionen beslutar att inte återbetala eget kapital under 2020.

Sammanfattning

Direktionen har beslutat att då det egna kapitalet överstiger 27 mkr kan en återbetalning till medlemmarna bli aktuell. Återbetalning ska dock ej göras om mindre än fem miljoner kronor. Direktionen ska ta ställning till eventuell återbetalning efter beslutad årsredovisning. Nivån på eget kapital ska enligt beslut vara minst 22 mkr för att kunna täcka driftskostnader under sex månader vid eventuell avveckling av förbundet. Återbetalningen ska baserad på hur stor andel som köpts av respektive medlem under de två (2018 och 2019) föregående verksamhetsåren. Återbetalningen sker i en post per medlem.

I årsredovisningen för 2019 uppgår det egna kapitalet till 27 867 tkr och en utbetalning om 5 867 tkr är därmed möjligt för att säkerställa en nivå om 22 mkr på det egna kapitalet.

Under föregående direktionsmöte beslutade direktionen att bordlägga ärendet pga. den rådande situationen med Covid-19.

Förslag under sammanträdet

Ordförande Åke Björk (M) föreslår att direktionen beslutar att avslå förslaget i tjänsteutlåtandet mot bakgrund av det rådande situationen med covid-19. Ordföranden föreslår att direktionen beslutar att inte återbetala eget kapital under 2020.

Elving Andersson (C), Christina Abrahamsson (M), Kent Lagrell (M), Leif Norberg (M), Christina Virevik (C), Lena O Jenemark (S), Ingridh Anderén (M), Ann-Christin Erlandsson (S), Anna-Lena Carlsson (C), Fredrik Pettersson (S), Eva-Karin Haglund (S), Ulf Utgård (M) och Hans Johansson (C) bifaller ordförandens förslag.

Beslutsgång

Direktionen beslutar enligt ordförandens förslag.

Beslutsunderlag

- ÅRSREDOVISNING 2019, dnr 20/0011-2

Beslutet ska skickas till

Medlemmarna

Ordförande 	Justerare
--	---

Återbetalning av eget kapital

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att återbetala 5 867 tkr av det egna kapitalet till medlemmarna. Återbetalningen baseras på respektive medlems andel köpta tolk- och översättartjänster under verksamhetsåren 2018 och 2019.

Sammanfattning av ärendet

Direktionen har beslutat att då det egna kapitalet överstiger 27 mkr kan en återbetalning till medlemmarna bli aktuell. Återbetalning ska dock ej göras om mindre än fem miljoner kronor. Direktionen ska ta ställning till eventuell återbetalning efter beslutad årsredovisning. Nivån på eget kapital ska enligt beslut vara minst 22 mkr för att kunna täcka driftskostnader under sex månader vid eventuell avveckling av förbundet. Återbetalningen ska baseras på hur stor andel som köpts av respektive medlem under de två (2018 och 2019) föregående verksamhetsåren. Återbetalningen sker i en post per medlem.

I årsredovisningen för 2019 uppgår det egna kapitalet till 27 867 tkr och en utbetalning om 5 867 tkr är därmed möjligt för att säkerställa en nivå om 22 mkr på det egna kapitalet.

Beslutsunderlag

- ÅRSREDOVISNING 2019, dnr 20/0011-2

Beslutet ska skickas till

Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Bollebygd, Borås, Dals-Ed, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Mariestad, Mark, Munkedal, Mölndal, Orust, Skara, Skövde, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tidaholm, Tjörn, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vårgårda och Öckerö.

Åsa Fröding
Förbundsdirektör

ÅRSREDOVISNING

Dnr 20/0011-2

2020-03-27

Årsredovisning 2019

Tolkförmedling Väst

Organisationsnummer 222000-2972

Innehåll

Förvaltningsberättelse	4
Inledning	4
Vision.....	5
Ledord	5
Omvärldsanalys.....	5
Nuläge.....	6
Övergripande verksamhetsmål	7
Måluppfyllelse	7
Verksamhetsmål 2019 och måluppfyllelse	8
Kvalitetsmål.....	8
Arbetsmiljömål	8
Miljömål.....	8
Måluppfyllelse	8
Verksamhet	9
Tolkar och översättare	10
Kunder.....	11
Organisation	12
Direktionen.....	12
Medarbetare	14
Tillsvidare- och visstidsanställda.....	14
Sysselsättningsgrad.....	15
Sjukfrånvaro.....	15
Pensioner.....	16
Händelser av väsentlig betydelse	16
Nya medlemmar.....	16
Nya lokaler i Göteborg	16
Ett kontor i Fyrbodal	16
Omförhandlat avtal	16
Avtal nytt verksamhetssystem.....	16
Konkurrensverket	16
Ny webbplats.....	16
Verksamhetschef Fyrbodal.....	17

Meddelande 9

Mässdeltagande	17
Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång	17
Förlängt avtal	17
Brand i Trollhättan.....	17
Ny verksamhetschef Fyrbodal.....	17
Covid-19 påverkar verksamheten	17
Förväntad utveckling avseende verksamhet och ekonomi	18
Utveckling av verksamheten över tid.....	18
Förbundets investeringsverksamhet.....	19
Ekonomi.....	19
Likviditet	19
Mål för god ekonomisk hushållning	19
Utvärdering av ekonomisk ställning.....	20
Utfall i förhållande till budget	20
Bakgrund till budget.....	20
Utfall.....	20
Driftsredovisning	22
Balanskrav utifrån årsresultat	22
Resultaträkning.....	23
Resultaträkning	23
Balanskravsavstämning.....	24
Balansräkning.....	25
Kassaflödesanalys.....	26
Redovisningsprinciper	26
Noter	27

Förvaltningsberättelse

Inledning

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund och dess ändamål är att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk. En myndighet ska enligt 13 § i Förvaltningslagen ”... använda tolk och se till att översätta handlingar om det behövs för att den enskilde ska kunna ta till vara sin rätt när myndigheten har kontakt med någon som inte behärskar svenska.” Förbundet har övertagit uppgiften och ansvaret för språktolkförmedling från dess medlemmar och är därmed huvudman för verksamheten. Förbundet utför även vissa översättningstjänster till medlemsorganisationerna.

Tolkförmedling Väst består av 40 medlemmar; Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Bollebygd, Borås, Dals-Ed, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Mariestad, Mark, Munkedal, Mölndal, Orust, Skara, Skövde, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tidaholm, Tjörn, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vårgårda och Öckerö.

Figur 1 Karta över medlemskommuner

Förbundet är en egen offentligrättslig juridisk person, fristående i förhållande till sina medlemmar. Medlemmarna har kvar ett yttersta ekonomiskt ansvar för verksamheten. Varje medlem har tillskjutit 1 krona per kommuninvånare som andelskapital. Kvotvärdet av detta ger medlemmens andel i förbundet.

Förbundet styrs av en direktion bestående av ledamöter från respektive medlemsorganisation. Särskilt utsedda revisorer granskar förbundets verksamhet. Förmedlingsverksamheten bedrivs på fyra orter och kansliet har sitt säte i Göteborg. Förbundet har varit i drift sedan 1 april 2013.

Vision

Genom att erbjuda kvalitativa språktolk- och översättningstjänster bidrar Tolkförmedling Väst till en ökad integration i samhället.

Ledord

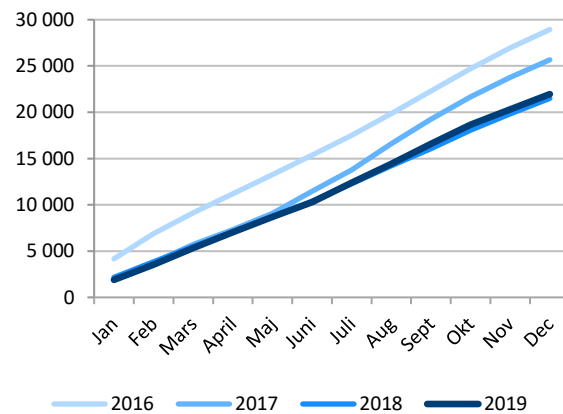
Förbundets ledord; professionalitet, tillgänglighet och trygghet är en del av förbundets varumärke. Ledorden talar om vad förbundet står för och ska genomsyra verksamheten.

Omvärldsanalys

UNHCRs årliga rapport visar att andelen människor i världen som tvingats lämna sina hem nu är högre än någonsin. I slutet av 2018 befann sig 70,8 miljoner människor på flykt vilket är 2,3 miljoner fler människor jämfört med 2017. Av dessa 70,8 miljoner människor är ca 26 miljoner flyktingar. I slutet av 2017 var samma siffra dryga 25 miljoner flyktingar. Drygt två tredjedelar av flyktingarna kommer från länderna; Syrien, Afghanistan, Syd Sudan, Myanmar och Somalia.¹

I juli 2019 fattade riksdagen beslut om att förlänga den tillfälliga lagen om uppehållstillstånd. Beslutet gäller till och med den 19 juli 2021.²

Resultatet för 2019 visar att knappt 22 000 personer sökte asyl i Sverige vilket är cirka 500 fler jämfört med 2018. Flest asylsökande kom från Syrien, Iran, Irak, Uzbekistan och Georgien. Jämfört med föregående år har dock antalet asylsökande från dessa länder minskat, endast antalet asylsökande från Uzbekistan har ökat. Kommunmottagandet har jämfört med föregående år nästintill halverats.³

Figur 2 Totalt antal asylsökande, migrationsverket.se 2019-12-31

¹ UNHCR, Global trends forced displacement in 2018

² www.regeringen.se

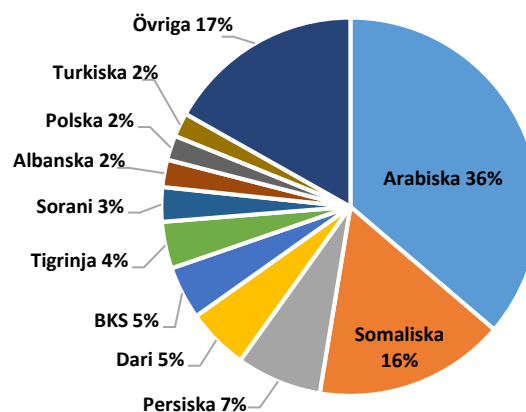
³ www.migrationsverket.se

Nuläge

För 2019 budgeterades 345 000 uppdrag, dock utfördes nästan 347 000 uppdrag. De tolv nya medlemskommunerna som inträdde 2019 står för drygt 8 000 uppdrag vilket motsvarar 2,5 % av totalen.

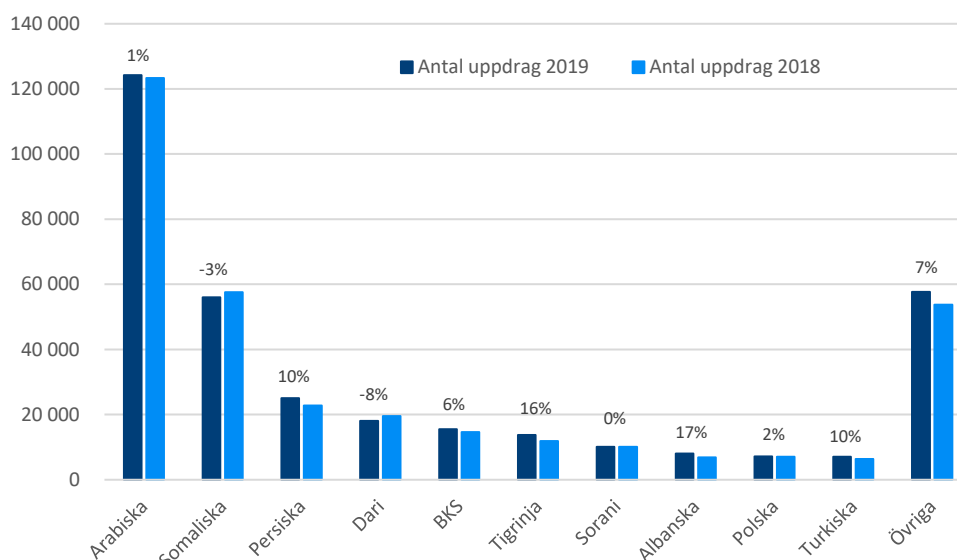
Flera tolkförmedlingar i landet har under året signalerat en nedåtgående efterfrågan på tolk. Jämfört med föregående år har Tolkförmedling Väst utfört 10 000 fler uppdrag under 2019. Att förbundet till skillnad från övriga förmedlingar i landet ökar antalet utförda uppdrag beror till viss del på de nya medlemskommunerna, men främst tros det bero på en ökad avtalslojalitet från förbundets övriga medlemmar. Förbundets generella ökning har varit enligt prognos.

De senaste åren har avtalslojaliteten följts upp. Den första mätningen 2016 visade att medlemmarna då köpte tolktjänster från andra leverantörer motsvarande ca 25 000 uppdrag. Förbundet har därefter aktivt arbetat med att öka avtalslojaliteten och i mätningen 2019 var köp av tolktjänster från andra aktörer knappt en tredjedel av första mätningen.

Figur 3 Språkfördelning i relation till varandra 2019

De mest efterfrågade språken 2019 var arabiska och somaliska vilka tillsammans motsvarade 52 % av uppdragen. Jämfört med föregående år utfördes något fler uppdrag på arabiska medan uppdragen på somaliska minskade. Persiska, tigrinja, albanska och turkiska är de språk som ökat mest jämfört med 2018. Dari har fortsatt minska under 2019 och sedan den stora flyktingvågen i slutet av 2015 har antalet uppdrag på dari mer än halverats. Förbundet har under 2019 förmedlat tolktjänster på 118 olika språk vilket är 14 fler språk än föregående år.

Figur 4 Antal uppdrag samt procentuell förändring 2019 jmf 2018

Övergripande verksamhetsmål

Tolkförmedling Väst levererar kvalitativa språktolk- och översättningstjänster och är det självklara valet av förmedling för professionella uppdragstagare. Förbundet är en attraktiv arbetsgivare där alla medarbetare vet sitt uppdrag och vem vi är till för. Tolkförmedling Väst ska vara i framkant och en förebild för andra. Verksamheten ska genomsyras av professionalitet, tillgänglighet och trygghet i alla led.

Tolkförmedling Väst

- har god tillgänglighet vid beställning och likvärdig service till förbundets kunder.
- hanterar och tillvaratar såväl kundernas som uppdragstagarnas synpunkter för verksamhetens kvalitetssäkring.
- har en god ekonomisk medvetenhet och arbetar kostnadseffektivt.
- arbetar miljömedvetet.
- verkar för ökad kunskap om tolkanvändande och vikten av professionella språktolkare i samhället.

Måluppfyllelse

Förbundet har under året haft en bra tillgång på tolkar och har kunnat ge likvärdig service till kunderna. Kontinuerligt arbete har pågått för att säkerställa god tillgänglighet av tolk samt kvalitetssäkra servicen till förbundets kunder.

För att säkerställa verksamhetens kvalitet arbetar ett särskilt team med synpunktshantering från såväl kunder som uppdragstagare. Under året har även samarbetet intensifierats mellan förbundet och dess två största medlemmar i syfte att ytterligare möta upp medlemsorganisationernas föränderliga behov och utveckla verksamheten därefter.

Genom att regelbundet, inom förbundet, kommunicera och redovisa verksamhetens ekonomi har en god ekonomisk medvetenhet uppnåtts. Förbundet arbetar ständigt med verksamhetsutveckling för att vara kostnadseffektiva.

För att frigöra den effektiva tolktiden samt minska resorna mellan tolkuppsdragen arbetar förbundet med utveckling av distanstolkning. Förbundets tolkar uppmanas att resa kollektivt för att minska miljöpåverkan.

För att öka kunskapen om tolkanvändande och vikten av professionella språktolkare i samhället har förbundet under 2019 informerat om såväl tolkyrket som tolkanvändande i olika forum. Bland annat har förbundet varit representerat på Kvalitetsmässan och Nationella primärvårdskonferensen samt deltagit på olika rekryteringsmässor. Förbundet har vid flertalet tillfällen besökt medlemmar och informerat om tolkanvändande. Under hösten bjöd förbundet in kunder till frukostmöten för information och dialog om tolkanvändande. Förbundet har också agerat remissinstans gällande regeringens tolkutredning.

Verksamhetsmål 2019 och måluppfyllelse

Direktionen har fastslagit följande verksamhetsmål:

Kvalitetsmål

Tolkförmedling Väst ska ha en pålitlig leverans

Indikator	Utfall 2018	Målvärde 2019	Utfall 2019	
Andel tillsatta beställningar ska uppgå till minst 99 %.	99,2 %	≥99 %	99,5 %	●
Andel tillfällen tolkar kommit sent eller uteblivit från bokade uppdrag ska understiga 1 %.	1,3 %	<1 %	1,2 %	●

Tolkförmedling Väst ska tillhandahålla utbildade och kvalificerade tolkar

Indikator	Utfall 2018	Målvärde 2019	Utfall 2019	
Andel hälso- och sjukvårdsuppdrag som utförs av tolkar med speciell kompetens som sjukvårdstolk ska uppgå till minst 7 %.	4,5 %	≥7 %	4,1 %	●
Andel uppdrag som utförs av auktoriserade tolkar ska uppgå till minst 13 %.	13,0 %	≥13 %	14,4 %	●
Andel uppdrag som utförs av tolkar med utbildningsnivå 1C ska uppgå till minst 48 %.	56,3 %	≥48 %	57,6 %	●

Tolkförmedling Väst ska ligga i framkant och verka för att verksamheten utvecklas

Indikator	Utfall 2018	Målvärde 2019	Utfall 2019	
Andel beställningar som inkommer via digitala tjänster ska uppgå till minst 55 %.	40,0 %	≥55 %	45,2 %	●

Arbetsmiljömål

Tolkförmedling Väst ska vara en attraktiv arbetsgivare

Indikatorer	Utfall 2018	Målvärde 2019	Utfall 2019	
Sjukfrånvaron ska understiga 5 %.	6,8 %	<5 %	6,0 %	●

Miljömål

Tolkförmedling Västs verksamhet ska vara långsiktig och hållbar

Indikatorer	Utfall 2018	Målvärde 2019	Utfall 2019	
Tolkning på distans ska utgöra minst 50 % av totalt antal utförda tolkupdrag.	40,4 %	≥50 %	40,3 %	●

● Målet uppnått   ● Målet ej uppnått

Måluppfyllelse

Andel tillsatta beställningar ska uppgå till minst 99 %. ●

Under 2019 tillsatte förbundet 99,5 % av antalet inkomna beställningar vilket är en ökning på 0,3 procentenheter från föregående år. Målet är uppfyllt.

Andel tillfällen tolkar kommit sent eller uteblivit från bokade uppdrag ska understiga 1 %. ●

Under 2019 var andelen tillfällen då tolkar kom försent eller uteblev till bokade uppdrag 1,2 % vilket är något lägre jämfört med föregående år. Av dessa tillfällen står förbundets mest efterfrågade språk, arabiska och somaliska, för drygt hälften. Förbundet arbetar fortlöpande med synpunktshantering och följer konsekvent upp tolkar med avvikelser. Målet är ej uppfyllt.

Andel hälso- och sjukvårdsuppdrag som utförs av tolkar med speciell kompetens som sjukvårdstolk ska uppgå till minst 7 %. ●

Under 2019 utförde sjukvårdsauktoriserade tolkar 4,1 % av hälso- och sjukvårdsuppdragen vilket är en minskning med 0,4 procentenheter jämfört med föregående år. Sjukvårdsuppdragen var dock 5 800 fler jämfört med 2018. Minskningen bedöms bero på en kombination av ökat antal sjukvårdsuppdrag och den nationella bristen på sjukvårdsauktoriserade tolkar i de mest efterfrågade språken. Förbundet fick under 2019 tre nya sjukvårdsauktoriserade tolkar varav två auktoriserade sig under årets två sista månader och har därmed inte haft någon direkt påverkan på utfallet. Målet är ej uppfyllt.

Andel uppdrag som utförs av auktoriserade tolkar ska uppgå till minst 13 %. ●

Andelen uppdrag som utförts av auktoriserade tolkar under 2019 var 14,4 % vilket är en ökning på 1,4 procentenheter från föregående år. Andelen uppdrag som utförts av auktoriserade tolkar har ökat succesivt de senaste åren och vid årets slut hade förbundet totalt 17 fler auktoriserade tolkar jämfört med föregående år. Målet är uppfyllt.

Andel uppdrag som utförs av tolkar med utbildningsnivå 1C ska uppgå till minst 48 %. ●

Förbundet har under senaste åren intensifierat arbetet för att öka andelen tolkar med utbildningsnivå 1C. Under 2019 har 57,6 % av förbundets uppdrag utförts av tolkar på nivå 1C. Detta är en ökning med 1,3 procentenheter jämfört med föregående år. Målet är uppfyllt.

Andel beställningar som inkommer via digitala tjänster ska uppgå till minst 55 %. ●

En långdragen upphandlingsprocess har försenat införandet av det inplanerade nya verksamhetssystemet. Då systemet är en förutsättning för ökad digitalisering är målet inte realistiskt. Under 2019 inkom 45,2 % av beställningarna via digitala tjänster. Det är dock en ökning på 5,2 procentenheter jämfört med föregående år. Ökningen beror främst på att förbundet sedan januari erbjuder tjänsten Akut tolk, vilken är en helt digital tjänst. Målet är inte uppfyllt.

Sjukfrånvaron ska understiga 5 %. ●

Den totala sjukfrånvaron för 2019 är 6,0 % vilket är en minskning om 0,8 procentenheter jämfört med föregående år. Sjukfrånvaron har inte minskat i den omfattning som förväntades dock påverkas resultatet starkt av några få medarbetares icke-arbetsrelaterade sjukfrånvaro. Målet är inte uppfyllt.

Tolkning på distans ska utgöra minst 50 % av totalt antal utförda tolkuppdrag. ●

Under 2019 har totalt 40,3 % av tolkuppdragen utförts på distans vilket är en liten procentuell minskning jämfört med föregående år. Dock har drygt 1 000 fler uppdrag, jämfört med 2018, utförts på distans. Målet är inte uppfyllt.

Verksamhet

Tolkförmedling Väst har i uppdrag att tillgodose medlemmarnas behov av språktolktjänster. Förbundet erbjuder även översättningstjänster till sina medlemmar. Språktolkning erbjuds på plats

och på distans. Distanstolkning utförs via ljud och skärm för såväl kortare meddelanden som längre tolkningsuppdrag.

Bokning av förbundets tjänster kan ske såväl genom telefonkontakt som digitalt via webb och app. Förmedlingskontoren har öppet vardagar under kontorstid. Övriga tider administreras förbundets bokningar av Regionservice, Västra Götalandsregionen. Via förbundets digitala tjänst Akut tolk tillsätts akuta tolkuppsdrag inom fem minuter, dygnet runt, årets alla dagar.

Förbundet har under 2019 utfört ca 347 000 uppdrag vilket är 2 000 fler uppdrag än budgeterat. Tillsättningsgraden av beställda uppdrag har trots detta ökat jämfört med föregående år och är nu 99,5 %.

År	Antal utförda uppdrag	Procentuell tillsättning
2019	347 000	99,5 %
2018	337 000	99,2 %
2017	336 000	98,8 %
2016	355 000	97,6 %
2015	307 000	97,3 %

Tabell 1 Antal utförda uppdrag och procentuell tillsättning per år

Tolkar och översättare

Den 31 december 2019 hade förbundet 1 183 aktiva tolkar vilket är en ökning om 95 tolkar. Vid samma tidpunkt fanns också 96 aktiva översättare. 31 uppdragstagare är verksamma både som tolk och översättare. Av de aktiva uppdragstagarna är 271 auktoriserade och av dem har 62 tolkar även sjukvårdsauktorisering.

År	Tolkar	Översättare	Både tolk och översättare	Auktoriserade uppdragstagare	Sjukvård-auktorisering
2019	1 183	96	31	271	62
2018	1 088	87	27	251	58
2017	992	151	38	264	52
2016	969	138	38	261	52
2015	919	139	44	260	45

Tabell 2 Statistik över förbundets aktiva uppdragstagare

I Sverige talas ca 200 språk. Kammarkollegiet ansvarar för auktorisation av tolkar och översättare. Möjligheten till auktorisation erbjuds dock endast i ca 40 respektive 30 språk för tolkar och översättare. Tillgången på auktoriserade tolkar är därmed begränsad till de mest etablerade språken.

Förbundet arbetar kontinuerligt med att rekrytera såväl tolkar som översättare. Under 2019 genomförde 143 personer förbundets rekryteringstest för att bli tolkspirant, 38 % erhöll godkänt resultat. Såväl antalet personer som genomfört rekryteringstest som andelen godkända resultat av rekryteringstest har minskat jämfört med föregående år. Detta tros bland annat bero på en förändrad arbetsmarknad där potentiella tolkspiranter med tillräcklig kompetens i större utsträckning erhåller andra mer attraktiva yrken. Dock har, som en följd av den minskade efterfrågan på tolk i landet, en större andel redan utbildade och i viss mån också auktoriserade tolkar under året sökt sig till förbundet. Dessa redan etablerade tolkar genomför ej förbundets rekryteringstest vilket också påverkar utfallet för året.

Genom förbundets interna utbildningsprogram kvalitetssäkras tolktjänster. Förbundets tolkspiranter genomgår en introduktionskurs och erbjuds därefter grundutbildning för tolkar.

Aktiva grundutbildade tolkar inom förbundet erbjuds såväl allmän som specialinriktad vidareutbildning och handledning i förbundets regi.

Under 2019 utfärdades 137 kursintyg till tolkar som genomfört olika ämneskurser inom förbundet. Under de senaste åren har fokus lagts på att motivera befintliga tolkar att höja sin kompetens. 44 tolkar har under året höjts till nivå 1C, vilket innebär kompetensnivån under auktorisation. Totalt 44 % av förbundets aktiva tolkar är nu på nivå 1C och ca 58 % av förbundets uppdrag utfördes av dessa tolkar.

År	Antal personer som genomfört rekryteringstest	Andel godkända resultat	Antal utfärdade kursintyg	Antal personer som genomgått SRHR-utbildning
2019	143	38 %	137	54
2018	248	46 %	148	86
2017	211	56 %	212	62
2016	251	52 %	195	35
2015	475	33 %	224	76

Tabell 3 Test- och utbildningsstatistik

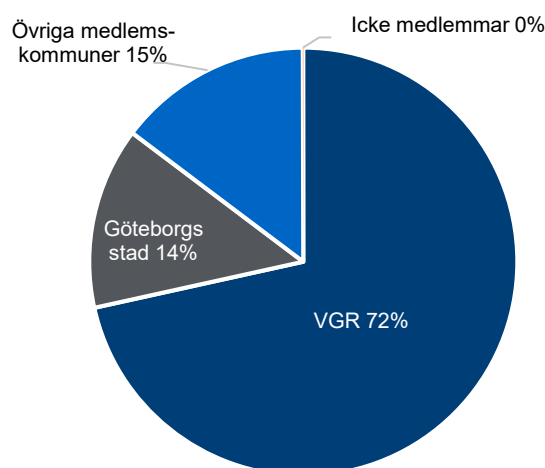
I samarbete med Kunskapscentrum för sexuell hälsa, Västra Götalandsregionen, har förbundet under flera år erbjudit aktiva tolkar utbildning i sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR. Under 2019 genomgick 54 tolkar SRHR-utbildningen, vilket är 32 färre än föregående år. Minskningen beror framförallt på att en kurs tvingades ställas in på grund av underbemanning. Totalt har förbundet 359 aktiva tolkar med SRHR-kompetens.

Förbundets tolkar och översättare har vid fyra tillfällen under året bjudits in till respektive lokalkontor. Två av mötena har varit av mer informativ karaktär och två mer sociala sammankomster, till exempel julfika. Dessa återkommande träffar har blivit uppskattade kommunikationstillfällen för såväl uppdragstagare som förbundets personal.

Teamet som arbetar med rekrytering och utbildning av tolkar har under andra halvan av året varit kraftigt reducerat på grund av vakanser. Teamet har även drabbats av två längre icke arbetsrelaterade akuta sjukskrivningar. Detta har från och till inneburit i princip obefintlig bemanning avseende rekrytering och utbildning under årets sista månader.

Kunder

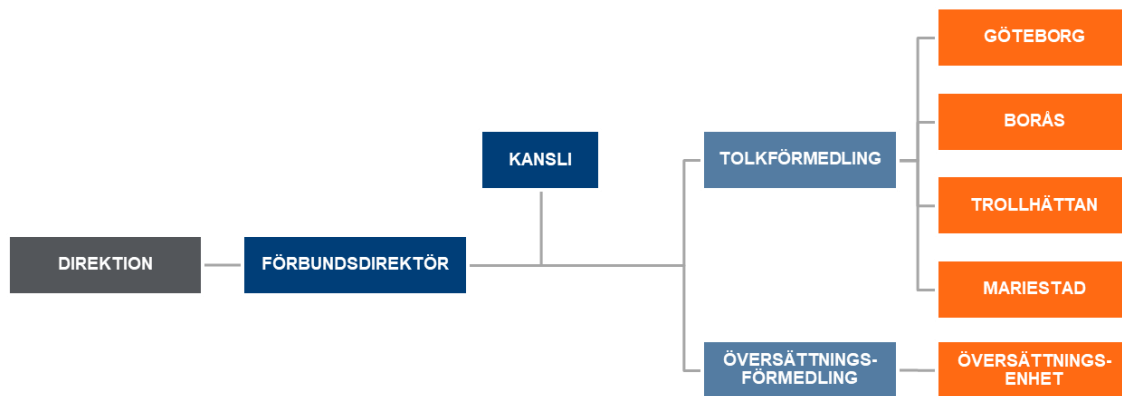
Den 31 december 2019 hade förbundet 5 265 registrerade medlemskunder. Varje månad förmedlas uppdrag till ca 2 000 kunder. Totalt köps 99,9 % av samtliga förmedlade uppdrag av förbundets medlemmar. Största kunden är Västra Götalandsregionen, som står för ca 72 %. Göteborgs Stad köper knappt hälften av medlemskommunernas totala antal bokade uppdrag, dvs. knappt 14 %.

Figur 5 Fördelning av bokade uppdrag

Organisation

På uppdrag av direktionen leds tjänstemannaorganisationen av förbundsdirektör. Verksamheten består av kansli, översättningsförmedling samt fyra tolkförmedlingskontor. Kansliet leds av förbundsdirektören och de fyra lokala förmedlingskontoren i Göteborg, Borås, Mariestad och Trollhättan, inklusive översättningsförmedlingen, leds av fyra verksamhetschefer. Administrativa stödfunktioner inom IT, ekonomi, HR och lön köps av Mariestads, Töreboda, Gullspångs kommuner i samverkan. Verksamhetsspecifikt IT-stöd och verksamhetsanpassat telefonisystem köps separat.

Figur 6 Organisationsschema.

Direktionen

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund med direktion. Direktionens uppdrag regleras i kommunallagen och den förbundsordning som medlemmarna antagit. Direktionen har haft fem möten under 2019. Med anledning av nyvald direktion efter valet 2018 hölls i samband med årets första direktionmöte en separat information avseende förbundets historia och dess verksamhet. Samtliga politiker i direktionen, såväl ordinarie som ersättare, bjöds in att delta.

Förbundets direktion utgjordes 2019-12-31 av:

Göteborgs Stad

Åke Björk (M), ordförande
Erik Norén (V), ersättare

Alingsås kommun

Per-Gordon Tranberg (M), ledamot
Leif Hansson (S), ersättare

Borås Stad

Lars-Åke Johansson (S), ledamot
Birgitta Bergman (M), ersättare

Essunga kommun

Gunilla Hermansson (KD), ledamot
Daniel Andersson (M), ersättare

Grästorps kommun

Tobias Leverin (C), ledamot
Kent Larsson (M), ersättare

Västra Götalandsregionen

Christina Abrahamsson (M), vice ordförande
Jonas Adelsten Kristiansen (S), ersättare

Bollebygd kommun

Ingridh Anderén (M), ledamot
Ulf Rapp (S), ersättare

Dals-Eds kommun

Christina Virevik (C), ledamot
Carina Halmberg (S), ersättare

Falköpings kommun

Hans Johansson (C), ledamot
Caroline Lundberg (M), ersättare

Gullspångs kommun

Ann-Christin Erlandsson (S), ledamot
Björn Thodenius (M), ersättare

Götene kommun

Isabella Carlén (KD), ledamot
Björn Cavalli Björkman (S), ersättare

Hjo kommun

Ann-Christine Fredriksson (M), ledamot
Sandra Lind (S), ersättare

Karlsborgs kommun

Ingvar Kärsmyr (KD), ledamot
Anita Larsson (S), ersättare

Lerums kommun

Ulf Utgård (M), ledamot
Halim Azemi (S), ersättare

Lilla Edets kommun

Zara Blidevik (M), ledamot
Minna Salow (S), ersättare

Marks kommun

Niklas Herneryd (L), ledamot
Ann Iberius Orrvik (M), ersättare

Mölnads stad

Leif Norberg (M), ledamot
Shahla Alamshahi (S), ersättare

Skara kommun

Ewa Karlsson (M), ledamot
Michael Karlsson (S), ersättare

Strömstads kommun

Anna-Lena Carlsson (C), ledamot
Merry Johansson (S), ersättare

Tanums kommun

Roger Wallentin (C), ledamot
Ida Östholm (M), ersättare

Tidaholms kommun

Hajrudin Abdihodzic (V), ledamot
Gunilla Dverstorp (M), ersättare

Tranemo kommun

Eva-Karin Haglund (S), ledamot
Cecilia Valbrant (C), ersättare

Töreboda kommun

Pernilla Johansson (C), ledamot
Anne-Charlotte Karlsson (S), ersättare

Herrljunga kommun

Gunnar Andersson (M), ledamot
Mats Palm (S), ersättare

Härryda Kommun

Maria Kornevik Jakobsson (C), ledamot
Wiwiann Niklasson (S), ersättare

Kungälv kommun

Lennart Martinsson (S), ledamot
Vakant

Lidköpings kommun

Lena O Jenemark (S), ledamot
Kristina Classon (M), ersättare

Mariestads kommun

Richard Thorell (M), ledamot
Janne Jansson (S), ersättare

Munkedals kommun

Anna Höglind (L), ledamot
Hans-Joachim Isenheim (MP), ersättare

Orust kommun

Britt-Marie Andrén Karlsson (S), ledamot
Maria Sörqvist (C), ersättare

Skövde kommun

Ulla-Britt Hagström (L), ledamot
Anita Löfgren (S), ersättare

Svenljunga kommun

Patrik Harrysson (S), ledamot
Johan Björkman (M), ersättare

Tibro kommun

Peter Söderlund (L), ledamot
Maria Maric (KD), ersättare

Tjörns kommun

Gun Alexandersson Malm (L), ledamot
Anette Johannessen (S), ersättare

Trollhättans Stad

Margreth Johnsson (S), ledamot
Vakant

Uddevalla kommun

Elving Andersson (C), ledamot
Stefan Skoglund (S), ersättare

Ulricehamn kommun

Elisabeth Stålbrand (NU⁴), ledamot
Sebastian Gustavsson (M) ersättare

Vara kommun

Agneta Edvardsson (M), ledamot
Fredrik Pettersson (S) ersättare

Vårgårda kommun

Bengt Hilmersson (C), ledamot
Tony Willner (S), ersättare

Öckerö kommun

Kent Lagrell (M), ledamot
Jan-Åke Simonsson (S), ersättare

Medarbetare

Föregående års medvetna rekryteringsarbete har resulterat i att bemanningen inom förbundet nu stabiliserats. Restriktiv hållning till nyanställningar inom förmedlingsarbetet har under året gällt i avvaktan på effekterna av införande av nytt verksamhetssystem.

Utifrån förbundets pågående utveckling anpassas bemanning och arbetssätt. Bland annat har detta inneburit att tjänsten som verksamhetscontroller konverterats till utvecklingsledare och befattningsinnehavaren ingår i ledningsgruppen. I samband med nyrekrytering har kompetensen kopplat till rekrytering och utbildning av tolkar anpassats till förbundets förändrade behov.

Verksamhetschefen för Fyrbodal sa upp sig under hösten och en ny chef rekryterades externt. Denne tillträder i februari 2020. Under mellanperioden är verksamhetschefen för Sjuhärad tillförordnad verksamhetschef även för Fyrbodal.

Under hösten genomfördes i samarbete med extern part en insats för ledningsgruppen i syfte att utveckla gruppen och dess arbete.

Värdegrundsarbetet har fortgått under året i hela organisationen. På varje arbetsplatsträff har samtliga medarbetare deltagit i arbetet genom olika övningar. Under våren gjordes dessutom en forskningsbaserad satsning i samarbete med extern part i syfte att öka medarbetarnas engagemang.

För fjärde året i rad hade förbundet i december en gemensam utvecklingsdag för samtliga medarbetare. Årets externa föreläsare var Jim Thuresson och rubriken var ”Teamkänsla”. Avsikten med föreläsningen var att skapa större förståelse för varandra och fokusera på det positiva. Att alla anställda inom förbundet en gång om året ges möjlighet att träffas har varit mycket uppskattat av medarbetarna och vi-känslan inom förbundet har vuxit sig starkare för varje år.

Samtliga nyanställda medarbetare, såväl tillsvidare- som visstidsanställda, genomgår en introduktionsdag i syfte att skapa förståelse för förbundets verksamhet och uppdrag. Under året har introduktion för nya medarbetare genomförts vid ett tillfälle.

Årets löneöversyn är genomförd utifrån gjord lönekartläggning och i enlighet med centralt avtal. Samtliga löner är utvärderade i relation till uppdrag, befogenheter och individuella prestationer, samt marknadsläge. Då den lokala fackliga klubben för Vision upplöstes hösten 2018 avsa sig arbetstagarorganisationen delaktighet i 2019 års löneöversyn.

Tillsvidare- och visstidsanställda

Per den 31 december 2019 hade förbundet 51 tillsvidareanställda arbetstagare, 40 kvinnor respektive 11 män. Fyra av dessa var dock studielediga och två föräldralediga vid tidpunkten.

---

⁴ Nya Ulricehamn.

Under året har 60 personer varit tillsvidareanställda i förbundet vilket motsvarar en personalomsättning om 18,2. Totalt var antalet tillsvidareanställda arbetstagare sex personer färre och den totala personalomsättningen 6,4 procentenheter lägre jämfört med föregående år.

Antalet arbetade timmar som förbundets tillsvidareanställda arbetstagare har utfört motsvarar 53,4 årsarbetare (åa) vilket är en minskning om 4,2 åa. Även antalet utförda timmar av timavlönad personal har minskat. Dock har arbetade timmar utförda av visstidsanställd personal ökat med 3,0 åa. Totalt har antalet arbetade timmar som utförts inom förbundet under året motsvarat 64,8 åa vilket är 1,6 åa färre jämfört med föregående år. Minskningen beror främst på en restriktivitet avseende tillsättning av vakanta tolkförmedlartjänster i avvaktan på införande av nytt verksamhetssystem. Den största yrkesgruppen inom förbundet är tolkförmedlare.

År	Tillsvidare (åa)	Visstid (åa)	Timavlönade (åa)	Totalt (åa)
2019	53,4	9,8	1,6	64,8
2018	57,6	6,8	2,0	66,4
2017	57,0	6,8	2,6	66,4
2016	47,3	8,6	9,6	65,5

Tabell 4 Faktiskt arbetade timmar omvandlat till årsarbetare

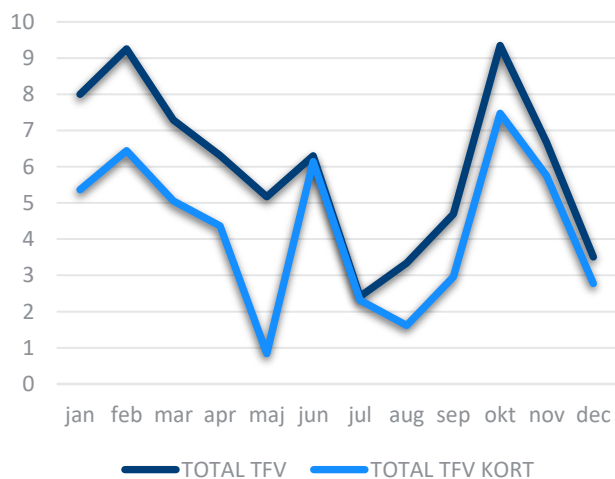
Sysselsättningsgrad

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för de tillsvidareanställda medarbetarna är 97,5 % vilket innebär att sysselsättningsgraden har ökat något jämfört med föregående år. 89 % av kvinnorna respektive 92 % av männen arbetar heltid inom förbundet.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron för 2019 är 6,0 % vilket är en minskning om 0,8 procentenheter jämfört med föregående år. Sjukfrånvaron har inte minskat i den omfattningen som förväntades. Dock finns inga indikationer på arbetsrelaterad sjukfrånvaro.

Långtidssjukfrånvaron motsvarar 24,2 % av den totala sjukfrånvaron vilket är en ökning med 5,6 procentenheter jämfört med föregående år. Ökningen är kopplad till några få allvarligt sjuka medarbetare. Den totala sjukfrånvaron för kvinnor är 6,8 % och 3,1 % för män. Sjukfrånvaron för såväl kvinnor som män har sjunkit jämfört med föregående år. Sjukfrånvaron hos medarbetare 29 år eller yngre var 6,7 %. I åldersgruppen 30-49 var sjukfrånvaron 5,4 år % medan medarbetare 50 år eller äldre hade en sjukfrånvaro på 7,1 %.

Figur 7, Sjukfrånvaro %, Total och kort 2019

Friskvårdsbidraget har nyttjats av 29 medarbetare under 2019, vilket är fyra personer färre jämfört med föregående år. Under hösten inleddes ett samarbete med en massör för att möjliggöra subventionerad massage på kontoret i Göteborg. Denna insats föll väl ut och var mycket uppskattad hos medarbetarna. Insatsen fortlöper under våren 2020.

Pensioner

Intjänande av pensioner inklusive löneskatt bokförs löpande i driftsredovisningen och är en pensionslösning via KPA.

Händelser av väsentlig betydelse

Nya medlemmar

Förbundet utökades i januari 2019 med följande 12 nya medlemskommuner: Bollebygds kommun, Dals-Ed kommun, Herrljunga kommun, Härryda kommun, Kungälv kommun, Marks kommun, Strömstads kommun, Svenljunga kommun, Tanums kommun, Tjörns kommun, Tranemo kommun, Vårgårda kommun.

Nya lokaler i Göteborg

Lokalen i Göteborg i vilken förbundets verksamhet tidigare inrymdes i var ursprungligen inte anpassad för kontorsverksamhet. Lokalen hade därmed stora brister och en godtagbar arbetsmiljö kunde inte upprätthållas. Från juni är kansliet och förbundets största förmedlingskontor inrymda i moderna, för verksamheten anpassade, kontorslokaler i Gårda.

Ett kontor i Fyrbodals

I en förbundsövergripande lokalöversyn bedömdes inte kontoren i Trollhättan och Uddevalla vara ändamålsenliga. Direktionen beslutade därför om en sammanslagning av de båda kontoren och från augusti är förbundets verksamhet i Fyrbodals placerad i en ny ändamålsenlig lokal i centrala Trollhättan.

Omförhandlat avtal

På grund av den utdragna upphandlingsprocessen av nytt verksamhetssystem hade förbundet tidigare tvingats träffa ett för förbundet mindre fördelaktigt avtal med befintlig leverantör av verksamhetssystem. Denna leverantör nyttjade sin avtalsrätt och sa i februari upp avtalet. Uppsägningen medförde ett mycket akut och kritiskt läge för förbundets totala drift. Ett nytt avsevärt dyrare avtal med förlängningsmöjlighet tvingades därför av förbundet att ingås med befintlig leverantör.

Avtal nytt verksamhetssystem

Efter en lång upphandlingsprocess med överklaganden till högsta instans kunde förbundet i maj teckna avtal med ny leverantör för nytt verksamhetssystem. Under sommaren och hösten har ett intensivt arbete pågått tillsammans med den nya leverantören i ett försök att kunna driftsätta det nya systemet innan årsskiftet. I slutet av oktober fastställdes att driftsättningen inte var möjlig under 2019 och beslut togs att förlänga avtalet med nuvarande leverantör och därmed driftsätta under våren 2020.

Konkurrensverket

Förbundet anmäldes under året anonymt till konkurrensverket. Ärendet avskrev efter utredning.

Ny webbplats

Förbundet har i samarbete med extern konsult tagit fram en ny webbplats i syfte att möta de nya lagkraven gällande tillgänglighetsanpassning som träder i kraft under 2020. I december publicerades den nya webbplatsen.

Verksamhetschef Fyrbodal

I oktober sa verksamhetschefen för Fyrbodal upp sig från sin tjänst i förbundet. Verksamhetschefen för Sjuhärad tillförordnades omgående och den tidigare verksamhetschefen för Fyrbodal fick under uppsägningstiden andra arbetsuppgifter i förbundet. Rekryteringen av en ny verksamhetschef avslutades i mitten av december.

Mässdeltagande

I syfte att stärka varumärket framförallt gentemot kund, men även för att öka kunskapen om tolkanvändande och vikten av professionella språktolkar i samhället, har förbundet under 2019 deltagit med monter på både Kvalitetsmässan och Nationella primärvårdskonferensen. Förbundet har också deltagit på olika rekryteringsmässor bland annat på Högskolan i Borås samt på Opportunity Day i syfte att i första hand rekrytera nya tolkar.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Förlängt avtal

På grund av senarelagd driftsättning av nya verksamhetssystemet förlängdes avtalet för befintligt verksamhetssystem.

Brand i Trollhättan

I början av året uppstod en brand i fastigheten i vilken förbundet har förmedlingskontoret för Fyrbodal. Lokalen fick kraftiga rökskador och tvingades stänga för sanering. Personalen arbetade under denna period på förbundets kontor i Göteborg.

Ny verksamhetschef Fyrbodal

I början av februari tillträdde den nya verksamhetschefen för Fyrbodal.

Covid-19 påverkar verksamheten

På grund av Covid-19 utbrottet har många av förbundets kunder, per den 25 mars 2020, avbokat en stor mängd planerade tolkuppdrag. Förbundet uppmanar kunderna att i största möjliga mån använda sig av distanstolkning och många kunder väljer att boka om kvarvarande tolkuppdrag på plats till telefontolkning för att minska risken för smittspridning. Inledningsvis valde flertalet tolkar att ej åta sig uppdrag på plats. Bilden har dock på två veckor förändrats till att flera tolkar istället uttrycker oro för sin försörjning då uppdragen markant minskat. I skrivande stund är det svårt att prognostisera Covid-19 påverkan på förbundets verksamhet över tid. Sannolikheten att budgeterat antal tolkuppdrag för 2020 kommer att uppnås, bedöms som obefintlig. Detta kommer att resultera i en negativ ekonomisk påverkan och en eventuell prishöjning kan komma att krävas under året för en budget i balans.

Effekterna av Covid-19 kommer med stor sannolikhet att påverka möjligheterna att driftsätta det nya verksamhetssystemet. Förbundets kunder, framför allt Västra Götalandsregionen, är hårt belastade på grund av Covid-19 utbrottet. Att under rådande omständigheter sammankalla grupper av människor samt ta fokus från verksamhetsdriften för att utbilda kund, tolk och förbundets medarbetare i ett nytt system framstår tveksam. I skrivande stund har dialoger förts med såväl nuvarande systemleverantör avseende förlängning av befintligt avtal som med leverantören av nytt verksamhetssystem för en eventuell senareläggning av driftsättning. En senareläggning av driftsättning av nytt system kommer på olika sätt resultera i ökade kostnader för förbundet.

En riskanalys utifrån Covid-19 är framtagen för förbundet och uppdateras löpande. Ledningsgruppen inklusive övriga nyckelpersoner i förbundet har daglig avstämning med anledning av Covid-19.

Förväntad utveckling avseende verksamhet och ekonomi

Rekrytering av nya uppdragstagare och vidareutbildning av befintliga sker löpande för att möta kundernas förväntade tolkbehov. Förbundet har en ständig utmaning i att attrahera och rekrytera lämpliga kandidater till tolkyrket. Senaste året har dock fler etablerade och redan utbildade tolkar sökt sig till förbundet vilket medfört ett större fokus på kompetensutveckling. Under andra halvan av 2019 och början av 2020 har en bemanningsförändring skett i teamet som arbetar med rekrytering och utbildningssamordning av uppdragstagare. En översyn av arbetet kopplat till kompetensförsörjning av uppdragstagare pågår och förväntas under 2020 utveckla olika processer men också öka digitaliseringen av arbetet.

Förbundet har under senaste åren erbjudit distanstolkning via telefon och skärm. Efter införandet av ett nytt verksamhetssystem förväntas användarvänligheten för skärmtolkning att öka, för såväl kund som tolk. Som ett led i förbundets hållbarhet är målet att distanstolkningen ska öka under 2020.

Senaste årets mer intensifierade arbete med kund och varumärke ledde bland annat till att en enkät skickades ut till förbundets alla kunder innan sommaren. Resultatet av denna enkät har bland annat lett till fler kundbesök och att förbundets kunder under hösten bjöds in till frukostmöten för dialog och information om tolkanvändande. Då dessa aktiviteter föll väl ut har ytterligare frukostmöten bokats in under våren 2020. Under 2020 planeras även digitala informations- och dialogmöten med kund. Ett arbete har även påbörjats för att på sikt kunna erbjuda förbundets kunder olika informationsfilmer gällande tolkanvändande.

Under 2019 har förberedelser för implementering och driftsättning av nytt verksamhetssystem pågått. Det nya systemet är planerat att driftsättas i maj 2020. Införandet av nytt verksamhetssystem förväntas medföra ökad digitalisering och automatisering av förmedlingsarbetet vilket även kan komma att ställa andra kompetenskrav på förbundets tolkförmedlare.

Upphandling av ännu ett verksamhetskritiskt system påbörjades under hösten 2019. Nytt avtal för telefoni- och kommunikationslösning väntas tecknas under 2020. Nuvarande avtal löper ut i mitten av 2020.

Under hösten 2019 har förbundets kvalitetsarbete fortgått i enlighet med FR2000. Då arbetet har varit avsevärt mer omfattande än förväntat och förbundets kvalitetsambitioner är höga, har kvalitetsarbetet tillåtits få ta tid. Ambitionen är nu att certifiera förbundet under 2020. Det systematiska arbetsmiljöarbetet fortgår och genomsyrar hela organisationen.

Förbundet kommer under 2020 börja använda ett nytt digitalt, AI-uppbyggt, arbetsmiljöverktyg, som möjliggör att löpande mäta hur organisationen mår i syfte att maximera engagemanget på arbetsplatsen. Detta verktyg kommer även att årligen kunna mäta HME, det vill säga hållbart medarbetarengagemang, vilket tidigare mättes genom en traditionell medarbetarenkät vartannat år.

Utveckling av verksamheten över tid

Utvecklingen av flyktingsituationen i världen är svår att förutse men behovet av tolk förväntas ändå inom de närmaste åren vara i likvärdig nivå med nuvarande behov. Språktolkens roll och utbudet av språktolktjänster förväntas dock förändras under de närmaste åren. Bland annat tros detta bero på regeringens tolkutredning och den allmänna politiska debatten om rättigheten till tolk, men också på de offentliga verksamheternas besparingskrav, det minskade intresset för tolkyrket och inte minst den digitala utvecklingen.

Förbundet arbetar redan idag med ökad digitalisering och utveckling av befintliga tolktjänster. Bland annat görs detta för att effektivare kunna nyttja den faktiska tolktiden men också utifrån såväl kostnadsmedvetenhet som miljöperspektiv. Under de närmaste åren förväntas förbundet komplettera sina nuvarande tolktjänster med mer digitala alternativ. Distanstolkning förväntas över tid i större utsträckning användas av förbundets kunder.

Förbundet bedriver utöver tolkförmedling även viss översättningsverksamhet. Då översättning inte är en del av förbundets uppdrag har denna verksamhet bedrivits i mycket ringa omfattning på grund av svårigheter med kvalitetssäkring. Verksamheten bedöms sedan ett år tillbaka kvalitativt stabil vilket innebär att målsättningen nu är att under närmaste åren utveckla verksamheten.

Ett nytt verksamhetssystem planeras att driftsättas under 2020 vilket medför en ökad digitalisering i förmedlingsarbetet. Detta kommer över tid förändra förmedlarrollen och kompetensbehovet i förbundet.

Förbundets investeringsverksamhet

I maj 2019 skrevs avtal med ny leverantör för nytt verksamhetssystem. Investeringsbudgeten är 11 mkr och då driftsättning kommer ske under 2020 har inga avskrivningar skett under året.

I samband med att kansli och förmedlingsverksamheten i Göteborg i juni flyttade till nya mer ändamålsenliga lokaler gjordes en översyn av inventarierna. Större delen av kontorets inventarier återanvändes på förbundets olika kontor. Komplettering och anpassning skedde också av befintliga inventarier. Den nya utbildningssalen i Göteborg möblerades dock upp med nya inventarier. En ej budgeterad investering på 0,4 mkr har därmed gjorts och avskrivningarna påbörjades under september. Inventarierna skrivs av på fem år.

Ekonomi

I enlighet med förbundsordningen ska förbundets årliga kostnader minst täckas av årets intäkter. Ett av de övergripande verksamhetsmålen är att verksamheten ska vara kostnadseffektiv. Intäkter fås genom förmedling av tolktjänster och förbundets största kostnader är arvoden till tolkar kopplat till tolkuppdrag. Den totala kostnaden för arvoden och de totala intäkterna är beroende av hur många tolktjänster som utförs. Förbundet ska debitera medlemmarna för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

Tolkförmedling Väst har en checkkredit hos bank på 10 mkr.

Andelskapitalet är beräknat på medlemmarnas invånarantal och uppgår till totalt 3 mkr.

Likviditet

I samband med att direktionen godkände 2018 års årsredovisning beslutades också att en återbetalning till medlemmarna skulle ske. Beslutet innefattade även en höjning av lägsta nivå på eget kapital från 20 mkr till 22 mkr samt en utbetalning på 4 676 tkr. Förbundet har haft en god likviditet under hela 2019 och den checkkredit som finns på 10 mkr har inte nyttjats.

Mål för god ekonomisk hushållning

I enlighet med kommunallagen ska förbundet ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Verksamheten ska genomsyras av en god ekonomisk hushållning både i ett kort- och i ett långsiktigt perspektiv. Kännetecken för detta är bland annat att de löpande intäkterna täcker de löpande kostnaderna och att resultatet, sett över en längre period, är positivt.

Direktionen har fastslagit följande finansiella mål rörande god ekonomisk hushållning:

- Den löpande verksamheten ska visa ett positivt resultat
- Checkkrediten ska ej nyttjas

Den löpande verksamheten visar ett positivt resultat och likviditeten har varit god vilket innebär att checkkrediten inte nyttjats.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Förbundet finansieras av intäkter från de tjänster som medlemmarna köper enligt självkostnadsprincipen. Sedan start har förbundet byggt upp ett stabilt eget kapital. Det ekonomiska överskottet tillsammans med medlemsandelarna är förbundets likvida medel.

Direktionen har fastställt att lägsta nivå på eget kapital ska vara 22 mkr. Efter att direktionen beslutat att godkänna årsrapporten beslutas även om eventuell återbetalning ska ske av eget kapital till förbundsmedlemmarna. Ett eget kapital om minst 27 mkr krävs för att en återbetalning ska bli aktuell. För eventuell återbetalning av eget kapital och utbetalningar kopplat till pågående investering kan förbundets checkkredit komma att nyttjas varpå den är beslutad att finnas kvar.

Sedan driftstarten 2013 har likviditeten varit god och alla investeringar har klarats med egna medel. Det överskott som genererats i förbundet gör att den ekonomiska ställningen är god.

Utfall i förhållande till budget

Bakgrund till budget

Budget 2019 är planerad utifrån rådande förutsättningar våren 2018 samt utfallet av 2017. Budgeten är därefter lagd utifrån medlemmarnas beräknade behov om 345 000 uppdrag samt att förbundet skulle nå ett nollresultat. För en budget i balans bedömdes en prishöjning på 2,5 % nödvändig.

Utfall

Efterfrågan av tolktjänster var något högre än budgeterat. Utfallet blev drygt 347 000 uppdrag, vilket är ca 2 000 fler uppdrag än budgeterat. Att medlemmarna under året i större utsträckning lojalt köpt tolktjänster från förbundet bedöms vara den största anledningen till det positiva utfallet. Resultatet för 2019 blev knappt 5,9 mkr att jämföra med budgeterat nollresultat.

Försäljningsintäkter och kostnader för uppdragstagare är de utfall som har störst avvikelse mot budget. Detta är bland annat ett resultat av fler utförda tolkuppdrag samt att andelen uppdrag som utfördes av tolkar på en såväl högre arvodes- som prisnivå har ökat ytterligare jämfört med föregående år.

Då intresset och engagemanget från medlemsorganisationernas politiska representanter är stort för förbundet närvarar ofta såväl ledamot som ersättare på förbundets direktionmöten. Detta har resulterat i att kostnaderna för direktionen är högre än budgeterat. Utfallet för personalkostnaderna är däremot lägre än budgeterat och främst beror avvikelsen på att förbundet haft en lägre bemanning under året. Återbesättning av vakanta tjänster har skett med viss restriktivitet i avvaktan på införande av nytt verksamhetssystem.

Förbundets utfall för tolkutbildning är drygt 800 000 kronor lägre än budgeterat. Avvikelsen beror på minskat utbildningsbehov då redan utbildade tolkar söker sig till förbundet och att färre potentiella tolkspiranter med tillräcklig kompetens generellt söker sig till yrket. Bemanningen har

Meddelande 9

också varit kraftigt reducerad i teamet som arbetar med rekrytering och utbildning av tolkar i förbundet.

De tidigare kontoren i Trollhättan och Uddevalla har slagits samman och återfinns numera i en gemensam lokal i Trollhättan. Kontoret i Göteborg, som innefattar såväl förbundets kansli som den största förmedlingsverksamheten, har flyttat till mer ändamålsenliga lokaler. Detta har resulterat i en ökad hyra och därmed en planerad budgetavvikelse kopplat till förbundets lokalkostnader.

Utfallet kopplat till IT-kostnader blev högre än budgeterat. Avvikelsen beror på det fördyrade avtalet med nuvarande leverantör av verksamhetssystem.

Även kostnader kopplat till konsulttjänster avviker mot budget. Dessa är bland annat relaterade till konsultarvode avseende överklagan och införande av nytt verksamhetssystem. Framtagande av förbundets nya tillgänglighetsanpassade webbplats har också medfört konsultkostnader som påverkat budgetavvikelsen. Ytterligare en del av avvikelsen förklaras genom att en arbetsmiljörelaterad insats för samtliga medarbetare i förbundet genomfördes under våren.

Driftsättningen för nytt verksamhetssystem har på grund av den utdragna upphandlingsprocessen ej skett enligt plan under 2019. Driftsättningen är därmed framflyttad till våren 2020.

Avskrivningar kopplat till investering av nytt verksamhetssystem har därför uteblivit under 2019 vilket resulterar i en budgetavvikelse. Avskrivningar för ej budgeterat möbelinköp i samband med nya lokaler har däremot belastat budgeten för avskrivningar med 24 tkr.

INTÄKTER	Utfall 2019	Budget 2019
Förmedlingstjänster	219 946	205 448
Övriga intäkter	424	
Summering	220 370	205 448
KOSTNADER		
Direktionskostnader	1 053	975
Personalkostnader	29 525	30 851
Arvoden och ersättningar tolkar	171 542	161 453
Tolkutbildning	755	1 600
Lokalkostnader	3 568	3 105
Hyra IT-utrustn, IT-program, licenser	3 529	3 200
Inventarier, förbrukningsmaterial	384	374
Administrativa, IT- konsulttjänster, jouravtal	4 092	3 350
Finansiella kostnader	55	540
Summering	214 503	205 448
RESULTAT		
	5 867	0

Tabell 5 Utfall mot budget 2019

Driftsredovisning

Driftsredovisningen redovisas totalt för förbundet då styrningen av verksamhet sker på en total förbundsövergripande nivå. Kostnader kopplat till respektive verksamhetsort finns utfördelad, dock ligger de övergripande kostnaderna budgeterat centralt.

Balanskrav utifrån årsresultat

Balanskravet uppfylls 2019. Inga underskott finns att återställa från tidigare år.

Meddelande 9

Resultaträkning

Förbundets årliga kostnader ska minst täckas av årets intäkter. Förbundet debiterar medlemmarna för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen. Om årets kostnader inte täcks ska finansieringen av underskottet fördelas mellan medlemmarna i förhållande till medlemmens andel av andelskapitalet.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2019-01-01 2019-12-31	2018-01-01 2018-12-31
Verksamhetens intäkter	1	220 370	203 940
Verksamhetens kostnader	2	-214 448	-198 506
Avskrivningar	3	-24	-104
Verksamhetens nettokostnader		5 898	5 330
Finansiella intäkter	4	7	2
Finansiella kostnader	5	-38	-37
Resultat före extraordinära poster		5 867	5 295
Extraordinära poster		0	0
Årets resultat		5 867	5 295

Meddelande 9

Balanskravsavstämning

Belopp i tkr	2019	2018	2017
Årets resultat enligt resultaträkningen	5 867	5 295	79
Minus samtliga realisationsvinster/förluster	0	0	0
Plus sänkning av diskonteringsränta	0	0	0
Plus realisationsvinster som inte står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning	0	0	0
Plus orealiserade förluster i värdepapper	0	0	0
Minus återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	5 867	5 295	79
Medel till resultatutjämningsreserv (RUR)	0	0	0
Medel från resultatutjämningsreserv (RUR)	0	0	0
Årets balanskravsresultat	5 867	5 295	79
Balanskravsresultat att reglera	0	0	0

Budgetomslutning

Verksamhetens kostnader	214 448	198 506	186 538
Personal- och direktionskostnader, inkl sociala avgifter	30 578	30 526	28 201
Arvoden och ersättningar till tolkar, inkl sociala avgifter	171 542	156 205	148 092
Nettoinvesteringar	3 031	0	0
Likvida medel 31/12 respektive år	18 273	17 584	12 565

Resultat

Årets resultat	5 867	5 295	79
Ingående Eget kapital	29 455	24 160	24 081

Nyckeltal

Kassalikviditet	188 %	191 %	176 %
Soliditet	49 %	48 %	43 %

Meddelande 9

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriell anläggningstillgång	6	2 671	0
Inventarier	7	336	0
Summa anläggningstillgångar		3 007	0
Omsättningstillgångar			
Fordringar	8	41 160	43 977
Likvida medel	9	18 273	17 584
Summa omsättningstillgångar		59 433	61 561
Summa tillgångar		62 440	61 561
EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital	10	22 000	21 381
Andelskapital, medlemskommuner	10 & 12	2 997	2 779
Årets/periodens resultat	10	5 867	5 295
Summa eget kapital		30 864	29 455
Skulder			
Kortfristiga skulder	11	31 576	32 106
Summa skulder		31 576	32 106
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		62 440	61 561

Meddelande 9

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr		2019-01-01	2018-01-01
		2019-12-31	2018-12-31
	Not		
Den löpande verksamheten			
Årets resultat	10	5 867	5 295
Justering för av- och nedskrivning	3	24	104
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		5 891	5 399
Minskning kortfristiga fordringar		2 817	-1 010
Minskning kortfristiga skulder		-530	630
Kassaflöde från den löpande verksamheten		8 178	5 019
Investeringsverksamheten			
Bruttoinvestering i anläggningstillgångar	6 & 7	-3 031	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-3 031	0
Finansieringsverksamheten			
Andelskapital	12	218	0
Återbetalning av Eget Kapital	10	-4 676	
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-4 458	0
Årets kassaflöde		689	5 019
Likvida medel vid årets början		17 584	12 565
Likvida medel vid årets slut		18 273	17 584

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har från och med 2019 upprättats i enlighet med Lag om Kommunal Bokföring och Redovisning, LKBR. Ingående balanser har inte behövt justerats till följd av införandet av LKBR. Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärdet om inget annat anges. Intäkter redovisas i den period som tolkuppdragen har utförts och har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras av förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar upptas till det lägsta av nominellt värde och det belopp varmed de beräknas inflyta. Intjänande av pensioner inklusive löneskatt bokförs löpande i driftsredovisningen. Avskrivning av inventarier sker på fem år.

Meddelande 9

Noter

Belopp i tkr

	2019-01-01	2018-01-01
	2019-12-31	2018-12-31

Not

1 Verksamhetens intäkter

Förmedlingstjänster	219 946	203 744
Övriga intäkter	424	196
Summa	220 370	203 940

2 Verksamhetens kostnader

Direktionskostnader	784	575
Sociala avgifter direktion	269	192
Personalkostnader	22 713	22 673
Sociala avgifter personal	6 812	7 086
Arvoden och ersättning tolkar	141 236	127 937
Sociala avgifter tolkar	30 306	28 268
Tolkutbildning	755	1 244
Lokalkostnader	3 568	2 966
Dator/IT/telefoni/post	3 529	3 174
Inventarier, förbrukningsmaterial	384	675
Administrativa- och konsulttjänster	4 092	3 716
Summa	214 448	198 506

3 Avskrivningar

Inventarier	24	104
Summa	24	104

4 Finansiella intäkter

Ränteintäkter	7	2
Summa	7	2

5 Finansiella kostnader

Räntekostnad	1	1
Övriga finansiella kostnader	37	36
Summa	38	37

Lånekostnader redovisas i enlighet med huvudmetoden och belastar följaktligen resultatet i den period de hör hemma.

Anläggningstillgångar

6 Immateriella anläggningstillgångar

Pågående investeringar		
- Nytt verksamhetsystem. Pågående investering under hösten 2019 och våren 2020 med beräknad driftstart maj 2020	2 671	0
Summa	2 671	0

7 Inventarier

Meddelande 9

Anskaffningsvärde	1 241	1 241
Ackumulerade avskrivningar	-1 241	-1 137
Årets investering	360	
Årets avskrivning	-24	-104
Utgående bokfört värde	336	0
8 Fordringar		
Kundfordringar	25 217	23 602
Div. kortfristiga fordringar	10	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15 933	20 375
Summa	41 160	43 977
9 Kassa och bank		
Bank	18 273	17 584
Summa	18 273	17 584
10 Allmänt eget kapital		
Balanserat resultat	26 676	21 381
Återbetalning av Eget kapital enligt direktionsbeslut §363	-4 676	0
Andelskapital, medlemskommuner	2 997	2 779
Årets/periodens resultat	5 867	5 295
Summa	30 864	29 455
11 Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	3 622	1 768
Moms	8 369	7 787
Personalens skatter och avgifter	3 402	3 228
Skulder till anställda	0	1
Upplupna semesterlöner	882	983
Upplupet arvode A-skatt tolkar, inkl sociala avgifter	9 560	11 823
Övriga upplupna kostnader	5 741	6 516
Summa	31 576	32 106
En checkkredit på 10 mnkr finns. Ingen kredit var nyttjad per 31 december 2019.		
12 Andelskapital		
Årets förändring av andelskapital	218	0
Varje medlem i förbundet har andelar motsvarande antalet invånare		
2019 tillkom 12 nya medlemskommuner		
Summa	218	0

Meddelande 9

Tolkförmedling Väst, Göteborg 2020-03-27

Åke Björk
Ordförande

Christina Abrahamsson
Vice ordförande

Tolkar med kvalitet

www.tolkformedlingvast.se

Herrljunga
tisdag den 26 maj 2020

Verksamhetsdialogmöten 2020-05-26

Närvarande

Gunnar Andersson (M), ordf. KS
Mats Palm (S), 2:e vice ordf. KS
Börje Aronsson (KV), ordf. TN
Hans Malmquist (M), ordf. BMN
Ronny Norrman (S), vice ordf. BMN
Eva Larsson (C), ordf. SN
Anette Rundström (S), vice ordf. SN
Christina Glad (KV), ordf. BN
Bert-Åke Johansson (S), vice ordf. BN

Ior Berglund, kommundirektör
Linda Rudenwall, ekonomichef
Ulf Wedin, tf. teknisk chef
Lena-Britt Björklund, bygg- och miljöchef
Jennie Turunen, tf. socialchef
Annica Steneld, bildningschef
Jenny Andersson, controller
Linn Marinder, controller
Håcan Lundqvist, controller
Jenny Nyberg, controller
Mattias Strandberg, nämndsamordnare

Syfte och upplägg

Verksamhetsdialogmöten är en del av kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnderna. I dialogerna deltar kommunstyrelsens presidium, nämndernas presidier, kommundirektör, ekonomichef, nämndernas förvaltningschefer och controllers. Maj månads verksamhetsdialog utgörs av diskussioner om nämndernas bokslut 2019, ekonomisk uppföljning per 2020-04-30, prognos för 2020, avvikelshantering, väsentliga händelser som inträffat eller kommer inträffa inom nämndernas verksamhetsområden, beställardialog samt mål 2021-2023.

Bygg- och miljönämnden

Bokslut 2019

Bygg- och miljönämnden redovisade ett överskott om 310 tkr per 2019-12-31. Överskottet beror främst på räddningstjänstens överskott avseende kapitalkostnader.

Ekonomisk uppföljning delår 2020

Ansvar	Ack Budget	Ack Utfall	Ack Diff	År Budget	År Prognos	År Diff Helår
600 Nämnd	235	244	-10	704	724	-20
611 Miljö	393	380	13	1 060	1 060	0
621 Bygg	549	490	59	1 529	1 529	0
631						
Räddningstjänst	3 671	3 898	-227	10 581	10 881	-300
	4 847	5 012	-165	13 874	14 194	-320

Herrljunga
tisdag den 26 maj 2020

Bygg- och miljönämnden redovisar ett negativt utfall om 165 tkr per 2020-04-30. Underskottet beror främst på en högre internhyra än budgeterat för brandstationen i Annelund.

Prognos 2020

Ansvar	Års	Års	Års	År	År	Års	År	År
	Budget 2019	Utfall 2019	Diff B/U 2019	Prognos 2019	Diff B/P 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Diff B/P 2020
600 Nämnd	104	248	-144	212	-108	704	724	-20
611 Miljö	1 341	1 359	-18	1 391	-50	1 060	1 060	0
621 Bygg	1 682	1 682	0	1 682	0	1 529	1 529	0
631 Räddningstjänst	11 235	10 763	472	10 892	342	10 581	10 881	-300
	14 361	14 052	309	14 177	184	13 874	14 194	-320

Bygg- och miljönämnden prognosticerar ett underskott om 320 tkr per 2020-12-31. Det befarade underskottet beror på högre hyreskostnader än budgeterat för brandstationen i Annelund, högre arvodeskostnader för nämndens förtroendevalda samt befarade uteblivna intäkter för räddningstjänstens externa utbildningar på grund av coronapandemin.

Avvikelsehantering

Åtgärder som har vidtagits eller kommer vidtas för att hantera eventuella avvikelser mot budget 2020 eller inför budget 2021:

- Bygg- och miljönämnden har begärt av kommunstyrelsen att få ta del av tidigare års överskott för att täcka det prognosticerade underskottet för 2020.
- Nämnden bedömer att avvikelserna som uppstått på grund av hyreshöjningen för Annelunds brandstation inte går att hantera under 2020. Orsaken är att beslutet att höja hyran inte kunde hanteras i budgetprocessen.

Väsentliga händelser under året

Väsentliga händelser som har hänt eller kommer att ske (förändringar i lagkrav, organisationsförändringar, verksamhetsförändringar och förändringar i demografi):

- Förändring av organisationen i och med bildandet av samhällsbyggnadsförvaltningen samt ny inriktning för räddningstjänstens operativa ledningssystem.
- Tjänsten som bygglovshandläggare har utvidgats från 25 procent till 100 procent.

Beställardialog

Bygg- och miljönämnden är missnöjd med hyreshöjningen avseende Annelunds brandstation och skicket på vissa av nämndens verksamhetslokaler. Nämndens behov av kontorslokaler diskuteras. Bygg- och miljöförvaltningen har fyra medarbetare som delar rum och om samhällsbyggnadschefen ska sitta i förvaltningens lokaler kommer det saknas ett rum. Förvaltningen anser att det är ont om möteslokaler.

Herrljunga
tisdag den 26 maj 2020

Mål 2021-2023

Nämndens och förvaltningens reflektioner kring målen 2021-2023, idéer kring arbetet med nämndsmål:

Bygg- och miljönämnden har tagit fram förslag till nämndsmål, som redovisas under rubriken "Nämndsmål (övergripande)". Motiveringar av målen anges inom parentes.

Fokusområde	En hållbar och inkluderande kommun	En välkomnande och attraktiv kommun	En utvecklande kommun
Kommun-övergripande mål	<p>Vi tar ansvar för vår gemensamma framtid. Hållbarhetsbegreppet genomsyrar alla beslut och aktiviteter.</p> <p>1. Herrljunga ska ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser, nu och i framtiden.</p> <p>2. Herrljunga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning.</p> <p>3. Herrljunga kommun ska ha socialt hållbara verksamheter som främjar trygghet, inkludering och jämställdhet.</p>	<p>Vi arbetar för en trygg och stimulerande miljö med medborgare, företagande och besökare i fokus. En småstadsidyll nära storstad och fritid, du är i centrum!</p> <p>1. Att aktivt marknadsföra och lyfta fram Herrljunga kommuns goda egenskaper och företagande.</p> <p>2. Herrljunga kommun är en trygg plats att besöka, leva och verka i.</p> <p>3. Herrljunga kommun främjar samarbete i hela kommunen.</p>	<p>Vi skapar infrastrukturer i framkant, och tillsammans uppnår vi tillväxt genom nytänkande</p> <p>1. Oavsett ålder ges möjlighet till livslångt lärande och god livskvalitet.</p> <p>2. Herrljunga kommun främjar ett aktivt och starkt lokalt näringsliv</p> <p>3. Herrljunga kommun ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande</p>
Nämndsmål (övergripande)	<p>1. Tillsyn och uppföljning av små avlopp (det är viktigt för miljön att det finns en tillsynsplan för att kunna mäta effekter).</p> <p>2. Överklagade beslut där myndighetsbeslutet är felaktigt (rättssäkra beslut bidrar till en hållbar kommun).</p> <p>3. Förbättrad/bibehållen vattenstatus på våra sjöar och vattendrag (uppnås genom tillsyn och rapportering från miljöenheten).</p>	<p>1. Återkoppling – invånare med uppföljning av handläggning av ärenden, ej utfall (enkät om invånares upplevelser av handläggningen, t.ex. snabbhet och bemötande, för att ta reda på vad som behöver göras för att bli mer attraktiv).</p> <p>2. Överklagade beslut där myndighetsbeslutet är felaktigt (samma som punkt 2 i kolumnen till vänster).</p> <p>3. Handläggningstiden skall inte överskrida 6 veckor från det att</p>	<p>1. God framförhållning gällande detaljplanering.</p> <p>2. Uppdatera gamla detaljplaner (utvecklar byggnationen i kommunen genom att ändra gamla planer i syfte att göra dem mer attraktiva).</p>

Herrljunga
tisdag den 26 maj 2020

		handlingarna är kompletta. (ett mått på hur byggenheten sköter sitt jobb, lagen säger 10 veckor).	
--	--	---	--

Tekniska nämnden

Bokslut 2019

Tekniska nämnden redovisade ett överskott om 3 634 tkr per 2019-12-31. Överskottet beror främst på ett överskott avseende kapitalkostnader. Nämndens investeringsutfall uppgick till 88 613 tkr varav cirka 60 000 tkr är ombudgerat till 2020.

Ekonomisk uppföljning delår 2020

RSUM	Föreg. år Ack Utfall	Ack Utfall	Ack Budget	Ack diff 202004
Intäkter	-30 708	-30 874	-31 488	-614
Personalkostnader	13 110	14 034	14 066	32
Lokalkostnader, energi, VA	11 560	10 436	12 956	2 519
Övriga kostnader	11 332	11 102	12 182	1 080
Kapitalkostnad	6 912	7 381	6 879	-502
Teknisk nämnd	12 207	12 079	14 594	2 515

Tekniska nämnden exklusive den taxefinansierade renhållningen redovisar ett utfall per 2020-04-30 som är i nivå med budget. Nämndens intäkter har minskat under årets första månader, mycket grund av coronapandemin. Pandemin har inte bara orsakat minskade intäkter för simhall och gym, utan också ökade kostnader för förbrukningsmaterial. Per 2020-04-30 hade den sistnämnda kostnaden ökat med 30 tkr och i skrivande stund är det beloppet 75 tkr. Pandemin har också medfört lägre intäkter för kostenheten på grund av att exempelvis Dagcenter varit stängt under en period.

Kostnader för lokaler, energi och VA har på grund av en mild vår skapat ett överskott om 2 519 tkr per den sista april, men överskottet kan ätas upp i händelse av en sträng vinter. Snöröjningen prognosticerar ett överskott om slutet av 2020 blir lika mildt som årets första månader. Tvättverksamheten redovisar ett negativt utfall om 270 tkr. Tvätten har gått med underskott i den storleksordningen under flera år och klarar med nuvarande pris inte att självfinansieras.

Renhållning budgeterar för ett underskott på 1 954 tkr, delvis för att minska skulden till taxekollektivet. Prognosen efter årets första månader visar att budgeterat underskott kommer att hållas. Med årets budgeterade underskott kommer kommunen ha en fordran på kollektivet och en taxehöjning inför 2021 är trolig.

Herrljunga
tisdag den 26 maj 2020

Prognos 2020

Ansvar	Budget 2020	Prognos 2020	Avvikelse Helår 2020	Prognos 201904	Avvikelse 201912	Avvikelse 201912 exkl kkr
Teknisk nämnd	275	275	0	0	59	59
Förvaltningsledning	1 643	1 373	270	0	-283	-455
Gata Park	11 463	11 463	0	0	840	483
Fastighet	17 135	17 135	0	0	2 433	-466
Måltid	0	0	0	0	849	828
Tvätt	0	270	-270	-250	-289	-283
Lokalvård	0	0	0	0	192	128
Summa Internservice	0	270	-270	-250	752	673
Fritid	7 736	7 736	0	0	-169	-327
Summa Skattefinansierad del	38 252	38 252	0	-250	3 634	-34
Renhållning	1 954	1 954	0	0		
Summa taxefinansierad del	1 954	1 954	0	0	0	0
Summa teknisk nämnd	40 206	40 206	0	-250	3 634	-34

Tekniska nämnden prognosticerar ett utfall per 2020-12-31 som är i nivå med budget. Tvättens prognosticerade underskott om 270 tkr planeras att hämtas hem genom det prognosticerade överskottet avseende förvaltningsledningen till följd av lägre personalkostnader. Måltids överskott under 2019 har reglerats via internprissättning till socialnämnden under 2020.

Avvikelsehantering

Åtgärder som har vidtagits eller kommer vidtas för att hantera eventuella avvikelser mot budget 2020 eller inför budget 2021:

- Tekniska nämnden har äskat om kommunbidrag till tvätten inom ramen för nämndens driftsäskanden inför budget 2021.

Väsentliga händelser under året

Väsentliga händelser som har hänt eller kommer att ske (förändringar i lagkrav, organisationsförändringar, verksamhetsförändringar och förändringar i demografi):

- En ny fastighetschef har anställts.
- Organisationsförändring i form av bildandet av en samhällsbyggnadsförvaltning.
- Demografi är en utmaning. Förändringar i befolkningsprognoser över exempelvis antal barn och elever kan ställa till det för investeringsprojekt. Med förhållandevis kort varsel kan det demografiska läget ändras, vilket kan innebära att det behövs fler eller färre förskoleavdelningar än planerat.

Herrljunga
tisdag den 26 maj 2020

Beställardialog

Tekniska nämnden kommer genomföra beställardialoger tre gånger per år med beställande förvaltningar i syfte att fånga upp avvikelser. Den 28 maj 2020 hade tekniska nämnden och bildningsnämnden en dialog.

Mål 2021-2023

Nämndens och förvaltningens reflektioner kring målen 2021-2023, idéer kring arbetet med nämndsmål:

Tekniska nämnden ska ha ett möte med förvaltningsledning den 11 juni om nämndsmål.

Socialnämnden

Bokslut 2019

Socialnämnden redovisade ett underskott om 3 383 tkr per 2019-12-31. Underskottet beror främst på en stor negativ avvikelse i förhållande till budget för verksamheten Myndighet på grund av inhyrda konsulter samt högre kostnader än budgeterat för placeringar. En del av socialnämndens underskott 2019 förklaras av underskott inom vård och omsorg på grund av ökade kostnader för inhyrda sjuksköterskor samt ett ökat hemtjänstbehov.

Ekonomisk uppföljning delår 2020

Ansvarsområde	Föreg. år		Ack diff fg år	Ack Budget	Ack diff 2020
	Ack Utfall	Ack Utfall			
40 Nämnd	187	178	-10	186	-9
41 Förvaltningsledning	4 852	3 549	-1 303	4 245	-696
42 Myndighet	14 503	21 096	6 593	14 544	6 551
44 Vård och omsorg	39 785	41 234	1 450	40 385	849
46 Socialt stöd	9 567	9 549	-18	10 326	-777
	68 894	75 605	6 711	69 686	5 919

Socialnämnden redovisar ett negativt utfall om 5 919 tkr per 2020-04-30. Nämndens negativa avvikelse beror främst på underskott för verksamheten Myndighet till följd av ökade kostnader för köp av verksamhet och till viss del inhyrd personal. Inom vård och omsorg ökade kostnaderna i förhållande till budget för framför allt hemtjänst och hälso- och sjukvård under årets fyra första månader. Extra kostnader på grund av coronapandemin är begränsade per den 30 april 2020, men kommer att öka senare under året. Fakturor för skyddsutrustning och extra bemanning kommer belasta nämndens ekonomi senare under året. Dessa kostnader finns med i helårsprognosen som redovisas nedan.

Herrljunga
tisdag den 26 maj 2020

Prognos 2020

Ansvarsområde	Föreg. År	År	Fg	År	År
	Utfall	Budget	Prognos	Prognos	Diff Budget
40 Nämnd	498	559	559	559	0
41 Förvaltningsledning	10 937	12 168	12 268	12 168	0
42 Myndighet	44 401	42 733	48 833	51 833	-9 100
44 Vård och omsorg	121 146	119 988	124 238	126 388	-6 400
46 Socialt stöd	29 166	30 144	29 594	28 944	1 200
	206 147	205 592	215 492	219 892	-14 300

Socialnämnden prognosticerar ett underskott om 14 300 tkr per 2020-12-31. Det prognosticerade underskottet beror på två stora negativa avvikelser för verksamheterna Myndighet (-9 100 tkr) och Vård och omsorg (-6 400 tkr). Underskottet inom Myndighet härrör framför allt från ökade kostnader i förhållande till budget för placeringar av barn och unga samt inhyrda konsulter. Vissa placeringar finansieras av flyktingbufferten (cirka 3 300 tkr).

Antalet placerade barn har ökat kraftigt de senaste åren. I januari 2018 hade socialnämnden 15 familjehemsplaceringar och i april 2020 är motsvarande siffra 28. Antalet placeringar på hem för vård eller boende (HVB) var 3 i januari 2018 och 10 i april 2020. Socialförvaltningen kommer genomföra en översyn av befintliga placeringar samt arvodering till familjehem.

Verksamheten Vård och omsorgs prognosticerade underskott beror på ökade kostnader för hemtjänst, en nyöppnad enhet på särskilt boende, en ny eftervårdsenhet för covid-19-patienter samt ökat behov av inhyrd sommarpersonal inom hälso- och sjukvården.

Verksamheten Socialt stöd prognosticerar ett överskott om 1 200 tkr vid årets slut till följd av resultatföring av flyktingbufferten.

Socialnämnden räknar med att staten ska täcka 50 procent av de extra kostnader som coronapandemin medfört. I skrivande stund skulle det innebära att kommunen får tillbaka 950 tkr. Att socialnämnden räknar med att endast få ersättning av staten för hälften av covid-19-kostnaderna beror på att nämnden bedömer att den summan staten avsatt för ändamålet inte kommer täcka kommunernas behov. Nämnden kommer dock söka statlig ersättning för samtliga extra kostnader som pandemin orsakat.

Avvikelsehantering

Åtgärder som har vidtagits eller kommer vidtas för att hantera eventuella avvikelser mot budget 2020 eller inför budget 2021:

- Socialnämnden fortsätter arbeta med en handlingsplan för att hantera det prognosticerade underskottet för 2020. I planen ingår bland annat en översyn av

Herrljunga
tisdag den 26 maj 2020

fattade myndighetsbeslut och att tillsätta alla vakanta chefstjänster, vilket snart är gjort.

- Socialnämnden strävar efter att plocka hem externa placeringar till lösningar på hemmaplan i egen regi. Enheten Myndighet vuxen har tagit hem en placering i början av året och planerar att göra detsamma med ytterligare en efter sommaren, vilket haft en positiv effekt på nämndens ekonomi.

Väsentliga händelser under året

Väsentliga händelser som har hänt eller kommer att ske (förändringar i lagkrav, organisationsförändringar, verksamhetsförändringar och förändringar i demografi):

- Regeringens proposition med förslag till utökad rätt till personlig assistans för andning och måltider i form av sondmatning. Socialförvaltningen ska gå en utbildning om vilka konsekvenserna kan bli om riksdagens godkänner förslagen.
- Barnkonventionen är nu lag. En utbildning för socialförvaltningens medarbetare var planerad, men ställdes in på grund av coronapandemin.
- Stabschefstjänsten har avvecklats och en enhetschef och en 1:e socialsekreterare har tillsatts på Myndighet.
- Behovet av platser på särskilt boende är stort. Sju nya platser har skapats i Ljung. I skrivande stund väntar fem personer på att beslut om särskilt boende ska verkställas.

Beställardialog

Volymtal inför 2021 lämnas sista maj.

Mål 2021-2023

Nämndens och förvaltningens reflektioner kring målen 2021-2023, idéer kring arbetet med nämndsmål:

Socialnämnden ska träffa socialförvaltningens ledningsgrupp den 9 juni för att påbörja mål- och visionsarbetet för 2021-2023. Socialnämnden önskar en samordning av målarbetet så att nämnderna arbetar någorlunda enhetligt. Nämnden anser också att det vore bra att samarbeta för att inspireras och lära av varandra. Kommundirektören tar med sig frågan till kommunledningsgruppen.

Bildningsnämnden

Bokslut 2019

Bildningsnämnden redovisade ett överskott om 1 182 tkr per 2019-12-31. Överskottet beror främst på positiva avvikelser inom gymnasiesärskola och förskola. Innan nämndens bokslut lades 1 355 tkr undan för att hantera eventuella återbetalningskrav avseende statsbidrag för mindre barngrupper, lågstadiesatsning och likvärdig skola om villkoren för bidragen inte uppfylls under 2020.

Herrljunga
tisdag den 26 maj 2020

Ekonomisk uppföljning delår 2020

Ansvar	Ack Budget	Ack Utfall	Ack Diff	År Budget	År Prognos	År Diff Helår
Summa Nämnd	154	154	-1	461	461	0
Summa Förvaltningsledning	8 160	7 236	923	23 380	22 894	486
Summa Förskola	18 566	18 087	479	54 169	52 231	1 938
Summa Fritidshem	6 801	6 003	798	18 705	18 718	-13
Summa Grundskola	32 270	32 748	-478	88 353	88 155	198
Summa Grundsärskola	1 776	1 706	70	5 023	4 826	197
Summa Gymnasieskola	13 380	14 126	-746	37 702	41 125	-3 423
Summa Gymnasiesärskola	1 389	770	618	4 166	2 866	1 300
Summa Vuxenutbildning	1 832	1 832	0	5 496	5 496	0
Summa Kultur och Fritid	2 428	2 345	83	6 851	6 829	22
Totalt Bildning	86 755	85 007	1 748	244 306	243 601	705

Bildningsnämnden redovisar ett positivt utfall om 1 748 tkr per 2020-04-30. Överskottet beror främst på överskott för fritidshem (798 tkr) och gymnasiesärskolan (618 tkr), det senare på grund av lägre kostnader för placeringar än budgeterat. Gymnasieskolans konto för interkommunal ersättning redovisar totalt ett underskott om 978 tkr för perioden på grund av att kommunen köper fler gymnasieplatser än vad man säljer och att kostnaderna för skolskjuts är högre än budgeterat.

Prognos 2020

AOMR	Års			År			År		
	Budget 2019	Utfall 2019	Diff B/U 2019	Prognos 2019	Diff B/P 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Diff B/P 2020	
30 Nämnd	459	516	-57	509	-50	461	461	0	
31 Förvaltningsledning	21 953	23 272	-1 319	22 860	-907	23 380	22 894	486	
32 Förskola	55 455	54 400	1 055	52 848	2 607	54 169	52 231	1 938	
33 Fritidshem	18 032	17 876	156	18 282	-250	18 705	18 718	-13	
34 Grundskola	88 111	87 531	579	86 091	2 019	88 353	88 155	198	
35 Grundsärskola	5 291	5 063	229	4 673	618	5 023	4 826	197	
36 Gymnasieskola	37 868	38 927	-1 059	38 208	-339	37 702	41 125	-3 423	
37 Gymnasiesärskola	4 145	2 843	1 302	3 345	800	4 166	2 866	1 300	
38 Vuxenutbildning	5 411	5 395	16	5 411	0	5 496	5 496	0	
39 Kultur och Fritid	6 880	6 599	281	6 781	100	6 851	6 829	22	
	243 606	242 424	1 182	239 007	4 599	244 306	243 601	705	

Herrljunga
tisdag den 26 maj 2020

Bildningsnämnden prognosticerar ett överskott om 705 tkr per 2020-12-31. Helårsprognosen för förskolan är ett överskott om 1 938 tkr på grund av att två avdelningar på Innerby förskola kommer stängas under hösten till följd av minskat barnantal. Gymnasiesärskolan prognosticerar ett överskott om 1 300 tkr på grund av lägre kostnader för placeringar. Förvaltningsledningen prognostiserar ett överskott om 523 tkr på grund av lägre personalkostnader samt beslut från Skolverket om att få behålla hela statsbidraget för mindre barngrupper 2018/2019.

Gymnasieskolans konto för interkommunal ersättning prognosticerar ett underskott om 2 811 tkr på grund av fler köpta än sålda gymnasieplatser samt högre kostnader för skolskjuts. Helårsprognosen för fritidshem är ett underskott om 13 tkr på grund av högre personalkostnader.

Avvikelsehantering

Åtgärder som har vidtagits eller kommer vidtas för att hantera eventuella avvikelser mot budget 2020 eller inför budget 2021:

- Bildningsnämnden följer den ekonomiska utvecklingen för Kunskapskällan samt kostnader för interkommunala ersättningar för gymnasieplatser i andra kommuner.
- 891 tkr av flyktingbufferten budgeteras att användas under 2020.
- Nämnden kommer om möjligt fortsätta lägga undan budgetmedel om 1 000 tkr för att kunna hantera eventuella återkrav från Skolverket avseende statsbidrag i händelse av att villkoren inte uppfylls.

Väsentliga händelser under året

Väsentliga händelser som har hänt eller kommer att ske (förändringar i lagkrav, organisationsförändringar, verksamhetsförändringar och förändringar i demografi):

- Musikskolan har blivit en kulturskola.
- Barnkonventionen är nu svensk lag.
- Flera rektorer har rekryterats under året, delvis på grund av interna rockader.
- Det pågår byggprojekt vid flera skolor och förskolor.
- Det är för närvarande färre barn i åldrarna 1-5 än vad befolkningsprognoser har indikerat. Framför allt har antal barn i kommunens byskolor minskat.
- Nya former för arbetet med det kommunala aktivitetsansvaret och Delegationen för unga och nyanlända till arbete.
- Något ökat söktryck till Kunskapskällan inför läsåret 2020/2021 jämfört med motsvarande period förra året.
- Coronapandemin skapar nya rutiner och arbetssätt. Till exempel har gymnasiet och vuxenutbildningen tillfälligt övergått till distansundervisning och eleverna får maten upplagd på tallriken istället för att ta själva. Det råder stor osäkerhet kring hur stora kostnaderna för pandemin blir. Nämnden har exempelvis inte kunnat pausa skolskjutsavtal, vilket genererar kostnader trots att tjänsten inte används fullt ut.
- Horsbyskolan och Herrljunga kommun har granskats av Skolinspektionen i en regelbunden kvalitetsgranskning. Bildningsnämnden kommer arbeta ännu mer med likvärdighet framöver.

Herrljunga
tisdag den 26 maj 2020

Beställardialog

Bildningsnämnden för en dialog med tekniska nämnden om lokalvård, kost och vaktmästeri. Nämnden har även beställardialoger med IT-avdelningen.

Det pågår en dialog med tekniska nämnden om kommande byggprojekt och vad som ska ingå i beställningen. En fråga som diskuteras är huruvida inredning ska ingå eller inte.

Mål 2021-2023

Nämndens och förvaltningens reflektioner kring målen 2021-2023, idéer kring arbetet med nämndsmål:

Bildningsnämnden och bildningsförvaltningens ledningsgrupp ska träffas den 8 juni 2020 och diskutera nya mål. Nedan redovisas förvaltningens utkast, som sannolikt kommer att förändras efter måldagen.

Fokusområde	En hållbar och inkluderande kommun	En välkomnande och attraktiv kommun	En utvecklande kommun
Kommun-övergripande mål	1. Herrljunga ska ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser, nu och i framtiden. 2. Herrljunga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning. 3. Herrljunga kommun ska ha socialt hållbara verksamheter som främjar trygghet, inkludering och jämställdhet.	1. Att aktivt marknadsföra och lyfta fram Herrljunga kommuns goda egenskaper och företagande. 2. Herrljunga kommun är en trygg plats att besöka, leva och verka i. 3. Herrljunga kommun främjar samarbete i hela kommunen.	1. Oavsett ålder ges möjlighet till livslångt lärande och god livskvalitet. 2. Herrljunga kommun främjar ett aktivt och starkt lokalt näringsliv 3. Herrljunga kommun ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande
Nämndsmål (övergripande)	1. Arbeta för ”Grön flagg-certifiering” i fler verksamheter. 2. God personalpolitik – verka för den hållbara medarbetaren. 3. Verka för ökad jämställdhet i samtliga verksamheter.	1. God samverkan mellan Socialtjänst och skolans verksamheter. 2. Arbeta med prioriterade områden utifrån HÖK-18/ Medarbetarenkät.	1. Verka för god måluppfyllelse. 2. Utveckla goda lärandemiljöer. 3. Ett aktivt och brett kulturutbud. 4. Utveckling av praktikplatser. 5. Skapa grund för lärande och utveckling på arbetsplatsen.

Herrljunga
tisdag den 26 maj 2020

			6. God tillgänglighet till samtliga verksamheter.
--	--	--	---

Bildningsnämnden anser att målen måste kunna mätas och följas upp samt önskar ”SMARTA” mål (specifika, mätbara, accepterade, realistiska och tidssatta). Vidare anser nämnden att det är viktigt att uppnå en balans mellan å ena sidan målen i skollagen och läroplaner och å andra sidan de politiska målen så att det inte blir övermäktigt för förvaltningen.

Bildningsnämnden ser ett antal utmaningar framöver. Till dessa hör kompetensförsörjning, att hålla en god kvalitet i verksamheten och samtidigt hålla budgeten, det minskade antalet barn som delvis beror på att fler barnfamiljer flyttar från kommunen än till kommunen samt ett ökat behov av särskilt stöd till elever. Nämnden bedömer att den är i behov av en större budget för att kunna betala ut tilläggsbelopp till skolorna för att finansiera särskilt stöd.

2020-06-10

Till kommunstyrelsen

KOMMUNERNAS KLIMATLÖFTEN

Kommunernas klimatlöften

Omställningen till ett klimatsmart samhälle är vår tids stora utmaning, samtidigt som vi nu har en kris till följd av Corona-pandemin. Den omställning vi har framför oss behöver bygga oss mer rustade för framtiden. Vi har 10 år kvar att nå våra gemensamma mål: klimatutsläppen i Västra Götaland ska minska med 80 procent till år 2030. Kommunerna har en strategiskt viktig roll för att klimatmålen ska nås och i att vara en föregångare för företag och invånare. Nu bjuds Er kommun in att delta i satsningen Kommunernas klimatlöften.

Kommunernas klimatlöften består av 20 olika åtgärder som är väl beprövade och som kan ge stor utsläppsminskning. Kommunen väljer först hur många och vilka klimatlöften som antas och som sedan genomförs under 2021. Fördelen med att göra klimatåtgärder tillsammans är att vi kan utbyta erfarenheter och Klimat 2030 kan ge stöd för genomförandet.

Den 16 december 2020 kommer kommunstyrelsens ordförande att bjudas in till Vara konserthus för att överlämna Er kommuns klimatlöften till landshövding Anders Danielsson och regionstyrelsens ordförande Johnny Magnusson. Vi kan då se klimatnyttan av alla kommuners klimatlöften sammantaget. I slutet av 2021 följs arbetet upp och de kommuner som utmärker sig särskilt kommer att uppmärksammas.

Väl mött i Vara konserthus hälsar

Anders Danielsson
Landshövding Västra Götaland

Johnny Magnusson
Regionstyrelsens ordförande

Länsstyrelsen
Västra Götaland

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

Klimat 2030 är en kraftsamling som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen i Västra Götaland i samverkan med andra aktörer. Kraftsamlingen samlar kommuner, företag, högskolor och andra organisationer i Västra Götaland som vill ta ställning och bidra i omställningen till en klimatsmart region.

KOMMUNERNAS KLIMATLÖFTEN

Länsstyrelsen
Västra Götaland

**KLIMAT
2030**
VÄSTRA GÖTALAND
STÄLLER OM

1. Vi använder en klimatstyrande resepolicy
2. Vi klimatväxlar tjänsteresor
3. Våra nya personbilar är miljöbilar
4. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal
5. Vi deltar i Cykelfrämjandets kommunvelometer
6. Vi använder en klimatstyrande parkeringsplan/policy
7. Vi erbjuder laddtjänster vid parkeringsytor för boende i kommunala bostadsbolag
8. Vi minskar inköpen av fossilbaserade engångsprodukter
9. Vi analyserar inköpens klimatpåverkan och ställer krav i prioriterade upphandlingar
10. Vi använder cirkulära möbler
11. Vi möjliggör för medborgarna att låna/hyra produkter istället för att köpa
12. Vi mäter matsvinn i offentlig verksamhet och har mål
13. Vi beräknar klimatpåverkan från maten i offentlig verksamhet och har mål
14. Vi gör investeringar för energieffektiviseringar
15. Vi minskar klimatbelastningen över livscykeln vid byggnation
16. Vi producerar egen solex
17. Vi har 100 procent förnybar el i kommunens elavtal
18. Vi har arbetssätt för årlig utsläppsminskning, en koldioxidbudget
19. Vi finansierar investeringar i egen verksamhet genom grön obligation
20. Vi arrangerar event/aktiviteter riktat till allmänheten om klimat

Vår kommuns mest lysande åtgärd på klimatområdet:

1. Vi använder en klimatstyrande resepolicy

Det innebär att kommunen har en resepolicy som följs upp årligen. Klimatstyrande innebär att policyn ska styra mot resfria möten, minimera flygresandet, innefatta miljö- och klimatkrav på fordon, reglera egen bil i tjänsten och erbjuda alternativ som cykel och bilpool. Ett plus är om den även uppmuntrar till hållbart resande till och från arbetet.

2. Vi klimatväxlar tjänsteresor

Det innebär ett klimatväxlingssystem där klimatbelastningen från kommunanställdas flyg- och bilresor i tjänsten beräknas minst årligen och åsätts ett monetärt värde som speglar exempelvis samhällsekonomisk värdering. Klimatväxling används för att kunna stimulera önskvärda klimatinvesteringar och/eller driftsåtgärder internt i organisationen.

3. Våra nya personbilar är miljöbilar

Det innebär att alla nya avtal vid köp och hyra av personbilar till kommunal verksamhet ska vara "spjutspetsnivå" eller "avancerad nivå" i Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier för personbilar. Endast undantagsvis väljs basnivå, för undantagen krävs ansökan om dispens internt.

4. Vi ställer krav i upphandling för transportdelen i nya avtal

Det innebär att vi ställer miljö- och klimatkrav i alla avtal där transporter upphandlas, exempelvis postleveranser och avfallstransporter. Vi ställer också miljökrav i mer än 50 procent av upphandlingar av varor och tjänster som kräver omfattande transportarbete, exempelvis matleveranser, städ- och kontorsmaterial och parkeringsövervakning.

5. Vi deltar i Cykelfrämjandets kommunvelometer

Det innebär att insatser för cykling under föregående år mäts och redovisas. Undersökningen bygger på självrapportering av kontrollerbara uppgifter och syftet är bland annat att identifiera förbättringsområden. Deltagande i kommunvelometern bör ske under flera år för att kunna se förändringar över tid.

6. Vi använder en klimatstyrande parkeringsplan/policy

Det innebär att möjliggöra samnyttjande av parkeringsanläggningar, att prioritera besöks- och handelsparkering i centrala områden framför annan parkering, att se till att gatuparkering inte är subventionerad jämfört med parkeringshus, att möjliggöra flexibla parkeringstal med stimulans av bilpooler samt att frikoppla parkeringskostnaden från hyran av lägenheter.

7. Vi erbjuder laddtjänster vid parkeringsytor för boende i kommunala bostadsbolag

Det innebär att boende i kommunala flerbostadshus ska kunna få möjlighet att ladda sin el- eller laddhybridbil i anslutning till sin bostad, vid minst fem geografiska platser. Kommunen kan teckna avtal med en tjänsteleverantör som tillhandhåller en laddtjänst. Kostnaden för laddtjänster bör så långt möjligt tas ut kommersiellt och bäras av dem som utnyttjar tjänsten.

8. Vi minskar inköpen av fossilbaserade engångsprodukter

Det innebär att kommunen ska ha bytt ut minst tre engångsprodukter till flergångsartiklar eller bytt ut engångsprodukter av fossilbaserat material till produkter av biobaserat, förnybart eller återvunnet material.

9. Vi analyserar inköpenas klimatpåverkan och ställer krav i prioriterade upphandlingar

Det innebär att kommunen bedömer var klimatkrav i upphandlingar gör störst nytta (utöver upphandlingar som tas upp i punkt 4) och ställer krav i minst tre upphandlingar under 2021.

10. Vi använder cirkulära möbler

Det innebär att kommunen ska ha inrett minst en arbetsplats, med minst 10 anställda, med mer än 50 procent cirkulära möbler. Alternativt använder minst 20 procent cirkulära möbler i kommunens organisation. Med cirkulära möbler menas att de renoveras, repareras och används på nytt.

11. Vi möjliggör för medborgarna att låna/hyra produkter istället för att köpa

Det innebär att kommunen kan visa att minst tre olika insatser har gjorts. Det kan ske genom samverkan med näringslivet för att erbjuda fler hållbara tjänster, att bostadsområden delar på saker, att kommunen erhåller platser att reparera eller liknande.

12. Vi mäter matsvinn i offentlig verksamhet och har mål

Det innebär att kommunen mäter matsvinnet och har satt ett mål att minska svinnet till max 45 g/portion i genomsnitt (lunch eller middag). I siffran ingår alla tre typer av svinn: kökssvinn, serveringssvinn och tallrikssvinn.

13. Vi beräknar klimatpåverkan från maten i offentlig verksamhet och har mål

Det innebär att kommunen beräknar måltidens klimatpåverkan och har satt mål att klimatpåverkan ska vara maximalt 0,9 kg CO₂e/måltid i snitt. För att täcka in alla typer av måltider i verksamheten kan kommunen sätta mål att nyckeltalet för samtliga inköpta livsmedel ska minska till 1,7 kg CO₂e/kg inköpta livsmedel.

14. Vi gör investeringar för energieffektiviseringar

Det innebär att kommunen har gjort en potentialstudie (kartläggning av nytta och kostnad) och avsatt pengar för minst tre åtgärder för energieffektivisering i egna byggnader/lokaler.

15. Vi minskar klimatbelastningen över livscykelns vid byggnation

Det innebär att kommunen har minskat byggnationens klimatpåverkan genom att använda livscykelperspektiv, inklusive byggmaterial, arbetsmaskiner och energianvändning vid drift, vid minst en (1) byggnation. Antingen i egen regi eller som kravställning i markanvisning eller detaljplan.

16. Vi producerar egen sol

Det innebär att kommunen ska installera minst en egen anläggning för produktion av sol eller är delägare i en solcellspark.

17. Vi har 100 procent förnybar el i kommunens elavtal

Det innebär att kommunen köper 100 procent förnybar el i alla förvaltningar och bolag.

18. Vi har arbetssätt för årlig utsläppsminskning, en koldioxidbudget

Det innebär att kommunen ska ha en politiskt antagen plan eller strategi för en årlig utsläppsminskning inom kommunens territorium som ligger i linje med kommunens egna, eller Västra Götalandsregionens koldioxidbudget med en utsläppsminskningstakt om 16 procent per år.

19. Vi finansierar investeringar i egen verksamhet genom grön obligation

Det innebär att kommunen kan visa att minst en (1) investering har gjorts genom grön obligation som kommunen gett ut själv eller via gröna lån från Kommuninvest eller liknande. Gröna obligationer är ett sätt att låna pengar till egna klimat- och miljöprojekt och samtidigt erbjuda investerare attraktiva investeringsformer.

20. Vi arrangerar event/aktiviteter riktat till allmänheten om klimat

Det innebär att ett årligt event eller flera mindre återkommande aktiviteter ska genomföras, gärna i samarbete med studieförbund/organisationer och/eller med kommunens energi- och klimatrådgivare. Genom ökad kunskap och medvetenhet om klimatkrisen och inspiration till förändring kan kommunen möjliggöra och skynda på omställningen.

Vår kommuns mest lysande åtgärd på klimatområdet

Om kommunen saknar någon punkt på listan och vill lyfta en annan insats som kommunen anser är särskilt viktig och som genomförs just nu för klimatet. Detta är en möjlighet att dela med sig av goda exempel och att få uppmärksamhet för sitt arbete.

Beskrivning av satsningen

KOMMUNERNAS KLIMATLÖFTEN

Bakgrund

Klimat 2030 - Västra Götaland ställer om, är en kraftsamling som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen i Västra Götaland i samverkan med andra aktörer. Kraftsamlingen samlar företag, kommuner, högskolor och andra organisationer i Västra Götaland som vill ta ställning och bidra i omställningen till en klimatsmart region. Alla kommuner i länet har undertecknat målet att Västra Götaland till 2030 ska vara en fossiloberoende region. Det innebär att utsläppen av växthusgaser ska minska med 80 procent från 1990-års nivå till år 2030. Sedan 1990 har utsläppen hittills minskat med cirka 15 procent. Nu, med 10 år kvar, måste vi öka takten för att det ska vara möjligt att nå målen.

I den enkät som Klimat 2030 gjorde hösten 2019 till alla undertecknare framkom att särskilt kommunerna önskar stöd för genomförande av klimatsatser. Detta är utgångspunkten för denna satsning: Kommunernas klimatlöften.

Att anta dessa klimatlöften är en del av genomförandet av Klimat 2030 och blir därmed en del av kommunens åtagande. De kommuner som har gjort ett åtagande som undertecknare av Klimat 2030 kompletterar med sina klimatlöften. Åtaganden är en kort beskrivning av hur organisationen ska bidra till att utsläppen av växthusgaser minskar och finns på hemsidan: www.klimat2030.se.

Genomförandet av Kommunernas klimatlöften kan i vissa delar vara en del av kommunens arbete med Agenda 2030-målen, Fossilfritt Sveriges utmaningar, WWF:s kommunutmaningar och/eller en del av kommunens övriga klimat-, miljö- och utvecklingsarbete.

Syfte

Kommunerna har en strategiskt viktig roll för att klimatmålen ska nås. Kommunerna bjuds nu in att anta ett antal klimatlöften som ska genomföras under 2021. Kommunernas klimatlöften består av 20 konkreta åtgärder där kommunen har rådighet, som är beprövade och som ger stor utsläppsminskning. Dessa 20 klimatlöften täcker inte in alla viktiga klimatfrågor i en kommun, utan är ett urval baserat på bland annat vad som är möjligt att genomföra och följa upp under ett år. Vi vet att mycket arbete redan görs i kommunerna, delvis andra åtgärder än de som finns med här. Fortsätt med dem och beskriv gärna under "kommunernas egna åtgärd" så att fler kan ta del av ert arbete.

Genom att lansera Kommunernas klimatlöften vill vi förstärka klimatarbetet i kommunerna och åstadkomma något storartat tillsammans.

Hur

Kommunstyrelsen tar beslut om vilka och hur många åtgärder som ska genomföras. Klimat 2030 kommer att stödja kommunerna i genomförandet under 2021, med ambitionen att kunna erbjuda konkret stöd för varje åtgärd. Beslut om vilka klimatlöften kommunen vill anta skickas senast 1 december 2020 till klimat2030@vgregion.se.

Lansering

Kommunernas klimatlöften kommer att lanseras i Vara konserthus den 16 december 2020 där kommunstyrelsens ordförande överlämnar listan med sina antagna klimatlöften till landshövding Anders Danielsson och regionstyrelsens ordförande Johnny Magnusson. Gästerna bjuds på inspirationsföreläsning, kulturinslag och mingelbuffé.

Genomförande

Kommunen har ansvar för att de antagna klimatlöften genomförs under 2021. Flera kommunala förvaltningar och bolag kommer sannolikt ha en roll i genomförandet av de olika åtgärderna. Klimat 2030 kommer att erbjuda stöd i genomförandefasen med ambitionen att göra en stödinsats för varje åtgärd, exempelvis en workshop för de kommuner som antagit ett specifikt klimatlöfte. Mer information och stödmaterial kommer att finnas på www.klimat2030.se/klimatloften.

Uppföljning

Under november 2021 kommer kommunen att uppmanas att rapportera in hur det gått med genomförandet av de klimatlöften som kommunen har antagit. De kommuner som utmärker sig särskilt kommer att uppmärksammas.

Fortsättning

Om en kommun inte hinner genomföra något av sina antagna klimatlöften kan arbetet fortsätta kommande år. Förutsatt att tillräckligt många kommuner deltar och satsningen går bra så kommer Kommunernas klimatlöften att fortgå och Klimat 2030 ge stöd. Intentionen är att listan med klimatlöften bibehålls men några justeringar kan göras. På sikt är ambitionen att alla kommuner ska ha genomfört merparten av åtgärderna. Tillsammans gör kommunerna stor skillnad!

Länsstyrelsen
Västra Götaland

**KLIMAT
2030**
VÄSTRA GÖTALAND
STÄLLER OM

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

Meddelande 12

Organ **Förbundsstyrelsen för Sjuhärads Samordningsförbund**
Tid **Tisdag 2 juni, kl 9.00-12.00**

Plats Samordningsförbundets kansli, konferenslokalen,
(Bryggaregatan 8, Borås) samt via länk

Beslutande

Cecilia Andersson (C), Västra Götalandsregionen
Daniel Boskovic, Arbetsförmedlingen, ersätter Jonas Ryhr
Lars-Åke Johansson (S), Borås Stad
Sofia Sandängers, Försäkringskassan

Ersättare

Kerstin Göss-Lindh (S), Svenljunga kommun
Hanne Jensen (S), Västra Götalandsregionen
Liselotte Andersson (C), Ulricehamns kommun
Gunilla Blomgren (L), Tranemo kommun
Leif Sternfeld (C), Marks kommun

Övriga

Anna Fagefors, Förbundschef
Pernilla Andersson, Projektledare, Biträdande förbundschef

Omfattning

§§ 20-29

Sekreterare Anna Fagefors

Ordförande Cecilia Andersson

Justerare Sofia Sandängers

§§	Ärenden	Beslut
20	Mötet öppnas, godkännande av dagordning Sex ledamöter medverkar via länk på Teams och projiceras till storskärm. Övriga deltagare, varav tre styrelseledamöter, medverkar fysiskt.	Dagordningen godkänns.
21	Val av justerare	Sofia Sandänger justerar
22	Föregående protokoll, den 27/3 2020 Föregående protokoll är anslaget: www.sjusam.se	Protokollet godkänns och läggs till handlingarna.
23	Internkontroll Vice ordförande återger utfall av tre stickprov som samtliga är attesterade i enlighet med styrdokument.	Årets andra internkontroll godkänns.
24	Tertialrapport Förbundschef föredrar om de olika projektens ekonomi. Medfinansieringsnivån är fortsatt låg men kompletterad med kontanta medel som finns inestående för projekt PULS. Positiv rörelse har intäkter beviljats i hög grad och övriga är bra i balans så långt som ESF har beslutat. Verksamhetsplanens beräknade negativa resultat ändras från -588 till -200, inklusive de utbildningar som prioriteras.	Styrelsen fastställer tertialrapport januari-april 2020 att tillsända medlemmar och beslutar att fortsatt prioritera utbildningar i den mån det kan ske inom positiv differens mot beslutad verksamhetsram.
25	Verksamhetsuppföljning, och genomgång av metoder kopplade till A, PR Hälsa i Hållbart arbetsliv upphandling av utvärdering genom ESF kostar över tre prisbasbelopp och ska rapporteras till styrelsen. Rekrytering av koordinator pågår. Se även ansökan enligt §26 nedan. B, PULS Svårare med arbetsplatsförlagd träning i Coronatid. Låg medfinansiering ett riskmoment. C, Utlandspraktik deltagare (i Space) fick tre dagar i Halland men inte någon utlandspraktik och nästa grupp (då i Moves) planeras få praktik i Sverige istället för utlandet. D, Förbundsfinansierade aktiviteter Sammanslagningsprocess mellan flera verksamheter har fördjupats i Aktiv kraft och Gröna vägen framåt.	Styrelsen tar emot rapport om metoder som används av parterna i avtalad verksamhet. A/ Styrelsen godkänner rapport om utvärderingskostnad. B/ noterar informationen C/ noterar informationen D/ finansierar utbildning av evidensbaserad profilanalys till personal i Gröna Vägen Framåt (Jobmatch talent)

26	<p>Ansökan om komplettering till PR - Hälsa i Hållbart arbetsliv för ”Män i Hälsa”. Extra medel behövs för att kunna genomföra utbildning riktad till arbetssökande män enligt den Norska modellen ”Menn i helse” då projekt PR endast omfattar kompetensutveckling till redan anställd personal. Möjlighet finns att ansöka om socialfondsmedel för landsbygds-utveckling genom Leader Sjuhärad. Utbildningen ska komma boende i åtta kommuner till nytta och större delen av området räknas till landsbygd.</p>	<p>Förbundsstyrelsen uppdrar åt förbundschef att ansöka om och förbereda för en utbildning, samt utveckla den under förutsättning att leader-ansökan beviljas.</p>
27	<p>Informationspunkt för förbundschef Ett avslutat projekt och ett nystartat samt rekrytering kräver lite extra omsorg och styrning genom kansliet. Coronatider och visst arbete på distans har medfört lite nya rutiner, men det mesta löper smidigt</p>	<p>Styrelsen noterar informationen.</p>
28	<p>Informationspunkt för parterna Parterna informerar varandra kort om viktiga frågor relativt samordningsförbundets verksamhetsområden:</p> <p>Försäkringskassan har mycket handlägningsarbete till följd av Covid19 jämte det ordinarie flödet av ärenden.</p> <p>Arbetsförmedlingen noterar att inflödet av sökande är hög samtidigt som de arbetsleder personal till att möta kunder och personalmässigt har tuffa månader.</p> <p>Kommunerna rapporterar att samarbetet sinsemellan och med förbundet fungerar väl även om Corona sätter spår och att det för vissa är ett intensivt budgetarbete.</p> <p>Region Västra Götaland har ca hälften i tryck på inlagda och intensiv jämfört med den mediala bilden som generellt förmedlar Stockholms situation. Organisationsarbete genomförs på koncernledningskontoret men det får knappt någon uppmärksamhet i Covidtider.</p>	
29	<p>Övriga frågor, mötet avslutas Nästa möte: 17/9 kl 13.00-16.00</p>	<p>Mötet avslutas.</p>

Meddelande 12

Från: anna.fagefors@sjusam.se
Till: boras.stad@boras.se; kommunen@bollebygd.se; herrljunga.kommun@admin.herrljunga.se; markskommun@mark.se; kansliet@svenljunga.se; kommun@tranemo.se; kommun@ulricehamn.se; [Kommunen; silvija.mehrstam@arbetsformedlingen.se](mailto:Kommunen;silvija.mehrstam@arbetsformedlingen.se); "Sandänger Sofia (1380)"; serviceteam.rhv-u.regionsservice@vgregion.se
Kopia: patrik.karlsson@bollebygd.se; "Lars-Åke Johansson"; "Eva I Larsson"; "Leif Sternfeldt"; "Kerstin Göss-Lindh"; "Blomgren Gunilla"; "Andersson Liselotte"; Ingamaj Wallertz-Olsson; "Hanne Jensen"; "Andersson C"; "Jonas Ryhr"; "Nicole Bouyer"; "Daniel Boskovic"; "Ryberg Anette (1380)"; pernilla.andersson@sjusam.se
Ärende: justerat protokoll
Datum: den 16 juni 2020 18:51:20
Bilagor: [protokoll stvrelse 20200602.pdf](#)
[anslåg stvrelse 20200602.pdf](#)

Hej,

Styrelsens protokoll är justerat och anslås i vanlig ordning samt finns imorgon tillgängligt på förbundets hemsida.

Se www.sjusam.se eller bifogad pdf.

Med vänlig hälsning,

Anna

Sjuhärads samordningsförbund
Anna Fagefors, förbundschef
tel 0708-85 41 76

Bryggaregatan 8, 503 38 Borås
www.sjusam.se

Bevis om tillkännagivande av justerat protokoll

Protokollet från Direktionen för Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund är justerat. Justeringen tillkännages genom anslag på kommunalförbundets digitala anslagstavla www.borasregionen.se

Sammanträdesdatum: 2020-06-05

Justeringsdatum: 2020-06-18

Anslaget publicerades: 2020-06-18

Anslaget avpubliceras: 2020-07-09

Protokollet finns tillgängligt på www.borasregionen.se

Originalprotokollet förvaras på förbundets kansli, Skaraborgsvägen 1 A, Borås

Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund

Linda Bergholtz
Administrativ chef

Plats och tid	Digitalt kl 9.00-12.00
Beslutande	Ulf Olsson (S) Borås Stad, Ordförande Bengt Hilmersson (C) Vårgårda, 1:e vice ordförande Lisa Dahlberg (S) Mark, 2:e vice ordförande Michael Plogell (FR) Bollebygd Annette Carlson (M) Borås Stad Gunnar Andersson (M) Herrljunga Stefan Carlsson (S) Svenljunga Tony Hansen (S) Tranemo §§ 34-43 Roland Karlsson (C) Ulricehamn
Ersättare	Lars-Erik Olsson (S) Bollebygd Kerstin Hermansson (C) Borås Stad Niklas Arvidsson (KD) Borås Stad §§ 34-43 Mats Palm (S) Herrljunga §§ 34-43 Tomas Johansson (M) Mark §§ 34-43 Johan Björkman (M) Svenljunga Lennart Haglund (C) Tranemo Wiktor Öberg (M) Ulricehamn Tony Willner (S) Vårgårda
Adjungerade	Jana Nilsson (S) Varberg Anna Svalander (L) Thomas Carlsson (LPO) Jan-Olof Sundh (V) Mikael Levander (NU)
Övriga deltagare	Magnus Haggren, Förbundsdirektör Linda Bergholtz, Administrativ chef Fredrik Holm, eSamordnare Karin Björklind, Regionutvecklare §§ 34-36 Anna Laang, Regionutvecklare §§ 37-43 Sandra Johansson, Miljöstrategisk samverkan §§ 34-38 Johanna Björkmalm, Regional avfallsplan § 39 Magnus Nilsson, Kommunchef Svenljunga Håkan Sandahl, Kommunchef Ulricehamn Mats Lilienberg, Kommunchef Mark Cornelia Forsström, Politisk sekreterare Borås Stad §§ 34-43

Justerare

Utdragsbestyrkande

Övriga deltagare

Kristina Jonäng, Ordf Regionutvecklingsnämnden §§ 36-37
Helena Holmberg, 1:e vice ordf Regionutvecklingsnämnden §§ 36
Bijan Zainali, 2:e vice ordf Regionutvecklingsnämnden §§ 36
Max Falk, Västra Götalandsregionen § 36
Aako Raoofi, Västra Götalandsregionen § 36
Magnus Berntsson, Ordf Miljönämnden § 36-38
Birgitta Nilsson, Västra Götalandsregionen § 37
Gustaf Zettergren, Västra Götalandsregionen § 36-38
Lisbeth Schultze, Länsstyrelsen § 38
Maria Eléhn, Klimat 2030 § 38
Lise Nordin, Klimat 2030 § 38

Sekreterare

_____
Linda Bergholtz

Ordförande

_____
Ulf Olsson

Justerare

_____
Bengt Hilmersson

Justerare

Utdragsbestyrkande

Innehåll

§ 34	Fastställande av dagordning.....	4
§ 35	Val av justerare.....	4
§ 36	Förslag till inriktningsunderlag regional plan	5
§ 37	Omställning cirkulär design	6
§ 38	Klimat2030 Kommunernas klimatlöften	7
§ 39	Regional avfallsplan.....	8
§ 40	Tertialrapport efter april samt prognos 2020	9
§ 41	Treårsplan budget 2020	11
§ 42	Ordförandebeslut Ansökan om bidrag till Covid-19 projekt som stöd till näringslivet.....	12
§ 43	Förbundsdirektör informerar	13
§ 44	Återkoppling från VästKoms styrelse och BHU	15
§ 45	Anmälningssärenden	16
§ 46	Övriga frågor.....	17
§ 47	Nästa sammanträde äger rum den 18 september 2020 kl 13.30-16.30	17

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 34 Fastställande av dagordning

Beslut

Dagordningen fastställs

§ 35 Val av justerare

Beslut

Bengt Hilmersson (C) Vårgårda utses att jämte ordförande justera dagens protokoll

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 36 Förslag till inriktningsunderlag regional plan

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll och synpunkter gällande underlaget översänds till Västra Götalandsregionen

Sammanfattning

Västra Götalandsregionen har tagit fram ett förslag till inriktningsunderlag för urvalsprocessen av objekt till regional transportinfrastrukturplan. Den regionala planen är en del av den nationella transportinfrastrukturplanen. Då avsatta medel i den nu gällande regionala planen inte förväntas förbrukas fullt ut behöver den kompletteras och objekten ska då rymmas inom de tillgångar som återstår när redan beslutade åtgärder är färdiga. Förslaget till inriktningsunderlag ska beslutas av BHU i september och föredras av företrädare för RUN och Västra Götalandsregionen för insamling av synpunkter.

Ulf Olsson (S) påtalar att det föreslagna inriktningsunderlaget är skrivet på en hög abstrakt nivå och att det är svårt att se vilka effekter det ger när det ska prioriteras objekt vid åtgärdsplaneringen. En erfarenhet från förra revideringstillfället är att det är först när det är dags att välja och prioritera objekt som effekterna blir synliga.

Bengt Hilmersson (C) lyfter att det är viktigt att ett vägobjekt får korrekt klassning utifrån olika kriterier. En vägåtgärd är inte alltid negativ för miljön utan kan ge minskade utsläpp om det exempelvis ger effekter på köer. En jämn hastighet ger mindre utsläpp jämfört med varierad hastighet med flera stopp. Upplevelsen är att de modeller som används vid bedömning av vägobjekt är fyrkantiga.

Tomas Johansson (M) betonar att Landvetter flygplats bör finnas med och ses som en godshub, inte minst med tanke på den ökade ehandeln.

Expedieras till

Västra Götalandsregionen

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 37 Omställning cirkulär design

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Representanter från Regionutvecklingsnämnden, Miljönämnden och Västra Götalandsregionen presenterar ett förslag gällande att utveckla Sjuhärads framstående arbete inom textilbranschen och göra Västsverige till Europas innovativa spets för cirkulär och hållbar textildesign. Arbetet går i linje med förslaget till ny regional utvecklingsstrategin för Västra Götaland och följande sex områden har identifierats;

- Spets inom forskning och innovation
- Affärsutveckling för B2B av världsklass. Föregångare offentlig upphandling
- Cirkulär infrastruktur för material, produktion och uppdatering
- Kreativa miljöer som attraherar designer/entreprenörer
- Destination inom hållbar textil design, fysiskt och digitalt
- Kompetensutveckling för framtidens personal

Direktionen ställer sig positiv till fortsatt arbete enligt förslaget.

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 38 Klimat2030 Kommunernas klimatlöften

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Klimat2030 är en kraftsamling som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen i Västra Götaland i samverkan med andra aktörer. Kraftsamlingen samlar företag, kommuner, högskolor och andra organisationer i Västra Götaland som vill ta ställning och bidra i omställningen till en klimatsmart region. Alla kommuner i länet har undertecknat Klimat2030; till 2030 ska vi vara en fossiloberoende region. Det innebär att utsläppen av växthusgaser ska minska med 80 procent från 1990-års nivå till år 2030 samt att västsvenskarnas konsumtion minskar med 30 procent jämfört med 2010.

I den enkät som Klimat2030 gjorde hösten 2019 till alla undertecknare framkom att särskilt kommunerna önskar stöd för genomförande av klimatinsatser. Kommunerna bjuds nu in att anta ett antal klimatlöften som ska genomföras under 2021. Kommunernas klimatlöften består av 20 olika åtgärder där Klimat2030 kommer att erbjuda stöd i genomförandefasen med ambitionen att göra en stödinsats för varje åtgärd, exempelvis en workshop för de kommuner som antagit ett specifikt klimatlöfte.

Kommunens politiska ledning tar beslut om vilka och hur många åtgärder som ska genomföras och meddelar därefter Klimat2030 för fortsatt arbete. Vårgårda kommun är pilotkommun och har tagit del av klimatlöftena.

Vidare information kommer att gå ut till respektive kommun.

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 39 Regional avfallsplan

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Projektledare Johanna Björkmalm redogör för arbetet med att ta fram en regional avfallsplan för kommunerna inom Boråsregionen. Ca 60 tjänstepersoner har deltagit i ett antal fokusgrupper med syfte att ge förslag på mål, åtgärder, uppföljningsmått, styrmedel samt ansvarig/aktörer. Resultatet är förslag på 19 mål inom följande områden; Planera in plats för avfallet, Hushåll med maten, Konsumera hållbart, Använd de resurser vi har, Återvinn mer samt Fimpa skräpet.

Aktuella frågor som diskuteras är formuleringen gällande ansvarig aktör för respektive mål samt hur implementering och uppföljning av planen ska ske. Förankring av framtaget förslag kommer att ske under hösten och planen kommer att skickas ut på remiss i början av 2021.

Wiktor Öberg (M) Ulricehamn påtalar vikten av att Förpacknings- och tidningsinsamlingen, FTI, tar sitt ansvar samt tillhörande kostnader.

Stefan Carlsson (S) Svenljunga lyfter att Svenljunga hämtat inspiration från Gnosjö kring nytt insamlingssystem (fyrpackssystem) som nu införts i Svenljunga med positivt resultat.

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 40 Tertialrapport efter april samt prognos 2020

Diarienummer: 2020/SKF0135

Beslut

Tertialrapport efter april samt prognos 2020 godkänns och översänds till medlemskommunerna för information

Sammanfattning

Enligt förbundsordning ska kommunalförbundet överlämna uppföljning per första tertialet till medlemskommunerna. Förbundet har, förutom sin basverksamhet och projektverksamhet, ansvar för verksamheterna Business Region Borås (BRB), Dataskyddsombud, Medarbetarcentrum, Navet science center samt Närvårdssamverkan Södra Älvsborg.

Kommunalförbundets prognos inkluderat samtliga verksamheter för helåret 2020 är ett underskott om 1 500 tkr. Mot bakgrund av den underskottsprognos som redovisas inom Navet science center har styrgruppen för Navet 2020-05-05 beslutat att ge verksamheten i uppdrag att genomföra åtgärder för att uppnå ekonomisk balans.

Basverksamheten samt interna och externa projekt

Basverksamhetens resultat efter april är ett underskott om -2 132 tkr som till sin helhet beror på att medlemsavgiften från medlemskommunerna rekvireras två gånger/år men att hela kostnaden för tillväxtmedel fördelats ut. Detta kommer att jämnas ut vid nästkommande rekvirering och prognosen för helåret är ett svagt plusresultat.

Projektverksamheten uppvisar ett överskott om 5 386 tkr vilket härrör till fleråriga interna projekt. Dessa medel flyttas med vid årets slut och prognosen är ett nollresultat.

Business Region Borås

Business Region Borås uppvisar ett överskott om 324 tkr vilket härrör från medflyttade medel från 2019 samt faktureringsrutiner gällande pågående tjänsteköp för verksamheten. Ny ansvarig person för BRB börjar 1 juni. BRB beräknas följa budget och antas nå ett nollresultat på helår.

Navet science center

Navets resultat efter april visar ett underskott om 491 tkr, vilket beror på den pågående coronapandemin. Denna samt minskat bidrag från Skolverket gör att verksamheten prognosticerar ett underskott om knappt 1 500 tkr för 2020.

Justerare			Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--------------------

Dataskyddsbud och Medarbetarcentrum

Dataskyddsbudsverksamhetens och Medarbetarcentrums resultat efter april visar på ett nollresultat för helåret.

Närvårdssamverkan Södra Älvsborg

Närvårdskontorets resultat efter april visar på ett överskott om 158 tkr. Prognosen för helåret är ett nollresultat. Ett eventuellt överskott kommer att flyttas över till nästkommande år enligt gällande styrmodell för Närvårdssamverkan.

Expedieras till

Medlemskommunerna

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 41 Treårsplan budget 2020

Diarienummer: 2020/SKF0136

Beslut

Plan för ekonomin den kommande treårsperioden godkänns och översänds till medlemskommunerna för information

Sammanfattning

Enligt förbundsordning ska budgeten innehålla en plan för ekonomin den kommande treårsperioden. Nedanstående planer är ett komplement till Budget 2020 som fastställdes vid Direktionens möte 2019-12-06. Från och med 2021 kommer treårsplanerna att vara en del av budgetdokumentet.

Uppräkningen mellan åren baseras på befolkningsökningen i respektive kommun, förutom verksamheterna Medarbetarcentrum och Navet science center som har en fastställd uppräkningsfaktor om 2,5 % årligen.

Expedieras till

Medlemskommunerna

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 42 Ordförandebeslut Ansökan om bidrag till Covid-19 projekt som stöd till näringslivet

Diarienummer: 2020/SKF0131

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Ordförande i Direktionen har avslagit ansökan från Marks kommun gällande bidrag till projektet Covid-19 stöd till näringslivet med anledning av att 2020 års tillväxtmedel är in-tecknade samt att behovet delvis är tillgodosett genom den Företagsjour som Boråsregionen nyligen startat i samma syfte i samarbete med kommunernas näringslivskontor.

Justerare			Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--------------------

§ 43 Förbundsdirektör informerar

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Navet science center

Till följd av den pågående coronapandemin samt en oväntad minskning av bidrag från Skolverket, har Navet science center en ansträngd ekonomisk situation. Arbeta pågår att hitta alternativa intäktskällor samt minska kostnaderna. Styrgruppen följer arbetet och rapporterar till presidiet.

Mediapoolen

Mediapoolen startade 2001 och ägs av 37 kommuner i Västra Götaland, genom kommunalförbunden. Mediapoolen vänder sig både till skolan, äldreomsorgen och biblioteken och erbjuder utbildningsmaterial samt tekniska lösningar och produkter. Ägandeskapet innebär att kommunerna kan avropa varor och tjänster från Mediapoolen utan upphandling. Efterfrågan från vissa kommuner är liten och det är viktigt att informationen om Mediapoolen sprids. 11 av 14 kommuner i Skaraborg har sagt upp sina avtal för omförhandling. Förhandlingar kommer att påbörjas inom kort.

Gryning Vård AB

Gryning Vård AB ägs av de fyra kommunalförbunden och har den senaste tiden haft flera ägarsamråd för att komma till rätta med de ekonomiska utmaningar bolaget har. Kommunerna köper färre tjänster och ett antal boendeenheter har lagts ner. Bolagets spetskompetens ligger inom områdena hedersrelaterat våld samt placeringar med extra svår problematik. Ägarsamrådets direktiv till bolagets styrelse kvarstår om att åtgärder för att nå ekonomisk balans är nödvändiga. Åtgärder kan innebära att lokaliseringssprincipen, vilken innebär att Grynings vårdenheter finns placerade i hela länet, inte längre kan upprätthållas.

Västra stambanegruppen

Skaraborgs kommunalförbund kommer att ta över samordningsansvaret för Västra stambanegruppen.

Tillväxtprojekt

En fråga har gått ut till samtliga 21 projekt som beviljades delregionala tillväxtmedel hur projekten påverkas av den pågående coronapandemin. 12 revideringar har inkommit och majoriteten handlar om att skjuta fram planerade aktiviteter som inte kunnat genomföras på grund av regeringens restriktioner. Ett flertal av projektens mål har reviderats då samarbete och möjlighet att nå ut har försvårats. Ytterligare en tydlig revidering handlar om omställning att arbeta med digitala lösningar istället för fysiska möten och event. 43 % av projekten har inte behov av någon revidering i dagsläget. Det kan förklaras genom att en majoritet av projekten beviljades projektmedel från och med 2020.

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

Projekten är därmed ännu i planeringsfas och planering har kunnat genomföras med mer digitala lösningar.

Framtidens vårdinformationsmiljö

Samtliga kommuner i Västra Götaland har nu avropat optioner inom FVM och projektet går över i en implementeringsfas.

Debattartikel Västsverige storsatsar för hållbar omställning

Företrädare från flera olika aktörer inom Västra Götaland har skrivit en gemensam debattartikel om covideffekterna på västsvenskt näringsliv och utmaningarna på kort och lång sikt.

Informationsdag om gemensamma strategier för Västra Götaland 7 oktober

Beredningen för hållbar utveckling (BHU) och Politiskt samrådsorgan (SRO) bjuder den 7 oktober in till en gemensam dag för information och samtal med fokus på hur kommunerna och Västra Götalandsregionen samverkar inom områdena regional utveckling och hälso- och sjukvård.

Justerare				Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--	--------------------

§ 44 Återkoppling från VästKoms styrelse och BHU

Beslut

Informationen tas till dagens protokoll

Sammanfattning

Direktionen delges information från de senaste mötena med BHU och VästKoms styrelse.

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

§ 45 Anmälningssärenden

Beslut

Redovisningen av delegationsbeslut godkänns

Sammanfattning

Följande delegationsbeslut anmäls till Direktionen

Datum	Beslut	Delegat
200401	1. Avtal mellan Medarbetarcentrum och Borås Stad	Verksamhetschef MC
200427	2. Konsultavtal SWECO Society AB, Hållbar mobilitet i glesa geografier	Förbundsdirektör
200427	3. Tjänsteköp Södra Älvsborgs Sjukhus, Projektledare SIP	Förbundsdirektör
200427	4. Anställning administratör	Administrativ chef
200513	5. Beslut gällande ansökan om bidrag från Marks kommun	Ordförande
200518	6. Anställning regionutvecklare välfärd	Förbundsdirektör
200519	7. Utlämnande av handling, anbud	Administrativ chef
200519	8. Avtal mellan Medarbetarcentrum och Borås Stad	Verksamhetschef MC
200526	9. Reviderad ansökan Håll Ut!	Förbundsdirektör
200526	10. Reviderad ansökan 7H Kompetens	Förbundsdirektör
200526	11. Reviderad ansökan Kompetensslussen II	Förbundsdirektör
200526	12. Reviderad ansökan Art Center Sjuhärad	Förbundsdirektör
200526	13. Reviderad ansökan Creative Innovations	Förbundsdirektör
200526	14. Reviderad ansökan Ung Företagsamhet	Förbundsdirektör
200526	15. Reviderad ansökan Gränsbygd Sjuhärad	Förbundsdirektör
200526	16. Reviderad ansökan Hållbar Landsbygd Sjuhärad	Förbundsdirektör
200529	17. Beslut förstudieansökan Entreprenörskap för hållbar landsbygd	Ordförande BH7
200529	18. Beslut förstudieansökan Hållbarhetsvecka i Boråsregionen	Ordförande BH7
200529	19. Beslut förstudieansökan Körfestival i Borås, Sjuhäradsbygden och Västra Götaland	Ordförande BH7
200529	20. Beslut förstudieansökan Mitt första nätverk	Ordförande BH7
200529	21. Utlämnande av handling, anställningsuppgifter	Administrativ chef

Justerare

Utdragsbestyrkande

§ 46 Övriga frågor

Inga övriga frågor anmäldes till dagordningen

§ 47 Nästa sammanträde äger rum den 18 september 2020 kl 13.30-16.30

Observera ny tid

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

SJUHÄRADS SAMORDNINGSFÖRBUND

Kommunerna Bollebygd | Borås | Herrljunga | Mark | Svenljunga | Tranemo | Ulricehamn | Vårgårda och

Tertialrapport januari-april 2020

Sjuhärads Samordningsförbund har under tertialet arbetat enligt verksamhetsplan, med vissa anpassningar under mars och april till följd av Coronapandemin.

För kansliet präglades årets inledning av projekt- och verksamhetsövergångar. Positiv Rörelse avslutades och viss spridning skedde. Exempelvis gav en kommunchef tillsammans med kommunalråd och utvalda medarbetare positiv vittnesbörd om projektnyttan i samband med styra- & ledakonferensen i Göteborg i början av januari.

Parallellt skedde förberedelser och rekrytering av projektledare för uppstart av PR- Hälsa i hållbart arbetsliv. Analys och planeringsfasen avklarades under mars och april – och från och med maj erbjuder nu projektet ägarparterna stöd i strategisk kompetensutveckling med medel från ESF, administrerat genom förbundet.

En Framtidsmässa om och för unga med funktionsnedsättning genomfördes inom ramen för projekt Puls. Initiativet var välbesökt av kvinnor och män som tillhör målgruppen och deras anhöriga, samt av politiker och beslutsfattare som i sina olika uppdrag behöver kännedom om eller vill kunna utveckla tillämpning och samverkan av olika stödformer.

Från SKR kom ett positivt besked om att få medverka i det nationella ESF-projektet Moves för att fortsätta utveckla former för utlandspraktik. Verkligheten blev motsägelsefull när sviterna av Corona började drabba Europa och en planerad gruppresan till Italien fick ställas in samtidigt som flera olika parter i Sverige förberedde för kommande samarbeten.

För förbundets basverksamheter fortsatte utvecklingen i att tillämpa evidensbaserad kunskap om progression mot arbete. Aktiv Kraft är nytt för året en sammanslagning mellan Aktiv hälsa och Ny Kraft, vilket skett med stöd i Dansk forskning. Forskningen visar att en sammanhållen period av flera utvecklingsmoment som pågår samtidigt gynnar individers förutsättningar att komma i arbete. De nya arbetsformerna har under årets första tertial tillämpats i både projekt Puls, Gröna Vägen Framåt, Space utlandspraktik och Aktiv Kraft.

I likhet med tidigare år fastställde styrelsen tidigt en årsredovisning för 2019 vilken låg till grund för diskussionerna som fördes i samband med medlemsrådet i mars. Till skillnad från tidigare år hade dock inte revisionen avslutats vid denna tidpunkt och redovisningen med den årliga frågan om att pröva styrelsens ansvarsfrihet sändes till medlemmarna först i början av april. Dialogen om hur medlemmarna önskar utveckla förbundsdriften skedde delvis digitalt och delvis som fysiskt möte. Det generella medskicket från medlemmarna kan sammanfattas med att förbundets verksamheter och olika projektinitiativ uppskattas och att det viktigaste är att energiskt fortsätta med utvecklingsarbetet. Styrelsen och kansliet tar med stolthet emot de positiva omdömena och tackar tillbaka till ägarna som arbetsgivare och utförare av de verksamheter som finansieras genom Sjuhärads samordningsförbund, då basaktiviteterna som tidigare främst sker i form av uppdrag utförda av kommunerna och i ett fall genom region Västra Götaland.

Kvinnor och män från samtliga Sjuhärad's kommuner som är i ålder 16-64 år och i behov av samordnad eller förebyggande arbetsinriktad rehabilitering har under årets första månader tagit del av nedan insatser, oftast lokalt i kommunen där personen bor:

Pre-rehabiliterande aktivitet:

Aktiv Kraft drivs med inriktning prerehabilitering, för att engagera och aktivera deltagande individer så att parternas egna resurser därefter kan nyttjas och underlätta personens väg till arbete. Aktiv Kraft har pågått i alla åtta kommuner För unga med aktivitetsersättning eller äldre med motsvarande behov finns aktiviteter inom projekt Puls. Platserna nyttjas bara i ett fåtal fall av andra än de som bor i respektive kommun.

Rehabilitering till arbete/studier:

Gröna Vägen Framåt är en verksamhet för personer med stressproblematik som genomförs vid Rya Åsar i Borås. Space Utlandspraktik riktas till ett fåtal unga kvinnor och män från hela Sjuhärad. Aktiviteten genomfördes till en början vid Fristad Folkhögskola, och senare i form av digitala möten. Gruppens förväntade utlandspraktik ställdes in och enbart en kort gruppstärkande resa i närområdet kunde genomföras.

Periodens antal deltagare, i de individinriktade verksamheter som beskrivs ovan:

IN- och UT-Flöden	Antal deltagare folkbokförda i:							
	Bollebygd	Borås	Herrljunga	Mark	Svenljunga	Tranemo	Ulricehamn	Vårgårda
Januari-April 2020								
Totalt perioden	7	156	19	104	24	11	25	34
Varav unika	7	152	15	76	23	11	24	19
IN-flöde, årets nya	7	144	15	76	18	7	16	25
UT-flöde	3	64	13	67	12	5	11	22

Utöver unikt registrerade deltagare ovan finns 1 person registrerad som deltagande från en annan kommun och ett par personer som deltagit anonymt i två kommuner. Orsak till anonym registrering kan vara att personen inte vill registreras eller att personen har skyddad identitet. Totala antalet personer blir större än antalet unika då samma personer kan delta i flera aktivitetsformer, ofta som utveckling i efterföljande led.

Utöver antalet unikt registrerade deltagare görs även en beräkning av hur många som deltagit i strukturövergripande aktiviteter som framtidsmässan, utbildningsinsatser eller projektmöten. Dessa räknas endast som volymantal, utan notering om könsfördelning.

Månadsvis flöden av samtliga unikt registrerade deltagare i Sjuhärad:

		Inregistrering	Ut-registrering
	Kön	Antal	Antal
Januari	Kvinna	113	38
	Man	65	26
Totalt Januari		178	64
Februari	Kvinna	33	19
	Man	29	23
Totalt Februari		62	42
Mars	Kvinna	26	24
	Man	10	14
Totalt Mars		36	38
April	Kvinna	20	40
	Man	13	13
Totalt April		33	53
Totalt perioden		309	197

All uppföljning sker i ett nationellt sektorsövergripande uppföljningssystem, SUS.

Här är endast ett urval presenterat. Ytterligare variabler finns att följa upp för de som önskar. Kontakta kansliet vid intresse.

Resultaträkning:

	Ackumulerat April
<i>Intäkter</i>	
Space, ESF	0,00
Point, ESF	0,00
Positiv Rörelse, ESF	4 064,00
Puls, ESF	348 434,00
Övriga intäkter	-1,56
Summa Verksamhetens intäkter	352 496,44
<i>Kostnader</i>	
Arvoden	-45 746,00
Reseersättning	-3 115,80
Sociala avgifter	-12 011,00
Övriga Personalkostnader	-263 224,50
Verksamhetsanknutna kostnader	-6 417 523,20
Lokalkostnader	-40 000,00
Övriga kostnader	-121 280,50
Summa Verksamhetens kostnader	-6 902 901,00
RES1 Verksamhetens nettokostnad	-6 550 404,56
Erhållna bidrag från huvudmännen	6 344 000,00
Övriga finansiella intäkter	0,00
Övriga finansiella kostnader	-3 022,00
Summa Finansiella intäkter/kostnader	6 340 978,00
RES2 Resultat före extraordinära poster o spec beslut	-209 426,56
Extraordinära intäkter	0,00
Extraordinära kostnader	0,00
RES3 PERIODENS RESULTAT	-209 426,56

Ekonomisk uppföljning och prognos:

Notera att uppbokning av förväntade intäkter och kostnader för projekten under innevarande period inte har skett.

Förbundets verksamhetsplan visar ett beräknat negativt resultat på 588tkr. Efter att verksamhetsplanen fastställdes har en omplanering skett. Stödet till de sociala företagen kommer inte att verkställas och de minskade omkostnaderna kommer delvis att balansera det planerade minusresultatet. I samband med årsskifte finns en ekonomisk osäkerhet gällande ESF-projekt. Redovisningen släpar ett antal månader och försiktighetsprincip tillämpas gällande uppbokning av intäkter. Det finns ännu månader som inte är slutredovisade för året som gått, och ett visst överskott väntas mot de uppbokningar som gjorts. (Dvs att förbundet får en något större täckning av medel från ESF och/eller mindre kostnader än vad som uppbokats.)

Styrelsen kan fortsatt notera att förbundet har en god ekonomi och att kompetensutveckling av personal i någon mån kan bekostas även detta verksamhetsår med en marginell minskning av det egna kapitalet. Enligt prognos vid tertial 1 blir årets resultat ca minus 200tkr.

Uppföljning per kostnadsställe:

Nettokostnad och finansnetto i tkr per område		Budget jan-dec 2020	Ackumulerat April Tkr
1001	Styrelse (arvoden, konferenser, bilers etc)	-300	-61
1003	Gemensamma kostn (revision, SUS, ek service)	-200	-90
1010	Kansli (personal, hyra, IT, informationdiv mtrl)	-1 300	-334
3001	Aktiv Kraft Borås	-4 700	-1 600
3004	Sociala företag	-200	0
3005	Utbildning/Utveckling	-200	-19
3006	Gröna Vägen Framåt	-2 000	-678
3008	Aktiv Kraft Mark	-2 370	-790
3011	Aktiv Kraft Bollebygd	-650	0
3013	Aktiv Kraft Svenljunga	-750	0
3015	Aktiv Kraft Tranemo	-800	0
3016	Aktiv Kraft Ulricehamn	-1 650	-550
3018	Aktiv Kraft Vårgårda	-800	0
3019	Aktiv Kraft Herrljunga	-650	-217
3042	Utlandspraktik (ie SPACE årets första månader)	-1 000	-411
3045	Borås Studiesteget	-700	-250
	PULS, medfinansiering, kostnader nedan	-1 350	
Summa		-19 620	-5 000

Nettokostnad och finansnetto i tkr per område		Ackumulerat April Tkr
3041	Moves	-9
3047	Positiv Rörelse -faktiska	-192
3048	Positiv Rörelse -Schablonbaserade	-414
3049	Puls	-1 288
Summa		-1 903

Notera att ett flertal verksamheter i samband med årsskiftet förts samman. Gröna vägen och Vägen Framåt har bildat den nya verksamheten Gröna Vägen Framåt och de olika Aktiv Hälsa och Ny Kraft har i varje kommun istället blivit Aktiv Kraft. Detta gör att det finns färre kostnadsställen.

§ 40 Tertialrapport efter april samt prognos 2020

Diarienummer: 2020/SKF0135

Beslut

Tertialrapport efter april samt prognos 2020 godkänns och översänds till medlemskommunerna för information

Sammanfattning

Enligt förbundsordning ska kommunalförbundet överlämna uppföljning per första tertialet till medlemskommunerna. Förbundet har, förutom sin basverksamhet och projektverksamhet, ansvar för verksamheterna Business Region Borås (BRB), Dataskyddsombud, Medarbetarcentrum, Navet science center samt Närvårdssamverkan Södra Älvsborg.

Kommunalförbundets prognos inkluderat samtliga verksamheter för helåret 2020 är ett underskott om 1 500 tkr. Mot bakgrund av den underskottsprognos som redovisas inom Navet science center har styrgruppen för Navet 2020-05-05 beslutat att ge verksamheten i uppdrag att genomföra åtgärder för att uppnå ekonomisk balans.

Basverksamheten samt interna och externa projekt

Basverksamhetens resultat efter april är ett underskott om -2 132 tkr som till sin helhet beror på att medlemsavgiften från medlemskommunerna rekvireras två gånger/år men att hela kostnaden för tillväxtmedel fördelats ut. Detta kommer att jämnas ut vid nästkommande rekvirering och prognosen för helåret är ett svagt plusresultat.

Projektverksamheten uppvisar ett överskott om 5 386 tkr vilket härrör till fleråriga interna projekt. Dessa medel flyttas med vid årets slut och prognosen är ett nollresultat.

Business Region Borås

Business Region Borås uppvisar ett överskott om 324 tkr vilket härrör från medflyttade medel från 2019 samt faktureringsrutiner gällande pågående tjänsteköp för verksamheten. Ny ansvarig person för BRB börjar 1 juni. BRB beräknas följa budget och antas nå ett nollresultat på helår.

Navet science center

Navets resultat efter april visar ett underskott om 491 tkr, vilket beror på den pågående coronapandemin. Denna samt minskat bidrag från Skolverket gör att verksamheten prognosticerar ett underskott om knappt 1 500 tkr för 2020.

Justerare			Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--------------------

Dataskyddsbud och Medarbetarcentrum

Dataskyddsbudens verksamhetens och Medarbetarcentrums resultat efter april visar på ett nollresultat för helåret.

Närvårdssamverkan Södra Älvsborg

Närvårdskontorets resultat efter april visar på ett överskott om 158 tkr. Prognosen för helåret är ett nollresultat. Ett eventuellt överskott kommer att flyttas över till nästkommande år enligt gällande styrmodell för Närvårdssamverkan.

Expedieras till

Medlemskommunerna

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

Magnus Brenne, Controller
magnus.brenne@borasregionen.se
Telefon: 0708-45 20 19

Datum: 2020-05-19

Budgetuppföljning januari - april 2020 Basverksamhet, belopp i tkr

	Budget 2020	Periodiserad Budget 2004	Verkligt Utfall 2004	Periodiserat Utfall 2004	Prognos 2020
Verksamhetens intäkter	3 691	1 230	1 365	1 365	3 691
Verksamhetens kostnader	-3 652	-1 217	-1 404	-1 252	-3 652
Avskrivningar	-39	-13	0	0	-39
Verksamhetens nettokostnader	-9 945	-3 315	-2 780	-2 780	-9 945
Medlemsavgifter	9 945	3 315	803	535	9 945
Finansiella intäkter	0	0			
Finansiella kostnader	0	0			
Resultat före extraordinära poster	0	0			
Extraordinära intäkter	0	0	12		12
Extraordinära kostnader	0	0	-4		-4
Periodens resultat	0	0	-2 008	-2 132	8

Budgetuppföljning januari - april 2020 Interna + Externa projekt, belopp i tkr

	<i>Budget</i> 2020	<i>Periodiserad Budget</i> 2004	<i>Verkligt Utfall</i> 2004	<i>Periodiserat Utfall</i> 2004	<i>Prognos</i> 2020
Verksamhetens intäkter	21 011	7 004	27 223	9 074	27 223
Verksamhetens kostnader	-38 511	-12 837	-17 910	-8 485	-44 723
Avskrivningar	0	0	0	0	0
Verksamhetens nettokostnader	0	0	0	0	0
Medlemsavgifter	17 500	5 833	14 388	4 796	17 500
Finansiella intäkter	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	0	0	0	0	0
Resultat före extraordinära poster	0	0	0	0	0
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0
Periodens resultat	0	0	23 701	5 386	0

Budgetuppföljning januari - april 2020 Business Region Borås, belopp i tkr

	Budget 2020	Periodiserad Budget 2004	Verkligt Utfall 2004	Periodiserat Utfall 2004	Prognos 2020
Verksamhetens intäkter	0	0	35	35	35
Verksamhetens kostnader	-831	-277	-257	-257	-866
Avskrivningar	0	0	0	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-521	-174	0	0	-521
Medlemsavgifter	1 352	451	641	546	1 352
Finansiella intäkter					
Finansiella kostnader					
Resultat före extraordinära poster					
Extraordinära intäkter			996		996
Extraordinära kostnader					-996
Periodens resultat	0	0	1 415	324	0

Budgetuppföljning januari - april 2020 Dataskyddsbud, belopp i tkr

	Budget 2020	Periodiserad Budget 2004	Verkligt Utfall 2004	Periodiserat Utfall 2004	Prognos 2020
Verksamhetens intäkter	0	0	0	0	0
Verksamhetens kostnader	-678	-226	-199	-199	-678
Avskrivningar	0	0	0	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-1 731	-577	-532	-532	-1 731
Medlemsavgifter	2 409	803	1 205	803	2 409
Finansiella intäkter					
Finansiella kostnader					
Resultat före extraordinära poster					
Extraordinära intäkter					
Extraordinära kostnader					
Periodens resultat	0	0	474	72	0

Budgetuppföljning januari - april 2020 Medarbetarcentrum, belopp i tkr

	Budget 2020	Periodiserad Budget 2004	Verkligt Utfall 2004	Periodiserat Utfall 2004	Prognos 2020
Verksamhetens intäkter	473	158	243	162	473
Verksamhetens kostnader	-505	-168	-152	-152	-505
Avskrivningar	0	0	0	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-2 395	-798	-792	-792	-2 395
Medlemsavgifter	2 427	809	1 213	809	2 427
Finansiella intäkter					
Finansiella kostnader					
Resultat före extraordinära poster					
Extraordinära intäkter					
Extraordinära kostnader					
Periodens resultat	0	0	512	27	0

Budgetuppföljning januari - april 2020 Navet science center, belopp i tkr

	Budget 2020	Periodiserad Budget 2004	Verkligt Utfall 2004	Periodiserat Utfall 2004	Prognos 2020
Verksamhetens intäkter	11 669	3 890	2 043	3 350	10 051
Verksamhetens kostnader	-18 570	-6 190	-8 455	-6 087	-18 260
Avskrivningar	-300	-100	0	-165	-496
Verksamhetens nettokostnader	-7 201	-2 400	-6 412	-2 902	-8 705
Medlemsavgifter	7 231	2 410	3 615	2 410	7 231
Finansiella intäkter					
Finansiella kostnader					
Resultat före extraordinära poster	30	10	-2 797	-491	-1 474
Extraordinära intäkter					
Extraordinära kostnader					
Periodens resultat	30	10	-2 797	-491	-1 474

Budgetuppföljning januari - april 2020 Närvårdskontoret, belopp i tkr

	Budget 2020	Periodiserad Budget 2004	Verkligt Utfall 2004	Periodiserat Utfall 2004	Prognos 2020
Verksamhetens intäkter	0	0	1	0	0
Verksamhetens kostnader	-636	-212	-188	-188	-636
Avskrivningar	0	0	0	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-1 645	-548	-566	-566	-1 645
Medlemsavgifter	2 281	760	1 141	761	2 281
Finansiella intäkter					
Finansiella kostnader					
Resultat före extraordinära poster					
Extraordinära intäkter			453	151	453
Extraordinära kostnader					-453
Periodens resultat	0	0	841	158	0

§ 41 Treårsplan budget 2020

Diarienummer: 2020/SKF0136

Beslut

Plan för ekonomin den kommande treårsperioden godkänns och översänds till medlemskommunerna för information

Sammanfattning

Enligt förbundsordning ska budgeten innehålla en plan för ekonomin den kommande treårsperioden. Nedanstående planer är ett komplement till Budget 2020 som fastställdes vid Direktionens möte 2019-12-06. Från och med 2021 kommer treårsplanerna att vara en del av budgetdokumentet.

Uppräkningen mellan åren baseras på befolkningsökningen i respektive kommun, förutom verksamheterna Medarbetarcentrum och Navet science center som har en fastställd uppräkningsfaktor om 2,5 % årligen.

Expedieras till

Medlemskommunerna

Justerare			Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--------------------

Basverksamhet

Intäkter	ÅR 2019	ÅR 2020	ÅR 2021	ÅR 2022
Medlemsintäkter	9 866 222	9 945 439	10 044 893	10 145 342
Övriga intäkter	4 076 100	3 690 631	3 727 537	3 764 813
Summa intäkter	13 942 322	13 636 070	13 772 431	13 910 155
Kostnader				
Personal	10 960 696	10 365 763	10 624 907	10 890 530
Politiska arvoden	390 263	436 260	447 167	458 346
Övriga kostnader	2 316 363	1 516 393	1 554 303	1 593 160
Tjänster	275 000	1 317 654	1 350 595	1 384 360
Summa kostnader	13 942 322	13 636 070	13 976 972	14 326 396
Effektiviseringar	0	0	204 541	416 241
Beräknat resultat	0	0	0	0

Förväntad intäktsökning 1 %

Förväntad kostnadsutveckling 2,5 %

Tillväxtmedel och interna projekt

Intäkter	ÅR 2019	ÅR 2020	ÅR 2021	ÅR 2022
Tillväxtmedel kommuner	8 276 308	8 359 071	8 442 662	8 527 088
Intäkter VGR	9 500 000	9 500 000	9 500 000	9 500 000
Övriga projektintäkter	25 424 355	20 856 085	21 064 645	21 275 292
Summa intäkter	43 200 663	38 715 156	39 007 307	39 302 380
Kostnader				
Projektkostnader	43 200 663	38 715 156	39 683 035	40 675 111
Summa kostnader	43 200 663	38 715 156	39 683 035	40 675 111
Effektiviseringar	0	0	675 728	1 372 731
Beräknat resultat	0	0	0	0

Förväntad intäktsökning 1 %

Förväntad kostnadsutveckling 2,5 %

Business Region Borås

Intäkter	ÅR 2019	ÅR 2020	ÅR 2021	ÅR 2022
Medlemsintäkter	1 342 104	1 352 190	1 365 712	1 379 369
Summa intäkter	1 342 104	1 352 190	1 365 712	1 379 369
Kostnader				
Personal	680 855	521 245	534 276	547 633
Övriga kostnader	661 249	322 452	330 513	338 776
Tjänster		508 493	521 205	534 235
Summa kostnader	1 342 104	1 352 190	1 385 995	1 420 645
Effektiviseringar	0	0	20 283	41 276
Beräknat resultat	0	0	0	0

Förväntad intäktsökning 1 %

Förväntad kostnadsutveckling 2,5 %

Dataskyddsbud

Intäkter	ÅR 2019	ÅR 2020	ÅR 2021	ÅR 2022
Medlemsintäkter	Ingår i Kansliet 2019	2 409 312	2 424 369	2 439 578
Summa intäkter		2 409 312	2 424 369	2 439 578
Kostnader				
Personal		1 730 963	1 774 237	1 818 593
Övriga kostnader		144 408	148 018	151 719
Tjänster		533 941	547 290	560 972
Summa kostnader		2 409 312	2 469 545	2 531 283
Effektiviseringar		0	45 176	91 705
Beräknat resultat		0	0	0

Förväntad intäktsökning 1 % samt fast del

Förväntad kostnadsutveckling 2,5 %

Medarbetarcentrum

Intäkter	ÅR 2019	ÅR 2020	ÅR 2021	ÅR 2022
Medlemsintäkter	2 367 678	2 426 873	2 487 545	2 549 733
Övriga intäkter	692 322	473 127	484 955	497 079
Summa intäkter	3 060 000	2 900 000	2 972 500	3 046 813
Kostnader				
Personal	2 221 442	2 394 705	2 454 573	2 515 937
Övriga kostnader	768 874	144 462	148 074	151 775
Tjänster	69 684	360 833	369 854	379 100
Summa kostnader	3 060 000	2 900 000	2 972 500	3 046 813
Effektiviseringar	0	0	0	0
Beräknat resultat	0	0	0	0

Uppräkningsfaktor 2,5 %

Förväntad kostnadsutveckling 2,5 %

Närvårdssamverkan

Intäkter	ÅR 2019	ÅR 2020	ÅR 2021	ÅR 2022
Medlemsintäkter	1 131 841	1 140 347	1 151 750	1 163 268
Intäkter HSN	1 131 841	1 140 347	1 151 750	1 163 268
Summa intäkter	2 263 682	2 280 694	2 303 501	2 326 536
Kostnader				
Personal	1 566 336	1 644 591	1 685 706	1 727 848
Övriga kostnader	597 346	140 908	144 431	148 041
Tjänster	100 000	495 195	507 575	520 264
Summa kostnader	2 263 682	2 280 694	2 337 711	2 396 154
Effektiviseringar	0	0	34 210	69 618
Beräknat resultat	0	0	0	0

Förväntad intäktsökning 1 %

Förväntad kostnadsutveckling 2,5 %

Navet science center

Intäkter	ÅR 2019	ÅR 2020	ÅR 2021	ÅR 2022
Driftsbidrag kommuner	7 487 163	7 230 830	7 411 601	7 596 891
VGR (verksamhetsstöd)	2 618 000	2 657 000	2 683 570	2 710 406
PV Skolverket	2 800 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Högskolan Borås	500 000	500 000	500 000	500 000
Biologiska - Naturskolan	715 000	715 000	715 000	715 000
Entre och butik	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Övriga intäkter	3 450 000	3 297 000	3 300 000	3 300 000
Summa intäkter	19 070 163	18 899 830	19 110 171	19 322 296
Kostnader				
Personal	11 715 519	10 998 679	11 273 646	11 555 487
Övriga kostnader	7 225 204	7 521 711	7 709 754	7 902 498
Tjänster	100 000	350 000	358 750	367 719
Summa kostnader	19 040 723	18 870 390	19 342 150	19 825 703
Effektiviseringar	0	0	231 979	503 407
Beräknat resultat	29 440	29 440	0	0

Uppräkningsfaktor 2,5 %
Förväntad intäktsökning 1 %

Förväntad kostnadsutveckling 2,5 %

BN § 62

DNR UN 27/2020

Svar på återremiss av äskande ur kommunstyrelsens "trygghetsfond"**Sammanfattning**

Bildningsnämnden har den 24 februari 2020 (BN § 21) beslutat att äska 1 550 tkr ur kommunstyrelsens "trygghetsfond" i syfte att säkerställa god grundbemanning och personalresurser för elever i behov av särskilt stöd. Kommunstyrelsen återremitterade den 16 mars 2020 (KS § 47) ärendet till bildningsnämnden med uppdraget att söka finansiering ur egen ram samt återkomma med en prioriteringsordning av det behovet som kvarstår.

Bildningsnämndens äskande bestod av följande punkter:

- 300 tkr till lärartjänster vid Altorpskolan till följd av en utökad elevgrupp i framför allt årskurs 7.
- 400 tkr för att i förskolorna säkerställa en god grundbemanning och en hållbar bemanningssituation under året.
- 450 tkr till Fyrskolorna för att säkerställa personalresurser för elever i behov av särskilt stöd vid kommunens mindre skolenheter.
- 400 tkr till Molla skola och fritidshem för att säkerställa grundbemanning och personalbemanning för elever i behov av särskilt stöd.

Bildningsförvaltningen bedömer att det inte går att göra en prioriteringsordning av de identifierade behoven, eftersom samtliga uppbär viktiga områden för respektive verksamhets kvalitet, och föreslår därför att bildningsnämnden står kvar vid sitt äskande. Bildningsnämnden prognosticerar per den 30 april 2020 ett överskott om 705 tkr vid årets slut. Detta beror på rektoreernas ekonomiska följsamhet efter de förutsättningar som givits nämnden. Däremot kan verksamheten inte garantera att önskad kvalitet upprätthålls utifrån dessa förutsättningar.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2020-05-15

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-03-16

Kommunstyrelsen § 47/2020-03-16

Bildningsnämnden § 21/2020-02-24

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslås bevilja bildningsnämndens äskande om 1550 tkr.

Presidiets förslag till beslut:

- I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Carin Martinsson (M) föreslår att presidiet förslag till beslut avslås och att behoven hanteras inom bildningsnämndens tilldelade ram.

Fortsättning BN § 62

Ove Severin (KD) och Jacob Brendelius (KD) yrkar bifall till Carin Martinssons (M) förslag.

Ajournering begärs för beredning i partigrupperna.

Socialdemokraterna, Mikael Norén (L), Christina Glad (KV) och Simon Fredriksson (C) yrkar bifall till Carin Martinssons (M) förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden ställer presidiets förslag mot Carin Martinssons (M) förslag och finner att bildningsnämnden beslutar i enlighet med Carin Martinssons (M) förslag.

Bildningsnämndens beslut

1. Presidiets förslag avslås och behoven hanteras inom bildningsnämndens tilldelade ram.

_____
För kännedom till: Kommunstyrelsen

Ch

SF

KF § 76
KS § 98

DNR KS 7/2020 220

Svar på motion om vildsvin på tallriken

Sammanfattning

Jacob Brendelius (-) inkom 2020-01-13 med en motion med yrkande om att kommunen reviderar sin inköspolicy för mat till skolor och äldreboenden så att inköp av vildsvinskött från lokala livsmedelsföretag utökas samt att kommunens skolor och äldreboenden regelbundet ska servera lokalt producerat vildsvinskött till elever och boende. Kommunfullmäktige överlämnade motionen till kommunstyrelsen för beredning (KF § 22/2020-02-18). Kommunstyrelsen beslutade att begära ett yttrande över motionen från tekniska nämnden (KS § 51/2020-03-16). Tekniska nämnden har inkommit med ett yttrande till kommunstyrelsen med förslag om att servering av vildsvinskött ska ske två gånger per år till förskola, skola, äldreboende och matdistribution (TN § 46/2020-04-29).

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2020-05-13
Tekniska nämnden § 46/2020-04-29
Kommunstyrelsen § 51/2020-03-16
Kommunfullmäktige § 22/2020-02-18
Motion inkommen 2020-01-13

Förslag till beslut

Ordförandens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bevilja motionen i enlighet med tekniska nämndens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ordförandens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Motionen beviljas i enlighet med tekniska nämndens förslag.

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om kommunstyrelsens förslag till beslut antas och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Motionen beviljas i enlighet med tekniska nämndens förslag.

Expedieras till:
För kännedom till:

Tekniska nämnden

Plats och tid Herrljunga kommun, kommunhuset, Nossan, kl. 17.10-18.40

Beslutande
Kent Johansson (KV), ordförande
Håkan Körberg (L), vice ordförande
Gunnar Andersson (M)
Mats Palm (S)

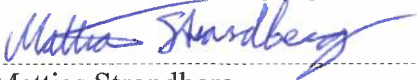
Övriga deltagare
Personal
Mattias Strandberg, nämndsamordnare

Utses att justera Håkan Körberg (L)

Justeringens plats och tid Kommunhuset, Herrljunga, omedelbar justering

Under-
skrifter

Sekreterare

Mattias Strandberg

Paragrafer 1-5

Ordförande

Kent Johansson (KV)

Justerande

Håkan Körberg (L)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ

Fullmäktigeberedningen

Sammanträdesdatum

2020-06-09

Datum för
anslags uppsättande

2020-06-10

Datum för
anslags nedtagande

2020-07-02

Förvaringsplats
för protokoll

Kommunkontoret, Herrljunga kommun

Underskrift

Innehållsförteckning

§ 1 Information om fullmäktigeberedningens uppdrag	3
§ 2 Beslut om fullmäktigeberedningens fortsatta arbete	4
§ 3 Begäran om ny tidpunkt för behandling av fullmäktigeberedningens förslag till förändrad politisk organisation	5
§ 4 Begäran om förtydligande av fullmäktigeberedningens uppdrag.....	6
§ 5 Beslut om fullmäktigeberedningens nästa sammanträde.....	8

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

FB § 1

Information om fullmäktigeberedningens uppdrag

Sammanfattning

Kent Johansson (KV), ordförande, informerar fullmäktigeberedningen om beredningens uppdrag.

Fullmäktigeberedningen ska lämna förslag till kommunfullmäktige om de förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur, som en sammanslagning av tekniska förvaltningen och bygg- och miljöförvaltningen till en samhällsbyggnadsförvaltning, kräver.

Beredningen ska också lämna förslag till kommunfullmäktige om hur nämnderna, efter bildandet av en samhällsbyggnadsförvaltning, ska organiseras och vilka uppgifter varje nämnd ska ha.

Informationen läggs till handlingarna.

FB § 2

DNR KS 94/2020

Beslut om fullmäktigeberedningens fortsatta arbete

Sammanfattning

Fullmäktigeberedningen behöver fatta beslut om inriktningen på det fortsatta arbetet.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår följande:

- Presidiet med stöd av förvaltningen ges i uppdrag att ta fram ett förslag till ny politisk organisation som innebär att det bildas en samhällsbyggnadsnämnd och en myndighetsnämnd samt hur många ledamöter och ersättare respektive nämnd ska ha.
- Förslaget ska redovisas vid fullmäktigeberedningens sammanträde den 2 juli 2020.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ordförandens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Fullmäktigeberedningens beslut

1. Presidiet med stöd av förvaltningen ges i uppdrag att ta fram ett förslag till ny politisk organisation som innebär att det bildas en samhällsbyggnadsnämnd och en myndighetsnämnd samt hur många ledamöter och ersättare respektive nämnd ska ha.
2. Förslaget ska redovisas vid fullmäktigeberedningens sammanträde den 2 juli 2020.

FB § 3

DNR KS 94/2020

Begäran om ny tidpunkt för behandling av fullmäktigeberedningens förslag till förändrad politisk organisation

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har den 9 mars 2020 (KF § 33) tillsatt en fullmäktigeberedning med uppdraget att lämna förslag till kommunfullmäktige om förändringar av Herrljunga kommuns politiska organisation med anledning av bildandet av en samhällsbyggnadsförvaltning. Vidare ska fullmäktigeberedningen föreslå hur nämnderna, efter bildandet av samhällsbyggnadsförvaltningen, ska organiseras och vilka uppgifter varje nämnd ska ha.

Förslagen ska enligt beslutet behandlas i kommunfullmäktige senast den 10 november 2020. Innan förslagen kan behandlas i kommunfullmäktige måste de beslutas av fullmäktigeberedningen och remitteras till tekniska nämnden och bygg- och miljönämnden för yttrande. Därefter måste fullmäktigeberedningen behandla nämndernas yttranden och fatta beslut om eventuella förändringar av förslagen innan ärendet går vidare till kommunstyrelsen och slutligen kommunfullmäktige.

Fullmäktigeberedningens bedömning är att den nuvarande tidsplanen inte går att hålla och föreslår därför att kommunfullmäktige fattar beslut om att beredningens förslag ska behandlas vid fullmäktiges sammanträde i april 2021.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2020-06-01
Kommunfullmäktige § 33/2020-03-09

Förslag till beslut

Presidiets förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås skjuta upp tidpunkten då fullmäktigeberedningens förslag till förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation ska behandlas i kommunfullmäktige till fullmäktiges sammanträde i april 2021.

Mats Palm (S) föreslår att presidietts förslag till beslut avslås och att den av kommunfullmäktige beslutade tidsplanen kvarstår.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att fullmäktigeberedningen beslutar i enlighet med Mats Palms (S) förslag.

Fullmäktigeberedningens beslut

1. Presidiets förslag till beslut avslås och att den av kommunfullmäktige beslutade tidsplanen kvarstår.

FB § 4

DNR KS 94/2020

Begäran om förtydligande av fullmäktigeberedningens uppdrag**Sammanfattning**

Kommunfullmäktige har den 9 mars 2020 (KF § 33) tillsatt en fullmäktigeberedning med följande uppdrag:

- Lämna förslag till kommunfullmäktige om de förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur, som en sammanslagning av tekniska förvaltningen och bygg- och miljöförvaltningen till en samhällsbyggnadsförvaltning, kräver.
- Lämna förslag till kommunfullmäktige om hur nämnderna, efter bildandet av en samhällsbyggnadsförvaltning, ska organiseras och vilka uppgifter varje nämnd ska ha.

Fullmäktigeberedningens presidium föreslår att fullmäktigeberedningen begär två förtydliganden av kommunfullmäktige avseende beredningens uppdrag. Först och främst önskar presidiet att kommunfullmäktige tar ställning till om det ska ingå i fullmäktigeberedningens uppdrag att ta fram förslag till reglementen för eventuella nya nämnder samt förslag till arvoden för dessa nämnders ledamöter och ersättare. Vidare önskar presidiet att kommunfullmäktige tar ställning till om det ska ingå i beredningens uppdrag att se över hur funktionerna fritid, besöksnäring och kultur ska organiseras i framtiden. Fullmäktigeberedningens förslag till förändringar av Herrljunga kommuns politiska organisation kan påverka dessa funktioner.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2020-06-01

Förslag till beslut

Presidiets förslag till beslut:

- Fullmäktigeberedningen begär att kommunfullmäktige tar ställning till om det ska ingå i fullmäktigeberedningens uppdrag att ta fram förslag till reglementen för eventuella nya nämnder samt förslag till arvoden för dessa nämnders ledamöter och ersättare.
- Fullmäktigeberedningen begär att kommunfullmäktige ska ta ställning till om det ska ingå i beredningens uppdrag att se över hur funktionerna fritid, besöksnäring och kultur ska organiseras i framtiden.

Mats Palm (S) föreslår att presidiets förslag till beslut avslås.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att fullmäktigeberedningen beslutar i enlighet med Mats Palms (S) förslag.

Fortsättning FB § 4

Fullmäktigeberednings beslut

1. Presidiets förslag till beslut avslås.

_____

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

FB § 5

DNR KS 94/2020

Beslut om fullmäktigeberedningens nästa sammanträde

Sammanfattning

Fullmäktigeberedningen behöver fatta beslut om när beredningens nästa sammanträde ska äga rum.

Förslag till beslut

Mats Palm (S) föreslår att fullmäktigeberedningens nästa sammanträde ska äga rum den 2 juli 2020 kl. 17.00.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om Mats Palms (S) förslag till beslut antas och finner att så sker.

Fullmäktigeberedningens beslut

1. Fullmäktigeberedningens nästa sammanträde ska äga rum den 2 juli 2020 kl. 17.00.

Plats och tid

Herrljunga kommun, kommunhuset, Nossan, kl. 17.00-18.55

Beslutande

Kent Johansson (KV), ordförande
Håkan Körberg (L), vice ordförande
Fredrik Svensson (KD)
Gunnar Andersson (M)
Mats Palm (S)

Övriga deltagare

Personal
Mattias Strandberg, nämndsamordnare

Utses att justera

Håkan Körberg (L)

Justeringens
plats och tid

Kommunhuset, Herrljunga, omedelbar justering

Under-
skrifter

Sekreterare

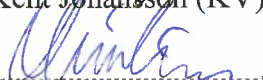

Mattias Strandberg

Paragrafer 6-7

Ordförande

Kent Johansson (KV)

Justerande

Håkan Körberg (L)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ

Fullmäktigeberedningen

Sammanträdesdatum

2020-07-02

Datum för
anslags uppsättande

2020-07-02

Datum för
anslags nedtagande

2020-07-24

Förvaringsplats
för protokoll

Kommunkontoret, Herrljunga kommun

Underskrift

Innehållsförteckning

§ 6 Fullmäktigeberedningens förslag till ny politisk organisation med anledning av bildandet av samhällsbyggnadsförvaltningen.....	3
§ 7 Beslut om tidpunkt för fullmäktigeberedningens nästa sammanträde.....	6

FB § 6

DNR KS 94/2020 101

Fullmäktigeberedningens förslag till ny politisk organisation med anledning av bildandet av samhällsbyggnadsförvaltningen

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har den 9 mars 2020 (KF § 33) beslutat om en organisationsförändring som innebär att bygg- och miljöförvaltningen och tekniska förvaltningen slås samman till en samhällsbyggnadsförvaltning. I samband med beslutet att bilda en samhällsbyggnadsförvaltning tillsattes en fullmäktigeberedning med följande uppdrag:

- Lämna förslag till kommunfullmäktige om de förändringar i Herrljunga kommuns politiska organisation och struktur, som en sammanslagning av tekniska förvaltningen och bygg- och miljöförvaltningen till en samhällsbyggnadsförvaltning, kräver.
- Lämna förslag till kommunfullmäktige om hur nämnderna, efter bildandet av en samhällsbyggnadsförvaltning, ska organiseras och vilka uppgifter varje nämnd ska ha.

Fullmäktigeberedningen har den 9 juni 2020 (FB § 2) beslutat att ge fullmäktigeberedningens presidium, med stöd av förvaltningen, i uppdrag att ta fram ett förslag till ny politisk organisation i Herrljunga kommun, som innebär att det bildas en samhällsbyggnadsnämnd och en myndighetsnämnd. Vidare innebär uppdraget att förslag ska lämnas på hur många ledamöter och ersättare respektive nämnd ska ha.

Fullmäktigeberedningens presidium har genomfört det beslutade uppdraget och presenterade ett förslag till ny politisk organisation vid fullmäktigeberedningens sammanträde den 2 juli 2020. Fullmäktigeberedningen har fattat beslut om förändringar av punkt 1-6 nedan.

Fullmäktigeberedningen föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt följande:

1. Bygg- och miljönämnden avskaffas 2020-12-31.
2. Samtliga ledamöter och ersättare i bygg- och miljönämnden entledigas från och med 2020-12-31.
3. Tekniska nämnden avskaffas 2020-12-31.
4. Samtliga ledamöter och ersättare i tekniska nämnden entledigas från och med 2020-12-31.
5. Samhällsbyggnadsnämnden bildas från och med 2021-01-01.
6. Myndighetsnämnden bildas från och med 2021-01-01.
7. Samhällsbyggnadsnämnden övertar de uppgifter som bygg- och miljönämnden samt tekniska nämnden idag ansvarar för med undantag för den tillsyn och annan myndighetsutövning som bygg- och miljönämnden ansvarar för.
8. Myndighetsnämnden övertar den tillsyn och annan myndighetsutövning som bygg- och miljönämnden idag ansvarar för.

Fortsättning FB § 6

9. Samhällsbyggnadsnämnden ska bestå av sju ledamöter och sju ersättare. Bland dessa ska en ordförande och en vice ordförande väljas.
10. Myndighetsnämnden ska bestå av fem ledamöter och fem ersättare. Bland dessa ska en ordförande och en vice ordförande väljas.
11. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram förslag till reglementen för samhällsbyggnadsnämnden och myndighetsnämnden i vilka nämndernas uppgifter preciseras närmare.
12. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram ett förslag till revidering av Reglemente om arvoden, ersättningar och bestämmelser för förtroendevalda i Herrljunga kommun med anledning av den föreslagna förändringen av den politiska organisationen.
13. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram ett förslag till revidering av Gemensamma reglementebestämmelser för facknämnderna i Herrljunga kommun med anledning av den föreslagna förändringen av den politiska organisationen.
14. Beslut om ramväxlingar från bygg- och miljönämnden samt tekniska nämnden till samhällsbyggnadsnämnden och myndighetsnämnden fattas vid samma sammanträde som fullmäktige behandlar de nya nämndernas reglementen.

Fullmäktigeberedningens presidium föreslår att bygg- och miljönämnden samt tekniska nämnden ges tillfälle att yttra sig över förslagen ovan samt den utredning som legat till grund för dem.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2020-06-24
Förslag till missivskrivelse daterad 2020-06-24
Fullmäktigeberedningen § 2/2020-06-09
Kommunfullmäktige § 33/2020-03-09

Förslag till beslut

Presidiets förslag till beslut:

- Fullmäktigeberedningens förslag till ny politisk organisation, samt utredningen som ligger till grund för förslaget, skickas till bygg- och miljönämnden och tekniska nämnden för yttrande i enlighet med 5 kap. 27 § kommunallagen.
- Bygg- och miljönämndens och tekniska nämndens yttranden ska vara fullmäktigeberedningen till handa senast 2020-09-04. Yttrandena ska skickas till herrljunga.kommun@herrljunga.se.

Ordföranden föreslår följande ändring i fullmäktigeberedningens presidiums förslag till kommunfullmäktige:

- Bygg- och miljönämnden och tekniska nämnden avskaffas 2020-12-31.
- Samtliga ledamöter och ersättare i bygg- och miljönämnden och tekniska nämnden entledigas 2020-12-31.

Fortsättning FB § 6

- Samhällsbyggnadsnämnden och myndighetsnämnden bildas den 2021-01-01.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om presidiets förslag till beslut antas och finner att så sker.

Ordföranden frågar om ordförandens ändringsförslag angående punkt 1-6 i det ovan redovisade förslaget till kommunfullmäktige antas och finner att så sker.

Fullmäktigeberedningens beslut

1. Fullmäktigeberedningens förslag till ny politisk organisation, samt utredningen som ligger till grund för förslaget, skickas till bygg- och miljönämnden och tekniska nämnden för yttrande i enlighet med 5 kap. 27 § kommunallagen.
2. Bygg- och miljönämndens och tekniska nämndens yttranden ska vara fullmäktigeberedningen till handa senast 2020-09-04. Yttrandena ska skickas till herrljunga.kommun@herrljunga.se.
3. Följande ändringar görs i fullmäktigeberedningens presidiums förslag till kommunfullmäktige:
  - Bygg- och miljönämnden och tekniska nämnden avskaffas 2020-12-31.
  - Samtliga ledamöter och ersättare i bygg- och miljönämnden och tekniska nämnden entledigas 2020-12-31.
  - Samhällsbyggnadsnämnden och myndighetsnämnden bildas den 2021-01-01.

Expedieras till: Bygg- och miljönämnden, tekniska nämnden
För kännedom Kommunstyrelsen, Kommunfullmäktige
till:

FB § 7

DNR KS 94/2020 101

Beslut om tidpunkt för fullmäktigeberedningens nästa sammanträde

Sammanfattning

Fullmäktigeberedningen behöver fatta beslut om när nästa sammanträde ska äga rum. Fullmäktigeberedningens presidium föreslår att beredningens förslag till ny politisk organisation med anledning av bildandet av samhällsbyggnadsförvaltningen ska skickas på remiss till bygg- och miljönämnden och tekniska nämnden. Vidare föreslår presidiet att nämndernas svar ska vara fullmäktigeberedningen till handa senast den 4 september 2020.

Fullmäktigeberedningens presidium anser att beredningen behöver sammanträda innan förslaget till ny politisk organisation behandlas av kommunstyrelsen den 19 oktober 2020 för att fullmäktigeberedningen ska kunna beakta nämndernas remissvar och eventuellt göra justeringar i förslaget innan det går vidare till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Presidiet föreslår att beredningens nästa sammanträde ska äga rum den 23 september 2020 kl. 17.00-20.00. Det skulle ge fullmäktigeberedningen tillräckligt med tid att bereda nämndernas svar och fatta beslut om eventuella justeringar av förslaget till fullmäktige.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2020-06-24

Förslag till beslut

Presidiets förslag till beslut:

- Fullmäktigeberedningens nästa sammanträde äger rum den 23 september 2020 kl. 17.00-20.00.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om presidiets förslag till beslut antas och finner att så sker.

Fullmäktigeberedningens beslut

1. Fullmäktigeberedningens nästa sammanträde äger rum den 23 september 2020 kl. 17.00-20.00.

Delegeringsbeslut 1

Attesträtter Kommunstyrelsen

Kod	Kostnadsställe	Beslutattestant	Ersättare 1	2020-06-03	Förändringsdatum
1000	Kommunfullmäktige	Andreas Johansson	-		
1100	Revision	Jonny Gustafsson	Göte Olsson		
1200	Valnämnd	Ronnie Rexvall	Axel Roselius		
2010	Kommunstyrelsen gemensamt	Gunnar Andersson	Mats Palm		
2020	Kommunstyrelsen satsningar	Gunnar Andersson	Mats Palm		
2100	Kommunledningskontoret	Ior Berglund	Jan Pettersson		
2110	Folkhälsa	Ior Berglund	Jan Pettersson		
2120	Strategisk planering	Ior Berglund	Jan Pettersson		
2130	MSB	Ior Berglund	Jan Pettersson		
2130	MSB	Christian Hallberg	Ior Berglund		
2200	Administrations- och informationsenheten	Hanna Franzén	Ior Berglund		<i>Tf under perioden 200401-200630</i>
2214	Löneväxling	Ljubisa Rankovic	Ior Berglund		
2300	IT Herrljunga	Jan Petersson	Göran Lager		
2301	IT Vårgårda	Jan Petersson	Göran Lager		
2310	Telefonväxel herrljunga	Jan Petersson	Göran Lager		
2311	Telefonväxel vårgårda	Jan Petersson	Göran Lager		
2400	Reception Herrljunga	Jan Petersson	Göran Lager		
2500	Ekonomienheten	Linda Rudenwall	Ior Berglund		
2502	Ekonomi kommunspezifika kost	Linda Rudenwall	Ior Berglund		
2600	Personalenheten	Ljubisa Rankovic	Ior Berglund		
2601	Facklig verksamhet	Ljubisa Rankovic	Ior Berglund		
2619	Personal finans	Ljubisa Rankovic	Ior Berglund		

Kommunchefen har rätt att beslutsattestera på samtliga kostnadställen.

Ekonomichef, controller och redovisningsansvarig har rätt att beslutsattestera interna fakturor och interna bokföringsordrar.

Beslutattestant ges attesträtt till samtliga investeringsprojekt och driftsprojekt som finns kopplade till det specifika kostnadstället.

Tf Kommundirektör under semesterperioden 2020 är enligt följande:

Vecka 28: Ulf Wedin

Vecka 29: Annica Steneld

Vecka 30: Jan Pettersson

Delegationsbeslut om förändringar i attestlistan är fattat av ekonomichefen

2020-06-03

Linda Rudenwall